Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

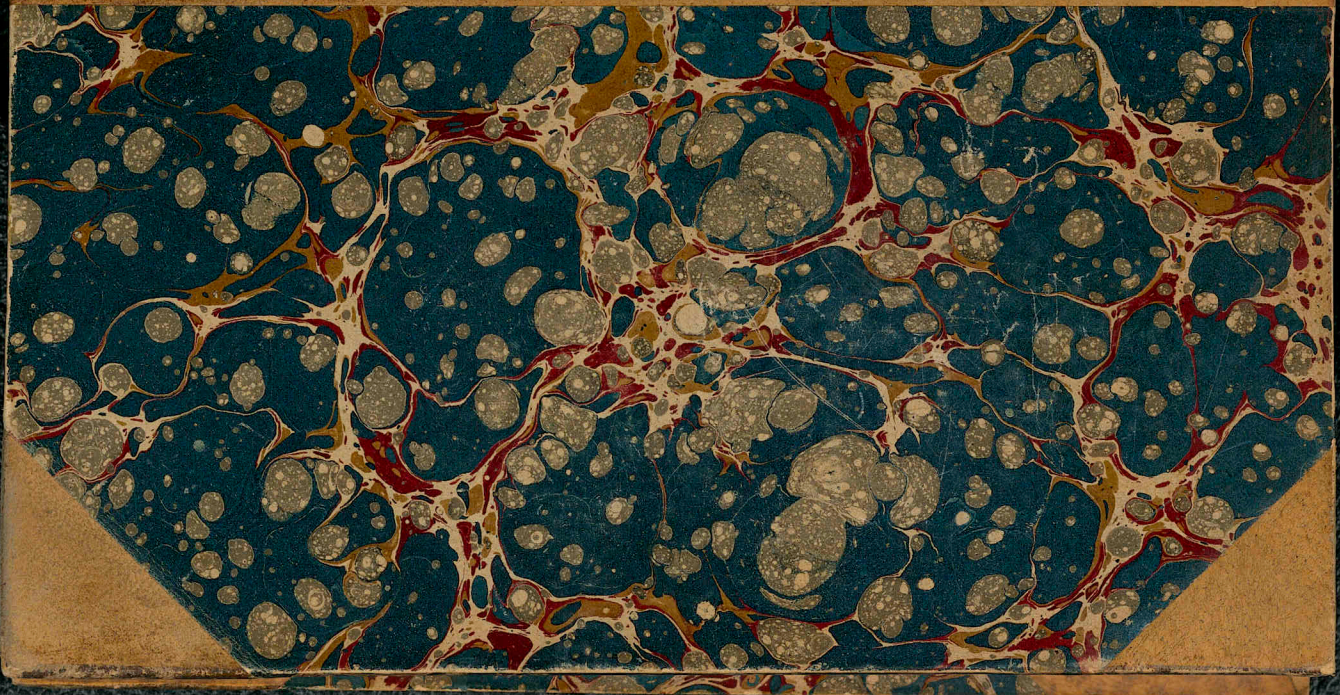
Forfatter(e) | Author(s):	Østergaard, Vilhelm.
Titel | Title:	Danmarks Vovehals : En Roman fra gamle Dage.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1894
Fysiske størrelse | Physical extent:	462 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

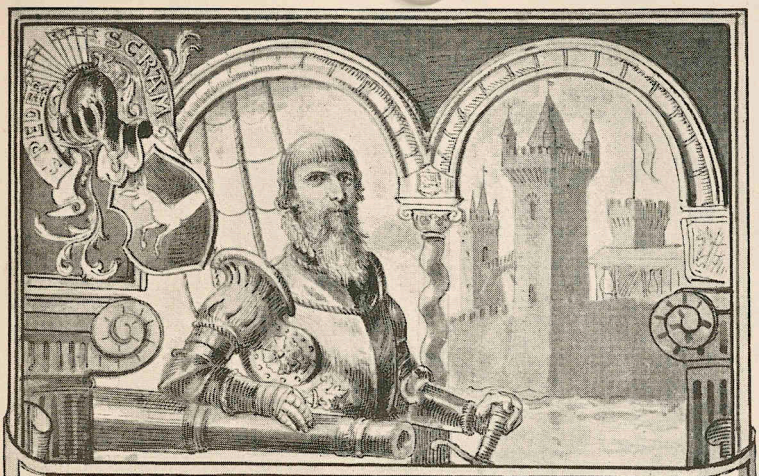
The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

37. - 321.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130024229417

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Danmarks Vovehals

En Roman fra gamle Dage

af

Vilhelm Østergaard.

DANMARKS VOVEHALS

EN ROMAN FRA GAMLE DAGE

AF

VILHELM ØSTERGAARD

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER).

1894

»*Der er i Peder Skrams hele Væsen noget Tiltalende, Noget, der lader os anerkjende ham som en paa Legeme og Sjæl ægte dansk Mand. Den ikke meget høje, men stærktbyggede, bredskuldrede Figur, den ualmindelig kraftige Arm og Haand, det hvidgule Haar ere ægte nationale Træk; og naar man læser om hans Haardførhed, hans uforfærdede Mod, hans heftige, men aabne, djærve og redelige Charakteer, saa føler man, at her staaer en værdig Repræsentant for den gammelnordiske Menneskestamme for os.*«

Paludan-Müllers: »*Grevens Fejde*« *I. Del.*

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

PROLOG.

Den sorte Bondekrig.

Bred og mægtig, som i svulmende Bevidsthed om sin Vælde, bryder Rhinen sig Vej gjennem Landet. Fra sit hemmelighedsfulde Udspring mellem Alperne, fra Bjærgbækken Aua de Toma og fra Tomasøen, — hvis Bund man ser gjennem det grønlig-violette Vand — voxer Fader Rhin til at blive den kongelige Strøm, der hersker over Landene, strækkende sit Scepter over Ridderborge og Sæterhytter og brusende Vandfald, over smilende, frugtbare Bredder, indtil den mægtige Flod finder sin sporløse Grav i Havet.

Hvor Bjærgene begynde at træde i Baggrunden, og Bredderne blive lavere, fortsætter Rhinen sit Løb til den ærværdige Stad Mainz, det gamle *Castellum Mongontiacum*, som gjennem Aarhundreder var Ærkebiskopperne og Kurfyrsterne af Mainz's Residensstad.

— — — Der laa, i et Par Mils Afstand fra den kurfyrstelige By, en simpel Flække, som hørte til det nærmeste Kloster. En enkelt, uanseelig Bondegaard og nogle Hytter — det var det hele. Men saa ringe Stedet end var, og skjønt det havde den mægtige Kurfyrstestad til Nabo, var det dog omgivet af Volde, hvis Udseende vidnede om, at de var blevne omhyggelig udbedrede for ikke lang Tid siden. Ad Landevejen, der førte fra Staden Mainz forbi Klosteret og Landsbyen, drog lejede Knægte i broget Udstaffering og svært bevæbnede, med Hellebarder, Glavind og Hagebøsser. Og indenfor den befæstede Flække færdedes fattige Bønder, der havde væbnet sig, som de kunde bedst, med Spyd, Leer og Øxer.

Undervejs til Staden kunde man træffe en Galge rejst, og fra Jærnkrogen i Tværbjælken dinglede Liget af en Adelsmand. De lange Rytterstøvler havde man ladet ham beholde, og af den stramt sluttende Fløjls Vams var der endnu nogle Pjalter tilbage. Men Krager og Høge havde faret ilde frem mod den hængte, saa ingen mere kunde kjende, om det var Ridder Kunz eller Ridder Max, eller hvilken anden adelig Herre der havde faaet saa arg en Skæbne. Dog kunde man lige saa let støde paa Tomten af en nedbrændt Hytte eller fælt lemlæstede Lig af en Hob Bønder, som Høge og

Krager ikke havde handlet bedre med end med den hængte Adelsmand. Thi vel var Landefred forkyndt, men Landevejene var ikke blevne tryggere for det. Bondemanden i sin Hytte var ikke mere sikker paa sit Liv end Borgeren, der vilde drage til Marked i en anden By. Til Gjengjæld rottede Bønderne sig sammen mod deres adelige Undertrykkere, og Borgerne befæstede deres Stæder og holdt det for en god Spas, om de kunde fange en nærboende Greve eller Ridder, føre ham ind i Byen og indespærre ham i et Bur som et vildt Dyr. »Den sorte Bondekrig« rasede ved Bredderne af Fader Rhin, og Flodens Vande brusede omkap med Mord- og Brandskrigene fra væbnede Almuehobe og lejede Knægte.

Det var nær ved Solnedgangstid. Floden havde antaget en dyb, gyldengul Farve, der vexlede med stærkere og mattere Skær, eftersom Skyerne ovenover afspejlede sig lysere eller mørkere. Der var Uro i Luften som efter en varm Dag, naar Vejret pludselig slaar om. Men skjønt Vinden nu og da tog til at blæse med lange, anspændte Pust, der satte den brede Strøm i ilende Bevægelse, føltes Luften tung og trykkende, og Skyerne, der samlede sig i Syns-

kredsen, havde et underlig hvidgult Udseende, som om der gjemte sig stærke, gjærende Naturkræfter inde i dem.

Nede ved Floden, midtvejs mellem Klosteret og Landsbyen, laa et Herberg, hvis Oprindelse skyldtes den Omstændighed, at der paa dette Punkt var Færgefart over den brede Rhinstrøm. Det havde altid været et stærkt besøgt Sted, men var blevet det end mere under de nuværende urolige Forhold, hvor Bondebevægelsen havde bragt Prælater og Riddere paa Benene og kaldt en Mængde fremmede Krigsfolk ind i Landet. Den regerende Kurfyrste af Mainz havde med klog Forudseenhed taget sine Forholdsregler. Han havde under kyndig Ledelse ladet samle en lille Hær af adelige Herrer og hvervede Landsknægte, og disse tapre Krigere havde Befaling til, med Ild og Sværd og uden Skaansel, at nedslaa det Oprør, som var begyndt at ulme indenfor selve Kurfyrstedømmet.

Nogle Hobe af Kurfyrstens Tropper havde slaaet Lejr mellem Klosteret og Landsbyen, og Færgehuset fik derved forøget Søgning. Det var et Herberg, saaledes som Landevejs-Herberger fandtes paa den Tid, uden store Bekvemmeligheder, men med altid rigelig Forsyning af stærkt, tysk Øl og for fornemmere Gjæster tillige en Kande god Malvasiervin eller Romania. Selve Huset var ikke større eller anseeligere end en

almindelig Bondehytte, og Nattegjæster maatte nøjes med Pladsen, som den tilbød sig. Godtfolk vidste desuden, at den nærliggende, kurfyrstelige Residensstad havde større og mere standsmæssige Herberger at byde, og tilmed var der Klosteret, hvor fromme og rettroende rejsende, enten de var af adelig eller uadelig Stand, altid kunde faa Husly og Vederkvægelse. Færgehuset var fornemlig beregnet paa at læske tørstige Krigsfolk eller huse en og anden farende Svend, der ikke var saa rettroende, at han vilde søge indenfor Klosterets Mure.

En hed Sommerdag gad dog ingen bænke sig i den lavloftede Krostue. Der laa nogle Halmknipper udenfor Huset, og i Halmen strakte sig, bekvemt og magelig, en Hoben Knægte, af hvilke nogle var sovet ind uden at agte paa, at de havde Sol og Vind lige i Ansigtet; andre sang Viser, hvis Indhold ikke var digtet for høviske Øren, og atter andre slog Tærninger, alt imens de flittig greb til Ølkanderne, der stod opstillede rundt omkring i Halmen.

Udenfor Herbergets ene Vindue var anbragt et Bord med rund Stenplade, og ved dette sad to Personer, hvis Udseende og Klædedragt betegnede dem som Høvedsmænd for Knægtene. Den ene var en lang, knoklet Skikkelse; hans Ben syntes altfor lange selv til de vældige Rytter-

støvler, han bar, og hans Arme havde en tilsvarende Tilbøjelighed til at krybe et Stykke udenfor de brogede, opskaarne Ærmer i hans gule og grønne Vams. Nogle rødlige Haartjavser hang ned over hans Pande og forenede sig paa Siderne med et endnu rødere og stærkt tilspidset Skæg. Næsen var skarp og kroget som et Fuglenæb, Øjelaagene tunge og posede; men med alt det var der over hans Holdning og Ydre et Udtryk af forsoren Ligegladhed, der bødede paa hans Hæslighed.

Den anden var en fuldkommen Modsætning til sin Bordfælle. Han var mere skulderbred end høj af Vækst, men saa skjønt og kraftig bygget, at han kom til at se højere ud, end han i Virkeligheden var. Han havde et ualmindelig langt og lyst Haar, der indrammede et djærvt og ædelt formet Ansigt, hvis fornemste Udtryk var frimodig Ærlighed. Øjnene var blaa, Næsen let buet. Haaret, der efter Datidens Mode faldt ned over Panden, var skaaret lige som efter en Streg og naaede paa begge Sider ned over Tindingerne. Som han sad dér paa det lave Sæde, med Albuen støttet paa Bordets Stenplade og med Sværdet hvilende mellem sine Knæ, lignede han et Mønster paa en nordisk Helt og Kriger. Af Alder saâ han ud til at være en fire til fem og tyve Aar.

Paa Bordet mellem de to Høvedsmænd stod en Kande Vin, to simple Tinbægere og en Skaal med et Par Haandfulde Hasselnødder.

»Helvedes Brand og Pestilentse!« bandede Høvedsmanden i den gule og grønne Vams. »I maa selv være besat af Djævlen, min hjærte Junker Peder, naar I ikke kan begribe, at Bønder kun er og bliver Hunde og Trælle, og sætter de sig op mod Riddere og Øvrighed, saa skal de hugges og stinges og pines, jo flere des bedre! Saa megen god Christendom har jeg — alle elskede Helgene være lovet — dog endnu bevaret. Og gid jeg maa holde fast ved den til mit Livs salige Ende! Eller hvad mener I om, gode Peder Skram, hvad det omsider har ført til, at denne Martin Luther satte sig op mod Pave og Kloster, og at den sorte Kunst, som de kalder Bogtrykkerkunsten, er bleven saa godt som hver Mands Ejendom? Tvi for Djævelskab! Tror I ikke, vi kunde have fundet ædlere Vildt at jage end disse usselige Bønder, om vi havde levet i en bedre Tid!«

»I spørger om saa meget paa én Gang, Klaus Hermelinck!« svarede den anden Høvedsmand, der var bleven nævnet Peder Skram. »Jeg finder, I er vanskelig at stille tilfreds! Snart kan I ikke faa Bønder nok at stinge ihjel, og snart tykkes de jer for ringe til den Hæder at falde for jeres Pallask! Gaa i Tyrkens

Tjeneste, hjærte Klaus, naar det ikke huer jer at fejde her til Lands!«

»Men I selv da! I har jo rig og anset Slægt i Danmark — hvad har i Grunden ført jer hid?«

»Just ikke det at komme Bønderne til Livs,« lød Svaret i en mere betænksom Tone. »Hver Mand værger for sit — det er Naturens Orden — det gjør ogsaa Himlens Fugle og Skovens vilde Dyr. Jeg kom hid, fordi jeg ikke lider at være ørkesløs. Sværdet har stadig ligget mig let i Haanden; jeg trænger til at bruge det. Hos Henrik Gjøe til Skjørringe tjente jeg mine Sølvsporer, da jeg havde været med ved Bränkyrka Anno 1518; to Aar efter var jeg igjen i Sverrige med Henrik Gjøe. Jeg mindes ham kun for, hvad godt er, skjønt det siden føjede sig saa, at vi kom til at staa som Fjender mod hinanden. Jeg var kommen i Bispen, Ove Bildes Tjeneste og fulgte ham med fire Heste, da vi forgangen Aar laa for Kjøbenhavn, indtil Staden maatte overgive sig til Kong Frederik. Men saa var der intet mere at tage sig til. Jeg drog af Landet sammen med min Ven, Knud Sparre til Klogerup, og da jeg fandt, at den højlovelige Kurfyrste i Mainz var en dygtig Karl og en tapper Herre, saa tænkte jeg, at jeg ligesaa gjærne kunde gaa i hans som i en anden Potentats Tjeneste. Ikkun der blev noget at gjøre . . .

Dog kan vi for saa vidt godt blive enige, brave Klaus Hermelinck — thi jeg for min Del kunde ogsaa nok ønske noget bedre at hugge løs paa end oprørske Bønderhobe . . .«

»Og Djævle og Troldkarle!« gav Klaus Hermelinck sig pludselig til at raabe, idet han stødte til et Papir med store, trykte Bogstaver, der syntes at være flagret ned fra Luften og derpaa var blevet liggende paa Bordet mellem Vinkanden og Bægrene. En sortsmudset Haand, som et Øjeblik var kommen til Syne i Herbergets aabne Tagluge og havde kastet Papiret ned, var ikke bleven bemærket hverken af Høvedsmændene eller Knægtene.

»Se der, Peder Skram!« raabte den lange Høvedsmand og skubbede igjen med synlig Afsky til Papiret . . . »Nu kan ærlige Mænd end ikke faa Lov til at tømme et Krus Vin uden at blive dænget til med disse Kjætteres Sortekunster! Djævlens Pestilentse og Allandsens Plager! Rør ikke ved det, Junker Peder! Ser I ikke, der staar sære Tegn malet derpaa! Det er Hexeri og Djævelskab!«

»Er I galen, Klaus! Det er et lidet, trykt Skrift og ærlige, tyske Bogstaver! En maa have kastet det ud af Vindvet eller af Taglugen deroppe . . . Hallo — Mikkel Færgemand!« . . . Peder Skram vendte sig om og raabte ind ad

Vinduet — »Hvem har kastet dette Skrift ned paa vort Bord?«

Herberg-Værten var en lille, tykmavet Karl med et rundt Fuldmaaneansigt, hvis enfoldige Mine modsagdes af de smaa, blinkende Øjne, der næsten saa ud som to smalle Streger. Han kom ud i Døren, med Huen under Armen, bøjede sig dybt for de fremmede Høvedsmænd og forsikrede med troværdig Stemme, at han var ganske ene hjemme, og at det lille Flyveskrift umuligt kunde være kommen fra hans Hus.

»Lutter Løgn og Djævlekunster!« udbrød Klaus Hermelinck lige saa hidsig som før. »Jeg lader Tungen rive ud af din Hals, om du ikke bekjender Sandheden!«

»Det kan der altid blive Stunder til!« mente den mere besindige Peder Skram. »Lad først Herberget gjennemsøge. Midlertid kan vi se, hvad Skriftet indeholder!«

Nogle af Landsknægtene fik Befaling til at underkaste Herberget en grundig Undersøgelse fra Kjælder til Tag. Herberg-Værten fulgte med ind i Huset, medens han i Smug blinkede fiffig med de to Streger, han havde faaet i Stedet for Øjne, og imidlertid gav Peder Skram sig i Færd med at tyde det mistænkelige Flyveskrift.

»Hvad staar der saa prentet?« spurgte Klaus Hermelinck med en betænkelig Mine, som viste, at han endnu ikke havde overvundet sine over-

troiske Forestillinger om det gaadefulde Skrift, der var falden ned fra Luften.

»Det er et Skrift fra denne gale Sværmer og Gjendøber, Thomas Münzer! Af den Slags har han skikket adskillige ud blandt de uvidende Bønder, der holder ham for en vældig Profet og Ypperstepræst! Vil I høre, hvad han skriver!«

»Velan — naar det forholder sig, som I siger, Peder Skram, at der ikke er anden Djævelskab ved Skriftet, end at den gale Præst har ladet det trykke — saa kan I gjærne forelæse mig det!«

»Nu — saadan staar der: »I skulle afgjøre Sagen i Hastighed. De store Herrer, som af Hjærtens Lyst og deres selvraadige Hoveder skabe Love — ej at tale om, hvad de opbringer ved deres egenmægtige og voldelige Forvaltning, saasom Skat, Afgift og deslige — de ere ægte og rette Røvere og afgjorte Fjender af deres egne Landskaber. At nedstøde enhver saadan Moab, Ahab og Nero fra deres Herresæde — det er til Guds højeste Velbehag. Thi Skriften kalder dem ej Guds Tjenere, men alene Slanger, Drager og Ulve . . .« Vil I høre mere, hjærte Klaus?«

»Guds dyre Blod og Sacrament!« skreg Klaus Hermelinck — »ikke en Tøddel mere! Eller jeg bliver saa hed og rasendes, at jeg

jævner Flækken derhenne med Jorden, saa der ikke skal blive et Spærreværk tilbage i nogen af Hytterne og ej heller nogen Pandeskal, som jeg ikke har kløvet saa grundig, at den aldrig kan heles sammen igjen! Hvad siger I saa, Junker Peder Skram! Er vi ikke nogle forsmædelige Karle, at vi kunne falde hen i Misnøje og Utilfredshed, naar et saa skjønt Hverv er os overdraget som at revse disse ugudelige og djævelske Oprørere! Godtaar for jer, Peder Skram! Nu er min Galde igjen kommen til Rolighed! Lad os drikke paa med hinanden, at vi ingensinde ville forlade vor højlovelige Kurfyrste, før Rolighed og Orden er gjenoprettet i Landet . . .«

»Jeg drikker jer til igjen!« svarede Peder Skram og stødte sit Bæger mod Klaus Hermelincks. »Men dog vil jeg sige jer paa Forhaand og med al Frimodighed, at jeg bliver ikke ret længe i den højlovelige Kurfyrstes Tjeneste. Jeg tykkes bedst om at slaa, hvor der er noget at vove, og hvor der kan vanke dygtige Hug igjen. De usselige Bønder, der er ynkeligen forledte af den gale Münzer og hans Slæng, bliver I sagtens færdige med. Vel nok er Rhinen skjøn, som den strømmer hernede mellem vinklædte Høje — men jeg længes hjem til mit eget Land. Vi har vel kun Aaer og Bække, hvor I har de store Floder, og en ringe Abildgaard, hvor I har Bjærge med den fyrige Vin — men jeg længes

alligevel hjem . . . Paa jert Vel, Klaus Hermelinck!«

Peder Skram tømte sit Bæger til Bunden, rejste sig op og rettede sig i Vejret, som om han følte Trang til at prøve sit Legemes Kraft og Smidighed. Den lange, rødskæggede Høvedsmand saâ paa ham med et næsten beundrende Blik og mumlede: »I har Ungdom og Marv og en ildfuld Sjæl. I kan stole paa, hvad gamle Klaus Hermelinck spaar jer — I kommer en Gang til at udrette store Ting, Peder Skram!«

»Gid I maa tale sandt, hjærte Klaus!« lød Svaret i en munter Tone. »Ligefrem! er mit Valgsprog — jeg faar da se, hvor langt det rækker . . .«

Klaus Hermelinck gav sig i Færd med at hælde den sidste Slurk Vin fra Kanden over i sit Bæger, og han lod sig ikke forstyrre i denne vigtige Sysselsættelse, skjønt der i det samme lød Raab og Støj nede fra Floden, hvor Færgen var i Begreb med at lægge til. Størsteparten af Landsknægtene skyndte sig ned til Færgestedet for at spørge Nyt og se efter, hvem der kom i Land. Ogsaa den lille Hob Knægte, som var bleven sendt ind for at gjennemsøge Herberget, kom nu til Syne, og deres Anfører meldte, at der ikke var fundet andre levende Væsener end en rød Kat, der gik paa Rottejagt nede i Kjælderen. Dette Vidnesbyrd stadfæstedes af

Mikkel Færgemand, der forsikrede om sin fuldkomne Uskyldighed og derpaa skyndte sig ned til Færgen for at tage mod de ankomne rejsende.

Klaus Hermelinck var bleven færdig med at gjøre Has paa Resten af Kandens Indhold, og idet han betænksomt strøg sig om Mundskægget, sagde han til sin gode Ven og Fælle, Peder Skram.

»Hør nu, Junker Peder — naar ingen har kastet det maledidede Flyveskrift ud af Vinduet, saa indser I vel, at det maa være gaaet til med Hexekunster, og saa har I vel ikke noget imod, at jeg presser Sandheden ud af den forbandede Krovært!«

»For mig kan I handle, som I vil! Men jeg skjønner ikke, der er Aarsag til at gjøre store Ophævelser i den Sag. Skriftet har vel ligget i det aabne Vindve, og Vinden har ført det ud. Det tykkes mig den rimeligste Forklaring . . .«

»Vinden!« gjentog Klaus Hermelinck med den største Foragt for en saadan Formodning. »Saa skulde Vinden vel ogsaa have bragt det ind i Mikkel Færgemands Hus! Nej, hjærte Peder Skram — den Forklaring tager jeg ikke for gyldig. Nu vil jeg selv se efter, hvordan det forholder sig . . .«

Klaus Hermelinck rejste med noget Besvær sin lange, knoklede Skikkelse fra den lave Halmstol, paa hvilken han havde siddet. Han hev op

i Rytterstøvlerne, prøvede forgæves paa at trække de brogede Ærmer ned over sine Haandled, trykkede sin Hat, der var prydet med et Par vældige, buskede Fjer, fastere paa Hovedet og slentrede saa ind i Herberget . . .

Peder Skram rettede sine Skridt ned mod Floden, og da han havde tilbagelagt omtrent Halvvejen, mødte han de ankomne rejsende, der ledsagedes af Mikkel Færgemand.

Det var en Flok Krigsknægte, hvis mangelfulde Udrustning og hele medtagne Udseende vidnede om, at de i nogen Tid havde været uden Sold og Tjeneste. Nu var de øjensynlig komne til det kurfyrstelige Land for at lade sig hverve i Fejden mod Bønderne.

Næst efter Krigsfolkene kom et lille Selskab, der var af mere fornem Stand. En kæmpestor, mørkhaaret Karl, der syntes at gjøre Tjeneste som Rideknægt, førte to Heste frem, holdende dem ved Bidslerne. I passende Afstand fulgte to Personer, der ved det første Øjekast gjorde Indtryk af at være Herre og Tjener. Den ene var en meget høj og meget mager Mand. Han saa ikke ud til at være gammel af Aar — i hvert Fald næppe fyldt de tredive — men hans smalle, fint tegnede Ansigt havde et sygt og gammelt Udtryk. Det var næsten voxblegt, og den hvide Farve blev endnu mere fremtrædende, fordi det glatstrøgne Haar var kulsort ligesom det tynde

og fine Mundskæg, der laa som en Streg over Læberne. Hans regelmæssige Træk oplivedes af et Par kloge, mørke Øjne, hvis Indfatning var lige saa sort som Haar og Skæg. Man kunde have kaldt ham en smuk Mand, hvis der ikke baade i Ansigtets Linier og i den magre Skikkelse havde ligget noget haardt og koldt, som virkede frastødende. Hans Klædning, Kappe, Vams og Hoser, var syet dels af Fløjl, dels af tykt Silke, men altsammen sort — selv Fæstet paa hans Værge var sort — og det gjorde hans Ydre end mere sært og fremmedartet.

Den fremmedes Følgesvend var paa sin Vis ikke mindre ejendommelig at se til. Det var en lille pukkelrygget, med et Ansigt saa spidst som en Myndes; kun havde det ikke Myndens godmodige Udtryk, men mindede snarere om Rævens. Øjnene var smaa og runde, ligesom glasagtig stillestaaende, men tillige med noget forslugent, som om de idelig var paa Post for at optage ethvert nyt Billede uden dog at afspejle, hvad deres Ejermand tænkte derved. Den lille pukkelryggede var delvis sortklædt, men i Modsætning til hans fornemme Ledsager brødes Dragtens Ensformighed af en Kappe af højrødt, flamsk Klæde og en Hue af samme Farve. I Huen stak en Hanefjer, der gav det lille, spidse Hoved og Ansigt et pudsigt forsorent Præg.

Idet de to fremmede kom forbi Peder Skram, lagde den pukkelryggede Mandsling sin Pegefinger paa sin Ledsagers Arm og rejste sig op paa Tæerne for at tilhviske ham nogle Ord. Den sortklædte studsede let, dog uden at bortgive noget af sin kølige Fornemhed, og medens han næsten umærkelig vendte Blikket hen imod den danske Adelsmand, gav han sin pukkelryggede Tjener et Vink, som denne strax forstod og ligesaa hurtig adlød.

Peder Skram havde fortsat sin Vej ned mod Floden, der nu havde skiftet sin varme, gyldengule Farve med en mørkere, graa og sortladen. Solen var skjult bag Skybæltet, der havde trukket sig tættere og tættere sammen, og der lød tunge, rullende Drøn, men endnu med fjærn Klang. Fra Færgen, som laa ved Landingsstedet, var alle rejsende gaaede i Land, og kun Færgekarlene havde travlt med at udskibe Ølfade og Kister med Handelsvarer, som var afsendt fra nordligere liggende Rhinbyer. Peder Skram stod i Begreb med at vende om og gaa samme Vej tilbage; men medens han endnu et Øjeblik betragtede Færgekarlenes Arbejde, hørte han smaa, trippende Skridt bag ved sig og en meget tynd og spids Stemme, der sagde:

»Fra min Herre, den velagtede Ridder og Junker Stephan af Hopfenstein, har jeg uværdig den Ære at forespørge, om I, Hr. Junker, virkelig

skulde være ærlig og velbyrdige Hr. Peder Skram til Urup, for Tiden Høvedsmand ved den højlovelige Kurfyrstes Krigsfolk og vel kjendt og berømt for eders store Tapperhed i mange danske og fremmede Krige . . .?«

Peder Skram vendte sig om og saâ noget forundret paa den lille Mand, der havde fremført sin lange Tale uden en eneste Gang at give sig Tid til at trække Vejret.

»Det er rigtigt nok, at jeg kalder mig Peder Skram til Urup« — svarede han med et godmodigt Smil — »i Tjeneste hos den højlovelige Kurfyrste er jeg ogsaa for Tiden. Men al den øvrige Berømmelse kan I spare jeres Lunger Umagen med. Hvad forlanger I eller jeres Herre af mig?«

»Min Herre udbeder sig en Samtale med jer, velbyrdige Junker. Han er kommen hid ene og alene for at træffe jer. Han vilde opsøge jer i den gode Stad Mainz, hvor man sagde, I opholdt jer som en af Kurfyrstens Høvedsmænd, men da min Herre finder jer allerede her, kan han ikke andet end anse det som et særligt Vidnesbyrd om Himlens Vilje og et gunstigt Varsel for det Ærinde, han har til jer . . .«

»Det er maledidet saa mange Ord, I bruger for at forklare en ringe Sag!« udbrød Peder Skram med det samme godlidende Smil som før. »Jeg kjender ikke jeres Herre hverken af

Navn eller Berømmelse. Men vil han tale med mig, saa lad ham kun det . . .«

Den unge, velvoxne Krigsmand og den lille pukkelryggede fulgtes ad tilbage til Herberget. Hr. Stephan af Hopfenstein havde taget Plads ved det samme Bord, hvor nylig Klaus Hermelinck og Peder Skram havde siddet. Værten havde bragt Vin i sin fineste Kande, og han spurgte nu ydmygt bukkende, om den fornemme Gjæst havde mere at befale. Junkeren vinkede kort og affærdigende, men rejste sig i det samme op med beleven Anstand, idet den pukkelryggede førte Peder Skram hen til Bordet.

»Jeg beder jer tømme en Kande Vin i mit Selskab!« sagde han med en Hilsen, der i lige høj Grad var indtagende og fornem. »Min Skriver, Mester Strauff, har vel sagt jer, i hvilket Ærinde jeg var paa Vejen til Mainz? Det kunde aldrig føje sig bedre, end at jeg møder jer her, velbyrdige Hr. Peder Skram . . .«

»Og hvad Ærinde har I da til mig? Kommer I fra Danmark?«

»Nej, velbyrdige Junker — ikke fra Danmark, men fra den frie Hansestad, Lybek . . . Men vil I ikke tage Sæde?« . . . Han pegede paa den lave Halmstol, der stod paa den modsatte Side af Bordet, og Peder Skram fulgte Indbydelsen. Den fremmede stødte med en let Haandbevægelse Mikkel Færgemands Tinbægere ned paa Jorden,

og idet han vendte sig om til sin pukkelryggede Skriver, tilføjede han: »Sæt mine egne Bægere frem!«

Mester Strauff skyndte sig at hente et Læderfoderal op af sin Kappelomme og fremtog deraf to yderst fint ciselerede Sølvstobe, af hvilke han satte den ene frem for sin Herre, den anden for Peder Skram. Derpaa trak han sig tilbage med et dybt og højtideligt Buk og slentrede atter ned mod Floden. Peder Skram saa smilende efter den lille Mand, hvis stive og højtidelige Lader dannede en snurrig Modsætning til den vanskabte Skikkelse.

»I skal ikke bryde jer om min Skrivers løjerlige Udseende!« sagde Junkeren. »Han er mere værd, end han ser ud til; hans Lærdom er lige saa mærkværdig, som hans Troskab er urokkelig, og han er mig derfor til stor Nytte . . .« Den sortklædte fremmede skænkede Vinen op i Sølvstobene, stødte sit Bæger mod sin Bordfælles og vedblev:

»Hilsen og Velkomst, Hr. Peder Skram! Jeg tænker, at dette vort første Møde skal blive efterfulgt af flere. Det er urolige Tider, Omvæltningens Tider, hvor Oprør og Kjætteri blæser deres giftige Aande mod Kirker og Troner, hvor ufri Bønder vover at sætte sig op mod det ædle Ridderskab og den fromme Gejstlighed, ja — hvad værre er — hvor Usikkerhed og Kiv-

agtighed er trængt ind selv blandt de store og mægtige, saa Forbund, der sluttes i Dag, brydes i Morgen, og ingen længer ved, hvem han har til Ven eller Fjende. I en saadan Tid, velbyrdige Hr. Junker, er der store Ting at udrette for de kloge og dristige, og Kløgt bør forene sig med Tapperhed, om man vil vinde Magt over Landenes og Folkenes Forvirring og gribe Styret i den nye Tid, der bryder frem . . .«

»Et stort Maal i Sandhed!« udbrød Peder Skram, og Blodet skød rask op i hans Kinder. »Det var vel værd at kue Oprør og Forvirring, kæmpe for den Sag, som man kunde holde for den retfærdigste, og se den bringe Sejren hjem. Men hvem mener I, Hr. Junker, der skulde være bedst skikket til at vise Vejen i den nye Tid, I taler om?«

»Der spørger I just om det, som er Sagens Kærne!« svarede den fremmede med et alvorligt Nik; men ganske umærkeligt gled der i det samme et spottende Smil over hans Ansigt. »Netop Sagens Kærne . . . Vidste man, hvilken Potentat og Fyrste der bedst fortjente Herskerstaven, saa behøvede en tapper Mand som I — eller kloge Folk som jeg — aldrig at være i Tvivl om, hos hvem vi burde tage Tjeneste . . .«

Peder Skram havde lyttet opmærksomt til den fremmedes Tale. Det var tydeligt nok en Mand baade af ridderlig Stand og af sjælden

Kløgt. Hvad han sagde, maatte man ogsaa i al Almindelighed give ham Medhold i. Men alligevel var der noget gaadefuldt i hans Adfærd og Tonefald. Og det var ikke alene Junkerens mørke Ydre, det sære, blege Ansigt og hans fremmedartede Præg. Det var noget, man ikke kunde faa fat paa, men som man bestemt følte var tilstede. — Peder Skram rystede paa Hovedet ad sine egne Tanker, og medens han skjødesløst legede med Hasselnødderne, der endnu stod paa Bordet ved Siden af Vinkanden, sagde han:

»Min ædle Junker af Hopfenstein — hvad det angaar, under hvilken Herre man skal tjene, saa vil jeg tilstaa jer, at jeg før har handlet ret ubekymret i den Sag. Jeg har ikkun set mig om for at finde en ærlig og tapper Krigsherre; andet agtede jeg ikke paa. Men det er hændet mig en Gang, da jeg var kommen i en ny Herres Tjeneste, at jeg maatte fægte mod min fordums Øverste, saasom det var min Pligt og Skyldighed, og jeg intet andet havde at gjøre. Men det gik alligevel mit Hjærte nær, og jeg besluttede at være varsommere for Eftertiden . . . Gaar en Krigsmand blot ellers den lige Vej frem, holder sin Ed og vover sit yderste, saa maa Vorherre eller de gode Helgene sørge for Resten . . .«

»I har Tømmer i jer til at blive en stor Kriger!« nikkede Junkeren, og denne Gang var der intet spottende Smil i hans Ansigt. »Jeg ved,

at I udmærkede jer alt i den svenske Krig 1518, saa I høstede Lov og Roes for jer Tapperhed og for Troskab mod jer Husbond, Henrik Gjøe. Og to Aar efter var I atter i Sverrige. I kæmpede sammen med Mogens Gyldenstjerne, der førte det danske Hovedbanner, og da Hr. Mogens fangede et Ulivssaar, saa Blodet randt ham ned over Øjnene, ilede I ham til Hjælp, dræbte de svenske Knægte, der vilde bortføre ham og hans Hest, og frelste baade Mogens Gyldenstjerne og Hærens Banner. Og siden hen, da I laa ud for Kjøbenhavn, stred I saa kjækt, at I selv fangede to Saar udi jer højre Arm og Haand . . .«

»I synes vel underrettet, gode Herre!« mumlede Peder Skram, hvis Kinder var blevne røde ved denne Berømmelse. »Jeg maa vel takke jer for jer gode Mening om mig, men for Resten trykker jeres Lovord mig lidt for Brystet. Smiger er usund Kost . . .«

»Jeg smigrer jer ikke,« svarede Junkeren i en noget køligere Tone. »Naar jeg opregner de Bedrifter, I alt har øvet, er det kun, fordi jeg vil vise jer, at Danmark ikke er mægtigt nok til at lønne jer efter Fortjeneste. Vil I være jer egen Lykkes Smed, saa maa I søge en større Virkekreds for jert Snille og jer Tapperhed . . . Den gottorpske Hertug Frederik, som nu er Konge i Danmark, agtes kun ringe . . .«

»Hvad siger I, Herre . . .?«

Peder Skram havde leget med Hasselnødderne, som han lod glide fra den ene Haand over i den anden, og pludselig knugede han dem saa haardt, at de knustes i Stykker, og han kastede Skaller og Kærner mellem hinanden hen ad Bordets Stenplade.

Junkeren saâ forundret paa sin Bordfælle, men det var kun et kort Sekund; saa blev hans Ansigt ligesaa ubevægeligt som før, og han lod sig ikke mærke med, om dette Bevis paa usædvanlig Legemsstyrke havde gjort noget Indtryk paa ham.

»I misforstaar mig, velbyrdige Hr. Junker!« sagde han koldt og roligt. »Naar jeg siger, at Kong Frederik agtes ringe, saa mener jeg kun i Henseende til den Magt, som er ham beskaaren. Et lidet Lehn eller et Par Herregaarde er alt, hvormed han formaar at belønne sine Tjenere. Men om I gik i Kejserens eller — lad mig sige — i det frie og mægtige Lybeks Tjeneste, da kunde I vel en Gang opnaa fyrstelig eller allenfals grevelig Værdighed ved de Bedrifter, I er i Stand til at udføre . . . Og rent ud at sige — det er derom, mit Ærinde til jer drejer sig . . .«

»Hum!« nikkede den unge, danske Adelsmand betænksomt. — »Med Forlov at spørge jer, Hr. Junker — i hvis Tjeneste staar I selv — i Kejserens eller Lybekkernes?«

»Om I vil vide det,« svarede Hr. Stephan af Hopfenstein og saâ skarpt og sikkert paa sin unge Bordfælle, »saa regner jeg mig hverken til det ene eller det andet Parti. Jeg tjener helst den Sag, som jeg bedst kan gavne ved min Kløgt og Erfaring. Den kejserlige Regering har jeg ydet store Tjenester under Forviklingerne med de nordiske Riger; især har jeg jævnlig forhandlet med de frie Hansestæder, og i Lybek, Bremen og Hamburg har jeg lært meget, som har aabnet mine Øjne for, at Hansaen styrer henimod at blive en Verdensmagt, for hvilken Kejsere og Konger maa bøje sig. Man bør agte paa Tidens Tegn! Ogsaa eders landflygtige Konge, Christiern, har jeg en Gang staaet nær. Hans egen Voldsomhed blev Aarsag til hans Fald. For en Bonde- og Borgerkonge har Tiden endnu ingen Brug. De frie Hansestæder gaar en anden og klogere Vej; de smigrer vel den store Hob; de sværger til Morten Luther og giver Borgerne den Religionsfrihed, som der nu skraales paa rundt om i Landene; men alt er dem kun Midler til at naa det mægtige Herredømme, de tilsigter. Tro I mig, min tapre Herre, Lybekkerne holder Fremtiden i deres Haand; de kan lønne de Tjenester, der ydes dem, og de har Brug for en Mand som jer . . . Jeg er rede til at underhandle med jer, og jeg kan gjøre jer Tilbud, som I næppe vil afvise . . .«

Peder Skram havde tavs hørt paa Junkeren, uden at røbe sin Utaalmodighed paa anden Maade end ved at knuse endnu en tre, fire Hasselnødder mellem Fingrene. Men nu saâ han op og gjenmælede ligesaa roligt, som den anden havde talt:

»Hr. Junker af Hopfenstein — I er en klog Mand, og jeg en ganske ulærd og enfoldig Krigskarl. Jeg slaas, saa godt jeg kan, for den Herre, jeg har svoret Troskab. Men jeg forstaar ikke, hvordan man paa én Gang kan tjene to Herrer — saaledes som I synes at tjene den kejserlige Regering og samtidig løber Lybekkernes Ærinde! I Lejren mellem Landsknægte lærer man ikke de fine Lader, I har erhvervet jer, og I faar derfor forlade mig, at jeg siger det rent ud og ligefrem — eders kløgtige Statskunst smager mig af djævelsk Løgn og Argelist. Lybekkerne er Kræmmere, der handler med Ære og Samvittighed, som de handler med Peber og Øl. De Folk huer mig saa lidt, at jeg ikke fristes til at gaa i deres Tjeneste. Jer selv holder jeg for en Skalk, og man vilde gjøre vel i at vare ærlige Folk mod jer . . .«

Junkerens Ansigt kunde ikke blive hvidere, end det var; men Brynene trak sig saa tæt sammen, at det saâ ud, som om de løb i ét. Alligevel blev han ved at tale med den samme kolde og dæmpede Stemme:

»Paa et ærefuldt Tilbud giver I Skjældsord til Svar! Maaske I en Gang kommer til at sande, at I handlede uklogt deri. Dog vil jeg give jer Betænkningstid, om I ønsker det, at I grundig kan overveje mit Tilbud . . .«

»Jeg har intet at betænke i den Sag. Min Mening har jeg sagt jer, og den staar jeg ved. De Ord, I talte, bragte mit Blod i Kog, og eders slebne Tunge har ikke taget Brodden af dem. Men vil I have Oprejsning med Sværd eller Lanse, saa er jeg rede til at møde jer, naar og hvor I bestemmer det . . .«

»Gunstigst Tak, Herre!« svarede Junkeren med et overdrevent dybt Buk. »Jeg vil ikke gjøre jer Besvær dermed, saa meget mindre som jeg har knapt med Tiden. Dog tænker jeg, vi træffes igjen, og gjemt behøver ej at være glemt . . .«

Med denne forblommede Trusel rejste den sorte Junker sig op. Men Peder Skram trak paa Skuldrene, som om han ikke kunde forstaa, at en Mand, der bar ridderlig Dragt og Værge, kunde undslaa sig for at nytte en saa rimelig Anledning til en Tvekamp. Ikke heller fandt han det Umagen værd at spilde flere Ord paa den fremmede Junker, og idet han besvarede hans dybe Buk med et let og skødesløst Nik, gik han ind i Herberget for at se, hvad

der var blevet af den lange Høvedsmand, Klaus Hermelinck.

Junkeren af Hopfenstein fulgte ham med et ildevarslende Blik, og de sammentrukne Bryn droges et Par Gange op og ned, som om de uvilkaarlig sattes i Bevægelse af de Tanker, der foer gjennem hans Hoved. Men saa vendte han sig om, og da han fik Øje paa den pukkelryggede Skriver, der for længe siden var kommen tilbage fra sin Spadseretur ned til Floden, vinkede han ad ham for at paaskynde hans Skridt. Man havde nu Uvejret lige over Hovedet; de første, tunge Regndraaber faldt med lydelige Smæld mod Herbergets Vinduer, og med nogle Sekunders Mellemrum flammede et Par vældige Lyn hen over Himlen, ledsagede af stærke Tordenskrald.

»Mester Nar!« sagde Junkeren til den pukkelryggede, der ilfærdig havde adlydt sin Herres Vink. »Jeg formoder, du har brugt dine Øjne, saa du kan sige mig, hvad der er blevet af de fremmede Knægte, som vi saâ om Bord i Færgen?«

»Naadige Herre — Knægtene har slaaet sig til Ro inde i Gaardsrummet, hvor de venter paa at faa Hr. Peder Skram i Tale; de agter at spørge den velbyrdige Høvedsmand, om han vil hverve dem i Kurfyrstens Tjeneste . . .«

»Hvor mange Folk er der?«

»En Snes Stykker i alt, naadige Herre!«

»Saa tager jeg ti af dem i min Tjeneste. Du byder dem saa store Haandpenge, at de ikke faar Stunder at betænke sig. Vi bryder op med det samme . . .«

»Og det ærefulde Tilbud, som I vilde gjøre den danske Junker?«

»Er slaaet fejl. Men har jeg ikke kunnet vinde ham for mine Planer, skal han i det ringeste ej komme til at skade dem. Derom faar du mere at vide undervejs, Mester Nar. Mener du, vi kan stole paa den nye Ride-knægt?«

»Jeg tror det ikke, Herre! Det er en selvraadig Karl, der har sine egne, løjerlige Meninger om Ret og Uret. Jeg skjønner, at I er daarlig tjent med ham . . .«

»Saa maa der i Tide raades Bod derpaa. Dog vil jeg gjøre endnu et Forsøg med ham; thi kunde jeg lære ham at lyde blindt, er det en Karl, jeg nok kunde have Brug for. Kræfter har han som en Bjørn . . .«

»Men han bruger dem kun, naar det lyster ham. Vil I følge mit Raad, naadige Herre, skiller I jer af med ham jo før jo heller . . .«

»Vi faar at se!« svarede den sorte Junker, medens det sære, spottende Smil igjen kom frem i hans Ansigt. »Skynd dig at hverve Knægtene derinde. Du indrømmer dem saa høj Sold, de

forlanger, paa det Vilkaar, at de ufortøvet følger med . . .

»Jeg adlyder, naadige Herre!«

Mester Strauff, der imidlertid havde pakket sin Herres Sølvbægere ned i Læderfoderalet og gjemt det i sin Kappelomme, skyndte sig ind i Herbergets Gaard. Junkeren søgte Ly under Bislaget, thi Regnen strømmede ned i stride Strømme, og Lyn fulgte paa Lyn. Dog var der næppe gaaet fem Minutter, før Mester Strauff kom tilbage med den Besked, at ti Landsknægte var rede til at følge Junkeren af Hopfenstein trods Uvejret, der rasede over Hovedet paa dem. Den lille pukkelryggede havde benyttet sin Fuldmagt saa vel, at de fremmede Knægte ikke havde betænkt sig paa at give sig i en saa rundhaandet Herres Tjeneste . . . Ogsaa Ridefknægten stod parat med Hestene.

Faa Øjeblikke efter brød Truppen op. I Spidsen red den sorte Junker og den pukkelryggede Skriver, der saa endnu mere snurrig ud til Hest, end naar han bevægede sig paa sine egne, vanskabte Ben. Landsknægtene fulgte efter i sluttet Trup, medens nogle af deres Kammerater var stimlet sammen udenfor Herberget og tilraabte dem et sidste Levvel og Tak for godt Kammeratskab. — —

Paa samme Tid som Junkeren af Hopfenstein og hans Følge drog op ad Landevejen i Retning

mod Mainz, kom der fra den modsatte Side en enlig Rytter, der havde svøbt Kappen tæt omkring sig for at beskytte sig mod Regnen. Det saa ud til at være en ganske ung Knøs, kraftig og smidig bygget, med lyst Krushaar, der stak frem under en simpel Fløjls Hue, uden Smykke eller Fjer. Han gjorde Holdt foran Herbergets Dør, og da der endnu stod en Hoben Knægte udenfor, spurgte han dem, om de kjendte noget til, om der her paa Stedet opholdt sig en dansk Adelsmand, af Navn Peder Skram til Urup, for Tiden i Kurfyrsten af Mainz's Tjeneste . . .

»Det er rigtigt nok!« svarede flere af Knægtene i Munden paa hinanden. »Hr. Peder Skram har Borgeleje her, men I kan ikke faa ham i Tale strax, saa lidt som vi selv; thi den danske Junker og Kroværten er i Lag med at opsøge en anden Høvedsmand, den lange Klaus Hermelinck, som de siger, at den Onde har slaaet sine Klør i, saa han lige med ét er fordunstet som en Røg og sporløst forsvunden . . .«

»Men Hr. Peder Skram kan jeg vel allenfals træffe, naar jeg bier efter ham,« sagde Rytteren og sprang behændig af Hesten. »Saa faar det gaa med den anden, som det bedst kan. Hvoraf slutter I ellers, at Fanden har taget den Høvedsmand, som I kalder Klaus Hermelinck?«

»Der kom en Cyprianus eller anden Hexebog farende lige lukt ud af Taglugen deroppe,«

tog en af Knægtene Ordet. »Bogstaverne var som Ild og Flammer at skue. Saa vilde Klaus Hermelinck ind i Herberget og efterforske, hvilken Djævel der havde kastet den ud; thi Kroværten havde svoret paa, at der var ingen levende Skabninger inde i Huset, og det havde vi ogsaa selv overtydet os om. Det vil da sige, der var en rød Kat; den saâ vi med vore egne Øjne, og det kan jo hænde, at det var den Onde, som havde paataget sig Kattens Skikkelse. Men vor Høvedsmand, Klaus Hermelinck, vilde ikke lade sig nøje dermed. Han gik alene ind i Herberget, og siden har vi ikke set noget til ham . . .«

»Nuvel! Sex Øjne ser bedre end fire!« sagde Rytteren. »En af jer kan føre min Hest i Stalden. Saa opsøger jeg selv min Landsmand og hjælper ham med at finde Fanden og den forsvundne Høvedsmand . . .«

»Det vil vi dog raade jer fra!« ytrede den Krigsknægt, der sidst havde taget Ordet. »Kan Junkeren, som er jeres Landsmand, ikke faa Bugt med den Onde, saa lykkes det end mindre for jer. Peder Skram er den gæveste Høvedsmand i Kurfyrstens Hær og dertil saa kristelig en Herre, at selv Fanden næppe kan staa sig mod ham. Lad I ham derfor hellere klare sig selv; det har vi set ham gjøre i værre Knibe end den, som nu er for Haanden . . .«

»Af Vejen, Knægte! Bring min Hest til Stalden og kær jer ikke om, hvad jeg agter at gjøre!«

Rytteren kastede sin Kappe over Hestens Ryg og stod i Begreb med at træde ind i Herberget. Men ligesom han satte Foden indenfor Bislaget, foer en lille, sortsmudset Skikkelse ud derfra og løb tværs over Vejen med en saadan Fart, at Krigsknægtene, der stod udenfor, uvilkaarlig sprang til Side og gav Plads for Flygtningen.

»Djævlen! Den Onde!« raabte de forvirret mellem hinanden.

»En sølle Landløber, der havde skjult sig paa Kroloftet!« udbrød en anden Stemme, og Peder Skram kom frem i Bislaget. »Det er ikke Umagen værd at sætte efter ham . . . Men skuffer mit Syn mig — eller ved alle gode danske Mænd — er det dig, Arild?«

Peder Skram var bleven overrasket staaende, og et Udtryk paa én Gang af Glæde og Forundring lyste op i hans Ansigt, da han fik Øje paa Rytteren, der havde været nær ved at tørne imod ham, idet de mødtes indenfor Herbergets Dør.

»Vel er det mig, ærlige Peder Skram!« svarede den anden, og ogsaa hans Træk opklaredes ved Gjensynet. »Dels er jeg kommen for at opsøge jer, desformedelst jeg har Brev og Bud

til jer fra Danmark, men dels har ogsaa en anden Sag ført mig saa langt sydpaa; den angaar mig selv og er af mindre trøstefuld Art . . . Dog derom skal jeg siden fortælle jer. Sig mig, om I kjendte Landløberen, som nylig flygtede ud af Døren? Han er allerede forsvunden mellem Krattet nede ved Flodbredden . . .«

»Jeg har aldrig set ham for mine Øjne, før jeg fik støvet ham op paa Kroloftet, hvor han havde forputtet sig. Han satte med et Spring ned fra Stigen og foer ud paa Vejen, inden jeg kunde komme til at slaa min Haand i hans Nakke. Men jeg har Grund til at formode, at det er den samme Karl, der nylig kastede et af den gale Oprørspræst, Thomas Münzers, Flyveskrifter ud af Taglugen. Min Kammerat, Klaus Hermelinck, var i Forvejen gaaet ind for at undersøge den Sag noget nærmere, men den brave Klaus naaede ikke længere end til et af Mikkel Færgemands Vinfade i Kjælderen; dér befandt han sig saa vel, at han ikke kunde slippe bort igjen . . . Hallo, Mikkel Færgemand! Hvor bliver I af med Høvedsmanden?«

Herbergværten kom pustende og stønnende op ad Kjældertrappen. Han holdt Klaus Hermelinck under Armen, og den lange Høvedsmand havde kigget saa dybt i Vinfadet, at hans knoklede Skikkelse svajede frem og tilbage som et Siv for Vinden.

»Lystig, mine Høns!« klukkede han. »Vinen er god, og Dagen er lang! Er vi ikke Brødre og Søstre, alle til Hobe! . . . Lange Klaus Hermelinck er ej en saadan Blodhund, som han giver sig ud for . . . Under man ham en god Kandè Vin, saa drikker han Forlig med sin argeste Fjende . . . Den Onde havde skjult sig paa Bunden af Fadet, skal I vide — derfor maatte jeg drikke det læns, inden jeg kunde hitte ham. Her er jeg med ham . . .« Med disse Ord skubbede han til Kroværten . . . »Og nu har vi drukket Godtaar med hinanden . . .«

»Bring Høvedsmanden til Hvile og sørg for, at han faar Stunder til at sove Rusen ud!« sagde Peder Skram til den forskrækkede Krovært. »Bag efter maa I se, hvordan I klarer jer med ham; thi han har svoret paa at rive Tungen ud af jer Hals, eftersom I har faret med Løgn og List. I vidste altsaa, at Landløberen havde skjult sig i jert Hus, og mine Knægte holdt I for Nar!«

»Naadige Herre!« stammede Mikkel Færgemand. — »Jeg er saa uskyldig som de smaa Killinger, min røde Kat fødte til Verden igaar . . . Landløberen har skjult sig paa Loftet uden mit Vidende; men jeg skjønner, at han maa høre til en Taterbande, som tidlig i Morges drog her forbi . . .«

»Kjære Peder Skram,« sagde Arild, der opmærksomt havde lyttet til Samtalen — »vil I for gammelt Venskabs Skyld lade eders Knægte sætte efter Flygtningen! Jeg har mine Aarsager til at bede jer derom . . .«

»Det Ønske kun let opfyldes!« svarede Peder Skram, og henvendt til Landsknægtene tilføjede han: »I har set den sortsmudsede Klør, som nylig tog Vejen ned mod Flodbredden. I jager ham op og bringer ham hid, men vel at mærke: levende, saa vi kunne tage ham i Forhør; thi det synes, som om han staar i Ledtog med Thomas Münzer og de oprørske Bønder!«

»Vel, strænge Herre!« raabte Landsknægtene og satte i Løb ned mod Floden for at efterspore Flygtningen. Mikkel Færgemand havde imidlertid med megen Møje slæbt den døddrukne Høvedsmand ind i Krostuen og bragt ham til Hvile paa et Knippe Halm.

Uvejret var draget fordi, lige saa hurtig som det var kommet hen over Egnen. Det regnede ikke mere, og kun nu og da lød fjærne Tordenskrald.

»Nu kunne vi uforstyrret tale med hinanden!« sagde Peder Skram til den unge Rytter. »Vejret klarer op, og Luften føles helt frisk. Lad os sætte os her, Arild . . . Du sagde, at du havde Brev og Bud til mig fra Danmark, og om en anden Sag, som betræffer dig selv, talte du

ogsaa . . . Skynd dig at fortælle! Nu, jeg ser ret paa dig, tykkes det mig, at dit Ansigt er mørkere, end jeg mindes det fra gammel Tid . . . Er det onde Tidender, du bringer med dig?«

»Gode og onde mellem hinanden!« svarede Rytteren. Her er det Brev, jeg bringer fra eders Moster, Fru Kirsten Urne. Jeg tror ikke, det indeholder andet, end hvad godt er for jert eget Vedkommende. Eders Slægt raader til, at I snart skal vende tilbage til Danmark. Kongen længes efter jer, og der bliver vel snart noget at tage Haand i. Gjæring og Uro er der allevegne; Bønderne have vægret sig ved at svare den nye Kongeskat, og desaarsag har Kongen maattet befale Mogens Gjøe at straffe saadanne oprørske Undersaatter paa Liv og Gods. Det skal endda være kommet saa vidt, at den ærværdige Børglum Bisp og Hr. Mogens Gjøe selv nær vare blevne slagne ihjel af de jydske Bønder, og i Viborg have Borgerne fordrevet deres Biskop og sluttet sig til Lutherdommen. Ikke bedre staar det til andensteds i Riget. Søren Norby, Christiern den andens haandgangne Mand og Admiral, er kommen Skaaningerne til Hjælp, og vildt Hærværk er der øvet over hele Skaane, saa at mangen Adelsborg er gaaet op i Luer. Det siges, at Kong Frederik har ladet sig forlyde med, at han er til Sinds at nedlægge Herskerspiret, om ej Rigsraadet hjælper ham at skaffe

et godt Regimente i Landet. Ikke heller føler man sig tryg for den fordrevne Konge, som atter er begyndt at røre paa sig og søge Hjælp og Penge hos fremmede Fyrster . . .«

»Guds dyre Lidelse og Blod!« udbrød Peder Skram og sprang op med blussende Ansigt. »Kan du blive længe ved med slige Ulykkestidender, min Knøs, saa skjønner jeg, at det staar slet til i Danmark, og jeg burde vel forlængst vendt Kaasen hjem . . .«

»Derom er det just, som jeg alt har sagt jer, at eders Slægtninge tilskriver jer, kjære Peder Skram. Og Brevskabet beder jeg jer læse med det samme. Jeg kan altid faa Stunder til at berette for jer, hvor mine egne Sko trykker. Det er kun for lidet at regne mod eders og Landets Velfærd . . .«

»Vist ej, vist ej, min hjærte Arild!« mumlede Peder Skram, medens han dog samtidig med lidt Utaalmodighed vendte og drejede det forseglede Pergament, som den anden havde givet ham. »Lad mig høre, hvad der ligger dig paa Sinde, Arild Jenssøn! Vi har kjendt hinanden fra tidligst Ungdoms Dage; du har været en tro og ærlig Knøs i al din Tid, og jeg har redeligt Venskab for dig . . . Fortæl kun, saa læser jeg siden Brevet i Enerum . . .«

Den unge Rytter saâ ned for sig med en alvorlig Mine, der ellers syntes fremmed for

hans friske og frejdige Træk, og han sukkede dybt, idet han tog Ordet:

»Ser I, kjære Hr. Peder . . . det er noget ganske sært og sørgeligt, der er hændet mig — og da ikke aleneste mig, men ogsaa min gamle Moder, som I kanske endnu mindes fra den Tid, I var hjemme paa Urup — forinden I kom i Hr. Ove Bildes Tjeneste . . .«

»Hende mindes jeg saa vel!« nikkede Peder Skram. »Det var gode Dage, vi havde i Skovhuset. Aldrig manglede der et lækkert Stykke Vildbrad, naar vi kom hungrige fra Jagten, og det tyktes os for langt at ride hjem til Gaarden, forinden vi fik noget for den sultne Tand. Et mildt og godt Ansigt havde din Moder at vise os, hvad Tid vi end kom paa. En Vise og en Krønike kunde hun ogsaa forlyste os med, og hendes Guds Fred lød fra Hjærtet, baade naar man kom, og naar man gik. Vel mindes jeg hende, den gamle Mo'er . . .«

»Saa husker I kanske ogsaa den lille Søster, jeg havde — Anne-Marie? Det vil sige, hun var ikke min rigtige Søster, men et fundet Barn, hvis Herkomst vi ikke kjendte . . .«

»Nej, Arild — derom har jeg intet hørt. Jeg har nok set den lille, brune Tøs, og hun lignede dig kun lidt; men det har jeg ikke agtet paa. Hvad vil du sige med det, at hun var et fundet Barn?«

»Jeg vil dermed sige, at vi fandt hende en Sommermorgen udenfor vor Dør. Der havde været Omløberpak paa Egnen i de Dage, og det laa nær at gisne paa, at de havde efterladt hende til Guds og retskafne Folks Barmhjærtighed. Hvad var der at gjøre ved den Ting? Min Fader, som levede den Gang, prøvede paa at søge Pakket op og give dem tilbage, hvad deres var — men de var allerede trukne saa langt sydpaa, at han ikke kunde indhente dem. Saa bad Mo'er saa mindelig, at hun maatte beholde den sølle Unge; kristnet blev hun saa fort, det lod sig gjøre, og hun voxede op og blev os til stor Glæde. Moder havde fundet en underlig Tingest bundet om hendes Hals; det kunde se ud som et lidet Hjærte af Elfenben, skaaret midt over, og deraf sluttede hun, at Barnet alligevel maatte være kommet af ærlige Folk. Det halve Elfenbenshjærte gjemte vi, til hun blev et Par Aar; saa blev det atter bundet om hendes Hals, og ingen kom og spurgte hverken om det eller om Anne-Marie. Den Tid, I var paa Urup, var hun en ni Aar gammel, og denne Sommer fyldte hun sine tolv, saa vidt vi da kunde regne hendes Alder ud . . . Men saa var det, at det hændte, som har gjort os saa stor Bedrøvelse . . .«

»Hvad hændte der da?«

»Anne-Marie var forsvunden fra os en Dag, medens min Moder og jeg var rejst i et Ærinde til Kjøbstaden. Da vi kom hjem, var hun intet Steds at se, alt hvad vi end søgte og kaldte. Men i Vinduet fandt vi hendes Elfenbenssmykke, og det halve Hjærte var nu blevet til et helt; det vil sige, at det Stykke, som før havde manglet, var føjet til det andet og passede nøje dertil. Tykkes det jer ikke sælsomt?«

»Og hvordan mente I, det kunde være gaaet til?«

»Vi formente, at det maatte være sket paa den Vis, at de samme Folk, som for tolv Aar siden havde efterladt Barnet udenfor vor Dør, atter havde indfundet sig og taget hende med sig igjen. Og Elfenbenssmykket havde de ladet blive tilbage som Tegn paa, at de havde taget, hvad der lovlig tilhørte dem . . .«

»Skjønner I, at Anne-Marie var fulgt godvillig med?«

»Derom lod intet sig gjætte . . . Alt stod urørt i Stuen, som da vi havde forladt den. Intet var stjaalet, og Anne-Marie var gaaet bort i sin daglige Dragt; hendes Søndagsklæder laa i den store Kisteskuffe, og hverken den eller noget andet Gjemme havde været aabnet . . .«

»Men du søgte vel at efterspore, hvilken Vej hun kunde være flygtet?«

»Det gjorde jeg, Herre, endnu samme Dag og Time. Først gjennemsøgte jeg Skoven paa Kryds og Tværs; men der var intet Spor at finde hverken af hende eller de Omløberfolk, som vi maatte formode, hun var i Følge med. Saa gik jeg sydpaa, ad Horsens til, og dér fik jeg de første Efterretninger . . .«

»Hvad nyt spurgte du da?«

»Folk i Kjøbstaden havde set en liden Pige, som efter den Beskrivelse, de gav mig, ikke kunde være nogen anden end min Søster. Hun havde været ledsaget af et Par sære Folk, der nok kunde ligne Tatere eller allenfals udlændiske Personer. Den ene var en Kvinde, der havde været iført en lang, højrød Kaabe og et Hovedsmykke af blanke Penge; den anden var en halvgammel, sortsmudset Fyr, klædt i en pjaltet Landløberdragt. De havde alle tre dvælet nogle Timer i Byens Herberg og redelig betalt for deres Fortæring, og derpaa havde de forladt Staden gjennem den søndre Port . . .«

»Og du fulgte efter?«

»Ja, Herre — uden at unde mig Rist eller Hvile. Jeg drog videre saa langt som til Kolding By og spurgte mig for i enhver Hytte undervejs. Men nu var det, som om ethvert Spor var udslettet fra den Vej, de havde taget. Ingen havde set det mindste til saadanne Folk som dem, jeg nævnede — den fremmede Kvinde i Kaaben og

med Hovedsmykket, den sortsmudsede Landløber og den lille Pige, som var i Følge med dem. Jeg vendte saa om og gik nordpaa igjen; der var ikke et Landevejsherberg, ikke et Kloster eller en Gaard mellem Kolding og Skanderup, hvor jeg ikke forhørte mig om Flygtningene, men ikke den ringeste Efterretning kunde man give mig. Der var saa kun én Ting mulig. De maatte være tagne bort ad Søvejen fra Kolding Kjøbstad og imidlertid have iført sig en ny Forklædning; thi dér ophørte alle Spor . . .«

Den unge Rytter sukkede igjen og vedblev:

»Jeg var saa udaset, at jeg ikke kunde orke længere frem. Ikke heller ejede jeg en Søsling mere i min Lomme, og under den sidste Del af Hjemvejen maatte jeg trygle mig et Maaltid til i Veng Kloster for ikke at segne om af Udmattelse. Men jeg havde fast besluttet at drage ud igjen, saa snart jeg kunde faa samlet Midler til Rejsen; thi min Søster maatte og vilde jeg finde, om jeg nogensinde mere skulde faa en glad Time i mit Liv. Og ser I, Herre, da var det ligesom et lykkeligt Tegn og Varsel, at da jeg kom hjem til Skovhuset, laa der Bud til mig fra eders Gaard, Urup. Der var indtruffet Brevskaber fra eders Frænde, Fru Kirsten Urne, og eders Foged havde Befaling at sige til mig, at saafremt jeg vilde paatage mig det Ærinde at bringe Brevet sikkert til jer i Tyskland, hvor I fejdede for

Kurfyrsten af Mainz mod de oprørske Bønder, da skulde en god Hest og Rejsepenge staa til min Raadighed . . . I fatter vel, hvor glad denne Tidende gjorde mig midt i min svare Bedrøvelse, thi ikke aleneste skulde jeg gjense jer, kjære Herre, men jeg kunde ogsaa fortrøste mig til at efterspore min arme Søster, saasom jeg maatte formode, at de fremmede Omløbere havde ført hende ud af Landet . . .«

»Og den ene Part af din Sendelse har du jo vel udrettet,« nikkede Peder Skram. »Hvordan gik det dig med den anden?«

»Kun ilde, Herre! Omløberpak og Tatere har jeg vel truffet undervejs, og Vendisk og Rotvælsk har jeg omtrent lært at snakke med det samme; men ingen har kunnet give mig Underretning om dem, jeg søger. Jeg har jaget efter enhver Omstrejfer, der kom mig for Øje, og saadan gik det mig ogsaa, da jeg saa Landløberen, der nys flygtede ud her fra Herberget. Men hidtil har det altsammen kun været til ringe Nytte, og jeg er ikke videre, end da jeg drog hjemme fra Danmark. Med hver Dag er mit Haab blevet svagere og mit Hjærte tungere ved Tanken om min Søster . . .«

»Nuvel, Arild — Haabet er saa kjær en Fugl, at man ej tør lade den flyve væk! Vi to plejer at have Lykken med os, naar vi hjælpes ad . . . Gaa nu ind og sørg for at vederkvæge

dig; jeg tænker, du maa være baade hungrig og tørstig. Imens læser jeg Brevet fra min Frænde . . . Men vil du være sikker paa god Betjening i dette Fandens Herberg, saa giv først Mikkel Færgemand en forsvarlig Livfuld Hug; thi det er en ugudelig Kumpan, der snyder sine Gjæster med skimlet Flæsk og tyndt Øl, om man ikke i Tide sætter sig i Respekt . . .«

Efter at have givet sin Ven dette betænksomme Raad, satte Peder Skram sig til rette paa Halmstolen for at læse det modtagne Brevskab, og Arild Jenssøn gik ind i Huset for at formane Værten til at sætte et ærligt Maaltid Mad paa Bordet.

Luften var nu saa ren og skyfri, som den havde været, før Uvejret trak sammen. Solen var forsvunden i Synskredsen, men Skærsommeraftenen var saa lys, at alle Omgivelser viste sig skarpe og let kjendelige. Floden — den mægtigt svulmende Fader Rhin — gled atter fredelig frem mellem smilende Bredder, og Strømmen havde laant et varmt og dæmpet Purpurskær fra den synkende Sol.

Peder Skram gav sig i Lag med at tyde de stive og snørklede Bogstaver i Fru Kirsten Urnes Brev, og der var et og andet Sted, som han læste to Gange for ret at indprente sig Meningen. Saaledes skrev den velbyrdige Frue:

»Og dette skal I vide, min hjærtenskjære Ven og Frænde, at som det nu staar til udi Landet med Fejde og Uro og formasteligt Oprør mod dennem, som efter Guds Vilje og Lov er rettelig Herrer, da kan I, allerkjæreste Frænde, ej undværes længere blandt andre Rigets gode Mænd. Og kan jeg ogsaa formelde jer dette, at Kongen selv har ytret sig om, at han vilde føle sig vel tjent med at have jer i sin Nærhed, og skulde I ej heller forblive ørkesløs, men der skulde vel være adskillig Bedrift for jer at øve. Og saasom jeg tilskriver eder dette, min hjærtenskjære Ven, om eders snarlige Hjemfart og Tilbagevenden, da rinder mig en anden Sag i Hu, som det ej bør sig for mig at lægge Dølgsmaal paa, efterdi jeg vel er videndes om, hvad Vægt og Vigtighed den har for eders Hjærtes Ro og Lyksalighed, hvad end om I aldrig med ligefremme Ord har ladet jer formærke dermed. Thi Sagen er denne, at den velagtede og dydige Jomfru Elsebe, Datter til Rigens Marsk Hr. Tyge Krabbe til Bustrup og Vegholm, er opvoxet til stor Dyd og Dejlighed, saa mangen ivrig Bejler alt har henvendt sig til Hr. Tyge at formaa ham til at give Ord og Løfte om Jomfru Elsebes Haand, saa snart hun har opnaaet Skjælsaar og Alder til Ægteskabs Indgaaelse. Men trods sin Ungdom ved Jomfru

Elsebe fuldt godt, hvad hun selv vil, og har hun da bevæget sin Fader til endnu ej at bortlove hendes Haand, og siger man, at I en Gang i Spøg har sagt til liden Elsebe, at I vilde vente paa hende og ingensinde trolove jer med nogen anden. Men har det Ord været mere end Spøg, hvorom jeg har mine egne Tanker, da kunde der snart blive Hast med at gjøre Spøgen til Alvor; thi ret længe tøver Hr. Tyge næppe med at bortlove sin Datter; han venter ikkun for at udsøge den rigeste Bejler, eftersom Gods og Penge alle Dage har været ham det fornemste, og han alene dermed mener at sikre sin kjære Datters Lykke og Velfærd. Hvilket jeg altsammen tilskriver jer, hjærtenskjære Frænde, formedelst det Venskab og store Respekt, jeg i alle Maader haver for eder, saa at jeg kun kan ønske, at I overalt maa have god Medgang i alle timelige og evige Ting, ligesom jeg selv forbliver, hjærtenskjære Frænde, alle Dage med Gud

fuldtro eders Frænde

Kirsten Urne.«

Peder Skram blev siddende eftertænksom, da han havde læst dette Brev til Ende. »Lille Elsebe!« mumlede han. »Vil de alt raade egenmægtig over din fejre Ungdom, saa er det vel bedst, jeg vender hjem og gjør min Ret gjældende,

thi saa langt jeg husker tilbage, har jeg havt dig kjær, og ingensinde har jeg kunnet tænke mig, at nogen anden end du skulde blive min Viv. Dumt var det, at jeg ikke tog Ord og Haandslag af Hr. Tyge, forinden jeg drog af Landet . . . Men om Gud vil, er det Tid endnu, og intet vil jeg nu opsætte min Hjemfart . . .«

Han foldede omhyggelig Brevskabet sammen og gjemte det indenfor sin Vams. Saa rejste han sig op, thi der lød Tummel nær ved. Det var Landsknægtene, som vendte tilbage med uforrettet Sag. En Del af dem havde gjennemsøgt Krattet langs Flodbredden; andre havde fulgt Hovedvejen baade syd- og nordpaa, men Landløberen eller Tateren, hvad han nu kunde være, var sporløst forsvunden. Og derom gav nu Anføreren Besked.

»Saa opsøg jert Kvarter og sæt Poster ud for Natten!« befalede Peder Skram de sammenstimlede Landsknægte. »Det er blevet silde, og I har doblet og sviret nok for i Dag!«

Krigsknægtene trak sig tilbage, og kort efter lød Taptoen eller Tappenstregen, der tilkjendegav det Klokkeslet, efter hvilket der ikke maatte tappes Drikkevarer, men Ro og Stilhed skulde herske i Lejren.

Da Knægtene var borte, tog Peder Skram endnu en Gang Brevskabet frem, som om han ikke kunde rive sine Tanker løs fra det, og lige-

som før mumlede han: »Lille Elsebe — jeg kommer min Tro hjem, før du venter det . . .«

Arild, den unge Rytter, havde sat sig til Ro i Herbergets aabne Vindue, og da han saâ Peder Skram nikke saa betænksomt, gjorde han det samme, uden selv at vide af det, og derpaa spurgte han:

»Velan, Herre — hvad er det nu eders Agt at gjøre?«

»Jeg løser mig af Kurfyrstens Tjeneste, og dernæst styrer vi Kaasen tilbage til Danmark. Vi to skal følges ad, gode Arild!«

Naar man havde forladt Staden Mainz gjennem Münsterthor, en af Byens tre store Porte, kom man ud paa Hovedlandevejen til Bingen og Koblenz, og efter nogle faa Timers Rejse — forudsat at Rejsen foregik til Hest — førte Vejen gjennem en Skov, der strakte sig omtrent en Mils Vej nordpaa.

Var de aabne Landeveje paa den Tid kun lidet sikre, var Skovvejene det selvfølgelig endnu mindre, og fredelige rejsende, Kjøbmænd og Borgere, led hellere Umagen ved at gjøre en lang Omvej, end de drog gjennem en Skov, eftersom en saadan maatte anses for særlig tjenlig

for dem, der vilde øve Overfald og andre Skalkestykker.

Heller ikke vilde nogen fredelig vejfarende have følt sig tryg til Mode ved at blive Vidne til et Optrin, som foregik i Skoven ved Mainz henved en Uges Tid efter Junkeren af Hopfensteins Møde med den danske Adelsmand, Hr. Peder Skram, i Mikkel Færgemands Herberg.

Afsides fra Hovedvejen og paa et Punkt, hvor Skovbunden dannede en jævn Sænkning, paa alle Sider omgivet af kæmpehøje Fyrretræer, havde der lejret sig en Trup, hvis Udseende blev dobbelt fantastisk i de Omgivelser, hvori den befandt sig. Det var Sommeraften, med blændende lys Fuldmaane, og ind mellem de vældige Træstammer sendte Maaneglyset lange, sølvglindsende Striber, der paa en sælsom Maade brødes med Skæret fra en tre, fire Fakler, som var stukket ned i Jorden. I en Rundkreds omkring Faklerne sad eller laa en halv Snes pjaltede Landsknægte, der udgjorde en saa paafaldende Samling af vilde og frastødende Fysiognomier, at man skulde tro, der var anvendt særlig Umage for at vælge dem ud blandt deres Kammerater. I nogen Afstand, lænet op til en Træstamme, stod en høj, mørkhaaret Karl, der lod til at have det Hverv at passe paa nogle Heste, der var bundne ved de nærmeste Træer, og indenfor Kredsen, paa et Sæde, der var indrettet

af Sadeltøjet, sad en sortklædt Junker og paa Hug ved Siden af ham en lille, pukkelrygget Mand.

»Mester Strauff,« sagde den sorte Junker i en saa dæmpet Tone, at Knægtene ikke kunde høre det — »du er altsaa fuldkommen sikker paa, at den Mand, vi venter, endnu i Nat kommer her forbi?«

»Det er jeg, naadige Herre!« svarede den pukkelryggede. »Da jeg ved Middagstid forlod Mainz, havde han havt Foretræde hos Kurfyrsten for at tage Afsked med Hans Højlovelighed; dernæst havde han betalt for sit Ophold i Herberget »det røde Hjærte«, og Hestene var bestilte til at holde parate i Aften Klokken ni, lige før Byens Porte skulle lukkes. Værten havde selv hørt ham sige, at han vilde forlade Staden gjennem Domporten og i Nat fortsætte Rejsen nordpaa . . . Men I kommer vel i Hu, naadige Herre, at han ikke er alene, men ledsages af den unge, lyshaarede Knøs, der opsøgte ham i Færgemandens Herberg strax efter, at vi var dragne bort? . . . Ej heller bør I glemme, at han fører en Djævlens Klinge, der ikke let lader ham finde sin Overmand . . .«

»Det vil ikke hjælpe ham,« gjenmælede Junkeren af Hopfenstein spottende; »der bliver alligevel kun to mod ti eller elleve. Jeg mangler kun en dygtig Karl til at føre Truppen; thi skal de lejede Knægte sendes afsted paa egen Haand,

lider jeg intet paa dem. Jeg vil gjøre Forsøget med ham derhenne —« Junkeren pegede med en hurtig Bevægelse hen paa den høje, mørkhaarede Karl, der endnu stod lænet op mod Træstammen — »Adlyder han ikke, bliver det værst for ham selv . . . Kald ham herhid!«

Mester Strauff gik hen til den mørkhaarede Karl og sagde til ham, at den naadige Herre vilde tale med. Men Karlen rystede paa Hovedet.

»I ser vel, at jeg skal passe paa Hestene! River de sig løs, gaar det ud over mig, og jeg kommer til at tilbringe Natten med at strejfe gjennem Skoven for at søge dem op . . .«

»Er du galen, Slyngel!« skreg den lille pukkelryggede. »Naar den højbaarne Junker og naadige Herre vil tale med en usselig Hundsvot som dig, saa har du ikkun at lystre! Benene paa Nakken, siger jeg!«

Den store, sværlemmede Karl rystede igjen ærgerlig paa Hovedet og fulgte tvært og langsomt med Skriveren, indtil de stod overfor Junkeren af Hopfenstein.

Den sorte Junker betragtede ham opmærksomt, som om han med et eneste Øjekast vilde lære ham at kjende fra Bunden af. Men Karlen bevarede sin tvære og ligegyldige Mine, og det var ikke let se, hvad han indeholdt. Junkeren tog Ordet:

»Var det ikke ved Hameln, jeg traf dig Du var uden Sold, og jeg havde Brug for en Staldkarl. Jeg husker ikke længer dit Navn?«

»Svend hedder jeg!« svarede Karlen, stadig med det samme tvære Ansigt. »Der er ogsaa nogle, der kalder mig Svend Hjemløs . . .«

»Og du er fra Danmark?«

»Som I siger, Herre!«

»Jeg har hørt ymte om, at du har et stridbart og selvraadigt Sind, men dummere er du vel ikke, end at du kan begribe, du maa adlyde den Herre, du tjener?«

»Jeg gjør det Arbejde, jeg skal; andet kan I ikke kræve! Har jeg forsømt noget, kan I straffe mig for det eller jage mig af jer Tjeneste . . .«

»Hidtil har du intet forsømt. Men det har kun været simpel Gjerning, der er blevet forlangt af dig. Kunde du ej have Lyst, Svend Hjemløs — til at øve større Bedrifter og sætte dig fast i din Herres Gunst . . . Du ser ikke ud som en Kryster!«

»Hvad Gjerning vil I have udrettet, Herre? Ønsker I nogen ihjelslagen? Skal jeg svide en Gaard eller et Kloster af?«

Junkeren af Hopfenstein trak Øjenbrynene i Vejret og lo med en sagte, klukkende Latter. Det syntes, som om han fandt mere og mere Behag i den tvære Karl, jo længere han talte med ham.

»Du gaar lige til Sagen, Landsmand!« sagde han. »Og du er ikke langt fra at gjætte det Hverv, jeg vil betro dig ... Dog er der ej Tale om, at du skal øve nogen Ugjerning, men ikkun fange en af mine Fjender og bringe ham til mig — levende, om det kan lykkes dig, men værger han sig saa drabelig, at I ej kunne faa Bugt med ham paa anden Vis, saa maa jeg finde mig i, at I bringer ham død . . .«

»Velan, Herre — naar skal det gaa for sig?«

»I Nat, gode Svend Hjemløs — du faar disse ti brave Folk med dig . . .« Junkeren pegede paa Landsknægtene, der for Størsteparten havde slængt sig hen paa Jorden og sov saa fredelig, at man ikke kunde være i Tvivl om, at de og deres Samvittighed var i den bedste Forstaaelse med hinanden.

»Ti mod én tykkes mig lovlig mange!« brummede Svend Hjemløs. »Med jer Gunst og Tilladelse vil jeg hellere være ene om det Stykke Arbejde . . .«

»Derom træffer jeg Bestemmelse!« ytrede Junkeren af Hopfenstein, og hans Ansigt var nu ligesaa haardt og koldt som ellers. »Den Mand, det gjælder om at overliste, er en Mester i at bruge Huggekaarde, Lanse og ethvert andet Vaaben; og selv dig, min gode Hjemløs, er han overlegen i Legemskræfter. Han knuser en

Haandfuld Hasselnødder i sin Næve, som om det var skøre Peberkorn . . .«

»Det har jeg kun set én Mand gjøre!« mumlede Svend Hjemløs, og højt tilføjede han: »Hvorpaa kan jeg kjende jer Fjende, og hvor skal jeg søge ham op?«

»Mærk dig, hvad jeg siger! Husker du den danske Junker, som vi traf i Færgemandens Herberg, da vi for otte Dage siden færgede over Rhinfloden? Det er ham, du skal møde i Nat, naar han og en Knøs, der ledsager ham, kommer forbi ad Vejen, der fører fra Mainz . . .«

»Ham husker jeg!« nikkede Svend Hjemløs. »Men I maa søge en anden ud til at øve det Arbejde . . .«

»Hvad siger du, Karl!«

»Jeg siger, som det forholder sig. Jeg kan ikke være jer til Vilje med at forraske den danske Junker . . .«

»Kan du ikke? Og af hvad Aarsag?«

»Efterdi jeg kjender ham fra gammel Tid og har lidt tilovers for ham . . .«

»Se, se — du er Godven med Hr. Peder Skram! Hvorfra kjender I hinanden?«

»Jeg har fægtet under ham mod de Svenske . . .«

»Men nu er du i mit Brød, og du maa lystre den Herre, du tjener!«

»Jeg vil ikke øve den Gjerning,« svarede Svend Hjemløs, stadig i samme uforstyrrelige,

tvære Tone. »Men har I andre Fjender, jeg skal skaffe ud af Verden, saa sig til . . .«

Junkeren af Hopfenstein betragtede den underlige Fyr med et prøvende Blik, vendte sig derpaa om til sin pukkelryggede Skriver og sagde:

»Mester Strauff — fortæl en Gang den tapre Karl dér, hvem jeg er . . .«

Den pukkelryggede bøjede sig ærbødig, og idet han satte sig paa en stor Sten, der stak op fra Skovbunden, sagde han:

»Den naadige Junker er en Mand, som altid sætter sin Vilje igjennem. Om nogen vil hindre ham deri, saa knuser han den taabelige, der drister sig til at være ham imod. Den naadige Junker er en stræng Herre, og det er ej tjenligt at være ham ulydig; han straffer ej efter Adelsfolks almene Skik og Sædvane, med Hundepisk og den flade Klinge eller med at klynge Synderen til Vejrs, saa han finder en let og hurtig Død. Den naadige Herre anvender ganske andre og udsøgte Pinsler, og ligesom enhver har sin Morskab her i Verden, saaledes finder den naadige Herre sin bedste Tidkort i at exekvere saadanne Straffedomme over ulydige Tjenere eller andre Taaber, der have været saa uforsigtige at vække den naadige Herres Mishag . . .«

Mester Strauff havde talt i en højtidelig, prædikende Tone, som om han holdt den mest rørende Lovprisning over sin Herre. Svend

Hjemløs var bleven staaende stød og rolig; ikke en Mine i hans Ansigt røbede, hvad Indtryk den pukkelryggedes Tale gjorde paa ham.

»Er du nu kommen paa bedre Tanker, gode Hjemløs?« spurgte Junkeren af Hopfenstein.

»Jeg staar ved, hvad jeg har sagt!« lød Svaret. »Jeg er ikke ræd for jer!«

Den sorte Junker tøvede et Øjeblik og trak Brynene sammen, som han havde for Skik. Saa vinkede han ad Mester Strauff, der strax lod til at forstaa, hvad det gjaldt, thi han gav sig til at purre Landsknægtene op og hviskede dem samtidig nogle Ord i Øret. Det varede altsammen kun faa Sekunder, og forinden Svend Hjemløs kunde se sig for eller belave sig paa Modstand — dersom det overhovedet havde været hans Hensigt — havde de ti Landsknægte kastet sig over ham, slængt ham til Jorden og bundet ham paa Hænder og Fødder.

Junkeren af Hopfenstein blev siddende paa det sammenhobede Sadeltøj og betragtede med uforstilt Tilfredshed, hvad der gik for sig.

»Mester Nar!« sagde han til sin pukkelryggede Medhjælper . . . »Vil du vise de raske Karle til rette med, hvordan de skal rede Svend Hjemløs' Natteleje. Naar man har en saa from Samvittighed, behøver man ej at hvile blødt!«

Mester Strauff adlød med en Skyndsomhed, der viste, at han følte sig særlig tiltalt af det

Hverv, der var betroet ham. Med en Spøgefuldhed, der ellers var fremmed for hans højtidelige Væsen, forklarede han Landsknægtene, hvorledes de skulde bære sig ad, og under hans travle og behændige Ledelse varede det ikke længe, før de af svære, tilspidsede Grene og Jærnpile havde indrettet en Slags Pinebænk, der ikke stod synderlig tilbage for de Redskaber, man kunde finde i Ridderborges og Thinghuses bedst udstyrede Torturkamre. Til dette Leje — ovenpaa en dobbelt Række skarpe Jærnpigge — surrede de Svend Hjemløs fast med Baand rundt omkring Ankler, Lænder, Haandled og Nakke og satte Kronen paa det omhyggelig udførte Værk ved at stikke ham en Knebel i Munden.

Den store, mørkhaarede Karl havde ikke udstødt et Suk, knapt — saa vidt man kunde se i Halvmørket — fortrukket en Mine under den ilde Medfart. Da alt var i Orden, rejste Junkeren af Hopfenstein sig op, rev en Fakkel op af Jorden og traadte hen til ham. Han holdt Faklen tæt op til hans Ansigt; men ikke en Muskel rørte sig deri; det var maaske kun lidt blegere end sædvanlig. Junkeren slyngede ærgerlig Faklen hen ad Jorden. Saa vendte han sig om mod Krigsknægtene og sagde:

»Vi bryder op nu og holder Rast ved Udkanten af Skoven! Sluk Faklerne derhenne! Fører I jer bravt op, skal I faa en lystigere Nat

end den, der venter den usselige Stymper derhenne. Lykkes den Streg, jeg har for, giver jeg jer hver ti blanke Joachimsdalere, og jer Anfører dobbelt saa meget! Afsted!«

Den sorte Junker og hans pukkelryggede Skriver steg til Hest og red nordpaa gjennem Skoven, ledsagede af Knægtene. Maanelyset laa saa blankt og skinnende over Skovbunden, at man kunde skælne Urter og Straa, der blinkede med friske Dugdraaber. Og rundt omkring Sænkningen, hvor Truppen nylig havde været lejret, stod de mægtige Fyrretræer som en spøgelseagtig Vagt omkring den haarde Seng, der var bleven redet til den Mand, Truppen havde efterladt.

— — Der gik en Time, uden at Ensomheden blev afbrudt af nogen anden Lyd end et Fugleskrig eller en Hares lette Fart gjennem det raslende Løv. Men saa hørtes atter Støj af Mennesker, der nærmede sig. Fra den Side, hvor Staden laa, kom to Ryttere i jævnt Trav paa et Par kraftige og velplejede Dyr, som saa ud til at kunne taale en lang Rejses Strabadser. Den ene af Rytterne bar en Høvedsmands Dragt. Fløjls Kappe over Bryst- og Rygharnisket, fjerprydet Hat, Ryttersværd og Glavind; den anden var en ung Knøs, der kunde se ud til at være hans Væbner eller Følgesvend.

»Vær ved godt Mod, Ven Arild,« sagde Rytteren i den Fløjls Kappe. »Saa snart vi naar hjem, skal vi begynde Efterforskningerne fra Grunden af, og din Plejesøster finder du sagtens igjen. Men det vilde lidet nytte dig at strejfe om paa Maa og Faa hernede. Have Omløberne, som du formoder, ført hende bort ad Søvejen fra Kolding Kjøbstad, kunne de ligesaa godt være dragne til Sverige eller Kjøbenhavn som ad Holsten og Tyskland til, og derfor maa du vende tilbage til Udgangspunktet for din Søgen. Midler skal det ikke komme til at fattes dig paa, saa længe jeg har noget at raade over . . .«

»Tak for eders Medhjælp, kjære Peder Sram,« svarede Arild. »Jeg er bleven helt trøstig til Mode, efter at jeg har truffet jer, og mange foruden mig ville glæde sig over, at I har løst jer af Kurfyrstens Tjeneste og vender hjem igjen . . .«

»Jeg haaber, at allenfals En vil tage vel imod mig,« nikkede Peder Skram med et fornøjet Snil, »og hun gjælder mere for mig end alle de andre tilsammen trods det, at hun vel endnu knapt har rystet Barnet af Ærmet. Thi ser du, Arild, det er godt at fæste sin Brud i Tide . . .«

Han blev afbrudt, idet Hesten pludselig snublede, og da han vilde sætte den i Trit igjen,

opdagede han, at der maatte være noget i Vejen med Skoene eller Sadeltøjet.

»Vi kommer til at tøve lidt!« udbrød han. »Den Fandens Staldkarl har ikke gjort sin Skyldighed!«

Han sprang hurtig af Hesten for at efterse, hvad der var kommet i Ulave. Ogsaa Arild holdt stille. Men idet de standsede, og Peder Skram bøjede sig ned for at undersøge Sko og Sadelremme, hørte de begge to en Lyd, der kunde ligne et Menneskes Stønnen, og som ganske tydelig kom inde fra Skovtykningen.

»Hvad kan det være?« spurgte Peder Skram og lyttede ivrig. »Det er, som om nogen klager sig i Nød og Vaande!«

»Det samme tykkes mig! Vi faar vel se nøjere efter?«

»Lad os binde Dyrene her . . . Saa vidt jeg skjønner, er det kun Sadelgjorden, der har løsnet sig, og den kan vi let faa strammet igjen . . . Hører du noget nu?«

De lyttede begge ligesom før. Et Øjeblik kunde de intet høre, men saa afbrødes Stilheden paany af den vaandefulde Stønnen, og den lød stærkere end forrige Gang.

»Det er et Menneske, der jamrer sig!« udbrød Peder Skram. »Derom er ingen Tvivl! Vi kunde vel faa nok at gjøre, om vi skulde hjælpe enhver, som vi finder hængt eller lem-

læstet, mens vi er undervejs; thi det er ikke for intet, at den sorte Bondekrig raser i Landet. Dog tykkes det mig, vi bør komme Staklen til Hjælp — allenfals saasom han er den første, vi støder paa . . .«

Deri var Arild Jenssøn enig med sin Rejsefælle, og saa snart de havde faaet Hestene bundet ved de nærmeste Trær, travede de tværs igjennem Skovtykningen. Længe havde de ikke nødig at søge; thi de dæmpede Jammerskrig ledte dem ad den rigtige Kant, og lidt efter stod de ved Sænkningen inde i Skoven, hvor den sorte Junker og hans Trup havde holdt Hvil.

Maanelyset laa endnu saa skarpt over Skovbunden, at alle Ting var let kjendelige, og de saa en Mand — en stor, mørkhaaret Karl — ligge spiddet til fire solide Fyrretræsstaver, lagte korsvis ovenpaa hinanden. Den ene Haand havde han faaet fri, og med den var han i Færd med at løsne en Knebel, der var stukket ham mellem Tænderne — et Arbejde, der var blevet udført saa forsvarligt, at Blodet flød rigelig ud af hans Mund. Idet Peder Skram og hans Ledsager nærmede sig Stedet, ophørte den kvalfulde Stønnen, og Manden, som var spiddet til det haarde Leje, udstødte en Lyd, der indeholdt en Mellemting mellem en kraftig Ed og et befriende Suk. Det var just nu lykkedes ham at vriste Kneblen ud af sin Mund.

»Han har da endnu Vejr i Lungerne!« udbrød Peder Skram. »Lad os trine hen og se, hvad det er for en Karl!«

Svend Hjemløs hørte, at der var Folk, som nærmede sig; men de Læderremme, hvormed han var bundet, var snørede saa stramt, at han ikke kunde dreje Hovedet blot nok saa lidt, og følgelig maatte han vente med at overtyde sig om, hvorvidt det var Venner eller Fjender, indtil de kom tæt hen til ham. Men nu bøjede Peder Skram sig ned over ham, og der kom et snurrigt Udtryk af Overraskelse i den store Karls Ansigt.

»Hvad siger du til det Syn, gode Arild!« raabte Peder Skram. »Det er for Sanden en snild og kunstig Pinebænk, man har opstillet herude i Vorherres frie og herlige Natur — jeg har end ikke set den bedre indrettet i Lybekker-Raadhusets underjordiske Fængselskammer, da de pinede fire Hexer paa én Gang, saa Blodet sprang dem af Neglene . . . Hvad har du syndet, arme Karl, siden du har faaet saa haard en Medfart? Og hvad Slags Folk er du?«

»Jeg kalder mig Svend Hjemløs!« fremstammede den mørkhaarede Karl, saa godt han kunde; thi hans Mund og Kæber var ynkelig tilredte af Kneblen. »Jeg har en Gang fægtet under jer, Herre, paa den Tid I var i Sverige med Hr. Henrik Giøe . . .«

»Ser man det! Vi er tilmed gamle Kjendinge! Nu synes jeg ogsaa, jeg mindes dit Ansigt! Men hvordan est du kommen i denne haarde Knibe?«

»Man forlangte, jeg skulde være med til at forraske jer, Hr. Peder Skram — og jeg gad ej paatage mig den Gjerning . . .«

»Nu — her spørges nok nyt, mærker jeg! Og hvem gav dig slig Befaling? Jeg ved ej, jeg har nogen Fjende her til Lands andre end som dem, jeg har fægtet med i redelig Kamp . . .«

»Kjender I Junkeren af Hopfenstein — i hans Tjeneste var jeg . . .«

»Junkeren med Dødningefjæset og de slebne Lader! Og han vilde forraske mig! Nu forstaar jeg, at han maa have havt knapt om Tiden . . . Kom her, Arild, lad os hjælpe den arme Knøs; han ligger ilde dér . . .«

Peder Skram og hans Fælle skar Baandene over og hjalp den mørkhaarede Karl tilrette. De skarpe Jærnpigge havde sønderrevet hans Kjød, saa Blodet randt fra hans Skuldre, Lænder og Haser. Men alligevel havde han Kræfter til at støtte paa Benene.

»Sæt dig nu ned og træk Pusten, Landsmand!« sagde Peder Skram. »Og er du karsk nok til det, saa fortæl, hvad du videre kjender til det Skalkestykke, man vilde spille mig. Men er du endnu for krank efter den haarde Medfart,

du har lidt, saa giv dig kun Stunder og lad det vente . . .«

»Nej, Herre,« — svarede den store Karl — »jeg skjønner, det er bedre ikke at lade det vente. Junkeren af Hopfenstein ligger i Baghold ved den nordre Udkant af Skoven. Han har lovet sine Knægte dobbelt Sold, om de fanger jer død eller levende. Han er selv ellevte Mand i Truppen, og jeg medregner endda ikke den pukkelryggede Skriver, der tykkes mig at være i Belzebubs Tjeneste ligesom Junkeren selv . . .«

Svend Hjemløs standsede forpustet efter at have afgivet denne Beretning, thi dels havde han ellers ikke for Sædvane at snakke saa meget paa én Gang, dels smertede hans Kæber ham ved hvert Ord, han talte.

»Det kan blive et lystigt Æventyr!« udbrød Peder Skram i en munter Tone. »Hvad mener du, Arild Jenssøn?«

»Jeg mener, I har som altid Lykken med jer, Peder Skram! Om vi ikke havde truffet den lange Karl, som kalder sig Svend Hjemløs, saa var I rendt lige bardus paa den Belzebubs Junker og hans Haandlangere. Og I maatte være galen, om I til ingen Nytte vovede jert dyre Liv mod den Helvedes Bande . . .«

»Hvad siger du, lille Arild?« spurgte Peder Skram og rynkede pludselig Panden.

»Nu — jeg siger . . .« gjenmælede den unge Knøs lidt forlegen, »at der venter jer større Bedrifter hjemme end at lade jer slaa ihjel af en Flok Landevejsrøvere og blive fortæret af Krager og Ravne, saa det aldrig vil spørges, hvad der er blevet af jer . . .«

»Mener du det, Arild!« nikkede Junkeren. »Du synes altsaa, det vilde være sømmeligt for mig selv, for en rask Knøs som du og for en Karl som Svend Hjemløs dér, om vi alle tre smurte Haser og krøb i Skjul, fordi Gribbene er efter os!«

»Nej — det er ikke saadan at forstaa, Herre!« svarede Arild endnu mere forlegen. »Jeg vilde kun bede jer om, at Svend Hjemløs og jeg maatte møde Banden, mens I rider videre ad en Omvej. Der ligger for megen Vægt paa jert Liv, til at I bør kaste det bort i en saa ussel Strid . . .«

»Saa helt ussel bliver Kampen ikke, naar vi faar Lov at være tre mod ti!« nikkede Peder Skram. »Spar dine Bekymringer, Arild — skal jeg leve, saa lever jeg — men handle som en Kryster har jeg aldrig gjort. Du burde have bedre Tanker om mig . . .«

»Tilgiv mig, Herre, om jeg forivrede mig i min Omsorg for jer! Alt vel betænkt, har I fuldkommen Ret. Det skulde gaa løjerligt til, om vi ikke slog os igjennem den fordømte

Bande, selv om de har Belzebub til Medhjælper . . . Lad os ikkun komme afsted, jo før jo heller. Jeg begynder min Tro ogsaa at faa Lyst til Æventyret . . .«

»Nu kjender jeg dig igjen, Arild!« udbrød Peder Skram yderst fornøjet. »Lad os komme afsted! . . . Men først maa vi lappe lidt sammen paa Karlen dér!« Og henvendt til Svend Hjemløs, tilføjede han: »Fik du svære Vunder, inden de overmandede dig?«

»Nej, Herre!« lød Svaret. »Jeg lod dem handle med mig, som de fandt for godt . . .«

»For Djævlens Sot og Syge — hvorfor værgede du ikke for dig, du Fæhund!«

»Det var min Husbond — jeg var i hans Brød, tog Sold og Løn af ham — og vilde jeg ej lystre, maatte jeg tage Straffen derfor — han var i sin Ret . . .«

»Al Landsens Plage og Ulykker!« bandede Peder Skram med en ærgerlig Mine. »Er du saa sagtmodig — det ser du ikke ud til! Nuvel — lappe sammen paa dig, vil jeg gjøre, eftersom jeg har lovet det. Men du skylder mig ingen Haandsrækning til Gjengjæld. Vil du drage din egen Vej, staar det dig frit for. Arild og jeg har ikke din Hjælp nødig . . .«

Den store, mørkhaarede Karl betragtede Peder Skram med et ynkeligt Ansigt, og det saâ

ud, som om han var lige ved at faa Taarer i Øjnene, idet han sagde:

»Aa nej, Herre — lad ikke det være jert sidste Ord! Vis mig den Gunst at give mig Forlov til at lade mig slaa ihjel for jer — jeg havde glædet mig saa hjærtens inderlig dertil . . .«

»Du er den løjerligste Karl, jeg endnu har truffet paa!« lo den danske Junker. »Men at du lader dig slaa ihjel, har jeg ingen Glæde af; skal det endelig være, bør du hellere slaa de andre og selv slippe helskindet derfra . . .«

»Godt, Herre — prøv mig, saa kan I jo se, hvad jeg duer til . . .«

»Følg da med!«

Peder Skram gik i Forvejen, og hans tvende Ledsagere fulgte tæt bag efter. Ved Udkanten af Skovtykningen fandt de Hestene, og i Junkerens Randsel, der var bundet fast til Sadlen, laa der Linned, Balsam og Plaster, som enhver betænksom Krigsmand førte med sig i de Tider. Svend Hjemløs blev saa nogenlunde lappet sammen, saaledes som hans nye Herre havde lovet, og da Blodet var standset og Saarene forbundne, erklærede den mørkhaarede Karl, at han aldrig havde befundet sig bedre. De forhaandenværende Vaaben, som Peder Skram og Arild Jenssøn førte med sig, bleve fordelte paa den Maade, at Svend Hjemløs fik en Hagebøsse og en Stridsøxe, Arild havde ligeledes en af de

saakaldte Skjærthager foruden sit Rytterværge, og endelig var Peder Skram selv udrustet med Dolk, Sværd og Glavind — Vaaben, der havde fulgt ham i mangen god Fejde.

»Det tykkes mig, at vi er vel udstyrede!« ytrede den danske Junker og mønstrede med en tilfreds Mine sin beskedne Hær. »Ikke skal det blive os, der smører Haser! Nu vil vi bruge vore Øjne og ride frem i Guds Navn!«

Buggjorden paa Peder Skrams Hest var atter bragt i Lave, og han svang sig hurtig i Sadlen. Arild fulgte hans Exempel, og den lange, mørkhaarede Karl travede ved Siden af, væbnet med Hagebøsse og Stridsøxe og saa let til Bens, som om han nylig havde rejst sig efter en tryg og vederkvægende Søvn og ikke fra et Leje af skarpe Jærnpigge.

Det lysnede nu over Skovbrynet, og Morgenens friske Kølighed, blandet med Duften fra dugglindsende Løv og Urter, strømmede dem i Møde.

En halv Times Tid red de uforstyrret, men stadig spejdende til begge Sider af Skovvejen; thi de kunde ikke vide, fra hvilket Punkt Overfaldet vilde gaa for sig. Peder Skram havde befalet sine Ledsagere, at de skulde affyre Hagebøsserne, saa snart de var sikre paa deres Skud; dermed vilde man være kvit med to af Mod-

standerne, og Resten maatte besørges med blanke Vaaben.

De red endnu et kort Stykke Vej. Saa hørte de paa én Gang et gjennemtrængende Fugleskrig, der lød tæt foran dem, fra den venstre Side af Vejen.

»Den Fugl, som skreg, bygger ikke Rede!« hviskede den mørkhaarede Karl til sin Sidemand, Arild. Peder Skram, der red nogle Skridt i Forvejen, holdt sin Hest an. Det mistænkelige Fugleskrig lød igjen, nu fra den modsatte Side. Baade Arild og Svend Hjemløs lagde Bøsserne til rette, og det var ikke et Øjeblik for tidligt, thi i det samme brød en Flok Knægte — en halv Snes Mand i alt — frem fra begge Sider af Vejen og foer med Spyd og Øxer løs paa den lille Trup. Der knaldede to Skud fra de tunge Hagebøsser, og hvert Skud fældede sin Mand. Landsknægtene holdt nogle Sekunder inde, ligesom studsende ved at finde Fjenden forberedt paa Overfaldet. Men hvor kort denne Studsen end var, nyttede Peder Skram den dog til at begynde Angrebet, og idet han sporede sin Hest ind mellem Landsknægtene, huggede han løs, saa det lange Ryttersværd suste og klang i hans Haand. Arild Jenssøn kæmpede næppe mindre behændigt, om end med ringere Kraft, og en af Knægtene var allerede faldet for den unge Rytters vel rettede Hug, medens Peder

Skram for sit Vedkommende ligeledes havde fældet sin Mand i den første Omgang. Men de øvrige — prøvede Krigskarle, som de var — brugte deres Vaaben med saa vel beregnet Færdighed, at Kampen alligevel begyndte at se ulige ud. De delte sig nu saaledes, at to af dem søgte at holde Arild og Svend Hjemløs Stangen, medens de andre fire paa én Gang omringede Peder Skram. Med deres lange Spyd prøvede de at komme Hesten til Livs, vel vidende, at dersom dette gamle Fif lykkedes, skulde de lettere faa Bugt med den kjække Rytter. Men Haandgemænget lod til at trække i Langdrag, thi den danske Junker havde grebet sit Glavind og førte det med saa stor Kraft, at hans Modstandere, der allerede havde faaet alvorlige Skrammer, trykkede sig ved at komme altfor nær ind paa Livet af ham. En af Knægtene anvendte nu den Manøvre at falde ham i Ryggen, medens de øvrige trængte paa fra den modsatte Side, og hvor drabelig Peder Skram end værgede for sig, kunde det nær kommet til at se betænkeligt ud for ham, dersom der ikke var indtraadt et nyt Vendepunkt i Haandgemænget.

Saa snart Svend Hjemløs havde affyret sin Hagebøsse og dermed strakt sin Mand til Jorden, blev han staaende lidt ligesom for at betænke sig paa, hvor det var bedst at slaa løs. Først

da han saa Størsteparten af Krigsknægtene omringe Peder Skram, stormede han frem for at komme sin Herre til Hjælp. Men en svær, vildt udseende Karl, i Højde og Drøjde hans Ligemand, spærrede ham Vejen, og han maatte nu først blive færdig med denne Modstander. Efterhaanden som Svend Hjemløs fægtede sig varm, foregik der en kjendelig Forvandling med ham. Hans tvære Ansigt fortrak sig i heftig Lidenskab, og ligesom gradvis skød der et ubændigt Raseri op i ham. Med sin ene, jærnstærke Haand greb han omkring sin Modstanders Spyd, med den anden løftede han Stridsøxen og lod den falde til et knusende Slag paa sin Modstanders Hoved. Derpaa naaede han i et Spring hen til Peder Skram, og stadig med det samme, utøjlede Raseri kastede han sig paany ind i Kampen. Den Krigsknægt, der havde søgt at falde Junkeren i Ryggen, blev nødt til at vende sig om mod den nye Fjende, og ustandselig som et Stormvejr foer den store, mørkhaarede Karl ind paa ham. Derved fik Peder Skram Luft. Han greb atter Ryttersværdet, der lod til at være hans Yndlingsvaaben, og endnu en af de fjendtlige Knægte segnede til Jorden. Da de andre saa dette, syntes de at have faaet nok af Legen; thi de udstødte et Brøl og sprang som anskudt Vildt ind i Skoven.

Alt dette foregik saa hurtigt, at Peder Skram og hans Følgesvend befandt sig alene paa Skovvejen, før de vidste af det. Men da de fik Stunder til at sunde sig, opdagede de, at den store, mørkhaarede Karl var forsvunden.

»Guds dyre Blod og Sacrament!« udbrød Junkeren. »De har vel ikke taget ham med sig! Han slog saa mandelig, at man kunde fristes til at tro, han nedstammede i lige Linie fra vore gamle Bersærker! Hvor blev han af?«

Derom vidste Arild ingen Besked, og Peder Skram vilde just til at ride ind i Skovtykningen for at søge efter den forsvundne, da Svend Hjemløs paany kom til Syne. Men han kom ikke alene. Han havde slaaet sin vældige Næve i Nakken paa en høj, sortklædt Junker, hvem han paa denne Maade tvang til at følge med, og bag efter trippede en pukkelrygget Mandsling, der selv under disse pinlige Omstændigheder bevarede sit afmaalte og højtidelige Væsen.

Ved Synet af dette Optog brast Peder Skram i en hjærtelig Latter, der lød saa frisk og smittende, at Arild uvilkaarlig maatte stemme i med.

»Ser man det!« udbrød den danske Junker endnu leende af fuld Hals. »Vi vinder ej alene Slaget, men tager Fanger oven i Kjøbet! Hvordan har du baaret dig ad med det Kunststykke, brave Hjemløs?«

Men Svend Hjemløs var atter kommen i sine gamle Folder, og han svarede i en halvvejs tvær Tone:

»Jeg vilde sætte efter de Helvedes Knægte, men de foer lukt gjennem Skoven, som om Djævlen, deres Herre og Mester, var i Hælene paa dem. Den sorte Junker holdt til Hest derinde og raabte og skreg efter dem som en besat. Saa krøb jeg frem paa alle fire, uden at han enten hørte eller saâ mig, saa ilsindet og rasendes som han var. Jeg plantede min Kniv i Hestens Bringe, og her er jeg med eders Fjende. Vil I følge en simpel Karls Raad, saa hugger I ham ned med det samme, om da ellers Sværd og Staal bider paa ham!«

»Men hvordan rimer du det sammen med den Tale, du nylig førte? Den Gang kaldte du ham din Husbond, som var i sin Ret til at tugte dig, eftersom du ikke vilde lystre hans Bud, og nu raader du mig til at dræbe ham!«

»Det er altsammen rigtigt!« nikkede den mørkhaarede Karl med urokkelig Ro. »Men for det første er han ikke længer min Husbond; det regner jeg alene jer for at være, og ingen kan tjene to Herrer. Og desuden har jeg nok vidst, at jeg tjente en stræng Herre, men ikke Kong Belzebub selv; derfor er jeg kvit med ham. Det er et godt Raad, jeg giver jer: slaa ham

ihjel med det samme — om det kan lykkes jer . . .«

Svend Hjemløs havde sluppet sit Tag i Fangen. Men Junkeren af Hopfenstein blev staaende uden at røre sig af Stedet, uden at gjøre det ringeste Tegn enten til Flugt eller til at bede om Pardon. Hans Øjne skinnede med en sær Ild, og hvad man end kunde sige om hans uhyggelige, dødningehvide Ansigt — Frygt røbede det ikke. Det gamle, spottende Smil laa tværtimod om hans Mund — endnu stærkere og giftigere end nogensinde før.

Peder Skram saâ paa ham og trak paa Skuldrene, som om han tænkte ved sig selv, at Junkeren af Hopfenstein var en større Gaade, end han gad gjøre sig Flid med at tyde. Og halvt som Svar til den mørkhaarede Karl, halvt henvendt til den sorte Junker, sagde han:

»Det maa lige fuldt være en fejg Hund, som skikker sine Knægte i Ilden og holder sig selv i Skjul! Lad ham løbe!«

Og uden at give videre Agt paa sin Fjende, satte Peder Skram sig til rette i Sadlen og gav Hesten af Sporene. Arild Jenssøn fulgte efter, og den store, mørkhaarede Karl travede ved Siden af ligesom før. Ingen af dem saâ sig omkring, og ikke heller ænsede de en djævelsk skingrende Latter, som lød bag ved dem. —

Peder Skram og hans Ledsagere følte sig hjærtelig vel til Mode efter den heldig tilendebragte Skærmydsel, og de syntes, de havde idel Aarsag til at være i lystigt Lune. Morgenen var frisk og skjøn; det duftede og skinnede fra tusinde Blomster i Skovbunden og fra det grønne Løv paa begge Sider af Vejen. Om en Time eller to kunde de naa det første Herberg undervejs; dér vilde de hele de Skrammer, de havde faaet i Kampen, og styrke sig med kraftig Spise og Drikke til Rejsens Fortsættelse. Det var godt at tænke paa, at man red hjem efter. Peder Skram følte formelig Tanken kildre gjennem sig, saa han gyngede Foden frem og tilbage i Stigbøjlen og gav sig til at synge af fuld Hals:

Jeg ved mig saa dejlig en Urtegaard —
en Urtegaard.
Paa hver en Side i Roser hun staar —
i Roser hun staar
Om Sommeren!

Derinde voxer saa fager en Lind —
saa fager en Lind.
Derinde leger baade Hjort og Hind —
baade Hjort og Hind.
Om Sommeren!

Der rinder ej Vand, men den klareste Vin —
Den klareste Vin.
Iaften gaar jeg til Kjæresten min —
til Kjæresten min,
Om Sommeren!

Det gode Lune virkede saa smittende, at Arild glemte, hvad der tyngede hans Sind og begyndte at synge næsten ligesaa højt som hans Herre. Selv Svend Hjemløs befandt sig saa vel i det nye Kompagni, at det lød, som om han brummede en Stump af Visen med:

Iaften gaar jeg til Kjæresten min —
til Kjæresten min,
Om Sommeren!

FØRSTE KAPITEL.

I Kjøbenhavn.

Hvidetirsdag i det Herrens Aar 1532 var der en usædvanlig Stimmel og Færdsel ved Slottet i Kjøbenhavn. Hans Naades Højmægtighed, Kong Frederik den første, var Dagen i Forvejen ankommen fra Gottorp, og det vidstes, at Hans Naade vilde holde Raad med adskillige af Rigets gode Mænd, eftersom det var paa høje Tid at nedlægge den Magt, som den landflygtige Konge, Christiern, havde samlet i Norge. Fra den tidlige Morgenstund havde Prælater, Riddere og Rigsraader begivet sig til og fra Slottet, og skjønt man var midt i Fastelavnsfesten, hvor man ellers havde travlt med at slaa Gjækken løs, var der dog stadig udenfor Slotsporten forsamlet en Hob nysgjerrige Borgere, hvoraf mange mødte i de Narredragter, der

hørte med til den almen yndede Forlystelse: at løbe Fastelavn.

Størsteparten af de Herrer, der kom ridende over Højbro, var vel kjendte af Stadens Borgere og Almue. Der var Marsken, Hr. Tyge Krabbe, Rigshovmesteren, Hr. Mogens Gjøe, den fyenske Bisp, Knud Gyldenstjerne, en Broder til Hr. Mogens, der for Tiden var Befalingsmand paa det af Kong Christiern belejrede Akershus, endvidere Roskilde Bispen, den listige Hr. Joachim Rønnow, og mange andre fornemme adelige og gejstlige Mænd. Mængden hilste dem med livlige Tilraab, alt eftersom den paagjældende kunde glæde sig ved større eller ringere Folkeyndest. De katholske Prælater maatte endda nøjes med Spot og Trusler i Stedet for Hyldningsraab, thi Spændingen mellem den papistiske Gejstlighed og de luthersk sindede Borgere var større end nogensinde før. Heller ikke de fremmede, lybekske Sendebud, der i denne Morgenstund gik ind paa Slottet, blev betragtede med venlige Øjne. Der laa gammelt Nag og Mistænksomhed mellem Kjøbenhavns Borgere og de hovmodige Lybekkere, og det var, som om den menige Almue i dette Punkt saâ klarere end de, der styrede Land og Rige. —

Højbro, der førte over til Slotsholmen, var en Vindebro, bygget paa Pæle, og stærkere var den ikke, end at Kongen havde maattet udstede

Forbud mod, at Fiskerbaade eller andre Fartøjer bleve fortøjede ved Broen. Der var herfra Udsigt over Havnen, Slottet og de nærliggende Holme. Mod Nord Skarnholmen, mod Syd Bremerholm med det kongelige Skibsværft og Flaadens Leje. Længere ud imod Amager strakte sig det isdækkede Sund, hvor der ved Sommertid var livlig Stimmel af Fartøjer, fornemlig Sildebaade, der bragte deres rigelige Fangst til Stadens Fiskerboder. Mod denne Baggrund hævede sig Kjøbenhavns Slot med det gamle Blaataarn og den nye, vestlige Fløj, som Christian den første havde paabegyndt og Kong Hans fuldendt, af hvis Aarsag man paa Gavlen ud til Slotspladsen saa Kong Christians Navn og Vaabener, medens der paa begge Sider af den brede Trappe, der fra Slotsgaarden førte op til Slottets Riddersal i øverste Stokværk, fandtes to kunstig udhugne Stenbilleder af det højsalige Fyrstepar, Kong Hans og Dronning Christine, og med Aarstallet 1503 ligervis udhugget deri.

Men hverken Slottets Mærkværdigheder eller den gabende Hob, der havde samlet sig paa Slotsholmen, — saalidt som det skjønne Syn af Havnen og de snedækkede Holme — syntes i nogen nævneværdig Grad at vække Opmærksomhed hos et Par Ryttere, som kom ridende over Højbro i stærkere Trav, end den skrøbelige Vindebro kunde have Gavn af.

Begge Rytterne vare klædte som fornemme Høvedsmænd, med brammende Fjerbuske, Fløjls Kapper, udskaarne Kjortler, hvoraf det snehvide Linned stak frem, og kunstfærdig indlagte Vaaben. Men medens den ene, en høj og bredskuldret Herre, bar sin overdaadige Pynt med en Skjødesløshed i Mine og Holdning, som om det var noget dagligdags for ham, syntes den anden, der var lille af Vext, men fuldt saa svær og bredskuldret, at føle sig trykket af den stive Hofdragt, og medens han rokkede uroligt frem og tilbage i Sadlen, glattede han i et væk paa de stramt sluttende Hoser og paa det brede Silkeskærf, han bar over sin Vams.

»Saa langt kom vi, gode Tile Giseler!« sagde den høje Rytter til sin Ledsager, idet de red ind paa Slotsholmen. »Nu faar vi se, hvad der videre vil times os . . .«

»Hvad andet skulde der vel times os end det, som vi alt er forberedte paa!« lød Svaret. »Naar Hans Naade har forladt sit kjære Gottorp for at drage til Kjøbenhavn, betyder det vel, at der for Alvor skal drives paa Flaadens Udrustning, og om faa Uger kan vi være i Norge for at undsætte Hr. Mogens paa Akershus. Siden Kong Christiern indskibede sig i Medemblik sidstgangne Oktober og landede med sine Knægte paa norsk Grund, har vi intet nyttigt taget os til, saa det er nu paa Tiden, at vi kommer til

Oslo jo før des bedre, om da ikke Kongen skal lide endnu værre Afbræk af sin fordrevne Brodersøn, end allerede er sket. Jeg skjønner derfor ikke rettere, gode Reinvald, end at det maa være Hans Naades Mening at give jer Befaling over Krigsknægtene og lade mig styre Flaaden op til Norge . . .«

»Det sidste tænker jeg med,« nikkede Høvedsmanden, hvis Navn var Reinvald af Heidersdorf. »Men jeg har hørt en Fugl synge om, at Hans højmægtige Naade har udset en anden til at føre Knægtene . . .«

»Ej da!« udbrød Tile Giseler. »Hvem skulde det være? Er I ikke Øverste for Kongens Landsknægte?«

»Rigtigt nok!« nikkede Hr. Reinvald igjen. »Jeg er Rigens Øverste, ligesom I er Hans Naades Skipper og Admiral. Men det lader til, at Kongen foretrækker en af sine Hofsinder, og saa skal jeg vige Pladsen — siden hen kommer Turen maaske til jer. Den Onde staa i det!«

»Forivre jer kun ikke!« formanede den bredskuldrede Tile Giseler med en ubekymret Mine. »I ser Syner ved højlys Dag, gode Øverste! Hvi skulde Kongen vel slaa Haanden af sine trofaste Venner? Jeg nærer ingen Frygt for min Part; men jeg kunde dog have Lyst til at kjende Navnet paa den Mand, hvem I anser for vor Medbejler?«

»Nu — hans Navn er Peder Skram . . .«

»Peder Skram til Urup!« gjentog Tile i en ligesaa sorgløs Tone som før. »Der er ikke ærligere Krigsmand til i de trende nordiske Riger! Han vilde sidst af alle spinde Rænker for at svinge sig til Vejrs . . .«

»Det siger jeg ikke heller!« udbrød Øversten ærgerlig. »Peder Skrams Ærlighed drager jeg intet i Tvivl. Men siden han kom hjem fra den tyske Bondekrig, har han staaet i en mærkelig Yndest hos Kongen og hørt til hans daglige Omgang. Ved I, det hedder sig, at Hans Naade i disse Dage skal have skænket ham et norsk Len paa ti Aar?«

»Lad det være ham vel undt!« lo Tile Giseler. »Kongen har jo forlenet jer med Hagenskov Slot. Hvad vil I mere?«

»Intet for Tiden!« brummede Øversten. »Men jeg lider ej, man glemmer de Tjenester, jeg har ydet . . . Jeg har mine Knægte, der staa Last og Brast med mig, og jeg kan drage min Kaas, naar det skal være . . .«

»I er forbandet kort for Hovedet!« ytrede Tile Giseler godlidende. »Jeg vil oprigtigen haabe, I kommer med paa Togtet til Norge; thi I trænger svarlig til, at den friske Søluft skal vaske Arrigskaben ud af jer . . . Naa, her er vi ved Slotsporten — og der staar en Hoben

Narre udenfor. Det tykkes mig, at de allerede peger Fingre af jeres sure Miner!«

Reinvald af Heidersdorf vendte sig om med et bistert Ansigt, men Borgerne trak sig ærbødigt tilbage for at lade de to Ryttere passere gjennem Porten, og denne blev strax igjen lukket efter dem af de vagthavende Hellebardister. Inde i Slotsgaarden steg de af Hestene, som de overlod til de tililende Staldkarles Omsorg, og efter at Tile Giseler yderligere havde rettet paa sin uvante, pyntelige Dragt, steg de to Høvedsmænd op ad en Vindeltrappe, der førte til de Værelser, hvor Kongen plejede at give Foretræde eller samles med Rigsraaderne, naar han endelig, med lang Tids Mellemrum gjæstede Kjøbenhavn.

I et Værelse i Slottets første Stokværk traf de Hans Naades Sekretær, Mester Axel Jul. Den lille, sirlig klædte Mand kom dem ivrig i Møde og bød dem Velkommen med mange høflige og smigrende Ord. Hans Naade havde just ventet paa de tapre og ærlige Mænd; thi nu skulde der udrettes store Ting. Hans Naades Højmægtighed talte for Øjeblikket med Rigens Marsk, Hr. Tyge Krabbe, og med ærlige og velbyrdige Mand, Hr. Peder Skram til Urup, men saa snart denne Samtale var til Ende, skulde de flux blive førte frem for Kongen.

Hr. Reinvald hørte i Tavshed paa disse Meddelelser, og det saâ ud, som om han havde

Møje med at lægge en Dæmper paa sit onde Lune. Den lille, bredskuldrede Admiral syntes derimod ikke at plage sig selv med nogen Art Skinsyge. Han gav sig i Snak med nogle tilstedeværende gode Mænd, Rigsraaderne Hans og Anders Bilde, Junker Wilken Steding og de lybekske Raadsherrer, Nicolaus Bardewyck og Geert Odingbergk, der var indtrufne til Kjøbenhavn allerede for flere Uger siden for at underhandle om et Forbund mellem Danmark og Lybek. Samtalen kom til at dreje sig om Muligheden for en saadan Traktat. Mester Geert Odingbergk lagde ikke Skjul paa, hvad Lybekkerne fordrede: Spærring af Sundet for Hollænderne, saa længe Krigen mod dem varede, og ti Aar derefter. Til Gjengjæld vilde Lybek understøtte Kong Frederik med Skibe, Krigsfolk og Penge i den norske Fejde mod Christiern den anden. Den retskafne Tile Giseler hørte en Stund med Rolighed paa Lybekkernes selvtillidsfulde Tale, der gik ud paa, at Danmark nødvendigvis maatte indgaa et saadant Forbund og sige det mægtige Lybek Tak til. Men tilsidst blev det Tile Giseler for hedt, og han spurgte Mester Geert i en ganske højrøstet Tone, om det var Hanseaternes Mening, at den danske Konge skulde ligge som Lybekkernes Bindehund ved Øresund og give sig i blodig Fejde og Ufred med Hollænderne og andre søfarende Folk og det ikke for at

gavne sine egne Riger og Lande, men aleneste for at Lybeks Kjøbmænd og Kræmmere kunde berige sig end mere paa andre ærlige Nationers Bekostning.

Da Samtalen havde taget denne Vending, begyndte Mester Axel Jul at trippe ynkelig frem og tilbage som en Høne, der skal passe paa sine Kyllinger, hvorpaa han hastig skyndte sig ind til Kongen. Men Rigsraaderne Hans og Anders Bilde traadte nu til og bød Tile Giseler tie om de Sager, som han ingen Myndighed havde til at give sin Mening til Kjende om. Det var Statsanliggender, der ikkun skulde drøftes af Kongen og Rigsraadet, ikke af Skippere eller andet Krigsfolk. Denne Tilrettevisning gjorde dog kun ondt værre; thi den lille, bredskuldrede Admiral blev nu ligesaa hidsig, som han før havde været godsindet, og han svor paa, at enhver Dannemand havde Lov til at udtale sig frit om Landets Velfærd. Sin Mening om Lybekkerne var han ikke ene om. Han kunde paaberaabe sig endog en af Kongens kjæreste Mænd, Peder Skram til Urup, hvem han, Tile Giseler, satte Pris paa fremfor nogen trods alt Øretuderi og Klaffer. Men da den hidsige Sømand var kommen saa vidt, og Optrinet truede med at blive ret betænkeligt, aabnedes til alt Held Døren til Kongens Værelser, og Mester Jul traadte frem med Tilsigelse til

Admiralen Tile Giseler og Øversten Reinvald af Heidersdorf om at indfinde sig hos Hans Naade.

De to Herrer skyndte sig at følge med den lille ivrige Sekretarius, og et Øjeblik efter stod de i Kongens Værelse. Hans Naade sad i en Armstol ved Vinduet, og foran ham stod et Bord, hvis kunstig udskaarne Træplade var halvvejs skjult af en Mængde Dokumenter tillige med nogle Sø- og Landkort. Ved den modsatte Bordende, lige overfor Kongen, sad Rigens Marsk, Hr. Tyge Krabbe, en Mand med et klogt og fiffigt Ansigt, og ved Siden af ham Hr. Peder Skram til Urup, hvis Udseende var ligesaa ungdommelig friskt og kjækt, som den Gang han tog Del i den tyske Bondekrig; kun var hans Skikkelse bleven noget fyldigere, og Bryst og Skuldre syntes endnu bredere end før. Kongen saa træt og sygelig ud; Øjnene holdt han halvt tillukkede, og hans Haand, der hvilede paa Bordpladen, strøg uophørlig med smaa, hastige Bevægelser frem og tilbage over Pergamenterne.

Da de to Høvedsmænd vare komne over Dørtærskelen, saa Kongen langsomt op og gav dem til Kjende, at de skulde træde nærmere.

»Vi har skikket Bud efter jer,« sagde han, »fordi det er haarde Tider, hvor vi har Brug for alle vore Mænd. Selv er vi kommen hid trods vor Sygdom for at paase, at de fornødne Udrustninger gaa for sig uden videre Tøv og

Opsættelse. Dog, forinden vi kommer til disse Sager, vil vi spørge jer, Tile Giseler« . . . Kongen vendte sig, stadig paa den samme langsomme Maade, om til den lille Admiral — »hvordan det forholder sig med den Ordstrid, I nys havde med Lybekkernes Sendebud, Mester Geert? — Min Sekretær har bragt mig Besked derom . . .«

»Nu, eders Naade —« den retskafne Tile Giseler krammede med en yderst forlegen Mine sin fjerprydede Hat mellem Hænderne — »det forholder sig saaledes, at jeg ikke for min Død kan fordrage de Lybekker-Kræmmere, og jeg beraabte mig paa, at jeg ikke var ene om den Mening. Min gode Ven, Peder Skram, som sidder dér, Ansigt til Ansigt med eders Naades Højmægtighed, har mere end én Gang sagt til mig, naar vi talte i Fortrolighed med hinanden, at vi Danske før maatte gaa i Kompagniskab med Tyrker og Saracenere end søbe Kaal med de lumske Hanseater, og Peder Skram er dog en Mand, som har set sig om i Verden . . .«

»Har du sagt det, Peder Skram?« spurgte Kongen.

»Ja, eders Naade!« tog Peder Skram Ordet. »Jeg har aldrig lagt Skjul paa den Mening — ej heller overfor eders Naade, om I vil mindes det. Havde mit Ord Vægt hos eder, Herre Konge, eller hos de høje Rigsraader, da vilde

jeg ikke blive træt af at sige: lad os opbyde alt, hvad vi selv evner af Kraft og Formue, for at nedslaa eders Naades Fjender, men lad os sky Maskepi med Lybek og de andre hanseatiske Stæder — thi det vil ikkun føre til, hvad ondt og skadeligt er, og en Gang ender det dog med, at vi maa prøve et forsvarligt Livtag med de lybske Køtere . . . Tro mig, jeg spaar ikke fejl . . .«

»Vi sætter den fuldstændigste Lid til din Tapperhed og dit redelige Sindelag, kjære Peder,« sagde Kongen og nikkede betænksomt. »Skulde der fejdes med Lybekkerne, saa udvalgte vi i Sandhed hellere dig end nogen anden dertil. Men nu gjælder det Underhandlinger. Vort Rigsraad har lidet gjort sin Skyldighed; vi mangler i alle Maader Penge til Krigsfolk og Skibe, og vi ser ingen anden Udvej end et Forbund med Raadet i Lybek, om det skal blive os muligt at yde Hr. Mogens paa Akershus en virksom Undsætning. Jeg skjønner derfor, at I, Tile Giseler, har handlet ilde i at give jer til at mundhugges med Raadets Udsendinge, og jeg formaner jer til at være mere varsom for Eftertiden. Tænk, hvad I vil, men hold eders Tanker indenfor Tænderne; det er klog Mands Vane . . .«

Den lille Skipper brummede noget, der ligesaa godt kunde tages for Modsigelse som

for en Indrømmelse, og forøvrigt blev han ved at kramme sin pyntelige Hat med et Udtryk af Utaalmodighed, der røbede, at han plejede at befinde sig bedre paa et Skibsdæk end paa det kongelige Slot, og at han derfor ikke vilde have noget imod, om Sammenkomsten med Hans Naade snart var til Ende. Men dermed syntes det endnu at have lange Udsigter.

Kongen, der bestandig talte med en særegen Langsomhed, som om han for sit eget Vedkommende nøje overvejede hvert Ord, han sagde, vendte sig nu til Krigsøversten, Reinvald af Heidersdorf.

»Af jer, Hr. Øverste, ønsker jeg sandfærdig Kundskab om det skændige Oprør, som de lejede Knægte skulle have afstedkommet, og som nær havde truet Staden og Borgerne med stor Jammer og Blodsudgydelse. Hvad har I at berette derom?«

»Eders Naade ved,« tog Krigsøversten Ordet, »at der siden forgangent Aar har ligget en stærk Besætning her i Staden. Det er allesammen fremmede Knægte og Ryttere, men jeg tør sige, at vi har holdt god Mandstugt. Vi har en Profos, som ingen anden Hærstyrke skal kunne opvise Mage til. Men ved Nytaarstid kom det saa vidt, at alle Forraad var opbrugte. Bønderne udi Sjælland fik Befaling til at føre Byg, Rug, Flæsk og Faarekjød til Staden og sælge det til

en fast Pris. Dog, hvad skulde det hjælpe, eders Naade! Knægtene fik ikke deres Sold, og saa havde de intet at kjøbe for. Det er ellers herlige Folk, men sulte som Hunde vilde de begribeligvis ikke. De gjorde Opstand mod nogle af Høvedsmændene, og vi satte Magt mod Magt, som det var vor Skyldighed. Der vankede blodige Skrammer, og vor Profos havde fuldt op at gjøre i de Dage. Rigshovmesteren skikkede end ydermere Bud til de kongelige Slotte efter Svende, Heste og Harnisker, saa mange de kunde overkomme, og samtidig skulde der hidsendes alt det Sølv, som Kirkerne efter kongelig Befaling var pligtig at yde. Men forinden gjorde vi det bravt af med de balstyrige Karle, og Mytteriet fik vi Bugt med, saa jeg skjønner knapt, at nogen anden Potentat er bleven saa vel betjent af sine Høvedsmænd, som Tilfældet har været for eders Naades Vedkommende . . .«

»I glemmer at berette,« faldt Hr. Tyge Krabbe med ind i Talen, idet et lunt Smil listede sig over hans Ansigt, »at den ærværdige Biskop, Hr. Joachim Rønnow, ydede jer en god Haandsrækning ved den Lejlighed. Den snilde Bisp mæglede mellem jer og Knægtene og gav gode Løfter, der udrettede mere end jeres Trusler. Jeg kan tilføje,« vedblev Hr. Tyge med en ærbødig Bøjning henimod Kongen, »at Bispen varetog eders Naades Sager saa vel, at

man lod det faa Udseende af, at Knægtene ikke kunde blive enige med Høvedsmændene om den Sold, de skulde have; thi det vilde ej være sømmeligt, om det kom til at hedde sig, at der ej fandtes Midler til at betale Krigsfolket. Midlertid kom Pengene, og dermed blev Striden bilagt . . .«

»I kan fremstille Tingen, som det lyster jer, velbyrdige Hr. Marsk!« brummede Landsknægtøversten med en forbitret Mine. »Jeg holder lige fuldt fast ved mit. Om vi ikke havde havt saa god Mandstugt og saa brav en Profos, skulde hverken Bispens Mægling eller de sent hidskikkede Penge have sparet Staden for en ynkelig Blodsudgydelse!«

»Nok derom!« ytrede Kongen. »Vi formener, at begge Parter, baade I og Bispen, have tjent os efter bedste Evne. Det er nu vor Vilje, at I, Reinvald af Heidersdorf, bliver her i Staden. Vi faar Brug for jer Tjeneste, dersom vi skulle have hvervet nogle flere Fænniker Knægte. Dog kan der ej tages Bestemmelse i dette Punkt, før vi er kommen overens med Raadet i Lybek. Men for at vi ikke skulle ligge ørkesløse imens, og vore norske Undersaatter lide end større Skade og Fordærv paa Liv og Ejendom, saa har vi besluttet ufortøvet at sende Akershus, hvad Undsætning vi formaar. Du kan selv ytre

dig nøjere om dette Foretagende, Peder Skram, saaledes som du har forelagt det for os . . .«

Kongen nikkede med en venlig Mine hen til Herren til Urup, og denne var parat til at følge Opfordringen.

»Jeg har foreslaaet Hans Naade Kongen,« begyndte Peder Skram, »saavel som Rigens Marsk, ærlig og velbyrdige Hr. Tyge Krabbe, og forelægger nu ogsaa eder, I gode Herrer, hvad jeg anser for rettelig at foretage i denne Sag. Handling er bedre end Ord, og det tykkes mig, at der er spildt Tid nok med overflødig Tale. Ude i Havnen ligger den Kravel, som har Navnet »Michael«, og desforuden to Smaaskibe, der kunne gjøres sejlklare paa faa Dage, om Tile Giseler vil tage sig deraf og sørge for Skibenes Bemanding. En Hoben Knægte maa skikkes om Bord, og dem vil jeg paatage mig at føre til Mogens Gyldenstjerne paa Akershus. En liden Undsætning er bedre end ingen, og faar jeg ikkun et halvt hundrede Knægte med mig, fortrøster jeg mig til at gjøre Fjenden adskillig Skade og Afbræk. Allenfals kan det da spørges, at vi ikke ligger paa den lade Side og alene venter paa Lybeks Hjælp og Bistand, hvilket tjener os til ringe Berømmelse. Det er et godt Ord, som siger: den er bedst hjulpen, som hjælper sig selv, og jeg vil bede jer komme det i Hu i denne Sag . . .«

»Det er vel talt!« udbrød Tile Giseler, da ingen anden gjorde Mine til at tage Ordet. »Vil eders Naade betro mig at styre Skibene op til Norge og lade Peder Skram følge med som Knægtenes Høvedsmand, saa formener jeg ogsaa, at I snart skal spørge nyt fra os . . . Jeg er inderlig lysten efter at gjøre den Rejse!«

»Jeg holder for, at det er Tant og Narrestreger, man foreslaar eders Naade!« Landsknægtøversten ytrede disse Ord med et Ansigt, der var saa truende som en Tordensky. »Med tre usselige Skibe og et halvt hundrede Knægte kan der intet udrettes, og I vil kun blive til Spot og Spe for Kong Christiern og hans Krigsfolk. Jeg tilraader eders Naade at vente, indtil jeg har samlet mine Knægte; Lybekkerne maa yde os Skibe til Overfarten, og Sagen kan da gribes an med Kraft og Myndighed. Det er bedre at tøve en føje Tid end at begynde med en galen Streg, som I ikke kan høste hverken Ære eller Fordel af . . .«

»Og hvad siger I, Hr. Tyge?« spurgte Kongen.

»Jeg mener,« svarede Rigsmarsken betænksomt, »at eders Naade gjør vel i at gaa en klog Middelvej. Peder Skrams Raskhed kan I visselig forlade jer paa, og han og den brave Tile skal nok sørge for at gjøre en heldig Rejse. Men dog har eders Øverste Ret i den Betragtning, at

de trende Skibe er en lovlig ringe Styrke. Jeg har derfor et Raad at føje til det, Peder Skram har givet jer. Nede ved Bremerholm ligger sex lybske Skibe — vel ikke synderlig store, men dygtig udrustede Fartøjer — Admiralen hedder Friederich Brun. Det er en gæv Skipper, som vil forliges godt med Peder Skram og Tile Giseler, og han har længe ligget i Havnen og ventet paa noget at tage Haand i. Om vi kun gaar snildt frem, skal vi sagtens faa de lybekske Sendebuds Samtykke til, at deres Skipper slutter sig til vore Folk, saa at de i Forening kunne sætte Kursen op til Norge, og eders Naade har da gjort en Begyndelse, som ikke er til at foragte. Siden hen lykkes det os vel at samle en større Krigsstyrke, om fornødent gjøres . . .«

»Det Raad lader sig høre!« mumlede Kongen. »De sex lybske Skibe maa vi have med; om den Sag maa der strax forhandles. Midlertid sørger I, Tile Giseler, for Ekviperingen af vore egne Fartøjer, og du, min kjære Peder Skram, tager Befalingen over Krigsfolkene om Bord. Dermed Gud befalet, I Herrer! Vi er svarlig træt og nødes til at trække os tilbage . . .« Kongen rejste sig besværlig op af Armstolen, og Peder Skram ilede til for at støtte ham. Ogsaa Tyge Krabbe havde rejst sig fra sin Plads ved Bordet.

»Vi kommer endnu en Sag i Hu!« sagde Kongen, idet han gik tungt og langsomt henover Gulvet. Derpaa bøjede han sig tæt ind til Peder Skram og hviskede ham i Øret:

»Hendes Naade Dronningen har faaet Besøg af Jomfru Elsebe, der er kommen hid sammen med sin kjære Søster og sin Svoger, Hr. Byrge Ulfstand. Nyt nu Tiden vel, min gode Peder, og se, hvad dine Ord formaar hos Jomfruen — og hos den gamle Ræv derhenne . . .«

Denne sidste Ytring ledsagedes af et Blik hen til Rigsmarsken, Hr. Tyge, og det var første Gang under den lange Sammenkomst, at der kom en Smule Liv, tilmed et Glimt af Lune, i Kongens Ansigt. Peder Skram rødmede af Glæde, thi han kunde ikke have faaet nogen mere kjærkommen Efterretning. Og medens han fulgte Kongen hen til Døren, sagde han saa tydeligt, at alle kunde høre det:

»Om det vilde gaa i Opfyldelse for mig, eders Naade, da skulde jeg have hundrede Karles Styrke til at slaas for jer!«

Kongen nikkede smilende og gik ind i de tilstødende Værelser, medens en ærbødig bukkende Kammersvend lukkede Døren efter ham. I det samme gjorde Landsknægtøversten nogle Skridt frem, som om han vilde følge bag efter; men Døren var allerede lukket, og Adgangen spærret til Kongens private Værelser. Reinvald af

Heidersdorf stod et Øjeblik ligesom uvis om, hvad han skulde gjøre. Hans Ansigt var purpurrødt af Skinsyge og Raseri, Aarerne opsvulmede, saa at de laa som Knuder i den brede Pande; det saa snarest ud, som om han havde Lyst til at kaste sig over en eller anden af de tilstedeværende. Men Tyge Krabbe, der havde sine skarpe Øjne med sig allevegne, kom hans Vrede i Forkjøbet. Han traadte hen til den forbitrede Høvedsmand og ytrede i en djærv og trohjærtet Tone — hvad enten han nu mente lidt eller meget dermed:

»Min kjære Reinvald — hvad betyder den vrede Mine, I sætter op! Jeg kan redelig forsikre jer, at Hans Naade er jer saa gunstig sindet som nogensinde tilforn. Det tilkommer mig ikke at røbe Kongens Planer, men saa meget tør jeg sige, at Hans Naade utvivlsomt tiltænker jer et stort og betydningsfuldt Hverv. Hvad Vægt vil I saa lægge paa at sejle med den ringe Styrke til Oslo? Det skyldes et Lune, intet andet, at Kongen har overdraget denne Befaling til en anden end jer. Men vil I følge et godt Raad, Øverste, saa forspild ikke Hans Naades Gunst med jeres ubændige Skinsyge . . .«

Hr. Tyge havde talt med dæmpet Stemme. Landsknægtøversten lod først til at ville svare, men saa vendte han sig pludselig om og forlod det kongelige Gemak uden at hilse nogen af de

tilstedeværende Mænd — end ikke Tile Giseler, med hvem han dog var fulgt op til Slottet i god Forstaaelse.

»En dygtig Klinge, men ringe Kløgt!« ytrede Hr. Tyge Krabbe og saâ efter Høvedsmanden med et medlidende Skuldertræk. »Nu, min kjære Peder Skram — det ser ud, som om I begynder at skabe jer Fjender og Misundere ved den Tillid, Kongen viser jer . . .«

»Derpaa har jeg lidet tænkt,« svarede Peder Skram. »Jeg har raadet Kongen, som Pligt og Samvittighed har tilskyndet mig, og det vil jeg fremdeles gjøre, hvad enten man ser mildt eller surt dertil . . .«

»I har handlet ret, Peder Skram!« sagde Tile Giseler. »Og det skal I vide, at om I har Fjender og Misundere, saa regner jeg mig ikke iblandt dem. Jeg følger hellere med jer end med nogen anden, skjønt jeg i Grunden har ondt af den tykke Reinvald, thi han er saa iversyg, at Galden er nær ved at løbe oven i ham, og han kunde havt stor Gavn af en frisk Sørejse til Norge, hvad jeg ogsaa sagde til ham undervejs. Men nu maa jeg ud paa Bremerholmen og se til Skibene. De skulle blive saa stadselig ekviperede, at de ikke behøve at staa tilbage for de lybske Fartøjer, om vi blive nødte til at tage dem med i vort Kjølvand — de

Hundestejler! . . . Gunst og Fred, til vi ses igjen, I Herrer!«

Den lille, bredskuldrede Skipper rørte sig med stærke Bevægelser og saâ saa fornøjet ud, som om han ganske havde glemt den stive Hofdragt, han var iført. Han hilste endnu en Gang og forlod derpaa Kongens Værelse, hvor Tyge Krabbe og Peder Skram nu var ene tilbage.

»Jeg skjønner, I er hjærtens glad, min kjære Peder Skram, over de Bedrifter, I skal til at øve i Norge!« sagde Marsken med et lunt Smil. »Og saâ jeg ikke fejl, hviskede Kongen jer endnu et gunstigt Ord i Øret, da I fulgte ham til Døren . . .«

»Deri saâ I ganske rigtigt!« svarede Peder Skram. »Hans Naade fortalte mig, at eders Datter, Jomfru Elsebe, er hidkommen til Staden som Dronningens Gjæst. Hvi har I intet sagt mig derom, Hr. Tyge?«

»Nu — det havde vel intet Hastværk!«

»Ikke for jer har den Sag noget Hastværk — det har jeg længe mærket! Nu har jeg tjent i syv Aar, som Jacob tjente for Rachel. Da jeg kom hjem fra Fejden i Tyskland, bejlede jeg til eders Datters Haand, og I svarede mig den Gang, at Jomfru Elsebe var for ung. Jeg gjenmælede, at jeg kunde vente, om I vilde give mig eders Ord og Løfte paa, at jeg — og ingen anden — skulde faa jert Samtykke. Men stadig

har I søgt Udflugter, skjønt I vidste, at Jomfru Elsebe var mig god. Da hun var kommen fra sin Mormoder, Fru Birgitte paa Bjørnsholm, skikkede I hende i Huset hos hendes Svoger, Hr. Byrge Ulfstand paa Glimminge. Der har hun levet de sidste fem Aar, og lidet eller intet har Jomfru Elsebe og jeg set til hinanden i den lange Tid. Men det har ikke gjort vor Elskov og Bestandighed ringere, og nu forlanger jeg af jer, Tyge Krabbe, at I giver mig et aabent og redeligt Svar. Finder I mig for ringe til at indgaa Svogerskab med jer, saa sig det hellere rent ud! Eller hvorfor staar I min og Jomfru Elsebes Kjærlighed imod?«

»Blitz og Donner!« udbrød Hr. Tyge med en noget tvungen Latter. »Hvor I tager paa Veje, Peder Skram! Man skulde snarere holde jer for en forliebt Troubadour end for den vældige Krigsmand, I er! Flyver ikke Ordene fra eders Læber, som om I læste op af Kjærlighedskrøniken om Flores og Blantzeflor, der er bleven trykt hos Mester Gotfrid af Ghemen!«

»Giv mig et ærligt Svar — derom beder jeg indstændigen, Tyge Krabbe! Gjæk mig ikke i denne Livsens Sag!«

»Hvad vil I, jeg skal svare jer, kjære Peder, andet end hvad jeg har sagt tilforn! I og min Elsebe er lige i Stand og Vilkaar, om Urup end næppe indbringer Fjerdeparten saa meget

som mine Gaarde, Bustrup og Vegholm. Dog, nu har jo Kongen skænket jer Bradsberg Len i Norge, og det vejer altid til. Ligervis har jeg stor Respekt for eders krigerske Duelighed, og jeg tror jer i Stand til at udføre herlige Bedrifter. Jeg kjender ligeledes eders retskafne Sindelag . . .«

»Guds dyre Lidelse og Død!« afbrød Peder Skram heftig. »Driver I Narrespil med mig, Hr. Tyge! Det er ikke mit Skudsmaal, jeg forlanger af jer — men et ærligt Svar! Farer I fort med dette Gjækkeri, skal I faa at kjende, at min Klinge er saa god som eders, om I saa ti Gange er Rigens Marsk!«

»Saa sagte, saa sagte, kjære Peder Skram!« tyssede Hr. Tyge. »Det kan vel intet krænke jer, at jeg opregner eders mandhaftige Dyder, som jeg oprigtigen erkjender! Men vil I endnu en Gang og i Korthed have mit Svar paa eders Bejlen, saa er det aleneste dette, at Elsebe Krabbe endnu er ung nok til at kunne vente en Stund paa Trolovelse og Bryllup . . .«

»Sig hellere, hvad sandt er, Hr. Tyge . . .« Peder Skram talte i en bitter og harmfuld Tone . . . »I vil se, om der ikke skulde komme Bejlere med end mere Rigdom og Jord, end de ejer, som alt har meldt sig. I er i mange Henseender en gæv Mand, Tyge Krabbe, men eders Skjødesynd er Karrighed, og for den ofrede I gjærne Elsebes Lykke. Ja, jeg tror for Sanden, I regner

den ud i Dalere og Penninge! . . . Hvor mange Tønder Guld og hvor store Jorder kræver I egentlig af den, I gladelig skal byde velkommen som Maag?«

»Nu, nu, gode Ven, bliv ikke ivrig igjen! Kan I fortænke mig i, at jeg ser paa, hvad der tjener til mine Børns Vel og Fremgang? Elsebe er endnu som et ubetænksomt Barn. Jeg vil gjærne tro, hun har forliebet sig i eders gule Haar og ungdommelige Mandhaftighed; men som en omsorgsfuld Fader vil jeg give hende Tid til moden Overvejelse. Dog, derfor skal I ikke miskjende mit oprigtige Sindelag mod jer. Se nu til, hvad I kan udrette under Fejden i Norge; det vil yderligere befæste jer i Kongens Gunst, og naar I kommer tilbage med endnu større Hæder, end I drager ud — hvad jeg intet tvivler om — og saafremt Elsebe til den Tid stadig holder fast ved jer og I ved hende, da skal vi tales nærmere ved. Men nu maa I have mig undskyldt — de lybekske Sendebud venter derude, og jeg har Ord og Bud at bringe dem fra Kongen . . .«

Marsken hilste med smilende Huldsalighed, bød Haanden og gik derpaa sin Vej. Peder Skram saa harmfuldt efter ham og mumlede ved sig selv:

»Altid de samme Udflugter! Smil og Haandtryk er han ikke karrig med, men dermed er

jeg lige nær! Han gjør mig tilsidst rasende med denne Nølen; thi min Hu staar til lille Elsebe som til intet andet i Verden, og længe nok har jeg biet og længtes . . .«

Peder Skram gik med stærke Skridt over Gulvet og stod i Begreb med at forlade Stuen, da en Dør til den modsatte Side blev aabnet, og Støjen fik ham til at vende sig om. I Døraabningen stod Jomfru Elsebe Krabbe.

Udtrykket i Peder Skrams Ansigt skiftede i samme Øjeblik om til den største Glæde, og med fremstrakte Hænder gik han henimod sin Hjærtenskjær, idet han udbrød:

»Elsebe Krabbe! Allerkjæreste Jomfru Elsebe!«

Den unge Kvinde, der stod halvt smilende, halvt rødmende og forvirret i den aabne Dør, kunde nok se ud til at fortjene det Udbrud af Glæde, hvormed Herren til Urup hilste hende. Hun var knapt fyldt atten Aar, og der laa over hendes ranke Skikkelse en skær og frisk Ynde, der ligesom lyste op omkring hende, udstraalende fra de fine, regelmæssige Træk, det fyldige, askeblonde Haar og fremfor alt fra hendes Øjne, der havde en mærkelig klar og mild Glans. Ansigtets Linier var bløde og runde som et Barns, men i den let kløftede Hage og i Pandens ædle Form laa der det vakreste Udtryk af Kløgt og Hjærtensgodhed. Det var ikke blot en sjælden

indtagende Skabning, men hvert Træk afspejlede en Sjæl, værdig til at bo i det skjønne Hylster.

Peder Skram havde taget hendes Haand og holdt den varsomt mellem sine to store og haarde Hænder, medens han blev ved at gjentage den ene Gang efter den anden:

»Elsebe! Lille, allerkjæreste Elsebe — hvor jeg dog har længtes efter jer!«

Hun saa paa ham med et varmt og trohjærtet Blik, men for ikke altfor meget at røbe sin Bevægelse svarede hun let spøgende:

»Men alligevel maatte jeg opsøge jer — skjønt Hans Naade fortalte mig, han havde betroet jer, at I kunde finde mig hos Dronningen!«

»Jeg talte nys med eders Fader, Jomfru Elsebe —« Peder Skram sagde det med en mismodig Mine — »og fornyede min Bejlen, som jeg har gjort det mere end én Gang, siden jeg kom hjem fra Kurfyrsten af Mainz's Tjeneste — men heller ikke nu kunde jeg faa et ærligt og tydeligt Svar. Hvad er Aarsagen, tror I vel, Jomfru Elsebe? Den lange Ventetid fortærer snart al min Glæde og Rolighed . . .«

»Tal ikke saa, allerkjæreste Ven!« svarede Elsebe. »Hvor kan I, der i alle andre Ting er saa standhaftig, vise Modløshed i denne Sag! Jeg gav jer min Tro den Gang, vi efter eders Hjemkomst traf hinanden hos min gamle Mormoder paa Bjørnsholm, og da sagde I, at I

intet vilde tvivle om min Bestandighed, saa ung jeg end var paa den Tid. Hvi vil I da gjøre det nu, kjære Peder Skram? Hvad jeg den Gang lovede, vil jeg holde til mit Livs sidste Time, i Lyst og i Nød og alle Dage. Er I ikke forvisset derom?«

»Jo, Elsebe — det er jeg, saa vist som jeg snarere vilde tro, at Sol og Stjærner faldt ned fra Himlen, end at I kunde bryde jert Ord. Men eders Faders Vægring, hans idelige Udflugter — hvor længe vil han staa os imod? Min Taalmodighed maa snart briste . . . Om jeg nu bad jer rejse af Landet med mig, Jomfru Elsebe, og nøjes med Kongens Samtykke til vort Bryllup — hvad vilde I da svare?«

»At hverken I eller jeg for Alvor kunde tænke paa den Udvej!« svarede Elsebe og saa sin Fæstemand rolig i Øjet. »Om min Fader vilde tvinge mig til en anden, da maatte jeg vel være ham ulydig, skjønt Gud og vor Frue forbyde, at det skulde komme dertil. Men forlanger han ikkun taalmodig Venten af os, da er det min Skyldighed at adlyde ham . . .«

»Men dog indenfor rimelig Maal og Grændse!« udbrød Peder Skram heftig.

»Ja, ogsaa deri kan jeg maaske give jer Ret,« sagde Elsebe og nikkede alvorlig. »Jeg tror, vi bør have Lov til at følge vor Hjærtes Stemme i en saadan Livsens Sag, og grumt

vilde det være at skille os ad. Men det er næppe heller min Faders Mening. Hvad Planer han kan have med min Fremtidsskæbne, ved jeg ikke. Dog fortrøster jeg mig til, at han vil give efter, naar han ser vor Bestandighed, og derfor beder jeg jer saa mindelig, kjære Ven, at I ikke i nogen Maade vil handle med Hastighed, men nytte Tid og Lejlighed, naar I kommer hjem fra Norge, og bruge, hvad Overtalelse I formaar . . .«

»Men om det nu atter bliver forgæves Venten, Jomfru Elsebe?«

»Da vil jeg selv tale med min Fader. Mit Ord har maaske dog større Vægt hos ham, end han skøtter om at lade sig mærke med, og jeg vil oprigtigen sige ham, at enten bliver I min Husbond, eller jeg henlever mit Liv i ugift Stand. Ogsaa Kongen og Hendes Naade Dronningen ville gjærne lægge et Ord ind for os, om det bliver fornødent. Vær derfor trøstig, allerkæreste Ven — næste Sommer i det længste rækker Elsebe Krabbe jer sin Haand som eders trolovede Brud, og vil Gud, saa har vi endnu mange lykkelige Aar for os! Saa ret gammel er da ingen af os endnu!« føjede hun smilende til.

»Allerkjæreste Elsebe!« udbrød Peder Skram og bøjede med ridderlig Belevenhed Knæ for sin Hjærtenskjær. »I har en forunderlig Evne til at gjøre det lyst og varmt i Ens Hjærte. Nys var jeg saa bitter og mismodig, at jeg ikke

syntes, der var det mindste Haab, jeg længere kunde klynge mig til. Og næppe har I talt til mig, før Haabet igjen kigger frem fra alle Kroge, og jeg tror paa jer og paa Lykken, som om jeg allerede ejede jer begge. Kjæreste Elsebe, drag med Gud tilbage med eders Søster og Svoger eller bliv hjemme hos eders Fader, om han ønsker det saa. Jeg frygter ikke længer for, at han skal bøje jer Vilje fra mig, thi af eders milde Øjne lyser ikke mindre Mod end Bestandighed . . .«

»Og rejs eder saa, min kjære Fæstemand!« svarede Jomfru Elsebe rødmende. »Jeg maa tilbage til Dronningen, men vi ses vel endnu en Gang, inden I gaar til Norge . . .«

»Ikke én Gang, men hver Dag, indtil jeg kommer afsted, og saa længe I bliver paa Kjøbenhans Slot! Jeg har savnet jer længe nok, og af hvert Gjensyn fanger jeg Glæde for mange Dage. Saa snart jeg har naaet Akershus, skikker jeg jer Bud og Hilsen, og næste Midsommer — i det længste sagde I . . .«

»Er Elsebe Krabbe eders trolovede Brud . . .«

Han tog ligesom før hendes lille, bløde Haand mellem begge sine og saâ varmt og trofast paa hende. Saa gik hun bort den samme Vej, hun var kommen, og Peder Skram gik ud gjennem Forværelset, hvor der nu ikke var andre tilstede end Kongens lille, sirlige Sekretær, Mester

Jul. Herren til Urup lo fornøjet til ham og nynnede sin Yndlingsvise:

»*Jeg ved mig saa dejlig en Urtegaard —*
en Urtegaard.
Paa hver en Side i Roser hun staar —
i Roser hun staar.«

Og stadig syngende gik Peder Skram ud af Døren og ad Vindeltrappen, der førte ned til Slotsgaarden, medens Mester Jul rystede paa sit stive og ærværdige Hoved og smaamumlede ved sig selv:

»Han er en rask Karl, en rigtig Vovehals — det maa man lade ham. Men der er ingen Sindighed i ham — slet ingen Sindighed. I Morges saâ han ud, som om han vilde æde os allesammen, og nu traller han op, naar han gaar gjennem Stuen, som om Hans Naades kongelige Gemakker var et gement Herberg . . . Ingen Sindighed har han — ingen Sindighed . . .«

— Da Peder Skram var kommen ud af Slotsporten, saâ han, at der endnu var en Hob Borgere og Fastelavnsnarre samlet udenfor. Men lidt afsides derfra, paa en Stenbænk, der stod tæt op til Muren, sad en ung, rejseklædt Svend ved Siden af en lang, mørkhaaret Karl i gul Læderkofte og med en laadden Hue paa Hovedet,

og ingen af dem lod til at bekymre sig om de Narrestreger, hvormed de fastelavnsklædte Almuesfolk gjækkede hverandre. Den rejseklædte Svend og den mørkhaarede Karl holdt uafladelig Øjnene fæstede paa Slottets store Port, og ikke saa snart var Peder Skram traadt ud paa det stenlagte Fortov, der omgav Bygningen, før de begge to rejste sig op og gik ham i Møde, den ene med hurtige og lette Bevægelser, medens den anden fulgte trægt og langsomt bag efter.

»Om det var Valborgs Dag i Stedet for Fastelavn, da vilde jeg tro, at I nys havde skudt Fuglen af Stangen!« udbrød den unge Svend, der først var ilet Peder Skram i Møde. »I ser ud, som om der var hændet noget godt, kjære Herre!«

»Deri gjætter du intet fejl, Arild!« svarede Herren til Urup. »Men hvorfor søgte du mig ikke paa Slottet?«

»Hvad skulde jeg dér, Herre?« ytrede Arild Jenssøn. »Jeg er endnu for ringe Karl, til at jeg skulde driste mig til at slide paa Hans Naades Trapper — end ikke om jeg kom i lovligt Ærinde for at træffe jer . . .«

»Du er en Nar, Arild!« lo Peder Skram. »Har jeg ikke skikket dig Bud, at du skulde komme her til Staden, eftersom jeg havde Brug for dig? Og sendte jeg ikke den taabelige Hjemløs afsted, for at han flux skulde føre dig til mig? Hvad Fornuft er der saa i, at I bliver

siddende ude i Kulden i Stedet for ufortøvet at søge mig op!«

»Men Hjemløs fortalte mig, at I vanligvis vandrede ud i Staden paa denne Tid af Dagen, og saa tænkte jeg, vi ligesaa gjærne kunde vente, til I lod jer se . . .«

»I er nogle Narre begge to! Nu, velkommen til Kongens By, Arild Jenssøn! Hvordan staar det til paa Urup?«

»Da jeg forlod eders Gaard, stod alt vel til, Herre! Baade Folk og Fæ trives godt og fremfor alle den tykke Morten Foged, der bliver mere trind og fed for hver Dag, der gaar. I Efteraaret blev man færdig med at kobbertække Hovedlængen, og den skinner nu, saa det vil være jer en Lyst at se det, naar I en Gang faar Stunder til at gjæste Urup. Jagten har været god i denne Vinter; der er fældet et Par Ulve og en Hoben Vildsvin, men Kron- og Daavildtet har vi sparet, indtil I selv kan komme hjem og jage det . . .«

»Dermed har det lange Udsigter, Arild! Men hvordan gaar det dig selv og din gamle Moder i Skovhuset? Jeg ved, du maatte opgive din forgæves Søgen. Men har du aldrig siden hørt noget til din Plejesøster?«

»Nej, endnu intet!« svarede Arild og rystede vemodig paa Hovedet. »I holdt redeligt jert Løfte, Peder Skram, og flyede mig Midler til at rejse baade sønden og østen paa. Jeg drog

gjennem Holsten og de vendiske Lande, var i Kjøbenhavn og i Skaane og Bleking; jeg fartede om i Aar og Dag, men intet Spor kunde jeg finde. Dog, derom har jeg jo forlængst underrettet jer. Siden hen gik Livet saa slidelig for mig ovre paa Urup; det var mig en kjær Dont at være med til at tage Vare paa eders Gaard, efter at Morten Foged er bleven saa tyk og aflægs, at han fast ikke længer kan flytte sig over Stuegulvet. Men endnu gladere blev jeg, da I ved Kyndelmisse Tid skikkede mig Bud, at jeg skulde komme til jer i Kjøbenhavn, da vi maaske atter en Tid kunde komme til at følges ad. Og derfor vil I knapt fortænke mig i, at jeg har en brændende Længsel efter at erfare, hvad Kaas vi denne Gang skulle styre?«

»Ja, ser du, Arild, foreløbig gaar jeg ud til Bremerholmen, hvor jeg har et og andet at varetage. Du og Svend Hjemløs kan følge med, saa snakker vi sammen undervejs. Siden hen skal jeg sørge for, at du faar et godt Kvarter paa Slottet . . .«

Herren til Urup fulgtes Side om Side med sin gode Ven og Kammerat fra Barndomsdagene, ligesom han havde gjort saa mange Gange tilforn, og bag efter dem travede den lange, mørkhaarede Karl, Svend Hjemløs, hvem Tiden ikke havde forandret i nogen Henseende. Han var ligesaa stor og sværlemmet, ligesaa tavs og indesluttet,

som den Gang Peder Skram havde fundet ham i Skoven ved Mainz. Han syntes ikke at lægge Mærke til, hvad de andre talte, men traskede bag i Hælene paa dem, ikke ulig en stor Hund, der er veltilfreds, naar den kun maa være i Nærheden af sin Herre, parat til at adlyde hans mindste Vink.

Adelsmanden og hans to Ledsagere vandrede fra Slotsholmen over mod Bremerholm, idet de skød Gjenvej over den faste Is, som dækkede Havnen, og imidlertid gjorde Peder Skram Rede for, hvordan Sagerne stod, og Aarsagen til, at han paa denne vanskelige Aarsens Tid havde skikket Bud efter sin gamle, trofaste Følgesvend.

»Det tykkes mig, at du est for ung til at mure dig inde i en Afkrog af Verden, gode Arild!« sagde Peder Skram. »Du ligner mig deri, at din Hu staar til at prøve et raskt Æventyr, ved hvilket man kan kjende, at man lever, og føle Blodet rulle gjennem Aarerne. Saa tænkte jeg ved mig selv; Hænder det igjen, at der bliver en lystig Fejde, saa skal Arild Jenssøn, mit Byesbarn og min gode Ven, faa Lov at tage Del deri. Hidtil blev der mindre for mig at udrette, end jeg havde tænkt, da vi i Fællig drog hjem sammen fra Tyskland. Jeg har nu og da været i Lag med de Sørøvere og Kapere, som driver deres Uvæsen ved den norske Kyst. Men Kongen saâ helst, at jeg den meste Tid blev hos ham paa Gottorp, og han har for Sanden snarere handlet

mod mig som en Fader mod sin Søn, end som en højbaaren Fyrste mod en slet og ret Adelsmand og Undersaat. Dog vil jeg intet lægge Skjul paa, at det mangen Gang blev mig trangt baade paa Gottorp Slot, og naar vi nu og da drog til Slottet i Kjøbenhavn, desformedelst Kongen selv maatte opsøge det højbaarne Rigsraad for at mane det til skikkelig Fremfærd, og desforuden mægle mellem Gejstlige og Borgere, Adelige og Bønder, thi en Stridens og Splittelsens Tid har det uafladelig været. Jeg syntes selv, at jeg gjorde ringe Nytte, men Kongen vilde ugjærne slippe mig, og stor Tak skyldte jeg ham for hans fyrstelige Naade. Ej heller gad jeg drage af Landet igjen for at søge fremmed Krigstjeneste, og herhjemme var der kun, ligervis som i Tyskland, den oprørske Almue at kæmpe med. Saa der var intet synderligt tabt ved, at jeg blev i Kongens Tjeneste som en af hans Hofsinder. Paa den Vis sled Tiden sig hen, indtil vi fik Bud om, at Kong Christiern havde forladt Holland med en anselig Styrke. Nu blev der omsider Udsigter til en alvorlig Fejde, og jeg fortrøstede mig til, at jeg igjen kunde komme ud at friste min gode Lykke. Men det er gaaet saa Sygens langsomt med Udrustningerne, Arild Jenssøn! Det var sidstgangne niende Novembris, at vi fik Efterretning om, at en Del af Kong Christierns Flaade var set i Kattegat. Man var

i de Dage sikker paa, at den landflygtige Konge vilde søge ned gjennem Sundet og begynde Fejden paa Sjælland. Sex eller syv store Skibe havde man set flakke om ved Læssø. Lensmanden paa Varberg, Hr. Truid Ulfstand, berettede, at eftersom det var faldet ind med Vestenvejr, kunde man vente hele Flaaden til Varberg, og en hollandsk Skipper, der kom til Helsingborg, sagde til Hr. Tyge Krabbe, at Flaaden sikkert og vist kunde ventes i Sundet allerede den næste Dag, og intet var der Tvivl om, at Kongen var med om Bord. Men siden hen fik vi at vide, at Kong Christiern først var tyet ind til Hesnæs paa Norges Sydkyst og derefter gaaet op ad Oslo Fjord. Der havde raset svære Storme, som havde spredt hans Flaade og voldet ham stort Tab. Det blev til megen Lettelse, da man hørte dette. Hr. Mogens Gyldenstjerne var Lensmand paa Akershus, og Kong Frederik vidste, det var en Mand, han kunde lide paa. Strax, Hr. Mogens fik Bud om Fjendens Komme i Oslo Fjord, drog han selv over til Byen og tingede med Borgerne, der lovede ham redelig Bistand, alle til Hobe. Men den ene efter den anden faldt fra, baade gejstlige og verdslige Mænd, og ikkuns Akershus har holdt Stand, med væbnet Haand saa vel som med List og Lempe . . .

. . . Nu, hvad er saa videre at fortælle, gode Arild! Hr. Mogens indgik en snild Dagtingning med Kong Christiern, hvorefter Slottet skulde overgives uden Argelist, saafremt Lensmanden ej havde faaet Undsætning fra Danmark inden Midfaste. Hr. Mogens skrev i den Anledning herned, om han bare kunde faa fyrretyve Mand, da han saa med Guds Hjælp nok skulde holde Slottet, til Vandene blev aabne og en større Forstærkning kunde komme. I Førstningen af Januar afsendtes da ogsaa en Jagt med fyrretyve Mand om Bord; de naaede i god Behold Akershus, og dermed var Dagtingningen til Ende. Kong Christiern havde imidlertid med ringe Held forsøgt en Storm paa Bahus Fæstning, og han vendte sig nu igjen mod Hr. Morgens paa Akershus. Men i Danmark spildte man endnu den kostbare Tid! Først nu har Kongen og Rigsraadet besluttet sig til at sende, hvad Undsætning vi formaar, op til Hr. Mogens Gyldenstjerne, og Kongen har valgt mig til at føre Knægtene, medens den ærlige Tile Giseler skal have Befaling over Skibene. Jeg tænkte alt paa Forhaand, at der maatte kunne blive Brug for en Mand som dig, Arild Jenssøn, og derfor skikkede jeg dig Bud i god Tid, for ingen kunde vide, naar Kongen og Rigsraadet tog sin Beslutning. Længe nok var der tøvet . . . Og ser du, Arild, nu gaar vi ud paa Bremerholmen

og erkyndiger os om, hvordan det gaar Tile Giseler, og saa vidt det kommer an paa ham og mig, skal det ikke vare længe, før vi er paa Vejen til Hr. Mogens paa Akershus — det vil da sige, om du gider være med, thi derom har jeg nok knapt spurgt dig?«

»Det behøves ej heller, kjære Herre!« svarede Arild Jenssøn. »Det tjener kun til at fange Griller, naar man ligger stille saa længe, og jeg ønsker mig intet hellere end at prøve nye Æventyr. Lidt Krigskunst har jeg jo allerede lært af jer, og vil I yderligere tage jer af min Opdragelse, skal I ikke faa Skam af mig . . .«

»Det har du før vist, Arild!« sagde Peder Skam med et venligt Nik. »Det tykkes mig, at adskilligt tyder paa, at vi gaar sværere Tider i Møde end dem, vi har levet tilforn, og saa gjælder det om, at hver Mand gjør sit bedste . . .«

De var nu naaet ud paa Bremerholmen, hvor en Flok Tømmerfolk var i Gang med at udbedre et Par Smaaskibe, der syntes at have lidt adskilligt Haveri paa deres sidste Rejse, og som desaarsag vare halede paa Bedding. Et Stykke derfra laa Kravellen »Michael«, som man var begyndt at tiltakle; thi Tile Giseler havde ikke tøvet med at sætte sit Mandskab i Arbejde. Ude i den isdækkede Havn laa tillige nogle større Orlogsskibe og Handelsfartøjer, men de syntes alle at være i maadelig Stand og gav

ikke nogen frygtindgydende Forestilling om den danske Flaades Tilstand.

Den lille Admiral foer frem og tilbage mellem Tømmerfolkene paa Holmen, idet han snart gav dem et opmuntrende Tilraab, snart skældte ud med kraftig Banden og Sværgen, saa at hans Røst rungede gjennem den frostklare Luft. Han havde kastet sin Fløjls Kappe, som han havde været iført under sit Foretræde hos Kongen, og i Stedet for havde han knappet en tyk Skindpjækkert oven paa sin fine Vams. I denne Dragt og i disse Omgivelser syntes han at befinde sig adskillig bedre, og han uddelte sine Befalinger med en saa veltilfreds Mine, at man ikke kunde tvivle om, at han befandt sig i sit rette Element.

»Der er Omslag i Vejret! Vi faar Tø!« raabte han, saa snart han fik Øje paa Peder Skram. »Det var en god Time, I gjorde jeres Indflydelse gjældende hos Hans Naade, saa vi endelig kan komme afsted. Rigsraaderne forhaster sig ikke, og Lybekkerne skal først have i Pose og Sæk baade en og to Gange og siden dobbelt op, forinden de giver deres Venner en Haandsrækning . . . Sagde jeg Venner?« afbrød den lille Skipper pludselig sig selv og spyttede arrigt. »Tvi for Venskab! Jeg gad hellere være Godven med Belzebub og hans Slæng end med de Rævebælge!«

»Og jeg gad hellere tærske løs paa dem, saa de blev lige saa myge og møre, som de nu er skrydende og krakilske!« istemte Peder Skram. »Men i Stedet for ender det vel med, at vi kommer til at gjøre Rejsen i Fællig med dem, eftersom det saa er Kongens Vilje. Nu, Tile Giseler, allenfals skal vi gjøre os Umag for at vise dem, hvad vi duer til. Jeg har den Tro, at vi ikke vedbliver at være Forbundsfæller med Lybekkerne . . . Men jeg er ellers kommen hid for at spørge jer, gode Tile, hvor mange Knægte I mener, der bliver Plads til i Skibene, og hvor stort Mandskab I selv agter at hverve til Skibstjenesten?«

»Knægtene faar vi sagtens Plads til!« brummede Tile Giseler. »Men Gud bedre det for Mandskab, jeg selv faar! Jeg har skikket Hververe ud, og de er komne tilbage med den Besked, at der er ingen duelige Baadsmænd at opdrive. Jeg faar nøjes med en Hoben Aalestangere og Flynderfiskere, som vi maa drive sammen i Fiskerlejerne her omkring. Og med Provianten kommer det ikke til at staa bedre til, mærker jeg. De Helvedes Landsknægte har ædt alle Forraad op! Vi maa skikke Bud rundt omkring til Slotte og Byer, og af nogle Prøver, de har sendt, skjønner jeg allerede, hvordan Fødevarerne bliver. De har sendt os nogle Tvebakker, som Hr. Søren Norby, den gæve Helt, har bagt for syv Aar

siden; de er tykt belagt med Skimmel. Det er Svineføde, og jeg tænker, at vi desaarsag faar adskillig Mytteri og Uro om Bord i Skibene. Men saa kan vi trøste os med, at Folkene og Provianten er lige gode!«

»Slaa jer Taals, Tile Giseler!« svarede Peder Skram med en lystig Latter. »Det gaar altsammen, skal I se, naar vi ikkun snart kommer til Søs. Jeg bringer jer her i alt Fald én Mand, som jeg tror, I kan være tjent med at faa om Bord!« Med disse Ord gav Peder Skram sin trofaste Ven og Følgesvend et venskabeligt Puf og forestillede ham paa den Vis for Tile Giseler.

Den lille Admiral mønstrede Arild Jenssøn fra øverst til nederst med et kyndigt Blik, kneb Øjnene sammen og gned sin skæggede Kind. Saa nikkede han et Par Gange og mumlede:

»Han kan bruges! Det ser man baade paa Aasynet og paa Skabningen! Hvad er dit Navn, min Knøs, og hvad Tjeneste mener du at kunne udrette bedst?«

»Jeg hedder Arild Jenssøn! Hvad Tjeneste jeg skal gjøre, maa I og Peder Skram bestemme. Jeg er vel nok ikke vant til at klyve til Vejrs eller hænge paa en Raa; men kræver I det af mig, skal jeg gjærne gjøre Forsøget. Hvad det ellers angaar at hugge med Sværd og skyde med Hagebøsse, saa er jeg ret forfaren i begge

Dele, eftersom jeg har havt en saa duelig Læremester som Peder Skram selv . . .«

»Det lader sig altsammen høre!« ytrede Tile Giseler meget tilfreds. »Vi skal sagtens komme godt ud af det med hinanden. Men hvad er det med den lange Karl dér? Kan vi ogsaa faa ham med om Bord, Peder Skram?«

»Svend Hjemløs følger med mig!« svarede Herren til Urup. »Han skal nok gjøre sin Nytte. I ser, det er raske og smukke Karle, jeg bringer jer, Tile Giseler!«

»Vist saa, der er intet at klage paa dem!« indrømmede den lille, bredskuldrede Admiral. »Men hvi kalder du dig Hjemløs?« henvendte han sig til den mørkhaarede Karl. »Det er et løjerligt Navn!«

Svend Hjemløs svarede intet. Han indskrænkede sig til at ryste paa Hovedet og bevarede forøvrigt sin tvære og sløve Mine.

»Er han stum, siden han intet svarer for sig?« spurgte Tile Giseler.

»Vist ej!« tog Peder Skram Ordet paa sin Følgesvends Vegne. »Han er kun lidt tavs af sig, naar han første Gang taler med en fremmed. Han lod sig en Gang forstaa med, at han ikke længer havde noget blivende Sted; derfor kalder han sig Svend Hjemløs; men ellers kjender jeg intet til hans forbigangne Levnet, og jeg har heller ej skjøttet om at udfritte ham. Han slaas

bravt og har et trofast Sindelag; mere behøves der jo ikke . . .«

»Det er sandt!« indrømmede Tile Giseler. »Det var ikke ilde, om vi fik lutter Folk med de Egenskaber! . . . Men for Allandsens Sot og Syger og den Ondes Pestilentse!« afbrød Admiralen sig selv og pegede hen paa Tømmerfolkene. »Staar de Hundsvotter og Pærekællinger nu ikke der igjen og puster paa deres valne Fingre i Stedet for med Flid at bruge Huggejærn og Øxe! Jeg skal ved alle Djævle og Belzebuber lære dem noget andet!«

»Lad os hellere foregaa dem med et godt Exempel!« udbrød Peder Skram og smed pludselig sin Kappe hen paa en Stabel Bjælker. Og idet han greb en Øxe, som en af Folkene havde stillet ved Siden af Tømmeret, tilføjede han:

»Saa meget Skibstømrer er jeg vel, at jeg kan hugge nogle Søm i en Planke! Det skal, min Tro, gjøre godt at røre Armene igjen! Hejda, Folkens! Nu tager vi fat alle til Hobe, og imens ledsager vi Arbejdet med en lystig Opsang!«

Med disse Ord var Peder Skram traadt ud paa Arbejdsstedet og stillede sig i Række med Folkene. Ogsaa Arild Jenssøn og Svend Hjemløs fulgte Exemplet og gav sig i Færd med at bistaa Skibstømrerne med at lange Bjælker og Brædder ud paa Beddingen. I Førstningen skottede

Folkene forbavset hen til den fornemt klædte Høvedsmand, der ikke holdt sig for god til at tage Haand med i saa grov Dont. Men da de saâ, at han mente det alvorlig og førte sin Øxe saa flinkt, som om han alle sine Dage havde arbejdet paa et Skibsværft, glemte de at undre sig, og i Stedet for brugte de deres Værktøj omkap med ham, saa Splinterne fløj omkring deres rappe Næver, alt imens de istemte den Opsang, som Peder Skram havde begyndt paa.

»Nu har jeg set det med!« bandede Tile Giseler med en af sine sværeste Eder. »Hans Naades Hofsinde, den fornemme og berømmelige Høvedsmand, Herren til Urup og til Bradsberg Len giver sig til at arbejde som en simpel Svend! Er det jer vanlige Maade at handle paa, Peder Skram, saa formærker jeg, at vi faar en lystig Rejse til Norge!«

Og den lille Admiral gned sine Hænder og lo, som om han aldrig havde oplevet nogen gladere Time.

— — Det var sent ud paa Dagen, da Peder Skram og hans Ledsagere forlod Bremerholmen, hvor der ingensinde før havde været saadan Gang i Arbejdet. Tile Giseler havde ved Afskeden trykket Høvedsmandens Haand og forsikret ham, at han hellere vilde lade sig partere i hundrede Stykker end gjøre det norske Togt i

Følge med nogen anden end med samme hans synderlig gode Ven og Fælle, Peder Skram. Til Gjengjæld havde Herren til Urup indbudt den lille, hidsige Admiral til efter endt Dagværk at tømme en Kande Vin i hans Selskab. Han skulde i den Anledning søge ham paa Slottet, hvor Peder Skram i sin Egenskab af Kongens Hofsinde havde et Kammer til sin Raadighed, og dér skulde ogsaa den ærlige Arild Jenssøn slutte sig til dem.

Peder Skram og hans Følgesvende vendte tilbage til Kjøbenhavns Slot, og da de havde passeret Vagten og var traadte ind i Slotsgaarden, gik Høvedsmanden, som det sømmede sig for ham, først op ad Vindeltrappen. Men her hændte det mærkelige, at da de var omtrent midtvejs paa Trappen, følte Arild Jenssøn et Ryk i sin Kappe, og idet han standsede og drejede Hovedet omkring, opdagede han, at Rykket kom fra ingen anden end den lange Svend Hjemløs, der nu gav sig til at blinke med Øjnene og skære slige underlige Ansigter, at Arild Jenssøn i det første Øjeblik troede, at den mørkhaarede Karl pludselig var bleven overfalden af St. Veits Dansen eller en anden ond Sot og Syge.

»Hvad gaar der af dig, Hjemløs?« spurgte han.

Svend Hjemløs gjorde først en Mine, som om han maatte synke noget, forinden han kunde

faa de mange Ord ud af Munden, og derpaa sagde han med lav, hviskende Stemme:

»Jeg har noget at sige jer . . .«

»Og hvad er det?«

»Det faar I siden at vide. I maa liste jer fra Høvedsmandens Drikkelag, saa I kan følge mig ud i Staden paa det Lag, naar Klokken er syv slet . . «

»Men af hvad Aarsag, du taabelige Hjemløs?«

»Det skal I nok faa at vide . . .«

»Men du kan da sige mig, hvad du har for?«

»Nej — ingen maa vide det!« Svend Hjemløs rystede ivrig paa Hovedet. »Kommer I saa?«

»Men jeg maa dog have Kundskab om, hvad det gjælder, for at jeg skal være til Sinds at forlade det gode Drikkelag!«

»Nuvel!« brummede Svend Hjemløs og saa endnu mere ærgerlig ud, end han plejede. »Husker I Færgemandens Herberg ved Rhinfloden, hvor vi traf sammen en Gang?«

»Javel — det er adskillige Aar siden . . .«

»Men jeg har spurgt nyt derfra . . .«

»Fra Rhin-Herberget?« udbrød Arild Jenssøn forbavset.

Svend Hjemløs nikkede med en betydningsfuld Mine.

»Kommer I saa?«

»Ja, saa kommer jeg. Men kan du ikke forklare mig . .?«

»Jeg har jo sagt, at I senere skal faa det at vide! Skynd jer nu — Høvedsmanden venter paa os, og jeg skal først ned og tinge om Vin hos Kjældermesteren!«

ANDET KAPITEL.

Stodderæsken.

Klokken var paa det Lag syv, da Arild Jenssøn og Svend Hjemløs vandrede fra Slottet ud i Staden. Det regnedes for sen Aftentid, og man skulde være nøje kjendt med Vejen for ikke at fare vild i de mørke Gyder og Stræder, der laa paa den østlige Side af Slotsholmen over imod St. Nicolaj Kirke. Der var forholdsvis stille paa Gaderne, skjønt det var den glade Fastelavnstid, thi efter Mørkets Frembrud vilde man helst færdes ude saa lidt som muligt, især under de forhaandenværende Omstændigheder, hvor Byen nylig havde været truet med Oprør af de mange fremmede Knægte, der laa i Borgeleje, og hvor man hver Dag kunde vente nye Optøjer. Kun nu og da saa man en Flok Almuesfolk, der havde været ude at jage en

Hane til Døde, stikke til Straamanden, trække Hovedet af en Gase eller øve andre lystige Løjer, og det hændte ogsaa, at man mødte nogle Borgere, der var paa Vej til Laugshuset for at slutte Dagen paa en værdig Maade med en forsvarlig Rus, medens deres Dreng eller Lærling gik i Forvejen, bærende en tændt Lygte paa en Stang.

Svend Hjemløs, der bar en lille Bylt under Armen, havde gaaet en Tid lang uden at mæle et Ord, men tilsidst blev hans Ledsager kjed af denne haardnakkede Tavshed, og idet de drejede ned ad Færgebrostræde, blev Arild Jenssøn staaende, greb sin Kammerat i Skulderen og erklærede, at nu gik han ikke et Skridt videre, dersom han ikke fik den Forklaring, som han saa længe havde ventet paa.

»Det er jeg just i Gang med,« sagde Svend Hjemløs i en fortrædelig Tone. »Hvorfor forstyrrer I mig nu?«

»Er du i Gang med det!« udbrød Arild. »Det mærker jeg ikke noget til. Du er den løjerligste Karl, jeg kjender! Du begriber vel, at jeg ikke har nogen Nytte af det, om du gaar og snakker indvortes med dig selv!«

»Men jeg maa vel først tænke mig om og huske, hvordan det altsammen er gaaet til. Skjønner I ikke det?«

»Naa saadan at forstaa! Er du i Lag med at hitte Rede i dine Tanker, saa undrer det mig ikke, at du bruger forsvarlig Tid til det . . . Her staar en Bænk ved Pottemagerens Bislag. Lad os sætte os her! Jeg har sagt, at jeg ikke følger dig et Skridt videre, før du har talt og med det samme forklaret mig, hvad du har i Bylten dér, og det Ord staar jeg ved!« — Og dermed satte Arild sig paa Bænken.

»Lad os kun sætte os!« bifaldt Svend Hjemløs. »Saa kan jeg maaske bedre hitte Rede . . . Ser I . . .«

Men saa standsede han igjen, uvant som han var med at skulle give en lang Forklaring. Han havde lagt sin Bylt fra sig paa Bænken og sad nu og gned Panden med begge sine store, røde Næver.

»Hvad bliver det til?« udbrød Arild Jenssøn i lige høj Grad nysgjerrig og utaalmodig. »Det var Færgemandens Herberg ved Rhinen, du vilde fortælle mig om — hvad nyt har du spurgt derfra?«

»Det er rigtigt!« nikkede Svend Hjemløs. Han holdt op at gnide Panden, og hans Ansigt opklaredes synligt. »Nu har jeg det altsammen! I har jo tilforn været her i Staden? Sig mig, om I kjender Stodderæsken?«

»Stodderæsken? — der var et snurrigt Navn — det har jeg ingensinde hørt før . . . Hvorfor kalder man det saa?«

»Fordi der kommer al Slags sammenløbet Pak!« svarede Svend Hjemløs, og efterhaanden som han vedblev, gled Talen bedre, end man skulde have troet. »Jeg kjender Stedet og fik tilfældig min Gang dér — da jeg sidst var her i Staden med Høvedsmanden . . . Huset ligger omme ved St. Nicolaj-Kirken; der findes en Ølbod, som ejes af en Kone, der hedder Maren Bødkers, men de kalder hende ogsaa Stodder-æsken ligesom Huset, hun bor i. Det er en fæl Kvinde, og jeg havde aldrig sat mine Ben dér mere end den eneste Gang, da jeg var derinde for at faa et Krus Øl, dersom ikke . . .«

Svend Hjemløs standsede igjen, saâ sig forsigtig omkring og sænkede Stemmen endnu mere end før, idet han fortsatte:

»Dersom jeg ikke havde faaet Øje paa den Belzebubs Junker af Hopfenstein, der overfaldt min Herre, Peder Skram, i Skoven ved Mainz . . .«

»Hvad skulde den sorte Junker dér mellem sammenløbet Pak?« indvendte Arild Jenssøn med en tvivlende Mine.

»Ja, kan I sige mig det, saa er I klogere end jeg!« gjenmælede Svend Hjemløs. »Jeg har tilmed set ham i Kompagni med en rigtig Rakker, en sortsmudset Omløber eller Tater, og de snakkede Rotvælsk med hinanden . . .«

»En sortsmudset Omløber siger du! Kan det være den samme Karl, som flyede ud af

Færgemandens Herberg, og som Knægtene forgæves satte efter?«

»Det ved jeg ikke noget om. Jeg har ikke før set Omløberen. Men jeg har brudt mit Hoved, saa det har knaget og værket i det, for at finde Sammenhængen med alt det øvrige. Noget godt kan det ikke betyde, naar saa strunk en Herre som den sorte Junker har sin Gang i Maren Bødkers Hus. Og jeg tænker idelig paa, at han er min Herres, Peder Skrams Fjende . . .«

»Nu, hvad tror du, at en gæv Krigsmand som Peder Skram ænser den fejge Hund!«

»Ænser han ham ikke, saa er det saa meget des mere vor Skyldighed at gjøre det,« gjenmælede Svend Hjemløs med mere Betænksomhed, end man skulde have tiltroet den træge Karl. »Der er ikke det ædle Vildt, saa stolt og stort, at det ikke kan blive stukket af en forgiftig Snog . . .«

»For Allandsens Syger, gode Hjemløs!« udbrød Arild Jenssøn. »Du gjør mig ganske sær til Mode! Hvad ved du da videre om den sorte Junker af Hopfenstein — og om den anden, Omløberen eller Tateren? Jeg har mine Aarsager til, at jeg gjærne vil vide noget om ham med . . .«

»Om Omløberen kan jeg kun fortælle jer, at han er i Følge med en gammel og en ung

Kvinde, der har jævnligt Indpas hos Maren Bødkers . . .«

»Hvad siger du!« raabte Arild og greb pludselig sin Kammerat haardt om Armen. »En ung og en gammel Kvinde? Og den gamle er af Taterslægt ligesom Omløberen! Hvordan ser den unge ud?«

»Nu, nu — forivre jer ikke, Landsmand! I kniber mig i Armen, saa den vil være sort og blaa inden i Morgen . . . Jeg har intet at gjøre med de Kumpaner, og jeg lagde ikke større Mærke til dem. Men saa meget kan jeg fortælle jer, at den unge Kvinde ikke ligner Omløbersken mere, end jeg selv ligner en ung Jomfru. Hun er lys af Lød og fin og smækker; den gamle Omløberkvinde er derimod sort som Fanden selv, og store Ringe har hun i Ørene og brogede Klæder, paa rigtige Rakkerfolks Maner . . .«

»Det maa være dem!« udbrød Arild Jenssøn i den højeste Spænding. »Skynd dig at fortælle videre! Tror du, at de er her i Staden endnu!«

»Derom ved jeg intet. Men jeg skulde næsten tro det, eftersom de er i nøje Kompagniskab med Maren Bødkers, hvem jeg holder for en Hex ligesom Taterkvinden. De har deres Kogleri for og allehaande hemmelige Kunster — det er jeg saa sikker paa, som om jeg havde set det med mine egne levende Øjne. Men de

to Hexer kærer jeg mig ikke om — det er en anden og fornemmere Person, jeg har Kig paa . . .«

»Nu — saa skynd dig dog!«

»Igaar Aftes, i Skumringen, da jeg gik over St. Nicolaj Kirkegaard, saâ jeg Junkeren af Hopfenstein og hans skrutryggede Skriver smutte ind i Stodderæsken. De to Karle er ikke til at tage fejl af. Den Belzebubs Junker er her altsaa igjen, tænkte jeg, og det var omtrent paa samme Aarsens Tid, jeg saâ ham forrige Gang her i Staden. Jeg luskede omkring Huset og gik saa indenfor og tog mig et Krus ved Ølkonens Disk. Godt var det, at vi var midt i Fastelavnstiden — det hjalp mig ogsaa forrige Gang ved min Udspejden; thi jeg havde iført mig en Mummedragt ligesom de andre Narre, der render omkring efter god Landsens Skik . . .«

»Men hvad videre?«

»Saa er der ikke videre, Landsmand!« gjenmælede Svend Hjemløs og saâ meget dybsindig ud. »Jeg overtydede mig om, at det sandfærdigen var den sorte Junker, der paany gjæstede Maren Bødkers Hus, og saa besluttede jeg, at jeg denne Gang vilde se at komme efter hans Rævestreger. Men da jeg aldrig har kunnet hitte paa noget af mig selv, og da det traf sig saadan, at I var kommen til Staden, lille Arild, saa tyktes jeg, det intet kunde skade, om vi gav

hinanden en Haandsrækning ved denne Lejlighed, hvor det gjælder vor Høvedsmand . . .«

»Og ikke blot h a m, min Herre, Peder Skram, men maaske En til!« udbrød Arild Jenssøn. »Du er klogere, end du vil lade, Svend Hjemløs, og det var et lykkeligt Indfald, at du betroede dig til mig i denne Sag . . . Nu, hurtig — vi maa i denne Time til Maren Bødkers Hus!«

»Det har hele Tiden været min Agt!« svarede Svend Hjemløs med uforstyrrelig Ro. »Men det var jo jer selv, der vilde sætte jer til Hvile her paa Bænken! Dog kunde jeg nok have Lyst til at spørge jer, Landsmand, hvordan I mener, vi skal slippe for at blive gjenkjendte af de Kumpaner? Thi saa synderligt har vi vist ikke forandret os i de Aar, der er gaaet, siden vi skiltes fra den Helvedes Junker og hans pukkelryggede Haandlanger!«

»Du har fuldkommen Ret, Hjemløs, og jeg faar i Sandhed mere og mere Respekt for dig! Vi maa naturligen have fat i en Mummedragt, saa vi kunne gaa ukjendte ind og ud af Huset . . .«

»Det er rigtigt!« nikkede Svend Hjemløs. »Nu kan I gjærne faa at vide, hvad jeg har i min Bylt. Det er just to Mummedragter, en til jer og en til mig. Det er vel nok ikke andet end et Par Munkekutter, og de regnes ikke højt nu for Tiden. Men eftersom det er Skalke og

Pak, vi skal i Lag med, saa passer de til Lejligheden . . .«

»Nu ser jeg, hvordan man kan gjøre en brav Karl Uret!« udbrød Arild Jenssøn i en oprømt Tone, medens han hastig iførte sig den ene af de Kutter, Svend Hjemløs havde løst ud af sin Bylt. »De kalder dig taabelig, gode Hjemløs, og du handler dog mere forsynligt end mange Folk, der berømmes for stor Kløgt. Ligervis holdes du for tavs og tvær, men jeg har i denne Aften fundet dig fuld af Iver og Veltalenhed . . .«

»Jeg kan nok snakke, naar jeg først kommer i Gang med det. Saa gaar det mig, ligesom naar jeg fægter mig hed i Kroppen med Spyd eller Sværd. Men hver Ting til sin Tid!« brummede Svend Hjemløs og syntes pludselig at falde tilbage i sine gamle Folder. »Man skal ej anstrænge sig, undtagen hvor fornødent gjøres! Vil I komme i rette Tid til Maren Bødkers Hus, saa er det bedst, I følger med . . .«

De havde nu hver især iført sig en askegraa Kutte, bundet med en Strikke omkring Livet — en Dragt, der gjorde dem ukjendelige og gav dem Udseende som et Par Graabrødremunke — og uden at spilde mere Tid gik de hurtig op ad Strædet, der udmundede ved St. Nicolaj Kirke.

De Omgivelser, hvori de befandt sig, saâ i ingen Henseende tillokkende ud. Rundt omkring Kirken og Kirkegaarden laa nogle faldefærdige Bindingsværks Rønner, der vexlede med enkelte, nogenlunde anseelige Huse paa to Stokværk med Svalegange og Karnapper og saa godt som alle adskilte fra hinanden ved smaa Kaal- og Frugthaver. Kirkegaarden frembød et stort Vildnis; den tjente til alfar Vej for kjørende og ridende saavel som for Fodgængere og til Tumleplads baade for Stadens Ungdom og for Svin og Hunde. Ved Sommertid græssede Køer og Kvier mellem Gravene, der var dækkede med Ukrudt eller ganske nedtraadte, og hver Dag i Aaret kunde man paa dette Sted blive Vidne til Nævekampe, som udfægtedes af Skolepiltene, idet det var en yndet Morskab at forskanse sig bag de prægtige Gravmonumenter, der dannede en paafaldende Modsætning til Stedets Urydde og Urenlighed. I et Hjørne af Kirkegaarden laa en Stabel Tømmer, som nogle Folk havde været i Lag med at tilhugge, og ved den aabne Kirkeport holdt en Vogn, svært læsset med Kanonlavetter og Skibsmateriel, der foreløbig skulde opbevares i Kirken, thi det ansaas ikke for Helligbrøde at bruge Kirkerne, selv St. Nicolaj, der dog var Stadens næst fornemste Gudshus, til saadanne verdslige Øjemed. Værre end alt andet var dog den hæslige Lugt, der trængte ud gjennem den aabne Kirkeport, og

som kom fra Kapellerne og fra Ligstenene i Gulvet. Den mærkedes i lang Afstand og trængte som en giftig Aande ind i de omliggende Huse.

Svend Hjemløs, der syntes at have erhvervet sig et nøje Kjendskab til disse Omgivelser, styrede sine Skridt over mod den Husrække, som laa paa den østlige Side af Kirkegaarden, og da han havde overbevist sig om, at hans Ledsager var tæt bag ved ham, standsede han udenfor et gammelt, brøstfældigt Hus, opført af Bindingsværk og tækket med Straa, skjønt der forlængst var udstedt Forbud mod, at noget Kjøbstadshus maatte have Straatag. Vinduerne var forsynede med Hornruder, og Skorstenspiben stak skæv og faldefærdig op af Taget. Men Huset havde to Stokværk og syntes at afgive rummelig Plads. Porten var stænget, men fra et Vindue i det nederste Stokværk skinnede der Lys gjennem Hornruden.

»Nu har jeg gjort min Del!« hviskede Svend Hjemløs til sin Ledsager. »Nu maa I føre Ordet og se, hvordan I skaffer os Indpas; thi jeg ved intet, hvordan Graabrødrene pleje at te sig, naar de kommer til en Ølbod, og derfor skjønner jeg, det er raadeligst, jeg tier stille . . .«

»Nuvel, gode Hjemløs — saa vil jeg forsøge!« nikkede Arild Jenssøn, og uden at tøve længere gav han sig til at banke paa Porten.

Men det varede en god Stund, før nogen rørte sig indenfor. Først da der var banket paa tre, fire Gange og stadig mere eftertrykkeligt, forsvandt Lyset fra Vinduet, og lidt efter hørtes der Skridt inde i Porten. En lille Luge blev trukket til Side; et Ansigt kom til Syne, og en tyk, rusten Stemme spurgte:

»Hvad vil I saa silde, Godtfolk! I Djævlens Narre og Hanskvaster! Pak jer hjem og i Seng! Den ærlige Maren Bødkers skænker ikke mere Øl i Aften undtagen til sine gode Kjendinge og faste Kunder . . .«

»Forsynd dig ikke, du Belials Søn!« svarede Arild Jenssøn i den højtidelige, prædikende Tone, hvori han havde hørt Præster og Munke tale. »Vi ere *fratres minores* og have vandret den ganske Dag omkring i denne Ugudelighedens og Vederstyggelighedens Stad uden at blive læskede med en Draabe Vand eller et Stykke Brød, thi Djævlen har besat disse Mennesker, saa de fare frem med idel Ondskab og Bespottelse mod den rettroende Kirkes Tjenere . . .«

»Er I Klosterbrødre,« sagde Manden ved Lugen, »saa kan I gaa hjem og æde og drikke hos jer selv; intet Sted er Kjælder og Fadebur saa vel forsynet som i Klostrene. Godnat, Patres!«

Med disse Ord vilde Manden lukke Lugen til igjen, men Arild Jenssøn skød hurtig sin

Haand ind gjennem Aabningen og hindrede paa den Maade hans Hensigt.

»Hør først, hvad vi har at sige, gode Ven!« vedblev han. »Vi ere i denne Dag faldne i en stor Fristelse, eftersom den Onde har sine Garn ude allevegne, og det er alene for at rense os fra samme Fristelse, at vi i Aften søger Ølkonens Bod . . .«

»I Helvedes Munke!« skreg Manden ved Lugen. »Vil I gjøre mig til Nar med jeres taabelige Snak? Jeg har vel hørt, at man kan falde i Fristelse, naar man først sidder i Ølboden, men ingensinde, at man søger den for at fri sig fra en slig Fare . . . Afsted med jer, I Djævlepræster!«

»Men saa hør dog?« raabte Arild ligesaa højt som den anden, men stadig med samme fordrejede Mæle. »En ugudelig har stukket nogle Sølvpenge i vore Lommer, uden at vi ænsede det. Han har ene gjort det for at lede os til Fald og Fortræd, eftersom enhver ved, at det er en af vor Ordens helligste Regler, at vi ingensinde røre ved Penge af nogen Art eller Navn, end ikke om man byder os dem for vort Arbejde; thi vi tigge alene i Ydmyghed vort daglige Brød. Vi tør ikke vende tilbage til vort *domus* med disse Syndens Penge, men vi ere komne i Tanker om, at vi ville skænke dem til din Madmoder, den ærlige Maren Bødkers, hvem

vi have hørt berømme som en from Kvinde, der har Ærefrygt for Kirken og dens rettroende Tjenere. Luk os derfor ind, gode Søn, at vi kunne fange en liden Drik Øl til Gjengjæld; thi i den glade Fastelavnsuge tør vi vel nok tillade os en saadan from Overtrædelse af vore strænge Klosterregler . . .«

Manden ved Lugen gav endel ondt af sig, men Løftet om Pengene i Forening med al den gudelige Tale gjorde dog saa meget Indtryk paa ham, at han gav sig til at aabne den stængede Port. Derpaa hævede han sin Lygte i Vejret for at tage de ankomne Gjæster i Øjesyn, og da de viste sig at være kutteklædte Brødre, saaledes som de havde sagt, lod han dem træde indenfor, stængede derpaa Porten til efter dem og hinkede i Forvejen for at vise dem Vej.

Arild Jenssøn og hans Kammerat fulgte bag efter, tværs over Gaarden, til Husets bageste Længe, hvor der var Indgang til Boden. Der brændte en Tranlampe derinde, men den lyste kun op i en Fjerdepart af den ret rummelige Stue, som var adskilt paa langs med en snavset Disk. Langs med Væggen var opstillet nogle Øltønder af forskjellig Størrelse. Paa nogle Hylder i Væggen stod Kander og Krus; længere fremme i Stuen, nærmest Vinduet, var anbragt en Slagbænk og foran det en »Skive«, det vil sige et stort, slet høvlet Træbord.

Arild Jenssøn og hans Ledsager saa sig omkring, men foruden dem selv var der ingen tilstede i Boden undtagen den Mand, som havde lukket dem ind. Det var en vindtør Skikkelse, med uforholdsmæssig lange Arme til den lille Krop. Han havde en sort Klap over det ene Øje og paa Hovedet en flad Hue, der havde samme snavsede Farve som hans Ansigt og Hænder.

»Hvad Slags Øl ønsker I, værdige Fædre?« spurgte han. »Pryssing Øl eller Momme, Emstøl eller Rostocker? Den ærlige Maren Bødkers Hus er vel forsynet. Men kom først hid med Pengene!«

»Dem giver jeg kun til Maren Bødkers selv!« sagde Arild. »Hun er vel at faa i Tale?«

»Ved det ikke!« brummede Kjældersvenden. »I er vel ikke saa fornemme, at jeg ikke kan betjene jer?«

»Men vi vil selv bringe den gode Kone vor Skænk og Gave, at hun med det samme kan annamme vor Velsignelse. Den vil hun mindst have ligesaa godt af som af Pengene.«

Den enøjede Kjældersvend rystede ærgerlig paa Hovedet, men da han ikke fandt nogen skjellig Aarsag til at nægte de to Graabrødre Opfyldelsen af deres Ønske, lovede han at hente sin Madmoder og gik bandende ud af Stuen.

»Saa langt kom vi!« sagde Arild Jenssøn til sin Ledsager. »Det gjælder nu om, at vi kan opspore Vildtet!«

Det lod ikke til, at Maren Bødkers forhastede sig for sine Gjæsters Skyld, thi det varede en rum Tid, før de atter hørte Støj ved Døren. Men omsider var der nogen, der løftede Klinken; Døren blev lukket op, og Ølkonen traadte ind i sin Bod, ledsaget af Kjældersvenden.

Svend Hjemløs havde næppe havt synderlig Uret, da han fortalte sin Kammerat, at det var en fæl Kvinde, i hvis Hus man nødig satte sine Ben, naar man ikke havde særlige Aarsager dertil. Hun var lille som en Dværg og af saa afskrækkende Magerhed, at det saâ ud, som om Knoklerne stak frem af den gule, rynkede Hud. Ansigtet var omgivet af graa og rødlige Haartjavser, Øjnene laa dybt inde i Hovedet med et hvast og lurende Blik, og om den tandløse, mimrende Mund laa der et vammelt, sødladent Grin, der snarere forøgede end mildnede Ansigtets Hæslighed.

Hun rokkede ind i Stuen med et mislykket Forsøg paa at give sig Udseende som en rar og hyggelig Morlille, og da hun fik Øje paa de to Graabrødremunke, gav hun sig til at neje den ene Gang efter den anden:

»Velkommen til den fattige Maren Bødkers Hus!« smidskede hun. »Her er Fristed for jer, ærværdige Fædre. Sæt jer paa Bænken derhenne — min Svend vil tappe Øl til jer, saa meget I gider drikke, og det skal være jer af Hjærtet undt, thi vel er min Haandtering ringe agtet, men jeg er en from og retskaffen Kvinde, der ærer og agter Kirken og dens hellige Tjenere. Hvad var det, I sagde til min Svend,« tilføjede hun lurende, »om en Skænk, I havde til mig, og som onde Mennesker havde fristet jer med?«

»Det er Sandhed!« svarede Arild. »Her er Pengene! De brænder mig i Lommen!« Med disse Ord tog han nogle Sølvstykker frem fra sin Kappe og lagde dem paa Ølkonens Disk. »Men eftersom det er rundelig Gjengjæld for et Par Kander Øl, saa stiller vi endnu et Vilkaar for, at Pengene kan blive dine, Maren Bødkers . . .«

»Hvad er det da?« spurgte hun og greb begjærlig efter Sølvstykkerne. Men Arild Jenssøn skød hendes Haand til Side, idet han sagde:

»Vilkaaret er, at du vil give os Nattekvarter i din Bod! Min Broder og jeg er ræd for at vandre gjennem Byen nu, da det er mørkt . . .«

»Jeg ved da, at I ikke har langt hjem!« svarede »Stodderæsken« med det samme lurende Blik som før. Men da hun havde betænkt sig

lidt, vedblev hun: »Dog kan I gjærne lægge jer til Ro paa Bænken derhenne, naar I har drukket jert Øl; jeg vil kun raade jer til at vende det døve Øre til, om I skulde høre nogen af mine Gjæster rumstere i Huset. Jeg er en retskaffen, men fattig Kvinde, og jeg maa huse al Slags Folk . . . det er den haarde Nød, der tvinger mig — mænd er det saa . . .« Dermed strøg hun hastig Pengene til sig.

»Det kommer ikke os ved, hvilke Gjæster du giver Husly!« svarede Arild Jenssøn og tog sig en god Slurk af Ølkruset, som den enøjede Kjældersvend havde stillet hen foran ham. »Vi drikker vort Øl, og bag efter sover vi de frommes og retfærdiges Søvn . . . Ikke sandt, Broder?« tilføjede han med et lille Puf til Svend Hjemløs.

Den mørkhaarede Karl sad indhyllet i Graabrødrekutten og saâ ud, som om han allerede var falden i Søvn over Øllet. Paa sin Kammerats Spørgsmaal svarede han med en uforstaaelig Mumlen.

»Der kan I selv høre, hvad min *frater* siger!« vedblev Arild Jenssøn. »*Pax vobiscum!*« siger han, og det er udlagt . . . hum . . . ja, det er udlagt — du kommer nok i Himmerige, Maren Bødkers, eftersom du er saadan en from Kvinde, der tager os arme Brødre i din Beskyttelse i denne onde Tid, hvor vi ellers maa lide saa stor Forfølgelse . . .«

Ølkonen eller Hexen, thi hun saa snarere ud som det sidste end det første, betragtede sine Gjæster med et skarpt Blik, men hun lod sig ikke mærke med, om hun havde fattet nogen Mistanke til dem. Hun fortrak sin tandløse Mund til et endnu bredere Grin og sagde:

»Skænk de gode Fædre endnu en Kande Øl, lille Hans, at de kan se, hvor hjærtens vel jeg under dem Guds Gaver!«

Kjældersvenden adlød, og Maren Bødkers fulgte med hen til Disken, som om hun vilde passe paa, at Kanden blev tappet rigtig fuld. Hun vendte Ryggen til sine Gjæster og gjorde en Bevægelse, som om hun stak Haanden ind paa sit Bryst. Men det varede kun nogle Sekunder; saa drejede hun igjen sit mumieagtige Ansigt om mod Graabrødremunkene og sagde med mange venskabelige Nik:

»Guds Fred og Godnat, værdige Fædre! Gid I maa fange en blid Søvn i mit fattige Hus!«

Hun rokkede ud af Stuen paa samme Vis, som hun var kommen ind, og den enøjede Kjældersvend satte Kanden med det frisk tappede Øl hen paa Bordet og hinkede bag efter sit Herskab.

Arild Jenssøn og hans Kammerat var atter alene. De kunde høre, at Ølkonen og hendes

Svend gik over Gaardspladsen til den forreste Længe af Huset, hvor Porten var. Saa blev alt ganske stille.

Svend Hjemløs sad en lille Stund og betragtede sin Bordfælle, som om han vilde spørge ham om, hvad der nu skulde gjøres. Og da den anden stadig tav, strakte Hjemløs Haanden frem for til Tidsfordriv at skænke sig et Krus af det frisk tappede Øl.

Men ligesom han vilde til at føre Kruset til Munden, rev Arild det ud af hans Haand, saâ sig et Øjeblik om, som om han ikke rigtig vidste, hvor han skulde gjøre af Indholdet, men hældte det saa ud paa Gulvet, bag ved Disken, hvorpaa han bar sig ad paa samme Maade med den fyldte Kande.

Svend Hjemløs saâ forbavset paa ham.

»Er I galen, Landsmand, at I spilder det dyre Øl paa Gulvet i Stedet for i vor Hals!«

»Jeg var mere galen, om jeg ikke gjorde det!« svarede Arild. »Jeg er vis paa, at den fule Hex har blandet et Sovepulver i Øllet eller gjort andre Hokuspokus ved det, saa det vilde bekommet os ilde, om vi havde drukket det. Skal vi faa noget udrettet i Nat, maa vi have baade Øjne og Øren med os, og Næverne maa vi ogsaa være rede til at bruge. Hvilke Vaaben bærer du hos dig, Svend Hjemløs?«

»Min Kniv og intet andet!« brummede Hjemløs. »Men den er baade lang og skarpt sleben . . .«

»Nuvel, jeg har et kort Sværd indenfor Kutten og Kniv og Dolk i Bæltet. Saa jeg tænker vel, vi klarer os dermed! Nu vælter vi Kanden og Bægrene, saa det ser ud, som om vi er sovnede ind med en god Rus, og saa strækker vi os paa Bænken og snorker, saa det kan høres gjennem hele Huset. Jeg har mine egne Tanker om, at der snart vil hænde et eller andet . . .«

Dermed lagde Arild Jenssøn sig, saa lang han var, paa Slagbænken, svøbte sig ind i sin Kutte, trak Hætten ned over Hovedet og begyndte at snorke saa højt, at det snarest lød som en Bjørns vrede Brummen. Hjemløs stod lidt og maalte den Plads, der var bleven tilovers paa Bænken. Da han fandt den lovlig kneben til sine lange Ben, foretrak han at kaste sig plat ned paa det stampede Lergulv, og da han havde gjort det, fulgte han nøjagtig sin Staldbroders Exempel, svøbte Kutten tæt om sig, gjemte Hovedet i Hætten og gav sig ligervis til at snorke, først paa Skrømt, men — uden at vide af det — senere for Alvor.

Til Gjengjæld var Arild lysvaagen, og medens han laa og lyttede, hørte han et Par Gange, at Husets Port blev aabnet og atter stænget, og Skridt lød gjennem Portrummet.

Men saa blev det stille ligesom før, og han regnede ud, at det maatte være et godt Stykke henimod Midnat, thi han havde allerede forlængst hørt Vagtklokken ringe Natten ind.

Han lagde ogsaa Mærke til, at der gjennem Ruden tegnede sig et svagt Lysskær, der kunde se ud til at komme fra et af Vinduerne i den lige overfor liggende Længe, og han tænkte allerede paa at vække sin Kammerat, for at de begge to kunde liste sig ud og begynde at udspejde Huset og dets Beboere. Men just som han var i Færd med at vende sig om paa Bænken for at ruske i Svend Hjemløs, lød der listende Skridt udenfor. Nogen standsede ved Døren, Klinken blev sagte og lempelig løftet, og Maren Bødkers med en Hornlygte i Haanden og bag ved hende den enøjede Kjældersvend kom til Syne i Døraabningen.

»Begribeligvis sover de!« hviskede den rare Svend i en fortrædelig Tone. »Har I givet dem af jeres stærke Urter i Øllet, saa kunde vi rolig sende dem ind i Evigheden med det samme, uden at de skulde formærke det. Jeg staar her og fryser til ingen Nytte . . .«

»Ti stille, du Kryb!« svarede den gamle Kvinde ligesaa hviskende. »Betænksomme Værtsfolk bør redelig sørge for de Gjæster, de har til Huse. Se efter, om de har drukket Øllet!«

Hun rakte ham Lygten.

Kjældersvenden listede sig paa Taaspidserne hen til Bordet, undersøgte Kanderne, betragtede de sovende og vendte saa ligesaa lydløst tilbage til sin Madmoder, der atter tog Lygten ud af hans Haand.

»De sover som Muldvarpe!« brummede han. »Kanderne er tømte til Bunden og ikke en Draabe er spildt, saa vidt jeg kan skjønne . . .«

»Saa lad dem sove!« mumlede den gamle med et ondt Grin. »De vaagner knapt før over Middag, og inden den Tid faar jeg Stunder til at tage dem i Øjesyn . . . Er de andet, end hvad de giver sig ud for, skal jeg finde Midler til, at de ikke slipper helskindet herfra . . . Kom saa, du Kryb!«

Maren Bødkers og hendes Medhjælper sneg sig igjen ud af Stuen, og Arild hørte, at de gik, ligesom før, over mod Husets forreste Længe. Han tøvede nogle Minuter, indtil han var sikker paa, at de havde fjærnet sig saa langt, at de ikke kunde opdage, hvad han foretog sig. Derpaa sprang han hurtig op fra Slagbænken, bøjede sig ned over sin sovende Kammerat, ruskede stærkt i ham og hviskede ham i Øret:

»Svend Hjemløs, nu er det paa Tiden, at du staar op! Du har snorket saa bravt og troværdigt, som man kunde forlange; men det, vi nu skal foretage os, kommer man ikke sovende til!«

Den mørkhaarede Karl var strax vaagen. Han satte sig over Ende paa Gulvet, skød Hætten tilbage og erklærede, at han var rede til, hvad det skulde være, naar ikkun hans gode Ven og Fælle vilde sige ham, hvordan han skulde bære sig ad, thi selv kunde han med sin bedste Vilje ikke hitte paa noget.

»Nuvel,« sagde Arild, idet han rettede sig i Vejret og bandt Strikken fastere om sin Kutte. »Pakket har været herinde for at overtyde sig om, at vi sov. Med Dvaledrikken havde det sin Rigtighed; den gamle Hex havde kommet onde Urter i Øllet. Hun føler sig tryg for os, og midlertid maa vi nytte Lejligheden. Du mente jo, at den sorte Junker ikke kunde være langt herfra?«

»Javist; det var just det, jeg skjønnede!« svarede Svend Hjemløs, der nu ligeledes havde rejst sig op.

»Jeg har hørt Porten blive aabnet og stænget nogle Gange, mens jeg laa stille og lyttede. Det var ikke ilde, om vi kunde efterspore, hvad der gaar for sig i dette Helvedeshus! Er du parat, gode Hjemløs?«

»Begribeligvis er jeg parat!« brummede Svend Hjemløs. »Vi er jo komne hid for det samme og skulde vel nødig gaa bort med uforrettet Sag!«

De løftede varsomt Dørklinken og traadte ud paa Gaardspladsen. Maanen var kommen frem og stod stor og skinnende lige over deres Hoveder. Men Husets Længer kastede brede Slagskygger hen over Gaardsrummet, og idet de sneg sig langs med Muren, søgte de efter en Dør eller et Vindue, gjennem hvilket de kunde trænge ind i den Del af Huset, hvor det lod til, at Maren Bødkers og hendes Kompagni havde deres Tilhold.

— — Stodderæsken var et rummeligt Hus, der i tidligere Tid syntes at være bleven brugt ikke til Ølbod, men som Herberg for ærlige rejsende. Siden hen var Stedet kommet i Vanry, og det nævnedes ikke mere blandt Stadens offentlige Herberger, skjønt man vidste, at Ølkonen Maren Bødkers jævnlig husede gode Venner, der kom og forsvandt paa lige gaadefuld Maade.

I den forreste Længe, nærmest Kirkegaarden, men med Vinduerne ud imod det snævre Gaardsrum, laa der nogle Gjæstekammere, som Maren Bødkers havde forbeholdt sine fornemste Kunder. Det kunde hænde, at Folk, som ikke ønskede at være kjendte, kom for at raadføre sig med hende; thi hun havde Ord for at kunne mange hemmelige Kunster, og ligeledes traf det sig, at ikke blot fremmed Omløberpak, Stoddere, løse Kvinder og ledige Krigsknægte, men ogsaa en

og anden Høvedsmand eller Junker Tid efter anden søgte Maren Bødkers Hus; thi her spurgtes der ikke om, hvad Ærinde han havde i Staden, om han var en Spejder eller en ærlig Karl.

Samme Aften som Arild Jenssøn og hans Følgesvend havde listet sig forklædte ind i Ølboden, opholdt sig et andet Sted i det gjæstfri Hus nogle Folk, der kunde regnes for at være Maren Bødkers allerfornemste Velyndere.

I et af de største Kammere, i det øverste Stokværk, stod midt paa Gulvet et Træbord og omkring dette fire Stole med flættede Halmsæder. Det øvrige Bohave bestod af en »Ørk«, det vil sige en kunstfærdig udskaaren Kiste eller stort Skrin, og henne under Vinduet en hyndedækket Bænk.

Ved den øverste Ende af Bordet, med Ryggen mod Vinduet, sad en adelig klædt Herre. Hans Vams og Kappe var af sort Fløjl, ligeledes hans Hue, i hvilken der stak en gnistrende sort Fjer. Hans Ansigt var paafaldende blegt, og dets hvide Farve blev endnu mere fremtrædende, fordi Haar og Skæg og Øjnenes Indfatning var ligesaa mørke som den Yndlingsfarve, han bar til Skue i sine Klæder.

Nærmest ved ham sad en høj og bredskuldret Høvedsmand, overdaadig pyntelig og spraglet klædt. Hans oppustede og rødlige Ansigt havde et misfornøjet Udtryk, og han sad

i et væk og klaprede med Laaget paa sin Ølkande, medens han skiftevis skævede hen, snart til den sortklædte Junker, snart til en pukkelrygget Mandsling, der havde Plads lige overfor dem, ved den modsatte Bordende.

»Det er en Vederkvægelse at træffe gode Kjendinge igjen!« sagde Junkeren i den sorte Dragt. »Og jeg takker jer, Reinvald af Heidersdorf, at I fulgte min Skrivers Indbydelse og søgte mig i dette ringe Hus. Men det er en tvær og bedsk Mine, I sætter op! Frem med, hvad I har paa Hjærtet!«

»Jeg ved, I er en klog Herre, ædle Junker af Hopfenstein,« svarede Landsknægtøversten i en Tone, der passede til hans fortrædelige Mine — »saa klog endogsaa, at man siger om jer, at I har gaaet i Skole hos den Onde selv. Men hvor megen hemmelig eller naturlig Magt, I end raader over, evner den dog næppe at øve nogen Indflydelse paa Hans Naade, Kongen af Danmark, og derfor skjønner jeg, at I intet kan hjælpe mig . . .«

»Sig ikke det, gode Ven!« sagde Junkeren af Hopfenstein med smigrende Venlighed, medens hans Ansigt ikke des mindre vedblev at være lige koldt og ubevægeligt. »Sig ikke det! Det kunde hænde, at jeg havde Forbundsfæller, som I mindst tænker paa . . . Se her, Mester Strauff!« tilføjede Junkeren, henvendt til den pukkelryggede

Skriver. »Fyld Reinvald af Heidersdorfs Krus, at den kjække Herre kan faa noget at skylle sin Galde væk med!«

Den lille pukkelryggede havde siddet med Hovedet støttet i begge Hænder og et aarvaagent Glimt i sine vagtsomme Øjne. Forøvrigt var han sig selv saa lig, med det spidse Ansigt og det snurrige Minespil, som om det kun var Dage og ikke Aaringer siden, at han en Gang havde opholdt sig med sin Herre i Rhinherberget ved Mainz. Han skyndte sig at adlyde Junkerens Befaling, rejste sig ilfærdig op og skænkede Øl af den fyldte Kande i Landsknægtøverstens tomme Krus, hvorpaa han indtog sin forrige Stilling, med Hovedet støttet i begge Hænder.

Reinvald af Heidersdorf tømte Kruset i et eneste, langt Drag, satte det derpaa haardt ned mod Bordskiven og sagde:

»Om I vil vide det, Junker Hopfenstein — saa forholder det sig saadan, at jeg skulde have ført Kongen af Danmarks Krigsknægte til Norge. Men jeg raadede til at vente, indtil vi fik samlet en passende Styrke, og midlertid er en anden Høvedsmand, en hidsig Karl og Vovehals, kommen mig i Forkjøbet og har bevæget Kongen til at skikke ham derop med en ringe Hob Knægte . . . Det har tirret mig, thi jeg taaler ikke at staa tilbage for nogen . . .«

»Hvad hedder den Høvedsmand, der saaledes er bleven foretrukket i jeres Sted?«

»Peder Skram hedder han! Gid Fanden havde ham!«

»Se, se — Peder Skram, Herre til Urup!«

»Kjender I ham, Junker!«

»Vi har truffet hinanden en Gang,« nikkede Junkeren af Hopfenstein — »men det er længe siden . . . Og denne Mand er eders Medbejler? Indbilsk og hovmodig, kan jeg tænke, men tillige sledsk og snu, saa det er lykkedes ham at vinde Kongens Gunst . . .«

»Nej, intet af det passer saa lige,« brummede Landsknægtøversten. »Jeg kunde med god Lyst rende mit Spyd gjennem hans Bryst, saa Odden stak ud mellem Skulderbladene. Men jeg maa give Sandheden Æren og tilstaa, at Peder Skram er en tapper Karl, der gaar frem uden Sledsken og Kryben!«

»Nu, saa bør I af et godt Hjærte unde ham det Hverv, Kongen har betroet ham,« ytrede Junkeren spottende. »I kan lide paa, at det bliver ikke det sidste. Har han allerede saa højlig vundet Kongens Yndest, skal han nok vide at sætte sig fast deri . . .«

»Før skal jeg hugge ham ned, hvad enten det maa ske i Tvekamp eller Baghold!« raabte Øversten hidsig. »Anden Gang skal han ikke komme til at staa mig i Vejen!«

»Det Middel kan ogsaa bruges!« indrømmede Junkeren af Hopfenstein betænksomt. »Men først maa I forsøge med Lempe . . . Sig mig en Gang — staar I paa en fortrolig Fod med den danske Rigens Marsk, Hr. Tyge Krabbe?«

»Vi har allenfals intet udestaaende med hinanden,« brummede Øversten. »Hr. Tyge er en listig Herre; man ved aldrig ret, hvor man har ham. Men hvi spørger I derom?«

»Dertil har jeg mine egne Grunde!« svarede Junkeren koldt. »Kjender I ogsaa Hr. Tyges unge Datter?«

»Jomfru Elsebe?« udbrød Landsknægtøversten og denne Gang med et livfuldere Udtryk, end han hidtil havde vist. »Det er en vakker Jomfru, saa fristende prud og frisk som en nylig modnet Frugt i Abildgaarden. Havde jeg ikke andre Aarsager til at knække Halsen paa Peder Skram, saa kunde jeg være til Sinds at gjøre det, naar jeg tænker paa, at han skal have den dejlige Tusindfryd til Ægte!«

»Er I sikker paa, at Marsken har givet sit Samtykke?«

»Det er jeg vel ikke. Men man ved, at Peder Skram har bejlet længe, og man anser Sagen for saa godt som afgjort . . .«

»Jeg har dog hørt, at Hr. Tyge søger et rigere Gifte til Jomfru Elsebe end Herren til Urup . . .«

»I lader til at være vel underrettet, Hr. Junker. Og dog er det første Gang, jeg træffer jer i Kjøbenhavn . . .«

»Det skal I intet lægge Vægt paa! Jeg har gode Venner her i Staden og er vel betjent . . . Forstaa mig nu ret: om jeg brugte jer som Mellemmand til at foreslaa Rigsmarsken, Hr. Tyge Krabbe, et rigt og fornemt Gifte for hans Datter, tror I da ikke, at I dermed vilde vinde Hr. Tyges Yndest, saa I to Gange kunde overliste jer Medbejler: først ved at narre den skjønne Jomfru Elsebe fra ham og dernæst ved at blive den, som Marsken foretrak hver Gang, noget vigtigt Anførerskab skulde uddeles . . .«

»Det tykkes mig adskillig mere indviklet, end om jeg strax gik hen og knækkede Halsen paa min Fjende,« brummede Øversten ligesom før. »Men der er vel nogen Visdom i, hvad I siger. Kun gad jeg vide, hvad Fordel I kan have af, at Peder Skram bliver narret for sin Hjærtenskjær; thi det er vel knapt for min Skyld, I vil gjøre jer saa megen Møje . . .«

»Min gode Ven, Reinvald af Heidersdorf,« sagde den sorte Junker, og medens han talte, kom der en dæmpet Glød i hans Øjne. — »Du gjætter ganske rigtigt, og jeg vil ikke lægge Dølgsmaal paa noget. Naar jeg har faaet en Fjende, saa sværger jeg ham Ulykke og Undergang, og før eller senere overlister jeg ham, alt

eftersom Lejlighed gives . . . Med Tiden kan der ske andre og større Ting — men foreløbig vil jeg nøjes med at bøje hans Hovmod en Kjende. Du ser deraf, hvor taalsom og eftergivende jeg stundom kan være . . . Jeg har en fornem Klient, der ikke er uvillig til at bejle til den dydige Jomfru Elsebe, Datter af den danske Rigens Marsk. Ved at fremme denne Sag tjener jeg paa én Gang mine politiske Planer, min Klient og Velynder og tillige dig, brave Reinvald af Heidersdorf. Og just med det samme fører jeg et lille Stød mod min Uven. Kan nogen fortænke mig deri? . . . Jeg holder mange Traade i min Haand, gode Reinvald, og vi kunne gjensidig være hinanden til Nytte. Jeg skaffer dig Hr. Tyge Krabbes Yndest; skorter det dig nu og da paa en Haandfuld Gylden, kan du trygt komme til mig — min Børs skal til enhver Tid staa dig aaben — og trænger du til en Kande Vin og skjønne Kvinders Selskab — ogsaa da skal jeg række dig en hjælpsom Haand. Det er et Tilbud, som du i alle Maader kan have Gavn og Glæde af. Slaar du til, er vort Forbund sluttet med det samme! Spørg kun Mester Strauff, om jeg lover mere, end jeg kan holde . . .«

Den lille pukkelryggede havde siddet med skinnende Øjne, medens han hørte Junkeren opregne alle de Tjenester, han kunde yde sine

Venner — mod sømmelig Gjentjeneste, som naturligt var. Nu rejste Mester Strauff sig op, og som et Ekko af sin Herre gjentog han med sin underlige, pibende Stemme:

»Ingen er mægtig og rig som min Herre, den ædle Junker af Hopfenstein. Ingen belønner mere gavmildt sine Venner; ingen Ungersvend er lystigere til Mode end min ædle Herre af Hopfenstein, naar han endelig en Gang stryger Alvoren af sig og giver sig hen i lystigt Lag . . .«

»Det er nok, Mester Strauff!« bød Junkeren i sin sædvanlige kolde og haanende Tone. »Lad ikke den tapre Øverste fatte ilde Tanker om os, naar vi berømmer os selv saa stærkt. Svar mig kort og godt, Reinvald af Heidersdorf — vil I spille Spillet til Ende med mig?«

»Det rinder mig i Hu, at jeg har hørt fortælle om Folk, der har forskrevet deres Sjæl til gamle Erik!« svarede Landsknægtøversten mut. »Og det er mig ikke ganske frit for, at jeg i denne Stund har en Fornemmelse af, at jeg er i Færd med at gjøre ligesaa. Men lad saa være! Jeg vil min Uven til Livs paa den ene eller den anden Vis! Jeg maa have Penge; thi jeg har ikke set et ærligt Stykke Sølv i de sidste fjorten Dage, og jeg trænger uforsvarlig til en Kande ædel Vin oven paa al den tykke Humle, jeg har tyllet i mig i langsommelig Tid. Derfor

slaar jeg til og giver mig Fanden i Vold med det samme!«

Landsknægtøversten strakte sin højre Haand ud mod den sorte Junker, medens han med den venstre greb Ølkanden og ikke slap den igjen, før han havde tømt den til sidste Draabe.

»Det er et forstandigt Forsæt!» sagde Junkeren af Hopfenstein med et indtagende Smil, idet han lagde sin smalle, hvide Haand i Landsknægtøverstens. »Nu kan I trygt lade Hr. Peder Skram drage til Norge, og I skal ikke yderligere give jer Misnøje til Kjende. Næste Gang kommer Turen til jer — det indestaar jeg jer for. Jeg vil aabenhjærtig fortælle jer, hvem den Bejler er, som I skal nævne for Rigsmarsken, Hr. Tyge Krabbe. Det er en af Lybekker-Raadets fornemste Mænd, og det vil ikke være uden Vigtighed for det gode Forhold mellem Lybek og Danmark, om vi kunne . . .«

Junkeren afbrød sig selv og saâ sig omkring med en lyttende Mine.

»Hvi taler I ikke til Ende?«

»Hørte I ikke noget?«

»Vist ej . . .«

»Nu — min Klient og Velynders Navn skal I senere faa at vide . . . Det tykkes mig, jeg hørte nogen pusle bag Væggen derhenne. Se efter, Mester Strauff, om det skulde være Maren Stodderæske, der lurer i Krogene!«

Skriveren rejste sig op, aabnede Døren og gik ud i den mørke Gang, men der var ingen at se derude. En Dør førte fra Gangen ind til det tilstødende Rum; men den var stænget.

»Kald Maren Bødkers herop!« befalede Junkeren . . . »Vi tales siden nærmere ved, tapre Reinvald af Heidersdorf. Nu vil jeg indfri det ene af mine Løfter og sørge for, at I faar det lystigt ovenpaa den Ærgrelse, I har havt . . .«

Den lille pukkelryggede havde med sædvanlig Ilfærdighed skyndt sig at adlyde sin Herres Vink, og denne Gang lod Maren Bødkers ikke vente paa sig. Hun kravlede forpustet op ad Trappen, og et Øjeklik efter stod hun i Døren, idet hun med mange underdanige Knix spurgte om, hvad de fornemme Herrer havde at befale.

»Har I nogen til Huse derinde?« — Junkeren af Hopfenstein pegede paa Væggen ind til det tilstødende Rum.

»Ak nej, naadigste Herre!« svarede Maren Bødkers. »Det er kun et Loftsrum, hvor al Slags gammelt Skrammel ligger forvaret. Og eders Tjener har jo allerede forvisset sig om, at Døren er stænget udvendig fra med Slaa og Bom.«

»Det undrer mig — thi jeg opfangede en Lyd, som syntes at komme derinde fra . . . Men du er for klog, Maren Stodderæske, til at prøve paa at gjække mig! . . . Saa maa det vel

være Rotter og andet Kryb, som pusler derinde! Hvem huser du i Nat?«

»Nogle fattige, men ærlige Folk, naadige Herre — et Par arme Landstrygere, som er komne langvejs fra, og som ved, at gamle Maren Bødkers ikke kunde bære over sit Hjærte at nægte dem Husly . . .«

»Hvem ellers!«

»Jeg har just Besøg af mit Søskendebarn, røde Ivoka — hende har I før truffet, naadigste Herre! I Aften har hun taget sin Datterlil med, den kjønne Anne-Marie . . .«

»Det var ikke ilde!« nikkede Junkeren. »Høvedsmanden, som I ser dér, trænger til en Smule Lystighed. Og I har ikke andre Gjæster end dem, I har nævnet?«

»Jo, naadige Herre — to Graabrødremunke, som tilfældig faldt ind af Døren. Men de ligger ovre i Ølboden med en dygtig Rus. Jeg har selv overtydet mig om, at de sover lunt og trygt!« svarede den gamle.

»Munke og Skalke skal man passe vel paa,« sagde Junkeren af Hopfenstein. »Men har du taget dig af dem, saa tvivler jeg intet om, at de er vel forvarede. Kald dit Søskendebarn, Ivoka, her op, og lad hende bringe sin Datter med . . . Tag ogsaa en Kande Vin med dig!«

»Det sker altsammen, som I ønsker, Herre!« svarede Maren Bødkers og nejede ydmygt. »Mit

Søskendebarn vil falde i Henrykkelse ved at se jer igjen, og hendes Datter, det unge Blod, vil paaskjønne den Ære at komme i saa fornemt Selskab . . .«

Dermed listede den gamle Kvinde ud af Døren, og man kunde høre, at hun stolpede ned ad Trappen, smaasnakkende med sig selv.

Det varede lidt, saa lød der højrøstede Kvindestemmer nedenfor i et uforstaaeligt Rotvælsk, som kun taltes af Tatere og andet Omløberpak. Landsknægtøversten bankede utaalmodig med sit Ølkrus i Bordet, og Junkeren af Hopfenstein rynkede Panden. Ved den nederste Bordende sad Mester Strauff og gned sine krumme Fingre mod hinanden, saa det knagede i alle Leddene. Han lignede en grinende Abe, der er fuld af Skadefryd over de Ulykker, den pønser paa at sætte i Værk.

»Hvi tøver de Satans Kvindfolk?« brummede Øversten. »Jeg forsmægter efter et ærligt Krus Vin. Hvad om vi selv gik ned og tappede det og med det samme hentede Pigen herop? De to Hexe kan for min Skyld blive, hvor de er — jeg skjøtter ikke stort om deres Selskab. I alt Fald har den ene af dem, som I kalder Maren Stodderæske, et Fjæs, som jeg helst er fri for at se paa . . . Kom, Junker — lad os selv gaa ned og tappe Vinen!«

»Behøves ikke!« lød Svaret. »Maren Bødkers sørger for os. Der kommer de!«

Et underligt Selskab traadte ind af Døren til det Kammer, hvor Junkeren og den pukkelryggede Skriver havde taget Kvarter. Først kom den enøjede Kjældersvend med en Kande Vin i den ene Haand og en tre, fire Tinbægere i den anden, og bag efter ham fulgte en Kvinde, hvis mørkladne Ansigtsfarve og fantastiske Klædedragt gav til Kjende, at hun hørte til Taterfolket. Hendes Øjne var store og skinnende som mægtige Stenkulsperler, men Ansigtstrækkene plumpe og bredt skaarne. I hendes tykke, sorte Haar var indflettet en Mængde smaa, runde Messingstykker i Form af Mønter; i Ørerne bar hun en lignende Art Smykker, og om Skuldrene en højrød Kappe af falmet og tyndslidt Fløjl. — Taterkvinden førte ved Haanden en ganske ung Pige, der var klædt paa samme Vis, med spraglet Skjørt og Livstykke og en Krans af Messingringe om Hals og Haandled. Men det var ogsaa den eneste Lighed, hun havde med sin Ledsagerske; thi hendes Hud var lys og skær som Haarets Farve, Ansigtet ædelt formet, og kun Brynene og de lange Øjenvipper var mørke. Hun saa sig omkring med forskræmte Øjne, som om hun endnu søgte Udvej til at undslippe. Men Kvinden i den højrøde Kaabe holdt hendes Haand fast, og tæt bag i Hælene paa hende trippede Maren Bødkers.

Kjældersvenden satte Vinkanden og Bægrene paa Bordet og gik saa bort, idet han stængede Døren efter sig som en Mand, der nøje kjender Husets Skik. Tatersken nærmede sig den sorte Junker, idet hun stadig førte den unge Pige ved Haanden, og imens blev Maren Bødkers staaende i Baggrunden af Værelset, idet hun nejede dybt den ene Gang efter den anden, som om hun ikke vidste nogen bedre Maade, paa hvilken hun kunde tilkjendegive sin tilfredse Sindsstemning.

»Højbaarne Junker,« sagde Taterkvinden — »I har før ytret Ønske om at se min Datter, som jeg fandt igjen for nærved syv Aar siden. Her er hun. De Folk, som fostrede hende op, mens jeg var langt borte, kaldte hende Anne-Marie, men jeg synes, det er et hæsligt Navn. Derfor kalder jeg hende Anika. Hun har fulgt mig som et lydigt Barn, og da jeg erkjender jer som min Herre og Velynder, saa vil hun ogsaa lyde jer . . .«

Den unge Pige saa med et hjælpeløst Blik fra den ene til den anden; men ingen syntes at have Medlidenhed med den Angst, der stod at læse i hendes Øjne og fik hendes unge, spinkle Legeme til at skælve. Junkeren af Hopfenstein betragtede hende kun flygtigt; derpaa vendte han sig om til Tatersken og sagde:

»Jeg er tilfreds med at træffe dig igjen, Ivoka — du er en klog og dygtig Kvinde.

Ogsaa din Datter vil jeg tage mig af, dersom hun er ligesaa kløgtig som du og gjør sig fortjent til min Godhed. Hun kan vel danse og synge efter sit Folks Skik — og spaa en Smule i Haanden forstaar hun vel ogsaa? I Aften skal hun forlyste mig og den ædle Høvedsmand, som sidder derhenne og trænger til at forslaa sine Griller i godt Kompagni. Kom her!« tilføjede Junkeren og greb den unge Piges Haand, medens han med den Haand, han havde fri, skænkede et Bæger med Vin lige til Randen. »Jeg lider ikke de ynksomme Miner, du sætter op . . . Tøm denne Stob, saa faar du Blodet op i Kinderne og Ild i Hjærtet . . .« Og idet han vendte sig om mod Maren Bødkers, vedblev han: »Det er vel jer bedste Vin? Jeg knuser jer runkne Pande med Kruset, om I ikke har skænket af den gode Malmersi, som jeg ved, I har skjult paa Bunden af jer Kjælder . . .«

Medens han talte, rakte han Bægeret hen mod den unge Pige, men hun veg tilbage, og idet hun saâ bedende paa den sortklædte Junker, sagde hun sagte og med en blød Stemme, fuld af Vellyd:

»Tilgiv mig, Herre — men jeg kan ikke drikke eders Vin og ej heller synge og danse for jer, som de siger mine Søstre har for Skik . . . Jeg har glemt det Land, hvor min Moder siger, jeg er født, og jeg var som en vildsom Fugl,

medens man flakkede omkring med mig langt herfra. Nu er jeg hjemme igjen — men min Nød er lige stor . . . Ak, Herre, hvem I end er — saa spar mig for mere Sorg og Ydmygelse, end jeg alt maa lide . . .«

»Eders Datter tykkes mig ikke lykkelig, gode Ivoka!« sagde Junkeren i en spottende Tone, medens han endnu holdt den fyldte Vinstob hen imod Anne-Marie.

»Hun er for længe bleven fostret op mellem Folk, som er os fremmede!« svarede Tatersken i en haard Tone. »Men det fortager sig vel med Tiden. Hidtil har jeg været mild og eftergivende, men jeg kjender ogsaa andre Midler . . .«

»Vil hun ikke lyde!« skreg Maren Bødkers henne ved Døren som i et pludseligt Anfald af Vildskab, der fik hende til at glemme sin Forstillelse . . . »Saa kom til mig! Kom til mig med hende! Hun er besat af Djævlen, det ser jeg tydelig! Jeg skikker hende til Daarekisten, hvor de putter hende i Tremmeburet og lader Bødlen piske hende — saa skal det nok jage Djævlen ud! Hid med hende! Fly hende til mig, om hun ikke vil lyde!«

Junkeren af Hopfenstein tyssede paa den gamle Kvinde, og hun trak sig paany tilbage mod Døren, men blev ved at mumle Eder og Forbandelser, som om det ikke var saa let en

Sag for hende at falde tilbage til sit sødladne Væsen.

»Drik med det gode!« sagde Junkeren og nærmede atter Bægeret til Anne-Maries Mund. »Vi vil intet ondt tilføje dig. Men du maa for Fremtiden lystre Moder Ivoka — og mig . . .«

»Alle Helvedes Plager og Ulykker!« raabte Landsknægtøversten, der hidtil stiltiende havde set paa, hvad der foregik, og imens fordrevet Tiden med paa egen Haand at skænke og tømme nogle Bægere af den nylig hentede Vin. »Helvedes Plager og Ulykker! I ligner Hexe og Belzebuber alle til Hobe! Er det noget Under, at Pigen bliver ræd for jer? . . . Lad mig snakke hende til rette . . . Kom, min Unge! Drik Godtaar med Øversten Reinvald af Heidersdorf — det ved jeg, du kan være bekjendt . . .«

Han nærmede sig med tunge Skridt, vilde lægge sin Arm om hendes Liv og med Vold føre sit Bæger til hendes Mund. Mester Strauff brast i en Skoggerlatter og gned sine knoklede Fingre endnu ivrigere mod hinanden, og selv Maren Bødkers Raseri begyndte at sætte sig ved denne lystigere Vending, som Sagerne tog. Men paa én Gang glemte den pukkelryggede at le; thi der hændte noget, som ingen havde ventet . . .

Der hørtes et Brag ved Siden af, og Væggen ind til det tilstødende Rum knagede fra øverst til nederst. Det lød, som om nogen satte Skulderen

mod Skillerummet, og næsten i samme Øjeblik brast det i Splinter og Stumper, og to ubudne Gjæster sprang ind i Kammeret.

»Død og Ulykke!« udbrød Junkeren af Hopfenstein. »Hvem vover at trænge herind! Er du bleven kjed af dit usle Liv, Maren Stodderæske, siden du har prøvet paa at forraske os?«

»Graabrødrene — Graabrødremunkene!« skreg Maren Bødkers og truede rasende med sin knyttede Haand.

»Tag dig af den sorte Junker, gode Hjemløs!« raabte den ene af de fremmede, der først var ilet til. »Saa skal jeg imens snakke et Ord med hans Staldbroder! . . . Vær kun trøstig, Anne-Marie — har jeg end længe søgt dig forgæves, saa fandt jeg dig dog i den rette Stund!«

»Arild!« udbrød den unge Pige og strakte Hænderne frem. »Jeg kjender dit Aasyn og din Stemme! Og dog tør jeg knapt tro mine Øjne!«

Landsknægtøversten havde sluppet hende og med en hastig Bevægelse vendt sig mod den uventede Fjende. Han trak sin brede Klinge af Læderskeden, men Arild Jenssøn var endnu hurtigere og sprang saa tæt ind paa Livet af ham, at Høvedsmanden ikke formaaede at bruge det lange Ryttersværd, men i Stedet for maatte værge sig med sin Dolk, hvorved Vaabnene blev lige mellem dem.

Svend Hjemløs gav sig for sit Vedkommende bedre Tid. Idet han var sprunget ind i Kammeret, havde han fulgt sin Kammerats Exempel og viklet Graabroderkutten om sin venstre Arm for at benytte den som Skjold under den farlige Fægtning med Dolk og Kniv. Og medens Kampen allerede var i fuld Gang mellem Arild Jenssøn og Landsknægtøversten, gik Svend Hjemløs langsomt henimod Junkeren af Hopfenstein, med sit skarpt slebne Vaaben i løftet Haand. Junkeren fæstede sit kolde, stikkende Blik paa ham, tilsyneladende uden at lade sig skræmme af hans truende Holdning, men trak sig dog paa samme Tid tilbage Skridt for Skridt, medens den lille pukkelryggede krøb i Skjul, saa godt han kunde, bag ved sin Herre. Ivoka havde atter grebet den unge Pige fast om Haanden, og kun Maren Bødkers gav sin Deltagelse til Kjende ved at udstøde en uafbrudt Række af vilde Forbandelser.

Svend Hjemløs havde trængt sin Fjende tæt hen til Døren, og han greb allerede fastere om Kniven for at støde til. Men i det samme løftede ogsaa Junkeren sin Haand, som han indtil dette Øjeblik havde holdt støttet til Fæstet paa sin Dolk, og forinden den mørkhaarede Karl kunde faa Stunder til at komme ham i Forkjøbet, havde Junkeren plantet den skarpe Klinge i hans højre Arm.

Ved Synet af dette Mesterfif udstødte Maren Bødkers og hendes Søskendebarn et Skrig af ubændig Henrykkelse. Og som om der havde været en hemmelig Forstaaelse mellem dem og Junkeren, faldt de begge to Svend Hjemløs i Ryggen, slyngede deres runkne Arme omkring ham og holdt ham fast. Junkeren af Hopfenstein lo med den samme hæse Latter, som han en Gang havde sendt efter Peder Skram og hans Følgesvende i Skoven ved Mainz, og i samme Nu var han og den lille pukkelryggede smuttet ud af Døren.

Blodet randt ned ad hans Arm, der var lammet af Saaret; men der skulde mere til at faa Bugt med Svend Hjemløs. Han rystede de to Kvinder af sig med en saadan Fart, at de slængtes hen hver til sin Side af Stuen, og derpaa sprang han henimod den aabne Dør for at hindre sin Fjende i at undslippe.

Mellem Arild Jenssøn og Landsknægtøversten varede Kampen endnu. Med de skarpe Vaaben havde de tilføjet hinanden adskillige Flænger, men ingen af dem havde endnu faaet noget Ulivssaar. Øversten var sin Modstander overlegen i Vaabenfærdighed og Legemskræfter, men til Gjengjæld havde Arild Jenssøn mere Ungdom og Smidighed. Han trængte tappert ind paa Høvedsmanden, men Kampen kunde endnu have trukket længe ud, hvis ikke Svend Hjemløs havde vendt sig om i Døren, og da han kom i

Tanker om, at det maaske kunde gjøres nødig, at han ilede sin Kammerat til Hjælp, handlede han skyndsomt efter denne nye Indskydelse, var med et Spring henne hos de kæmpende og lod sin vældige, ubevæbnede Næve falde med fuld Kraft paa Landsknægtøverstens Hoved, hvilket havde til Følge, at Krigsmanden sank til Jorden, og Kampen var endt med det samme.

»Nu er det bestilt!« mumlede Svend Hjemløs i en fornøjet Tone. »Tag Pigen med jer! Imens sætter jeg efter den Belzebubs Junker! Har I omsider fundet hende igjen, er det vel bedst, I tager Vare paa hende!«

Med disse Ord skyndte den lange Karl sig ud af Døren uden at lægge Mærke til Blodet, der randt ned ad hans Arm. Arild tog Anne-Maries Haand.

»Følg med mig!« sagde han mildt. »Til dette Hus skal du aldrig mere vende tilbage!«

Hun klyngede sig skælvende til ham, og de gik henimod Værelsets Udgang. Men Omløberkvinden havde nu sundet sig efter det forsvarlige Puf, Svend Hjemløs havde givet hende, og hun stillede sig i den aabne Dør, idet hun bydende strakte Haanden frem mod dem.

»Hvem er det, som vil tage min Datter fra mig! Hun bliver her! Kun jeg raader over hende . . .«

»I lyver!« svarede Arild Jenssøn. »Anne-Marie er ikke eders Datter; I har stjaalet hende med List eller Vold! Vogt jer for at tvinge mig til at bruge Magt mod jer!«

Men Taterkvinden blev staaende ubevægelig i samme Stilling og betragtede ham med et gnistrende Udtryk af Had i sine sorte Øjne.

»Vogt jer selv!« sagde hun. »Fører I hende bort i Dag, skal jeg dog vide at finde baade jer og hende igjen, og I skal ingen Time være sikre for mig . . .«

»Lad dem gaa . . . lad dem gaa!« hylede Maren Bødkers, der endnu laa stønnende henne i den Krog, hvor Svend Hjemløs havde slængt hende hen, medens hun i et væk gned Albuen med sin visne Haand. »Lad dem gaa — vi finder dem igjen!«

Arild lagde sin Arm fastere om Anne-Maries Liv, og uden at ænse de Trusler, som de to Kvinder lod regne ned over hans Hoved, førte han den unge Pige ned ad Trappen, tværs igjennem Forstuen og henimod Porten, der vendte ud til St. Nicolaj Kirkegaard.

Men da han var kommen ud i det hvælvede Portrum, saâ han til sin Forundring, at heller ikke Svend Hjemløs var kommen længere. Den mørkhaarede Karl stod og tumlede med den svære Træbom, men der maatte være en særegen

Laas eller Slaa for Porten, thi det vilde ikke lykkes ham at faa Bommen trukken fra.

»Porten er stænget!« brummede Hjemløs i en ærgerlig Tone. »Og Fanden maa have taget Junkeren! Hvordan kommer vi nu selv ud, inden vi faar alt Pakket paa Nakken af jer og Skjønjomfruen!«

»Det skal nok jævne sig, gode Hjemløs! Har vi kunnet bane os Vej gjennem Tag og Vægge for at slippe ind til Maren Bødkers Kompagni, saa finder vi ogsaa en Udgang! Langt større Lykke har vi havt med os, end jeg turde vente!«

»Vent med at prise Lykken, indtil Dagen er gangen til Ende!« mumlede Svend Hjemløs endnu mere ærgerlig end før. »Det tykkes mig, at jeg allerede hører nogen af Pakket pusle bag ved os! Hvad raader I til?«

»Vi maa paany ind i Huset — Vinduerne i det underste Stokværk vender ud til Kirkegaarden . . . Den Vej maa vi ud!

»Det er rigtigt!« nikkede Svend Hjemløs. »Jeg er en Fæhund, at jeg ikke selv tænkte derpaa, og jeg er dog bedre kjendt med Huset end I . . .«

De vendte alle tre om og gik tilbage gjennem Portrummet, indtil de kom til den lille Forstue, hvorfra de nylig var slupne ud. Der var i dette Øjeblik ganske stille i Huset, og end ikke Maren

Bødkers og Taterkvindens Forbandelser hørtes mere fra det ovenover liggende Stokværk. Ved Siden af Trappen fandt de en Dør, der viste sig at være aaben, og de traadte nu ind i et Kammer, der aabenbart var det samme, hvorfra de havde set Lys skinne ud paa Gaden, da den enøjede Kjældersvend tidlig paa Aftenen havde lukket de formentlige Graabrødremunke ind i Ølkonens Hus. Men heller ikke Kjældersvenden var mere til at se. Lampen — en Væge, der var stukket ned i en Tinskaal, fyldt med Tran — brændte endnu paa Bordet. Henne under Vinduet stod en Slagbænk, hvorfra Halm og Klude stak frem, foran den en gammel Spinderok, og i en Krog af Stuen laa der en stor Bunke Hør og Hamp.

Arild Jenssøn, der stadig holdt Anne-Marie ved Haanden, gik hen til Vinduet og slog Hornruden ud med Skaftet paa sin Kniv. Men da Aabningen ikke var stor nok til, at de kunde slippe der igjennem, splintrede han med et Par Ryk Vinduessprossen, og Vejen var nu fri. Han sprang selv først ud og rakte saa Armene op for at hjælpe Anne-Marie. Svend Hjemløs stod allerede i Begreb med at følge sine Venners Exempel og sige Farvel til Stodderæsken, men pludselig lod det til, at han fik et nyt Indfald. Han traadte nogle Skridt tilbage i Kammeret, saâ sig omkring og gik derpaa hen til den ophobede Bunke Hamp og Hør. Han bøjede sig ned,

greb en Tot af Bunken, viklede den sammen og tændte den ved Lampen. Derpaa slyngede han den derhen, hvor han havde taget den, og i samme Nu flammede Bunken op. Der kunde ikke være Tvivl om, at der om et Øjeblik vilde brænde et lystigt Baal. Han blev staaende, indtil han havde set det fænge i den trøskede Væg. Men nu kaldte Arild Jenssøn paa ham, og uden at tøve længere sprang han ud af Vinduet.

»Hvad nølede du efter?« spurgte Arild.

»Brug jeres Øine og se selv!« sagde Hjemløs, idet han pegede paa Huset.

Arild Jenssøn fulgte Vinket, og han behøvede ikke at spørge mere om, hvad den mørkhaarede Karl havde taget sig for. Et flammende Lysskær tegnede sig bag de splintrede Hornruder, og med det samme hørtes der en lydelig Knitren, der røbede, at Ilden tog godt fat.

»Se, hvor det brænder!« udbrød Anne-Marie og trykkede sig ængstelig op til sin Ledsager. »Om nu Moder Ivoka omkommer derinde! Hun har sagt til mig, at hun er min Moder, og hvor ved jeg, om hun ikke har talt Sandhed! Hellige Jomfru Maria — hun maa ikke dø!«

»Det har ingen Fare!« trøstede Arild. »De sover jo ikke og kan sagtens slippe ud. De maa allerede have mærket Ilden. Jeg synes, jeg hører Raab derinde!«

»Men om de nu ikke faar Stunder til at bjerge sig!« udbrød Anne-Marie i samme angstfulde Tone som før . . . »Nej, nej — hvem de end er, saa bør de ikke lide denne grusomme Død . . . Det er en skændig Udaad, din Følgesvend har øvet . . .«

»Hvi fandt du ogsaa paa den Galskab, du taabelige Hjemløs!« sagde Arild ærgerlig. »Anne-Marie har Ret — hvor store Skalke de end er, gider jeg ikke være med til at brænde dem inde. Tag dig af min Søster! Saa springer jeg ind og hjælper dem at aabne Porten!«

»Jeg mente at øve en god Gjerning ved at ryge Rævene ud af deres Hule!« mumlede Svend Hjemløs og kløede sig i sit tykke Hoved. »Og saa skjælder I mig for det oven i Kjøbet! Tag selv Vare paa eders Søster, saa skal jeg imidlertid purre Hexene ud!«

Forinden Arild Jenssøn kunde gjøre Indvendinger, var den lange Karl sprunget gjennem Vinduet ind i Huset. Ilden havde allerede bredt sig til den brøstfældige Bindingsværks Mur, og om faa Minuter kunde den naa Taget. Der var ingen Mennesker paa Gaden i den sene Nattetime, men Lysskæret, der blev stærkere og stærkere, vækkede nogle af Naboerne, der kom halvnøgne til Syne i de nærmest liggende Huses Vinduer og Bislag, og snart lød et skingrende Brandraab gjennem den øde By.

Inde i Stodderæsken spredte Ilden sig fra Længe til Længe. Underlige, fantastiske Skikkelser, svøbte i brogede Pjalter, entrede ned ad Trappen eller sprang hovedkulds ud af Vinduerne for at flokkes sammen i det snevre Gaardsrum, hvor de trængtes og puffedes for at finde Udgangen. Men Portrummet var opfyldt af Ildgnister og Røg, og ingen vovede sig derind. De raabte, først ynkelig, derpaa forbitret og truende paa Ølkonen, Maren Bødkers; de skjældte hende for Hex og Mordbrænderske — men hverken hun eller røde Ivoka kom til Syne, hvad enten nu Ilden havde spærret dem Vejen, eller de vare slupne bort ad en Smutvej, som ingen andre kjendte. Pludselig lød der tunge Slag mod den stængede Port. Det var Svend Hjemløs, der omsider havde faaet Tværbommen skudt fra og nu brugte den til at sprænge Porten. I samme Øjeblik som Flammerne greb fat i Taget, sprang Porten op, og Landstrygerne, der havde været til Huse i Stodderæsken, foer tværs igjennem Ild og Røg for at slippe ud i det fri.

Brandklokkens Klemten lød over Staden. Naboerne kom løbende med Kar og Spande, som de havde fyldt ved Brønden. Vægterne raabte Ildløs, og Borgerne ilede til fra alle Kvarterer af Staden, saaledes som Loven foreskrev.

Oppe fra Højbro kom en Høvedsmand ridende og fulgte Strømmen af Borgere, Vægtere

og Bysvende, der drog ned mod Brandstedet. Da han havde naaet St. Nicolaj Kirke, var Trængslen saa stor, at han maatte staa af Hesten og binde den ved Kirkedøren, medens han gik videre til Fods. Han lagde Vejen tværs over Kirkegaarden, og ved et af de yderst liggende Gravmonumenter, lige overfor det brændende Hus, fik Høvedsmanden Øje paa Arild Jenssøn, der havde lagt sin Arm om Skulderen paa en ung, taterklædt Pige, medens hun klyngede sig i stum Angst til ham. Bag ved dem stod en lang, mørkhaaret Karl, der med en halvt fortrædelig, halvt nysgjerrig Mine betragtede Ildebranden.

Høvedsmanden standsede foran disse Folk, og da han et Øjeblik havde betragtet dem med kjendelig Forundring, udbrød han:

»Nu forstaar jeg, at du saa tidlig forlod Drikkelaget, gode Arild! Du vilde søge Æventyr paa egen Haand, og den Narrifax til Hjemløs har du faaet med dig! I ser mig begge ud til at have faaet revet Skind! Hvem er Skjønjomfruen dér? Har du bjerget hende ud af det brændende Hus?«

»Peder Skram!« raabte Arild Jenssøn, der først nu fik Øje paa sin Høvedsmand. »Godt, at I kommer, kjære Herre — thi jeg er i stor Vaande med, hvor jeg skal føre min arme Søster hen . . . Ved et Under har jeg fundet hende igjen, og jeg vover ikke at vige fra hendes Side . . .«

»Den lille Anne-Marie!« nikkede Peder Skram. »Nu, der er vel Raad for at skaffe hende et ærligt Husly! Men Tiden er knap, Arild — vi har faaet Søndenvejr — Isen bryder op — i Morgen hugger vi os en Rende gjennem Havnen, og derefter styrer vi nordpaa til Norge . . .«

Borgere, Vægtere og Bysvende tumlede endnu med Kar og Spande for at øse Vand paa Ilden. Peder Skram tog Haand med i Arbejdet og viste Borgerne tilrette, saa der kom bedre Gang i det. Men det var ørkesløs Gjerning. Stodderæsken var et luende Baal, hvis Flammer lyste vidt omkring, over de nedtraadte Grave og Mindesmærkerne, saa de traadte frem med store, spøgelseagtige Omrids i det rødlig farvede Skær. Og Ilden lyste videre endnu, over de omliggende Husgavle og over selve det mægtige Kirketaarn, hvorfra Brandklokkens Klemten lød med skræmmende Klang ud over Staden.

TREDIE KAPITEL.

Æventyr i Norge.

Fra en fremspringende Klippespids i Oslo Fjord hæver sig Akershus Fæstning. Set fra Hovedøen, en Kvartmils Vej længere sydpaa, tager Slottet sig stærkt og anseeligt ud, med sine befæstede Taarne og tykke Mure. Dets Oprindelse kjendes ikke med Sikkerhed, men det nævnes første Gang i Begyndelsen af det fjortende Aarhundrede, da det i Vinteren 1310 blev belejret af den svenske Hertug Erik. I de ældste Tider fandtes der tre befæstede Taarne, som kaldtes »Fuglesang«, »Vovehals« og »Jomfrutaarnet«, men allerede under Hakon den sjette, i Aarene 1355—80, blev Fæstningen forsynet med nye Bygninger paa Øst- og Vestsiden af »Fuglesang« og »Vovehals«; der opførtes en stor Sal og en Borgestue og desuden et nyt Taarn:

»St. Knuds Taarnet« eller »Kanniketaarnet«, hvilket sidste Navn skrev sig fra den Omstændighed, at Kannikerne i Oslo havde bidraget til dets Opførelse.

Næsten tre tusinde Alen fra Slottet laa Oslo By, der i sin Blomstringstid havde tre Klostre og otte Kirker, hvoraf St. Halvards Domkirke — indviet til den norske Helgen Halvard Vebjørnsøn — var den fornemste. Og nær ved Slot og By hævede sig Fjældene, med Egebjerg og Frogneraasen, hvorfra man kunde skue langt ud over Land og Sø — i klart Vejr til Telemarkens snedækte Fjældtoppe og mod Øst til Rigets Grændse.

Fjorden med Hovedøen og Ladegaardøen, By og Slot og Fjælde dannede alt tilsammen et saare skjønt Syn. Det føltes som lutter rene og straalende Farver, hvor man saâ hen: ud over Fæstningens Stenmure, over Byen med dens røde Træhuse og luende Kirkespir, over Granskove og blaanende Fjældskrænter og langt borte de hvide, snedækkede Tinder.

Men helst skulde der høj og klar Luft til, for at man kunde glæde sig over Landets Skjønhed. En Nat med Snetykning og Storm kunde selv en rejsende Troubadour, om han havde forvildet sig saa langt nordpaa, glemme at prise Naturens Herlighed, og end mere maatte det undskyldes, naar fjendtlige Krigsfolk, grove Skippere og

Landsknægte, snarest vare til Sinds at bande og skjælde den Kurs, de maatte styre op imod Oslo og Akershus.

Og saadan var det just Tilfældet med Mandskabet paa de danske Skibe, som en Nat i Marts Maaned 1532 var i Færd med efter bedste Beskub at navigere op ad Oslo Fjord. Bælgmørkt var det; Sne og Slud stod Folkene lige i Ansigtet, og Vinden peb og hylede, som om Sejl og Tove skulde slides i tusinde Stykker.

Paa det forreste af de tre Skibe, der fulgte forsigtig i hinandens Kjølvand, kommanderede Admiralen Tile Giseler. Det var Kravellen »Michael«, der førte an. Den 4de Marts var den lille Flaade, bestaaende af sex lybske og tre danske Fartøjer, afgaaet fra Kjøbenhavn. Det var Hensigten, at man undervejs skulde se Lejlighed til at forraske fem af Kong Christierns Skibe, der sagdes at ligge ved Marstrand, og derefter skulde man søge at naa op til Oslo. Men Storm og Modvind havde forsinket Sejladsen, saa at Flaaden først naaede Marstrand den 14de Marts, og dér fik man at vide, at Kong Christierns Skibe vare løbne ad Oslo til allerede for en Uge siden. Tile Giseler plejede nu Raad med sin Ledsager, Peder Skram, der var fulgt med som Høvedsmand over Krigsknægtene, og med den lybske Admiral, Friederich Brun, og Peder Skram tog Ordet for, at man ufortøvet skulde forfølge

Kong Christierns Skibe, thi naar man selv var bleven opholdt af Storm og Modvind, maatte der være Sandsynlighed for, at det samme var Tilfældet med de fjendtlige Fartøjer, og at der derfor var god Udsigt til at indhente dem, inden de naaede Oslo. Dette Raad fandt man værd at følge, og det viste sig, at Peder Skram ikke havde taget fejl. Der blev holdt skarpt Udkig Nat og Dag, og da man naaede Tønsberg, opdagede man, at Kong Christierns Fartøjer havde kastet Anker bag en Klippe ved Jersøen. En Spejder blev udsendt, og da han kom tilbage med den Melding, at den fjendtlige Skipper var gaaet i Land for at skaffe Proviant, tog Tile Giseler og Peder Skram Lejligheden i Agt; i Forening med den lybske Admiral, der ligesaa lidt som sine danske Fæller lod det skorte paa Raskhed og Snarraadighed, rustede man sig til Angrebet, og i en Haandevending blev Kong Christierns fem Skibe overrumplede og tagne. Noget synderlig kostbart Bytte var det ikke, man gjorde, thi Fartøjerne var slet forsynede og havde kun maadeligt Skyts; men derimod fandt man en Del, Kong Christiern tilhørende vigtige Brevskaber, som man tog i omhyggelig Forvaring.

Efter denne Bedrift sejlede Peder Skram og Tile Giseler den 27de Marts fra Jersøen, og den 28de var man kommen Akershus paa to Sømile

nær. Men imidlertid havde Vejret atter forværret sig. Ved Nattens Frembrud faldt det ind med Snetykning; man maatte stryge Sejlene for ikke at løbe mod Klipperne; Provianten var noget nær sluppen op, og Mandskabet knurrede.

Om Bord paa Kravellen holdt Tile Giseler og Peder Skram Skibsraad. De stod forude i Skibet, og den lille Admiral bandte og svoer sine dyreste Eder over det Djævlens Mandskab, han havde faaet med.

»Før vi gik om Bord, var de allesammen Styrmænd paa Landet!« raabte han hidsig; »men nu ved ingen af de Tyveknægte, hvor vi er! Hvad siger I, gode Peder Skram? Det hjælper lidet, at vi har hjulpet Lybekkeren, eller at han har hjulpet os, med at tage de lumpne fem Skibe, naar vi ikke naaer i god Behold til Akershus, desformedelst det er vort fornemste Ærinde . . .«

Peder Skram havde lænet sig op mod Fartøjets Ræling, og ved Skinnet fra Skibslygten, der var anbragt forude, kunde man tydelig se hans Ansigt og det store, lyse Skæg. Hans Mine var sorgløs, næsten munter, som om Snesluddet og Stormen havde en særegen Tiltrækning for ham. Ligesaa fornøjet var Klangen i hans Stemme, da han svarede den lille, hidsige Admiral:

»Hvem siger vel, at vi ikke skulle naa Akershus, gode Tile! Jeg synes, vi er saa godt paa Veje dertil, som vi vel kan forlange: Kan I høre, hvordan Fartøjets Skrog skurer mod de drivende Isflager? Det skal ikke vare længe, før vi bliver nødt til at ise os frem. Men Slottet skal vi naa, hvad enten det bliver over Vandet eller over Isen — det indestaar jeg jer for!«

»I har et lystigt Sind, Peder Skram!« brummede Tile Giseler med et beundrende Blik paa sin Fælle. »Der er ikke den Hindring eller Gjenvordighed, som mægter at gjøre jer modløs! Nuvel, eftersom jeg paa hele denne Rejse har vænnet mig til at spørge jer til Raads, saa vil jeg ogsaa gjøre det nu: Hvordan tykkes I, at vi bedst og sikrest kan komme saa nær ind til Akershus, at vi kan faa Forbindelse med Slotsherren?«

»Det skal jeg sige jer med faa Ord, brave Tile!« lød Svaret. »Det sikreste er, at vi lægger bi her, til Dagen gryer, eller til Vejret bedager sig, og Maanen kommer frem, saa at vi kan observere, hvor vi er. I Morgen maa vi begynde Isningen, og forholder det sig, som der er Aarsag til at formode, at Kong Christiern har besat Hovedøen og de nærmest liggende Klipper og vil beskyde os derfra med sine Hagebøsser, saa maa vi kraftig besvare Ilden, at vi ikke skulle blive standsede i vor Fremgang. Men for i Nat

raader jeg til, at vi giver Folkene den Hvile og Vederkvægelse, de har behov — et Par Tønder tysk Øl har vi endnu i Lasten — thi i Morgen skal hver Mand gjøre sit Yderste, med det gode eller det onde!«

»Der er Mening i den Tale!« nikkede Tile Giseler. »Jeg vil lade Folkene faa en Extra-Ration, skjønt de snarere havde fortjent Hug end Øl, de Aalestangere og Pærekællinger! Fanden være Skipper med sligt et Mandskab, som jeg har maattet hyre denne Gang!«

Tile Giseler slentrede bort for at uddele sine Befalinger, og da Peder Skram havde set, at Ankeret var kastet og Udkigsmændene paa deres Post, trak han sig tilbage til Kahytten agter i Fartøjet.

I det lave Rum, hvor en velvoxen Mand knapt kunde staa oprejst, hang der i en rusten Jærnkjæde under Loftet en Lygte, som slingrede frem og tilbage ved Fartøjets stærkt duvende Bevægelser. Langs Kahyttens Vægge var anbragt en smal, hyndedækket Bænk, der tillige gjorde Tjeneste som Køjeplads, og midt paa Gulvet var fastspigret et lille, rundt Bord. Foran dette, med Ansigtet vendt mod Kahytsdøren, sad Arild Jenssøn. Han holdt en Blystift i Haanden og fæstede nogle sære Tegn og Figurer paa et Stykke Pergament, sem han havde bredt omhyggelig ud paa Bordet, medens han jævnlig

glattede paa det, snart med Albuen, snart med Haanden, som om han ikke kunde faa det til at ligge rigtig tilpas.

Den unge Svend var saa optagen af denne mærkelige Sysselsættelse, at han ikke hørte Kahytsdøren blive aabnet. Og Peder Skram blev staaende ganske forbavset ved at se sin Ven og Fælle sysle saa ivrig med Pen og Pergament.

»Jeg troede, du sov sødeligen, Arild!« udbrød han. »Du kunde vel trænge dertil efter den sidste Vagt! Og saa sidder du der og prenter Skrift, saa Sveden perler dig paa Panden! Er du bleven galen, gode Arild, eller er det en Forskrivning, du sætter op, om, hvem der skal arve Bo og Gods efter dig, saafremt det lykkes os at rende Panden mod Klipperne heroppe!«

»Hverken det ene eller det andet, Herre!« svarede Arild med en alvorlig Mine, og idet han endelig saâ op. »Men jeg har sat mig for, at inden vi naaer Norges Kyst, skal I have Redelighed paa, hvad der hændte Svend Hjemløs og mig i »Stodderæsken«, og eftersom I endnu ikke har havt Stunder til at høre min Beretning, saa vil jeg prente det ned altsammen, skjønt det er et Sygens Arbejde for mig at haandtere Blystiften . . .«

»Det var et Pokkers Indfald!« udbrød Peder Skram leende. »Hvi kan du ikke give Tid?

Saa længe jeg er i Kongens Ærinde, har jeg ej Tanker for mine egne Sager. Og synderlig vigtigt er det vel heller ikke, hvad du kan have at berette . . . Det bedste var, at du fandt den lille Anne-Marie, og at hun nu er i gode Hænder hos Jomfru Elsebe. — Hvad du ellers kan have udspejdet i »Stodderæsken«, lægger jeg ikke stor Vægt paa . . .«

»Men deri gjør I Uret, Herre!« svarede Arild med den samme alvorlige Mine som før . . . »I har vist mig et nyt og stort Venskabsstykke ved at lade eders Fæstemø tage Vare paa min stakkels Søster, og jeg vilde ilde lønne jer derfor, om jeg ikke lagde mig eders Velfærd paa Sinde, naar I selv bekymrer jer saa lidet derom . . . Se her, kjære Peder Skram, hvad jeg har prentet ned om Junkeren af Hopfenstein og eders Medbejler, Kong Frederiks Øverste . . . Jeg har ikke glemt en Tøddel af, hvad de to Kumpaner hviskede hinanden i Øret . . .«

Med disse Ord rakte Arild Jenssøn Høvedsmanden det beskrevne Pergament.

Peder Skram betragtede de sære Tegn og rystede paa Hovedet.

»Skal det være Bogstaver!« spurgte han.

Arild Jenssøn nikkede med synlig Stolthed over sin boglige Lærdom.

»Nu — synderlig forfaren er jeg knapt selv i den ædle Skrivekunst. Men et Brev kan jeg

dog prente, og saa meget kan jeg sige dig, at ingen kristen Sjæl faar du til at tyde de Bogstaver. Snak saa hellere løs, min Gut — naar det endelig skal være. Vi har nogle Timer for os, inden vort Dagværk begynder!«

Peder Skram satte sig paa Bænken ved Siden af Arild Jenssøn, og medens han støttede Albuen paa Bordet og Hovedet i begge sine Hænder, lavede han sig til at høre paa, hvad hans Kammerat havde at berette. Vinden susede i Skibets Tovværk og ruskede i Kahytsdøren med smaa, hastige Smæld; men det forstyrrede dem ikke.

»Den sorte Junker, som overfaldt os i Skoven ved Mainz, er eders Dødsfjende endnu den Dag i Dag!« sagde Arild Jenssøn. »Skillerummet i Maren Bødkers Hus var ikke tykkere, end at jeg kunde høre hvert Ord, som han og Reinvald af Heidersdorf talte. De lagde Raad op mod jer, Herre, og ikke aleneste mod jert Liv, men ogsaa mod jert dyreste Hjærteanliggende. Junkeren af Hopfenstein lod sig forstaa med, at han havde en fornem Klient, en af de mægtige, lybekske Raadsherrer, der var rede til at melde sig som Bejler til Jomfru Elsebes Haand, og Junkeren mente derved at tjene baade sine egne og Reinvald af Heidersdorfs Planer. Øversten skulde tale derom til Tyge Krabbe og derved sætte sig fast i Marskens Gunst, og den maledidede sorte

Junker gned sig allerede i Hænderne ved Tanken om det Puds, han vilde spille jer . . .«

»Hvi fortalte du mig ikke det, inden vi sejlede fra Kjøbenhavn!« spurgte Peder Skram.

»I vilde jo ikke lade mig komme til Orde, Herre!« gjenmælede Arild Jenssøn. »Jeg har de Snese Gange havt Munden paa Gled, baade i de Dage, vi gjorde os sejlklare, og mens vi har været her om Bord. Men I og Tile Giseler har ikke havt et Minut tilovers, og var det ikke for mine skjønne Bogstavers Skyld, som var saa heldige at vække eders Nyfigenhed, saa havde I vel heller ikke ladet mig komme til Orde i Aften . . .«

»De Hundsvoter! De Ærkeskælme og Fandens Skalke!« raabte Peder Skram, idet han sprang op og begyndte at gaa hidsig frem og tilbage i den snævre Kahyt. »Tænker de, at de skal narre liden Elsebe fra mig! De Spidsbuber og Rævebælge! Men de forregner sig! Mit Ærinde paa Akershus skal jeg faa udrettet trods Storm og Is, og før de tænker det, har de mig igjen i Kjøbenhavn . . . Nuvel, Arild Jenssøn! Har du mere at berette af samme Kaliber?«

»Ikkuns det, Herre, at det er et fælt og djævelsk Maskepi, der er smeddet sammen mod jer. Den sorte Junker og Hr. Reinvald af Heidersdorf vil jer til Livs, og jeg beder jer derfor indstændigen, at I vil være paa jer Post,

naar I kommer tilbage til Danmark, og handle mindre sorgløst, end I ellers har for Skik . . .«

»Vil du ogsaa bede Fuglene om at lade være at flyve og Træerne at knoppes og grønnes, naar det bliver Vaar!« udbrød Peder Skram i en ærgerlig Tone. »Hvor kan jeg skifte det Sind, som Vorherre har givet mig! Vil du have mig forvandlet til en Heldøre og en Kryster, der ængstelig spejder og kigger, før han gaar frem! . . . Nej, gode Arild, jeg bliver rasendes, naar jeg tror, man vil liste fra mig med Vold eller Svig, hvad jeg har kjærest i Verden. Jeg vil hugge løs baade paa Kongens og mine egne Fjender uden at se til højre eller venstre . . . Og det vil du vel med, Arild Jenssøn, om jeg kjender dig ret!«

»Ja, vist vil jeg, kjære Peder Skram!« raabte den unge Svend og gav sig pludselig til at rive sit møjsommelig beskrevne Pergamentsark i Stumper og Stykker. »Pokker i Vold med den maledidede sorte Junker og hele Maskepiet! Nu har jeg lettet mit Hjærte for, hvad jeg havde at sige jer, og Resten giver jeg en god Dag . . . Naar tænker I, Herre, at vi kan naa Akershus?«

»Det beror alene paa, hvor mandhaftigt vore Folk tager fat med at ise os frem gjennem Fjorden . . . Jeg synes, det lysner en Kjende!« tilføjede Peder Skram og gik hen til Kahytsvinduet. »Det er Maanen, der kommer frem.

Vejret har bedaget sig . . . Det var ikke ilde, om vi satte en Baad ud og gav os til at undersøge, hvor fast Isen ligger her omkring. Gider du være med til det Foretagende, Arild? Saa tager vi Hjemløs med; større Besætning behøver jeg ikke i Jollen . . . Men hvor er den lange Karl henne?«

»Han ligger og sover inde under Bænken!« svarede Arild. »Jeg tror, Munden er gaaet i Baglaas paa ham igjen, siden han kom om Bord. Eller ogsaa har han forsnakket sig saa meget den Nat, jeg fulgte med ham til »Stodderæsken«, at han ikke har forvundet det endnu . . . Hej, du, Hjemløs! Vor Høvedsmand er her og spørger efter dig!«

Arild Jenssøn bøjede sig ned og trak af alle Kræfter i den lange, mørkhaarede Karl, der havde lagt sig til Ro under Kahytsbænken. Og Svend Hjemløs brugte som sædvanlig ligesaa ringe Tid til at vaagne op som til at falde i Blund. Da han fik Øje paa Høvedsmanden, kom han i en Fart paa Benene og gned Søvnen af Øjnene med sin laadne Hue.

Peder Skram havde aabnet Kahytsdøren og saâ ud. Det var hørt op at sne, og Maanen stod klar og lys mellem de jagende Skyer. Nede fra Folkelukafet kunde man høre Mandskabets Skraalen. Det stærke Øl havde bragt dem til at glemme Sejladsens Besværligheder, og de

holdt sig nu ligesaa lystige, som de nylig havde været stridige og knarvorne.

»Det er lyst nok til, at vi kan gaa fra Borde!« sagde Peder Skram. »Er I parate, Folk?«

Det var de begge to. Tile Giseler kom til og spurgte, hvad de havde i Sinde, og Peder Skram forklarede kortelig sin Plan. Laa Isen saa fast, som han antog, var det bedst, at de strax begyndte Isningen for saa hurtigt som muligt at naa op til Akershus. Heri var Tile Giseler enig; de fik en Baad sat ud, og Peder Skram gik om Bord sammen med Arild Jenssøn og Svend Hjemløs. Flere Folk skjøttede han ikke om at have med. De nødvendige Redskaber til at maale Isens Styrke og Tykkelse tog de med sig. —

Det første, graa Dagskær viste sig i Øst, da Peder Skram kom tilbage. Tile Giseler havde allerede et Par Timer spankuleret bandende op og ned ad Dækket, thi han følte sig overtydet om, at Baaden var bleven sejlet i Sænk af de omdrivende Isflager eller maaske snarere sad fast i Isen, saa Tilbagevejen var spærret for den forvovne Høvedsmand og hans Ledsagere. Men just som Tile Giselers Utaalmodighed havde naaet sit Højdepunkt, fik de Øje paa Jollen, og det varede ikke længe, før Peder Skram stod paa Kravellens Dæk, pudret hvid fra øverst til

nederst af Rimtaagen, som havde bidt sig fast i hans Haar og Skæg og Klæder.

»Isen er over en halv Mand dyb!« meldte han. »Men vil I som jeg, saa begynder vi ufortøvet vort Dagværk og iser os frem. Andet er der ikke at gjøre. Lad os strax sætte Mandskabet i Arbejde! Har vi i Nat slaaet Hul paa vor sidste Tønde Øl, saa skal de for Sanden ogsaa gjøre Nytte for Traktementet!«

Der begyndte nu en besværlig Isning, som varede uafbrudt i to Dage. Peder Skram var paa Færde allevegne, og snart lokkede, snart truede han Folkene til at gjøre deres Pligt. Paaskedags Aften, den 30te Marts, var man kommen Akershus paa en Fjerdingvej nær, og fra Slottet maatte Mogens Gyldenstjerne nu tydelig kunne se den fremrykkende Undsætning. Men jo længere man kom ind i Isen, desto langsommere gik det fremad. Den følgende Dag aabnede Kong Christierns Folk en stærk Ild fra en nærliggende Klippe, og Peder Skram lod Isningen standse og trommede Folkene sammen, hvorpaa han selv satte sig i Spidsen for dem og rykkede frem til Angreb. Fjenden blev jaget bort fra Klippen, og Peder Skrams Folk hoverede allerede over Sejren; men næppe havde man igjen taget fat paa Isningen, før Fjenden kom tilbage, og nu flagrede der tolv Faner inde

mellem Klipperne, medens Hagebøsserne begyndte en livlig Skyden.

Peder Skrams Mandskab vægrede sig ved at gaa frem anden Gang; thi de mente, det var den visse Død at vove sig mod en saa overlegen Fjende. Men Høvedsmanden spærrede Vejen for dem, der vilde fly tilbage til Skibene, og medens hans Ansigt blussede af Harme og Kamplyst, raabte han til Knægtene:

»Er I galne, Folk! Vil I fly for de fjendtlige Faner, naar der intet Mandskab staar hos! Jeg siger jer, det er et Puds, Fjenden spiller os! Han har paa Skrømt stillet Fanerne op. Frem, om I har Livet kjært, thi jeg hugger jer ned med mine egne Hænder, om I flyer!«

Denne Tale forstod Folkene. De løb frem paany. Og hvad enten Peder Skram havde faaet Melding igjennem en Overløber, eller han kun havde gjættet sig til Sammenhængen, vist og sandt var det, at der manglede Størsteparten af det Mandskab, som skulde have hørt til de tolv fjendtlige Faner. Ikke desmindre var Kong Christierns Skytter og Knægte de mandstærkeste, og der opstod en blodig Skærmydsel. Fjenden trængte ud paa Isen, og der faldt mange Folk paa begge Sider, forinden Peder Skram havde tilkæmpet sig Sejren og jaget Fjenden tilbage, ind mellem Klipperne.

Det var den 1ste April, at denne Kamp foregik, og Natten derefter — en stille og maanelys Nat, der havde afløst den sidste Tids Storm og Uvejr — havde Peder Skram og hans Folk søgt Hvile paa Kravellen »Michaels« Dæk. Klokken kunde være paa det Lag nær ved et, og der var fuldkommen stille ude over Fjorden og Kysten.

Peder Skram og Tile Giseler havde trukket sig tilbage til Kahytten. Skibsvagten var nylig afløst, og Udkigsmanden paa sin Post, men forøvrigt var der næppe nogen Fare for, at Kong Christierns Folk vilde vove sig ud til Skibene. Tile Giseler drak Peder Skram til af en stor Ølkande, thi de kunde begge to trænge til en forsvarlig Hjærtestyrkning efter det strænge Dagværk. Man havde tilmed benyttet de sidste Timer før Midnat til at fortsætte Isningen, og nu, da Fjenden var fordreven fra de nærmeste Omgivelser, haabede man paa en eller anden Vis at faa Forbindelse med Fæstningen.

»Lad os drikke paa en god Dag i Morgen!« sagde Tile Giseler og stødte sin Ølkande mod Peder Skrams Bæger; men ligesom han vilde til at føre Kanden til Munden, hørtes der et stort Skraal og Spektakel udenfor paa Dækket.

»Nu — det lader end ikke til, at de under os Fred Natten over!« udbrød den lille Admiral,

hvorpaa han ganske koldsindig drak ud til Bunden. »Hvad kan der nu være paa Færde?«

»Det er sagtens nogle af Knægtene, der er blevne uens!« mente Peder Skram. »Fjenden er det vist ikke. Men lad os selv se efter . . .«

Høvedsmanden rejste sig op, men forinden han naaede Kahytsdøren, blev den reven op udvendig fra, og i Døraabningen stod Svend Hjemløs, der saa paafaldende bleg og forstyrret ud.

»For Allandsens Syger! Hvordan er det, du ser ud!« udbrød Høvedsmanden. »Har I holdt saa slet Udkig, at vi er blevne forraskede, saa skal gamle Erik annamme jer alle til Hobe!«

Men Svend Hjemløs rystede paa Hovedet og pegede ud paa Dækket, som om han vilde give til Kjende, at Høvedsmanden og Admiralen selv maatte overtyde sig om, hvad der gik for sig.

Uden at spilde Tiden med flere Spørgsmaal sprang Peder Skram ud af den aabne Kahytsdør; det samme gjorde Tile Giseler, og Svend Hjemløs fulgte bag efter.

De saa, at en Del af Folkene havde samlet sig forude i Skibet, og en af dem viste med Haanden ud over den store, snedækkede Flade, der laa klart oplyst af Maaneskinnet. Der var en særegen Uro og Ophidselse over Mandskabet,

og saa snart Peder Skram nærmede sig, flokkedes Folkene ivrig omkring ham.

»Se der, strænge Herre!« sagde en rødskægget Krigsknægt, der havde svøbt et forrevet Ulveskind om sine Skuldre for at beskytte sig mod Kulden. »Se der, Herre! Hvad antager I det for?« Og med det samme pegede han ud over Isen, ligesom hans Kammerat nylig havde gjort.

»Hvad mener du?« spurgte Peder Skram i en ærgerlig Tone. »Er den onde Syge faret i jer? Eller ser I Aander og Gjenfærd?«

»Det er sandt og vist! Det er et Gjenfærd! Et Gjenfærd!« udbrød nogle af Knægtene, men med en underlig lav og forsigtig Stemme, som ellers ikke plejede at være dem egen.

Peder Skram rystede fortrædelig paa Hovedet, men med det samme fulgte hans Blik den Retning, hvor Folkene pegede ud over den islagte Fjord, og midt ude i Maanelyset saa han nu virkelig noget hvidt og ligesom gjennemsigtigt, der bevægede sig henimod Fartøjet, knapt hundrede Alen derfra.

»Ser I det nu, Hr. Høvedsmand?« spurgte den rødskæggede Knægt med Ulveskindet. »Det var Svend Hjemløs, som først viste os det! Man siger, at Hjemløs en Gang for mange Aar siden har fægtet med et Gjenfærd. Og da han saa

det derude, saa foer han sporenstregs afsted efter jer . . .«

Svend Hjemløs, der havde nærmet sig Klyngen, nikkede bekræftende, som om han ikke kunde nægte Rigtigheden af, hvad hans Kammerat sagde. Og paa samme Tid rystede han over sin lange Krop, saa Tænderne klaprede i Munden paa ham.

Peder Skram saa fra den ene til den anden af Folkene og derefter ud paa Isen. Synet derude tog sig unægtelig sælsomt og fantastisk ud. Det havde samme hvide Farve som Sneen, der dækkede Fjorden, og adskilte sig kun derfra ved de underlige, stødvise Bevægelser, hvormed det nærmede sig Fartøjet. Men skjønt Peder Skram holdt fast ved, at der var mange Ting, som overgik skrøbelige Menneskers Forstand, saa var han dog ikke let at skræmme, end ikke med overnaturlige Tegn og Syner, og han blev derfor rolig staaende ved Skibets Ræling og betragtede den hvide Skikkelse, der nærmede sig over Isen. Til Folkene sagde han:

»Havde I en ren Samvittighed, Knægte, saa havde I ej nødig at ræddes hverken for levende eller døde. Hver Mand bliver her, indtil vi har forvisset os om, hvad dette sære Syn betyder . . .«

»Hum — jeg har dog altid hørt,« sagde Tile Giseler, der stod bag ved ham — »at man

skal vogte sig for overnaturlige Væsener og al Slags Djævelskab . . .«

»Tøv og Snak, Tile Giseler!« svarede Peder Skram. »I kan vel forstaa, at om det var et Gjenfærd, saa skjøttede det ikke om at nærme sig et Fartøj, hvor Størsteparten af Mandskabet er lysvaagent! Jeg skjønner snarere, at det er en formummet Spejder . . .«

»Men om det var en saadan, saa vilde han vel heller ikke gaa lige løs paa Fartøjet!« brummede Tile Giseler.

»Deri kan I have nogen Ret, gode Tile. Men det var jo tænkeligt, han bilder sig ind, at vi ikke kan se ham, eftersom hans Klæder har samme Farve som Sneen . . . Vi vil snart faa Rede paa Sammenhængen . . .«

Skikkelsen var nu tæt ved Fartøjet, og Folkene trak sig uvilkaarlig lidt tilbage. Men Peder Skram bøjede sig frem over Rælingen og raabte ned:

»Hvem er I, god' Karl? Og hvad Ærinde har I om Bord?«

»Jeg kommer fra Slotsherren paa Akershus!« sagde den hvide Skikkelse med saa tydelig og naturlig Stemme, at der ikke længer kunde være Tvivl om, at det var et levende Menneske og hverken noget Gjenfærd eller anden overnaturlig Aabenbaring. »Hjælp mig over den brede Rende her, saa jeg ikke dumper i paa Hovedet!«

»Der kan I høre, I Kyllingehoveder!« raabte Peder Skram leende. »Det er en ærlig Krigskarl, som har sneget sig ud fra Fæstningen. Kan I nu skyde Hjærtet op i Livet!«

Folkene var atter stimlede sammen ved Rælingen, og de kunde nu selv overbevise sig om, hvordan det hang sammen med det underlige Syn, der havde indjaget dem en saa unødvendig Forskrækkelse. Manden var ualmindelig lang og tynd, og han var iført en Ligskjorte, der naaede ham helt ned til Fødderne, medens hans Hoved var indhyllet i et hvidt Klæde, hvilket alt tilsammen havde givet ham Udseende som et Gjenfærd. Folkene lo nu selv af deres Frygt, og efter Høvedsmandens Befaling langede de en Tovende ud til den fremmede Krigsknægt for at hale ham om Bord.

»Du kommer altsaa fra Mogens Gyldenstjerne?« sagde Peder Skram til Manden, saa snart han stod paa Dækket!

»Javel, strænge Herre!« svarede Krigsknægten. »Slotsherren sender mig til jer for at bede jer hidskikke ham nogle Knægte, noget Krudt, som vi have stor Mangel paa, og tillige, om I formaaer det, en Trommeslager, eftersom vor egen er falden ned fra Muren og har slaget sig ihjel. Men vor Høvedsmand beder jer ogsaa, at I vil ile af al Formue med at bringe ham denne Undsætning, thi Kong Christierns

Folk husere fælt i Staden og omkring Slottet, og om Hr. Mogens blot var bedre forsynet med Mandskab, da skulde han sagtens gjøre Fjenden langt større Afbræk, end han hidtil har formaaet . . .«

»Det er just derfor, vi er komne!« sagde Peder Skram og nikkede betænksomt. »I maa vel have set oppe fra Slottet, at vi har stræbt efter Evne for at naa op til jer. Men lige meget, Landsmand! Synet af dig har bragt mig paa et godt Indfald, og du kan hilse Slotsherren, at i hvordan det gaar eller ikke gaar, saa skal han i Morgen Nat faa alle de Knægte, vi har med om Bord, samt desuden, hvad han ellers ønsker — Krudt og en Trommeslager!«

»Jeg tykkes dog ikke, I skulde love mere, end hvad vi med Sikkerhed kan holde!« bemærkede Tile Giseler, der hidtil ikke havde blandet sig i Underhandlingerne. »Vi har endnu et godt Stykke at ise os frem, og ikke heller ved vi, hvor meget Fjenden kan forsinke os . . .«

»Bryd jer ikke derom, gode Tile!« svarede Peder Skram. »Jeg skal holde, hvad jeg lover. Sig det til Hr. Mogens!« tilføjede han, henvendt til Krigsknægten.

»Javel, strænge Herre!«

»Hvad nyt ved du ellers at berette fra Akershus?«

»Intet af større Vigtighed, Herre!« gjenmælede Krigsknægten. »Ved Midfaste Tid er Kong Christiern kommen fra Vigen tilbage til Oslo og har opslaget sin Lejr mellem Staden og Fæstningen. Han har belejret Slottet med allersomstørste Flid og opført megen underlig Bygning, Skanser og Skærme, som aldrig før har været sete her i Landet. Og Brev paa Brev skikker han til vor Høvedsmand om Dagtingninger og Overgivelse. Men Hr. Mogens lader sig ikke lokke. Han nytter Tiden og gjør Fjenden al den Skade, han formaar. Det hedder sig ogsaa, at der hersker megen ond Sot og Syge i Kongens Hær; Skyts skal de heller ikke have Overflod paa, og en Del af de største Skibe har Kong Christiern maattet skikke tilbage til Holland. Nogen Hjælp af Penge og Mandskab kommer der vel nordenfjelds fra, fra Kirker og Præster og Bønder, men faar Hr. Mogens ikkun Undsætning i rette Tid, da skal det ikke holde svært at nedlægge hele Kong Christierns Magt . . . Det er, hvad jeg kan berette . . .«

»Velan, Landsmand! Faa dig en Drik Øl til Vederkvægelse og vend tilbage til Hr. Mogens, inden Dagen begynder at lysne. Bring ham det Budskab, jeg har givet dig med. I Morgen Nat hører I fra os!«

Krigsknægten hilste og gik forud for at hente en Kande Øl hos Skibets Mandskab, inden

han atter gik fra Borde, og imidlertid vendte Peder Skram sig om til Tile Giseler.

»Her maa handles kjækt og hurtigt!« sagde han. »I Morgen maa vi fortsætte med Isningen, og naar Natten falder paa, vil jeg sætte den Plan i Værk, som er kommen mig i Hovedet — den skal føres igjennem, hvad enten vi endnu har langt eller kort frem til Fæstningen!«

Tile Giseler var ogsaa denne Gang villig til at lade Peder Skram raade, og man enedes i god Forstaaelse om de Forberedelser, der skulde træffes. Den næste Dag naaede man frem forbi Hovedøen. Men samtidig maatte der vedligeholdes en heftig Skyden, thi Fjenden havde besat Højderne, og først sent paa Dagen lykkedes det Peder Skram efter gjentagne Angreb at fordrive ham derfra.

Ved Mørkets Frembrud kaldte Høvedsmanden Krigsknægtene sammen paa Kravellens Dæk. Der var ialt fyrretyve fremmede Landsknægte foruden sex danske Karle, der ligeledes stod under Høvedsmandens Befaling. Og til denne brogede Hob, der syntes mere oplagt til at yppe Kiv end til at lystre, holdt Peder Skram følgende Tale:

»Hør nu vel efter, Folk, og prent jer ind, hvad jeg siger jer! I bed vel Mærke i den gæve Karl, som sidste Nat sneg sig ud til os

fra Fæstningen, og som havde formummet sig saa listelig, at man holdt ham for en Aand eller et Gjenfærd? Ser I, Folk, saadan en herlig Spas vil jeg nu ogsaa lade jer forsøge, og jeg vil selv stille mig i Spidsen for jer. Vor gode Skipper har sørget for, at der er en lang, hvid Skjorte parat til enhver af jer. Den iører I jer; man kan da ikke skælne jer fra den hvide Sne, som dækker Fjorden. Desforuden er der et godt Forraad af Krudt og Kugler, som I fordeler mellem jer og tager paa Nakken! Med denne Oppakning gaar vi over Isen lige op til Slottet. Haler vi godt ud og har Øjnene med os, saa naaer vi nok derop i god Behold, men ser I jer ikke for, kan det ogsaa hænde, at vi dumper i en Vaage og gaar til Bunds med det samme. Men tilbage til Skibene kommer I allenfals ikke, thi jeg har svoret paa, at Akershus skal undsættes endnu i Nat, og det Løfte har jeg i Sinde at holde!«

Nogle af Knægtene knurrede over denne Befaling, og de syntes overhovedet ikke at have stor Lyst til at give sig ud paa det farlige Foretagende. Under disse Omstændigheder fandt Peder Skram det tjenligst at tage Krigsfolkene med Lempe, og forinden de fik Stunder til at give deres Mishag tydeligere til Kjende, tog han paany Ordet:

»Det er vel bedst, at vi ej bliver uens — I og jeg! Jeg er jer Høvedsmand, og den første af jer, der vægrer sig ved at lystre, hugger jeg i Dækket! Det er saa vist, som om han allerede laa paa sine Gjerninger. Men om I kjender mig, saa ved I ogsaa, at jeg tykkes bedst om at holde god Forstaaelse med mit Mandskab. Det er kun en god og nem Spas, vi har for, naar vi i Nat gaar over Isen. Maanen skinner klart og lystelig, og vi maatte være Narre og Blindebertler, om vi ikke skulde vare os for at dumpe i Revner og Vaager. Har vi først naaet Slottet, venter der jer et lystigt Liv med fuldt op af Spise og Drikke, mens vi om Bord knapt har Rationer til den Dag i Morgen, og Smalhans skjøtter I jo ellers ikke om at være Gjæst hos. Men lang Snak vil jeg ikke gjøre med jer! De af jer, som vil gjøre deres Pligt og Skyldighed, gaar nu til Folkelukafet for at faa nogen Hvile og Vederkvægelse, inden vi bryder op. I andre kan blive her! Saa skal I se mig vise den laadne Side ud, saa vist som jeg før har lært opsætsige Knægte at lystre med det onde, naar de ej vilde med det gode!«

Talen gjorde god Virkning. Det var aabenbart, at de fremmede Landsknægte fra først af havde været til Sinds at gjøre Mytteri, dels fordi de i det hele taget havde været utilfredse om Bord — baade med Provianten og med den lang-

varige Sejlads — dels fordi det nye Foretagende, at gaa over Isen ved Nattetid, aldeles ikke huede dem. Men Peder Skram havde sin egen Maade at tage dem paa. Det var ikke blot hans Ord, der virkede uimodstaaeligt, saa jævne og rolige som de faldt og alligevel med en Styrke, der røbede, at der var ubøjelig Vilje bag ved; men ogsaa hans Person øvede Indflydelse paa Folkene: den undersætsige, kæmpebrede Skikkelse, en Krigsmand fra Hoved til Fodsaal, og bag de kraftige, viljestærke Træk et eget Udtryk af bred, dansk Godmodighed, trohjærtet Ærlighed, der lod selv den mest tungnemme forstaa, at det var en Høvedsmand, som det maatte være en Lyst at tjene.

Saa snart Peder Skram havde talt, var der ikke én af Knægtene, som tøvede med at lystre. Den lange, rødskæggede Knægt med Ulveskindet gav sig til at raabe:

»Høvedsmanden er i sin gode Ret! En Hundsvot den, som ikke følger med!«

De andre stemte i med, og hele Hoben slentrede forud for at holde Rast, til der blev givet Befaling til Opbruddet.

Peder Skram ventede, indtil Maanen kom frem. Saa blev Folkene atter purret ud. Enhver af dem havde faaet en hvid Skjorte over sin Rustning, og i denne Mundering drog de over

Isen, førende med sig — som Høvedsmanden havde lovet — det medbragte Forraad af Krudt og Kugler samt en Trommeslager.

Det var lyst nok til, at man kunde vare sig for de dybe Revner, som Isen havde slaaet hist og her; men naar det blev for omstændeligt at gaa uden om dem, lagde Krigsknægtene deres Spyd tværs over Revnerne og entrede paa den Vis over. Peder Skram gik i Spidsen for Folkene, og umiddelbart bag efter ham fulgte Arild Jenssøn og Svend Hjemløs. Det var umuligt at tage fejl af Vejen; thi Vejret var saa maanelyst, at de hele Tiden kunde se Fæstningens Taarne og takkede Gavle, som de havde lige foran sig. Vandringen over Isen blev tilbagelagt uden Uheld, og knapt en Time efter, at de havde forladt Skibet, stod de allesammen vel beholdne nedenfor Slottets Volde.

Men her viste der sig en ny Hindring. Udfaldsporten kunde de ikke finde, og Peder Skram var uvis, om han burde lade Trommen røre for at give sin Ankomst til Kjende. Fjenden var ikke langt borte, og skræmmede man ham op, kunde det blive en blodig Fægtning, inden der kom Hjælp fra Slottet. For Peder Skram gjaldt det at bringe sine Landsknægte med hele Lemmer ind paa Akershus; lemlæstede og saarede Folk havde Slotsherren ingen Brug for, og for

Øjeblikket vilde det derfor være raadeligst at undgaa et Sammenstød med Fjenden.

Efter at have overvejet dette lod Peder Skram sine Folk klatre saa lydløst som muligt op ad Fæstningsvolden, og da de langt om længe var komne derop — thi Volden var stejl og glat — befandt de sig overfor et højt, med Skydehuller forsynet Brystværn. Her var Skildvagter udsatte, og saa snart de fik Øje paa de hvide Skikkelser, der klatrede over Volden, gjorde de Anskrig. Men det var just, hvad Peder Skram havde forudset. Han gav sig til Kjende som Ven og Forbundsfælle, og da Vagterne havde overtydet sig om, at det virkelig var den lovede Undsætning, fik de travlt med at hjælpe Høvedsmanden og hans Knægte ind i Fæstningen. Det skete paa den Vis, at man med stor Møje halede dem op — en for en — gjennnem et af Skydehullerne, for at slippe for at aabne nogen af Portene.

Vagten viste derefter Peder Skram og hans Mandskab Vej gjennem et lille, firkantet Taarn ind i Slotsgaarden, og her kom Mogens Gyldenstjerne dem i Møde. — Der var imidlertid tændt Fakler i Anledning af det natlige Besøg, og deres luerøde Skær blandede sig paa en fantastisk Maade med det blanke Maanelys, der laa over Slottets Mure og fremspringende Fløje. Man kunde skælne hver enkelt af de krigerske

Skikkelser, som havde samlet sig i Midten af den snævre Fæstningsgaard.

Befalingsmanden paa Akershus, Hr. Mogens Henriksen Gyldenstjerne, var en Mand i sine bedste Aar. Han havde med Rette Ord for at være en prøvet Kriger. I Slaget ved Upsala havde han ført Rigsbanneret og udvist stor Tapperhed, og ved Kroningen i Stockholm i Aaret 1520 havde han som velfortjent Løn modtaget Ridderslaget af Kong Christierns egen Haand. Siden hen var Hr. Mogens dragen udenlands, havde været paa Cypern, Rhodus og i det hellige Land, havde renset sig i Jordans Flod og var bleven Ridder af den hellige Grav. Efter sin Hjemkomst fra Udlandet, hvor han havde faaet Efterretning om Kong Christierns Landflygtighed, fulgte han sine Frænders Exempel og gik i Kong Frederiks Tjeneste, og i fem Aar havde han nu været Lensmand paa Akershus. Han forenede uforfærdet Mod med stor Snildhed og Raadsnarhed, og nogen bedre Mand kunde Kong Frederik ikke have ønsket sig paa denne vigtige Post.

Det var ikke første Gang, Mogens Gyldenstjerne og Peder Skram traf hinanden. De var gamle Kjendinge fra Kampen ved Upsala, hvor Peder Skram havde frelst Hr. Mogens Liv og det danske Rigsbanner, og fra ingen kjærere Haand kunde Lensmanden paa Akershus have

modtaget den hidkomne Undsætning end fra sin fordums Vaabenfælle.

Med et lystigt Udraab gik han ham i Møde og strakte begge Hænder frem.

»Hilsen og Velkomst, Peder Skram!« raabte han. »Aldrig saa snart hørte jeg, at du var Manden, som førte Krigsknægtene om Bord, før jeg svor paa, at I sagtens naaede op til os. Hvi staar det til, Peder? Bred og vældig est du bleven, siden hin skjønne Dag, da du sloges saa bravt ved Upsala, at jeg Resten af mine Dage maa takke dig for de Hug, du førte mod de svenske Knægte. Og Ry og Berømmelse har du vundet dig! Tusindfold Hilsen og Velkomst, gode Ven! Kom du ikkun selv anden eller aleneste uden noget Følge, saa skulde jeg dog aldrig knurre over slig Undsætning fra Danmark!«

Under alt dette rystede Lensmanden drabelig Peder Skrams Hænder og kyssede ham paa begge Kinder, helt overvældet af Gjensynet. Og den unge Høvedsmand var knapt selv mindre glad.

»Tak for saa god Modtagelse, Mogens Gyldenstjerne!« svarede han. »Som I ser, er det kun en ringe Hob Folk, jeg bringer med mig. Men jeg tænkte, at lidet var bedre end slet intet. Den strænge Vinter og adskillig anden Modgang har hæmmet en virksom Udrustning; men jeg har Fuldmagt fra Kongen til at sige jer, at senest fjorten Dage efter Paaske skal en stor

Flaade stikke i Søen, og I skal da faa al den Undsætning, som I saa længe har savnet. Tile Giseler og jeg maa tilbage til Kjøbenhavn uden Opsættelse, men vil Gud, kjære Hr. Mogens, saa har I os igjen, inden fire Uger er gaaet!«

»Nu, gode Ven — du har vel Stunder til at tømme en Kande Vin med mig, inden du drager afsted? Vi har saa fuldt op med Klostre og hellige Brødre, at vi aldrig er i Forlegenhed for, hvor vi skal hente Guds Gaver! For Resten takker jeg for den Undsætning, du bringer med dig, og for Kongens Løfte om mere. Men end hellere havde jeg set, at du var bleven heroppe med det samme, Peder Skram!«

»Det lader sig ej gjør, Mogens Gyldenstjerne, hvor gjærne jeg end vilde! Kongen venter mig, og jeg har lovet Tile Giseler, at jeg vilde gaa tilbage over Isen inden Daggry. Skal vi derfor tømme en Kande Vin i hinandens Selskab, maa det ske snart . . .«

»Det kan ske strax!« gjenmælede Lensmanden. »Hejda!« raabte han til sin Underbefalingsmand. »Sørg for de ankomne Knægte! Vis dem om til Borgestuen og lad dem faa Mad og Drikke, saa meget de har behov. Siden hen skaffer I dem sømmeligt Kvarter!«

Denne Befaling blev hurtig efterkommet, og medens Arild Jenssøn og Svend Hjemløs fulgte med Krigsknægtene til Borgestuen for at sørge

for deres egen Vederkvægelse med det samme, gik Hr. Mogens og Peder Skram op til Lensmandens Kammer, hvor Slottets Tyende i al Skyndsomhed dækkede Bordet med en rigelig Forsyning af gode Føde- og Drikkevarer.

Henad Morgenstunden sad de to Vaabenfæller endnu ved Vinkande og Bægere, thi Hr. Mogens havde havt adskilligt at fortælle om Belejringen, og hvad der var foregaaet i Slottet og Byen de sidste Maaneder.

»Du ser deraf, gode Ven!« sluttede Lensmanden, idet han med en oprømt Mine drak sin Bordfælle til, »at trods alt, hvad det har skortet paa af Hjælp og Undsætning, og trods det, at jeg regner med Skalke og Forrædere selv indenfor Slottets Mure, saa har Fjenden dog fanget gode Hug, og jeg tænker endnu en Stund at holde Akershus. Hils Kongen og meld ham det! Du kan ogsaa fortælle, at der tykkes mig at være en stor Forsagthed over Kong Christiern. Snart tinger han ynkeligen med mig og formaner mig med mange kristelige Ord til at overgive ham Slottet, snart skjælder han mig for alt, hvad djævelsk og gudsforgaaende er. Men handle synes ikke mere at være hans Sag. Hans Hær var alt i en ynkelig Stand, da han kom sejlende hertil; løse Kvinder har de fuldt op af, men Sygdom og anden Elendighed kjender de ogsaa. Alligevel har hele den søndenfjeldske Del af

Landet overgivet sig, baade Bisper, Præster og Fogder, og evig Last og Skam fortjener de derfor. Kongen selv har taget Ophold paa Bispegaarden i Oslo, hos Bispen Hans Reff, der er bleven Overløber ligesom alle de andre. Midlertid har jeg holdt Stand, saa godt jeg kunde. En Guds Lykke var det, at jeg i sin Tid fik Slottet udbedret, skjønt det for Sanden har kostet mig 2800 Mark ud af mine egne Lommer, hvilket ej er nogen ringe Sum. Da jeg kom hid, var Murene saa brøstfældige og Taget saa løst, at vi end ikke kunde ligge tørt herinde. Nu, det bedredes jo siden. Gang efter Gang har Kong Christiern med Brev og Bud æsket Slottet af mig; men jeg har svoret paa, at saa længe der er Liv i mig, overgiver jeg det ikke. Bliver Overmagten mig for stor, sætter jeg Ild paa alle Steder, som brænde kan, og giver mig Gud i Vold!«

»Dog dertil skal det saa vist ikke komme, brave Mogens!« udbrød Peder Skram. »Hvad jeg her har erfaret, skal jeg redelig berette for Kong Frederik, og den Undsætning, som er lovet jer, skal I visselig faa, saa snart Vandene atter er aabne. En evig Skam og Vanære vilde det være for os alle, om man lod jer i Stikken!«

»Kom det ikkuns an paa dig, Peder Skram,« nikkede Lensmanden, »saa var jeg sikker nok!

God Taar igjen, Hjærtens Ven! Og Tak for alt godt!«

Det bankede i det samme paa Døren ind til Kammeret, og Peder Skram rejste sig op.

»Jeg skjønner, det er mine to Rejsefæller, der maner mig til Opbrud!« sagde han. »Tiden er løben fra os, Mogens Gyldenstjerne. Ser I, det første Dagskær kigger allerede ind af Vindvet!«

»Saa skynd dig afsted, gode Ven, og Held paa Rejsen! Jeg skal give Fjenden andet at tage Vare end at sætte efter dig. Saa snart du er borte, rører jeg Piber og Trommer og skyder løs, saa Syn og Hørelse skal forgaa dem!«

Svend Hjemløs traadte ind med Høvedsmandens Kappe, og Arild ventede udenfor Døren. Peder Skram tog endnu en Gang Afsked med sin Vaabenfælle, og efter vel udrettet Ærinde forlod Høvedsmanden og hans to Ledsagere Slottet ad den samme besværlige Vej, som de nylig var komne i Følge med Landsknægtene.

Dagen begyndte at gry; men der laa en tæt Frosttaage over Fjorden, og Peder Skram og hans Følgesvende nærede derfor ingen Bekymring for, at de skulde blive overraskede undervejs af Fjenden. Værre var det, at Taagen hindrede dem i at se de danske Fartøjer, saa de maatte gaa frem paa Maa og Faa. Under disse Omstændigheder brugte de den dobbelte Tid til

Tilbagevejen over Isen, og det var lys Dag, da de naaede Skibene.

Mogens Gyldenstjerne havde holdt sit Ord. Saa snart Peder Skram var kommen i nogle hundrede Alens Afstand fra Akershus, begyndte der en heftig Skyden fra Slottet, og paa samme Tid gjordes der et djævelsk Spektakel med Trommer og Piber. Ved Dagens Frembrud lettede Taagen, og fra de danske Fartøjer kunde man se, at Hr. Mogens gjorde et Udfald mod den befæstede Lejr. Kong Christierns Folk ilede til fra Oslo og fra Hovedøen, og det saa ud til, at der vilde udspinde sig en hidsig Fægtning.

Det var mere, end Peder Skram rolig kunde være Vidne til.

»Lad os dundre løs med!« sagde han til Tile Giseler, og dertil var den lille Admiral strax villig. Man fyrede med alt det Skyts, der var om Bord i Kravellen, og samtidig gik Peder Skram med en Del af Skibsmandskabet over til Hovedøen for at se, hvad Skade man dér kunde tilføje Fjenden. Men Øen var forladt baade af Kong Ckristierns Folk og af Munkene, som havde boet i det nær ved Stranden opførte Abbedi. Det var en stærk Bygning med dobbelte Mure og Skydehuller, og for at det ikke oftere skulde tjene til Ly for Fjenden, lod Peder Skram Klosteret stikke i Brand fra alle fire Sider. Men mere var der ikke at udrette. Slotsherrens Krigs-

folk havde atter trukket sig tilbage til Fæstningen, og deres Udfald syntes at have afstedkommet stor Skade og Forvirring i den fjendtlige Lejr.

Peder Skram betragtede nogle Øjeblikke det brændende Kloster og kaldte saa sine Folk sammen for at vende tilbage til Kravellen. Men idet han vilde forlade Øen, fik han Øje paa en Mand, der listede omkring inde mellem Klipperne. Det var den eneste fremmede, han havde set, efter at man var gaaet i Land paa Hovedøen, og han befalede sine Folk at indhente og paagribe ham, hvem han end kunde være. Befalingen var dog lettere givet end udført; thi saa snart den fremmede saa, at han blev forfulgt, tog han Benene paa Nakken — aabenbart i den Hensigt at løbe over Isen over mod Oslo. Men Peder Skrams Mandskab satte ligesaa rask efter ham, og efter en hidsig Jagt lykkedes det dem at løbe Flygtningen op, hvorpaa de førte ham frem for Høvedsmanden.

Det var en lille, graaskægget Bondemand, med et opvakt Ansigt og kloge, livlig spillende Øjne. Han trak haardt efter Pusten, thi det hurtige Løb havde taget paa hans Kræfter.

»Lad ham følge med om Bord!« sagde Peder Skram og tog flygtig Fangen i Øjesyn. »Det kan hænde, han kan give os Underretning om et og andet. Men vi har ikke Stunder at

tøve længer. Nu fyrer de igjen fra Fartøjet! Tile Giseler venter paa os!«

Den lille graaskæggede bad for sig, men det kunde ikke hjælpe ham. Høvedsmanden var allerede gaaet i Forvejen, og Folkene fulgte bag efter med Fangen.

Om Bord paa Kravellen skjændte Tile Giseler over deres lange Udeblivelse. Fartøjerne var klare til at løbe tilbage til Tønsberg og derfra videre sydpaa. Det vilde blive en besværlig Fart, og det gik ikke an at opsætte Rejsen længere. Peder Skram holdt imidlertid paa, at han vilde underkaste Fangen et Forhør, og lod ham i det Øjemed træde ind i Kahytten. Hvis der ikke var skjellig Grund til at beholde ham om Bord, kunde de jo altid sætte ham i Land et eller andet Sted undervejs, inden de løb ud af Fjorden.

Den lille graaskæggede havde taget sin Lammeskindshue af, og hans lange, graa Haar faldt ned paa begge Sider af det smalle, gammelmandsagtige Ansigt. Egentlig forknyt saâ han ikke ud til at være. Hans smaa, klare Øjne spillede ligesaa livlig i Hovedet paa ham, som da han nys havde listet sig omkring mellem Klipperne paa Munkholmen. Han var bleven staaende henne ved Kahytsdøren og ventede paa, hvad der videre vilde ske.

Peder Skram betragtede sin Fange med et prøvende Blik og spurgte derpaa:

»Hvad er dit Navn, Landsmand? Og hvad havde du at bestille paa Munkholmen?«

»Mit Navn er Hans — Hans Podemester kalder de mig. Jeg har gaaet Klosterbrødrene til Haande i Urtegaarden; men ellers hører jeg hjemme i Akershagen, som ligger tæt nord for Akershus . . .«

»Holder du til med Lensmanden eller med Kong Christiern?«

Den lille, graaskæggede Mand fæstede sine kloge Øjne paa Peder Skram og svarede langsomt:

»Saa længe Kong Christiern var Herre i Danmark og Norge, havde jeg og mine Lige gode Kaar. I fornemme kalder ham Christian Tyran; men vi Bønder og Smaafolk fandt i ham en mild Herre, der vogtede og værgede os saa vel. I kjender kanske Visen, Herre:

»Bort da fløj den gamle Ørn
alt med sine Unger smaa;
de andre Fugle bleve saa vilde,
de vidste dennem ingen Raad.

Nu sidder Høgen i Egetop
og breder ud sine Vinger;
de andre smaa Fugle, i Skoven ere,
han monne saa jammerlig tvinge . . .«

Den graaskæggede Bondemand sang Visen med lav Stemme, medens han vedholdende

fæstede sit Blik paa Peder Skram. Og da han havde sunget til Ende, tilføjede han:

»Kan I fortænke mig i, at jeg glædede mig over, at den gamle Ørn kom flyvende tilbage til Norges Klipper? Jeg tænkte, at det vel paany skulde blive en daarlig Tid for Høge og Ravne . . .«

»Du synes mig klogere end ellers Folk af dine Lige!« nikkede den unge Høvedsmand med en eftertænksom Mine. »Men sig mig en Gang — har du da nu faaet bedre Kaar, siden Kong Christiern er kommen tilbage?«

Hans Podemester rystede alvorlig paa sit graa Hoved.

»Gud bedre det — det tykkes mig, som de har stækket Ørnens Vinger, mens han var derude i det fremmede. Det gaar ikke til, som det skulde. Kongen svajer frem og tilbage som et viljeløst Rør i Hænderne paa sine Raadgivere. Det har ingen Art og Skik med den Krig, han fører heroppe, skjønt mange har sluttet sig til ham. Ikke heller tror jeg, at Kongen mægter at bøde paa den Uret, jeg selv har lidt. Men jeg holder ham for min retmæssige Herre og Fyrste, og derfor vilde jeg gjærne tjene ham af ringe Evne . . .«

»Og hvad Uret er det, du har lidt, Hans Podemester? Er det Lensmanden paa Akershus, du klager an?«

»Det er det ikke, Herre! Mogens Gyldenstjerne skal være en gæv Mand, og jeg har ikke hørt, at han med Forsæt foruretter nogen. Anderledes var det med den forrige Lensmand — Oluf Galle hed han. Men den Ting skjøtter jeg ikke om at mindes. Det ripper op i gammel Skade, som dog ingen kan hjælpe mig for . . .«

»Nu, hvem ved . . . fortæl kun!«

Den gamle vendte urolig Hovedet om mod Kahytsdøren.

»Det synes mig, at Fartøjet glider frem! Skik mig i Land, Herre! Det kommer jer hverken til Ære eller Gavn at holde mig fangen . . .«

»Jeg maa først kjende dig nærmere!« nikkede Peder Skram. »Lad mig høre, hvad gammelt Mellemværende der var mellem dig og den forrige Slotsherre?«

»Det er baade for meget og for lidet at fortælle jer, Herre — lidet, som I bryder jer om at høre, meget, som jeg helst vil glemme. Jeg havde et Hus og et Stykke Jord ved Akershagen; det tog Lensmanden fra mig, og mine to Sønner tvang han til at rømme af Landet. Nu er jeg en hjemløs og barnløs Mand . . . Jeg podede Træer og plantede Urter for Munkene; men de sidder nu fangne hos Hr. Mogens paa Akershus, og Klosteret har I stukket i Brand, da I i Dag gjorde Landgang paa Øen . . . Jeg har ej længer noget Sted, hvor jeg finder Ly eller

Læ. Men jeg beder jer alligevel — skik mig i Land, Herre!«

»Velan, Hans Podemester — jeg vil tro dig paa dit redelige Ansigt og lade dig gaa i Fred herfra. Se her!« . . . Peder Skram tog en med Sølvpenge fyldt Børs op af sit Bælte . . . »Lad dette være dig en Smule Erstatning for den Skræk, du har udstaaet, da mine Folk forfulgte dig ovre paa Munkholmen. Jeg har intet ondt villet tilføje dig!«

Høvedsmanden rakte sin Børs hen mod den lille, graaskæggede Mand; men han rystede paa Hovedet og gjorde en afværgende Bevægelse.

»Jeg takker jer for eders Mildhed, Herre; men eders Skænk og Gave kan jeg ikke tage imod . . .«

»Og hvorfor ej?«

»Fordi Kong Christiern er min retmæssige Herre, og I er kommen hid for at bekrige ham. Og vel er I en fornem Høvedsmand og jeg en fattig Bonde; men det hindrer ej, at vi kunde komme til at staa som Fjender mod hinanden. For disse Aarsagers Skyld kan jeg ej modtage den Gave, I rækker mig . . .«

»I Sandhed, Hans Podemester!« udbrød Peder Skram livlig. »Du er den ærligste Graaskæg, jeg længe har truffet paa! Men vil du da ej være min Ven? Jeg har en Gaard mellem Skanderup og Horsens, og efter hvad jeg har

ladet mig sige, har man dér længe trængt til en dygtig Podemester. Hvad vilde du sige, Mester Hans, om jeg tilbød dig dette Embede?«

»Jeg vilde atter takke jer, Herre!« svarede den gamle med megen Eftertænksomhed. »Og det kunde hænds, at jeg en Gang kom og spurgte jer, om I endnu stod ved jert Tilbud. Men saa længe Christiern fører Krig i Norge, maa Hans Podemester ogsaa blive heroppe. Har Kongen mistet saa mange af sine store Venner, saa trænger han end mere til de smaa. I ved vel, hvad der videre staar i den Vise, jeg før sang for jer:

»Herre Gud da hjælpe den fattige Ørn,
som flyver i vildene Hede!
Han ved sig hverken Læ eller Ly,
hvor han kan bygge sin Rede . . .«

»Nu, saa gaa din Vej, du sære Gamling!« udbrød Peder Skram lidt heftig. Men strax efter tilføjede han: »For din synderlige Trofastheds Skyld vil jeg staa ved mit Ord, om du nogensinde skulde komme og minde mig om mit Tilbud!«

Hans Podemester forlod Høvedsmandens Kahyt, og strax efter blev han hjulpen fra Borde. Kravellen »Michael« og de øvrige Fartøjer fortsatte deres besværlige Fart ned ad Oslo Fjord. Solen var kommen frem og skinnede paa de

snedækkede Fjældskrænter, paa Akershus' Taarne og Tinder og paa Kirkespirene, der ragede op fra Oslo By. Peder Skram stod alene agter i Skibet og saâ tilbage mod Staden og Fæstningen. Hans Sind var fyldt af mangehaande Tanker. Ogsaa Visen, den gamle Graaskæg havde sunget, kom han i Hu . . . Derinde flagrede den kongelige Ørn — men de havde sagt, baade Venner og Fjender, at dens Vinge var stækket. — — — Skulde dens Vingeslag ikke mere, stærke og truende som før, komme til at suse over Nordens Lande?

FJERDE KAPITEL.

Sendebud fra Oslo. — Peder Skram fortæller om Krigen.

Kongen gik heftig frem og tilbage over Gulvet, ved hvert Skridt støttende sig til sin Stok. Henne ved en Vinduesfordybning stod Rigshovmesteren, Hr. Mogens Gjøe, Rigens Marsk, Tyge Krabbe, og den lille, ivrige Sekretær, Mester Axel Jul, der havde sat en ynkelig Mine op og syntes ganske fortvivlet over sin Herres slette Lune. Ind gjennem Vinduerne faldt et sparsomt Lys fra den dalende Sol; thi de nylig udsprungne Lindetræer, der knejste udenfor Gunderslevholms Slotsmure, spærrede Vejen for Solstraalerne.

»Det er mig kjært, Mogens Gjøe, at nyde Gjæstfrihed hos jer, paa eders vakre Herresæde,« ytrede Kongen, idet han vedblev at gaa frem og tilbage med en barsk Mine, der modsagde Ordene. »Men endnu kjærere vilde det være mig, om I

snart kunde bringe mig Efterretninger fra Krigen i Norge. Det trækker i Langdrag trods den anseelige Krigsmagt, vi skikkede afsted. I Mands Minde har man ikke set stateligere Flaade end den, som sidstgangne 2den Maj sejlede nordpaa. Fem og tyve vel udrustede Skibe — elleve danske, otte lybske, tre fra Rostok og tre fra Stralsund. Og syv Tusind Landsknægte om Bord, allesammen prøvede Karle! Men alligevel er intet afgjørende blevet foretaget! Hvad er Aarsagen dertil, Hr. Rigshovmester?«

»Eders Naade spørger om mere, end jeg i Øjeblikket kan svare paa!« gjenmælede Mogens Gjøe med rolig Værdighed. »Det tykkes mig dog, I maa kunne lide paa de Mænd, hvem I har betroet Anførslen, og fremfor alle paa den snilde Bisp, Knud Gyldenstjerne . . .«

»Mester Knud — javist!« Kongen nikkede bifaldende. »Bispen er en kløgtig og raadsnar Herre. Men hvi lader han ikke høre fra sig? Sidste Gang, da jeg skikkede Peder Skram til Akershus med den ringe Undsætning, havde jeg ham hjemme igjen med velforrettet Sag fem Ugers Dagen efter. Og han havde ikke blot undsat Hr. Mogens trods Is og Modvind, men han kom hjem med rigt Bytte, med Skibe og Fanger, som han havde taget undervejs . . . Hvi var I saa hidsig for at faa mig til at skikke Reinvald af Heidersdorf med denne Gang?« hen-

vendte Kongen sig pludselig til Tyge Krabbe. »Havde I særlige Aarsager til at tage min Øverste under eders Beskyttelse?«

»Det var saa ligefrem en Sag, at eders Naade valgte Reinvald af Heidersdorf til at følge med Flaaden, eftersom eders Naade jo alt forhen har givet ham Rang af Rigens Øverste. Andet kan jeg ikke svare paa det Spørgsmaal, I retter til mig . . .«

»Nu, godt Ord igjen, Hr. Marsk! Vi skal siden drøfte den Sag nærmere.« Kongen lagde Baand paa sin Heftighed; han var bleven staaende stille foran de to Adelsmænd og talte nu med sædvanlig, langsom Forsigtighed. »I Herrer maa holde os til Gode, om vi er noget kort for Hovedet; men vi er fast intet Minut uden Smerter og Krankhed i vort Legeme. Det er vor Hjærtens Mening, naar vi siger, at det glæder os at være eders Gjæst paa Gunderslevholm, gode Mogens Gjøe. Men I har vel husket at drage Omsorg for, at enhver Efterretning, som maatte indløbe fra Oslo enten til Ørekrog eller Kjøbenhavn, ufortøvet kommer os i Hænde?«

»Derfor er der sørget,« bekræftede Rigshovmesteren. »Baade til Helsingborg og til Ørekrog er der afgaaet Ilbud om, at eders Naade for Tiden hædrer Gunderslevholm med eders Besøg, og de første Efterretninger, som indløbe, ville komme hid uden Opsættelse . . .«

»Nu, vi takker jer for al Nidkjærhed og Iver i vor og Landets Tjeneste!« sagde Kongen, idet han rakte Hr. Mogens Gjøe Haanden. »I er forvist den Mand, hvis Raad vi daarligst kunde undvære, og I har fremfor nogen vist os ubrødelig Troskab, siden vi satte dette Lands byrdefulde Krone paa vort Hoved . . .«

»Men dog haaber jeg, eders Naade vil finde sig i at undvære mig, mens jeg gaar bort for at opfylde mine Pligter som Vært!« gjenmælede Rigshovmesteren med et let Smil. »Hørte jeg ret, var der en Sag, hvorom I ønskede at tale med Hr. Tyge. Jeg beder eder kun, at I ikke lader det trække saa længe ud, at vi skulle savne jer ved Drikkebordet. Man sover sødelig efter et Par Bægere god Malvasiervin — og den, jeg har liggende i Gunderslevholms Kjældere, tør jeg byde selv eders Naade til Gjæst paa!«

»Ja, ja . . . jeg faar vel gjøre jer Selskab, gode Mogens!« sagde Kongen, idet han bestræbte sig for at se lidt oprømt ud. »Gaa I kun — Hr. Tyge og jeg følger strax efter . . .«

Mogens Gjøe trak sig tilbage, og Mester Jul, hvis Ansigt og Miner opklaredes gradvis og i nøje Overensstemmelse med Kongens, forlod ligeledes Værelset med mange dybe Buk, thi den lille, embedsivrige Sekretær vidste til Punkt og Prikke, naar og hvor længe hans Nærværelse krævedes. —

Saa snart Kongen og Marsken var bleven alene, satte Hans Naade sig i en bred og magelig Armstol, der stod i Nærheden af Værelsets gamle Bilæggerovn, og vinkede derpaa til Hr. Tyge Krabbe, at han skulde tage Plads lige overfor ham.

Hr. Tyge adlød med nogen Undren; thi hvor klog og beregnende han end var, forstod han dog ikke rigtig, hvad Kongen tilsigtede med den Samtale, hvortil han pludselig havde indbudt ham.

Hans Naades Højmægtighed lod ham imidlertid ikke ret længe være i Tvivl derom. Kongen havde foldet begge Hænder over Haandtaget paa sin Stok og hvilede Hagen derpaa. Et enkelt Solstrejf havde fundet Vej gjennem den smalle Vinduesfordybning og faldt lige paa Kongens bøjede Hoved, saa det tynde, graanede Haar ved Tinding og Isse kom til at skinne med en dyb, gyldenrød Farve.

»Eders Naade ser for Sanden helt karsk ud i denne Aften!« sagde Tyge Krabbe med et indsmigrende Tonefald. »Jeg tør sige, at det var en lykkelig Tanke af eders Naade at gjæste Mogens Gjøe i Stedet for at tage til Slottet i Kjøbenhavn. Luften er ej god derinde, naar det først falder i med varmt Vejr. Nu har de arme Mennesker atter fuldt op med onde Soter — Franzoser og Pokker, siger man; ja, endog flere af Stadens Indvaanere skulle være befaldne med

den slemme Svedsyge, der rasede saa haardt forgangent Aar . . .«

»Tak for eders Deltagelse, kjære Tyge!« sagde Kongen i samme venskabelige Tone. »I maa tro, jeg er ogsaa selv glad ved at være Gjæst hos Hr. Mogens. Og jeg er det saa meget des mere, som jeg havde det Held at træffe jer paa Gunderslevholm . . .«

Kongen gjorde en Pavse og løftede Blikket en lille Kjende op mod Tyge Krabbes Ansigt uden forøvrigt at forandre sin Stilling.

»Eders Naade gjør mig sandelig nyfigen!« smilede Hr. Tyge. »Det gjælder kanske Ting af Betydning foruden de Rigets Sager, som vi nylig har drøftet med Mogens Gjøe . . .«

»Aa ja . . .« svarede Kongen paa sin ejendommelige, langsomme Maade. »Nogen Betydning har det baade for jer og for andre. Som jeg sagde jer før, Tyge Krabbe — jeg kunde have Lyst til at vide, hvi I pludselig tog jer saa varmt af min Øverste, Reinvald af Heidersdorf, forinden den store Undsætning afgik til Norge . . .«

»Derpaa har jeg allerede svaret eders Naade . . .« Hr. Tyge gjentog det i en noget mut Tone: »Fordi det tilkommer ham som Rigens Øverste at føre den store Skare Knægte . . .«

»Hum — hum . . . var det derfor, kjære Hr. Tyge?« Kongen nikkede med et lunt Smil

og spurgte saa med en brat Overgang: »Hvordan har eders Datter, Jomfru Elsebe, det?«

»Hun lider vel, eders Naade, og jeg takker for gunstig Forespørgsel!« svarede Rigsmarsken.

»Der er en liden Fugl, som har sunget for mig om,« vedblev Kongen med det samme uuderlige Smil, »at I tænker paa et rigt Gifte for eders Datter, og Reinvald af Heidersdorf samt en vis Junker Stephan af Hopfenstein skal have henvendt sig til jer som Mellemmænd i den Sag. Hvordan forholder det sig dermed, gode Tyge?«

»Jeg tænker, at jeg skylder ingen Regnskab derfor!« gjenmælede Tyge Krabbe — »end ikke eders Naades Højmægtighed . . . Forøvrigt er det sandt nok, at jeg tænker paa at bortgifte min Datter, eftersom hun nu har Alderen dertil . . .«

»Ja, ja — jeg spørger kun . . .« ytrede Kongen, stadig i den samme stilfærdige og langsomme Tone. »Det er blevet sagt mig, at det er en af Lybeks rigeste Junkere og Raadsherrer, Hr. Geert Odingbergk, der nys har bejlet til Jomfru Elsebes Haand. — Er det jert Alvor, at I vil bortgive eders Datter til denne Mand?«

»Jeg er stærkt til Sinds at gjøre det, eders Naade!«

»Det gjør mig ondt, Hr. Tyge Krabbe — for Sanden, det gjør mig ondt! Det tykkes mig,

at I skulde holde jer for god til at mænge jer i Svogerskab med en lybeksk Kræmmer-Junker, om han end er rig nok til at forgylde baade jer og eders Datter. I er selv en velstaaende Mand og trænger ikke til Lybekkernes Penge . . .«

»Penge kan man aldrig faa for mange af, eders Naade, og jeg vil gjærne se min Datter vel forsørget . . .«

»Det samme ønsker jeg!« — Kongen løftede denne Gang sit Hoved helt op fra de sammenfoldede Hænder og saâ Marsken lige i Øjnene. »Dronningen har skrevet til mig om den Sag og bedet mig tale med jer . . . Jeg har et andet Gifte at foreslaa jer for Jomfru Elsebe!«

»Jeg maa sige, at eders Naade vækker for Sanden mere og mere Undren hos mig!« mumlede Hr. Tyge med et tvungent Smil. »Saa mange alvorlige Statens Anliggender, som for Tiden besværer eders Naade, og dog giver I jer Tid til at tænke paa eders Undersaatters Giftermaal . . .«

»Jeg skal sige jer Aarsagen!« tog Kongen til Gjenmæle i en stærkere Tone, end han ellers plejede at tale i. »Jeg fortrøster mig ikke til, at jeg har mange Hjærtens Venner, som mener mig det vel — men mod de faa, hvis Venskab jeg kan lide paa, vil jeg gjærne øve Gjengjæld.«

»Hvilket ikkun geraader eders Naades Hjærtelag til Ære!«

Kongen lod, som om han ikke hørte Afbrydelsen, og vedblev:

»Jeg bejler hos jer til Jomfru Elsebes Haand for min Admiral, Peder Skram til Urup!«

Tyge Krabbe studsede lidt; han havde vel nok forstaaet, hvor Kongen vilde hen; men han havde ikke ventet, at Hans Naade vilde gaa lige løs paa Sagen. Det satte Marsken i Forlegenhed, og han tøvede lidt, før han svarede:

»Det er i Sandhed en stor og ufortjent Ære, I viser mig . . .«

»Ingen Udflugter overfor mig, Tyge Krabbe!« — Kongen rynkede Panden. »Jeg vil have eders Svar fuldt klart og oprigtigt . . . Jeg anholder om eders Datters Haand til min Admiral, Peder Skram!«

»Ikke vidste jeg, at Peder Skram allerede var eders Naades Admiral . . .«

»Jeg agter at gjøre ham dertil, saa snart han vender tilbage fra Krigen i Norge. Naar mener I, at hans Trolovelse kan foregaa med Jomfru Elsebe?«

»Jeg beder eders Naade unde mig nogen Tid til at betænke en saa vigtig Sag!« mumlede Tyge Krabbe ærgerlig.

»Saa vidt jeg kan skjønne, har I alt betænkt jer lovlig længe!« sagde Kongen. »Inden jeg forlader Gunderslevholm, vil jeg have eders Svar kort og godt. Og det staar til eder selv, om I

vil bevare mit Venskab! Jeg lægger megen Vægt paa den Sag, hvorom jeg i Dag har talet til jer . . .«

Kongen rejste sig besværlig op fra Armstolen, og Tyge Krabbe gjorde Mine til at trække sig tilbage. Men da han var kommen nogle Skridt henimod Døren, kaldte Kongen paa ham.

»Se her!« sagde Hans Naade og bøjede sig ned over nogle Papirer, der laa spredte paa hans Arbejdsbord . . . »I den Skrivelse, som Dronningen sendte mig, laa der et forseglet Brev til jer fra eders Datter . . . Jeg kjender ikke dets Indhold; men Dronningen meddeler mig, at Jomfru Elsebe har bedet om, at jeg vilde give Brevet i eders Hænder.«

Kongen rakte Tyge Krabbe et forseglet Pergament, og Hr. Tyge tog nølende imod det. Han var ærgerlig til Mode; thi han følte sig overrumplet ved denne Samtale og vidste ikke, hvordan han skulde slippe fra det uden at komme i Uvenskab med Kongen. Men saa faldt det ham ind, at han havde nogen Frist med det afgjørende Svar. Det var allenfals tjenligst at gjøre gode Miner til slet Spil, og smilende og bukkende vilde han for anden Gang trække sig tilbage.

I det samme blev Døren aabnet, og Kongens Sekretær, Mester Axel Jul, traadte hastig ind.

»Eders Naade — eders Naade!« raabte den lille Mand ganske forpustet. »Jeg har store Efterretninger at bringe jer! Hr. Peder Skram og den velbyrdige Junker Wilken Steding er ankomne; i dette Øjeblik steg de af Hestene og begjærer ufortøvet at faa eders Naade i Tale!«

»Endelig — Efterretninger fra Oslo!« udbrød Kongen med en Livlighed, som han ellers sjælden lagde for Dagen. »Vis strax Peder Skram og hans Ledsager herop!« befalede han Mester Jul. »Sig ogsaa til Hr. Mogens Gjøe, at han giver Møde!«

Den lille Sekretær skyndte sig afsted paa sine smaa, tynde Ben, og Kongen satte sig i Armstolen, medens han drog kort og hastig efter Vejret, som om Sindsbevægelsen havde taget mere paa ham, end hans svage Legeme kunde taale.

»Ønsker eders Naade, at jeg skal være tilstede ved den forestaaende Sammenkomst?« spurgte Tyge Krabbe.

»Derom behøver I ikke at spørge, gode Hr. Tyge!« nikkede Kongen. »Naturligvis skal I blive. Gud give, at denne Aftenstund maa gange lykkelig til Ende for os alle! . . . Ah! Vel mødt, Peder Skram, og I med, Junker Steding!«

De to Sendebud førtes ind i Salen af Mester Jul og nærmede sig hilsende Kongen. Men

Kongen rejste sig op og omfavnede Peder Skram. Junker Steding rakte han Haanden.

»Sig strax frem, Peder Skram! Bringer du gode eller slette Efterretninger?«

»Vel snarest det første, eders Naade!« svarede den unge Høvedsmand. »Men noget afgjørende er endnu ikke sket. Knud Gyldenstjerne har skikket os hid, for at vi skulde gjøre jer Rede for, hvordan alt staar til, og anholde om yderligere Undsætning. Vi forlod Oslo den 17de Maj; i Ørekrog blev det sagt os, at eders Naade gjæstede Mogens Gjøe paa Gunderslevholm, og vi fortsatte da Rejsen hertil uden at standse undervejs . . .«

»Nu — nu — skynd dig at fortælle, Peder Skram! Vi er fast nær ved at segne af Træthed, men vi maa have omstændelig Rede paa alle disse Sager, forinden vi begiver os til Ro . . .«

Kongen lænede sig med en anspændt Mine tilbage i Stolen. Mester Jul havde imidlertid hentet Hr. Mogens Gjøe og løb nu aandeløs frem og tilbage for at stille Sæderne til rette for de forsamlede Mænd.

»Eders Naade!« tog Peder Skram til Orde. »Jeg kan med Sandhed berette, at Begyndelsen paa vort Tog var god nok, om det ikkun var bleven ved paa samme Vis. Det var et herligt Syn, da vi sejlede med den store Flaade op imod Oslo til Trommers og Pibers Lyd. Vi

holdt det Ord, jeg paa eders Vegne havde givet Mogens Gyldenstjerne, da jeg første Gang var deroppe for tvende Maaneder siden, og med stort Skraal og Jubel hilste de os Velkommen igjen fra Akershus' Volde. Ikke slet saa glade blev de i Kong Christierns Lejr. Vi lagde til saa nær ved Havnen, at vi kunde se Folkene løbe frem og tilbage som forvildede Myrer, naar man stikker en Pind i deres Tue. Senere erfarede vi, at Kong Christiern havde ladet udsprede det Rygte, at det var Hollænderne, som kom dem til Hjælp, men den Vildfarelse slap de snart ud af. Vi sendte dem en Hilsen med vort Skyts, saa det dundrede med hundredfoldigt Ekko fra Fjældskrænterne, og nu forstod Myrerne derinde, hvad det gjaldt. De stak Ild paa deres Lejr, trak sig tilbage over Akerselven, og dermed var Hr. Mogens og Akershus befriet . . .«

Kongen nikkede med en tilfreds Mine, medens han langsomt — ganske langsomt — gned Haandfladerne mod hinanden. Peder Skram vedblev:

»Eders Naade ser deraf, at Begyndelsen var der intet at klage paa. Der blev holdt et Krigsraad om Bord, og de lybekske Førere raadede til ufortøvet at gaa i Land og rykke frem til Angreb. Eders Naade og I, gode Herrer, ved, at Lybekkerne ikke er af mine Folk — jeg lider ikke paa det Venskab — men Sandheden skal frem. De tog kraftig til Orde for deres Forslag,

og vel havde det været, om det var blevet efterfulgt, thi meget havde kunnet være udrettet under den første Forvirring, hvori Fjenden var geraadet. Knud Gyldenstjerne vilde det imidlertid anderledes, og Angrebet paa Oslo blev da sat til den næste Dags Eftermiddag . . .

»Eders Naade maa nu vide, at Kong Christiern havde indtaget en saare stærk Stilling; mod Øst begrændset af Egebjerget, mod Vest af Akerselven. Broen, som havde ført derover, fandt vi afbrudt, da vi rykkede frem, og den maatte først og fremmest sættes i Stand. Her opstod da en lystig Kamp. Broen fik vi i vor Magt, og vi satte Vagt derved. Men nu erklærede Størsteparten af Høvedsmændene, at det ej lod sig gjøre at angribe fra denne Kant. »Fjenderne ere i saa stor Fordel,« raabte de, »at vare vi end to tusinde flere, slog vi dem dog ikke!« Vi befæstede da i Skyndsomhed vor Lejr. Broen over Elven var i vor Magt; Akershus havde vi i Ryggen, og i Nødsfald kunde vi end ydermere dækkes af Skytset paa vore Skibe. Vi var saaledes vel forvarede. Dog var det ikke værd at nøjes dermed! Et svagt Punkt havde Kong Christierns Stilling — fra Søsiden. Her laa, langs Bjørviken hen ad Slottet til, en Mængde Søboder, hvor Oslo Borgere havde deres rige Forraad og Oplag, og herfra maatte Angrebet rettes. Det gik da ogsaa for sig Dagen efter. I gode

Herrer kunde den Dag have set den højærværdige Bisp, Knud Gyldenstjerne, ro fra Skib til Skib for at uddele sine Befalinger, og jeg kan for Sanden sige, at Bispen mere lignede St. Maurits end St. Nikolaus! Om Aftenen udrykkede vi alle til Hobe. Ved Broen over Akerselven tog vi Stilling, og i fuld Slagorden stod Kong Christiern ved den modsatte Side. Men nu skete der, hvad Fjenden ej havde ventet. Ude fra Flaaden lød et Skud. Det var Signalet. Kun halvmørkt var det i den blide Majnat, og op ad Fjorden, saa stærkt som de kunde trække paa Aarerne, roede vore Folk en lang Række Baade frem mod Søboderne. Snart var vi komne dem paa nært Hold, og hundrede Brandpile foer gjennem Luften, mens Skytset i det samme tordnede løs fra hele Flaaden, og Drøn efter Drøn gjenlød ud over Fjord og Klipper . . .

». . . Da lød der et Forfærdelsens Skrig inde fra Oslo; thi Borgernes Skibe og Boder stod i den lyse Lue, og de rige Oplag, som Kong Christiern havde tænkt skulde kommet hans Hær til gode, blev Tilintetgjørelsens Bytte . . .«

»Snildt handlet — snildt handlet!« mumlede Kongen og rettede sig lidt op i Armstolen. »Skynd jer, Peder Skram — fortæl videre!«

Men Peder Skrams Ansigt, der havde set frejdigt og straalende ud ved Erindringen om

den foregaaede Kamp, skiftede pludselig Udtryk, og han fortsatte mere dæmpet:

»Eders Naade — hermed ender den Part af min Beretning, som jeg helst aflægger. Det tykkes mig, vi var komne til Oslo for at slaas, ikke for at underhandle . . . Guds Kors og Død! Det Spil, som nu begyndte, kunde pine Sjælen ud af Livet paa en redelig Krigsmand! Kong Christiern skikkede os Brev, om vi vilde sende Fredsmæglere ud under gjensidigt Lejde; thi han var nu optændt af slig Mildhed og Gudsfrygt, at han fremfor alt vilde undgaa Blodsudgydelse . . . Nu, eders Naade har jo selv tilskrevet Mogens Gyldenstjerne, at I gjærne saa, at det kunde komme til et Forlig med Kong Christierns Landsknægte; I vilde tilsige dem fri Afmarsch gjennem Danmark til Tyskland, naar Freden var sluttet, og end mere har eders Naade givet eders Befalingsmænd frie Hænder i al denne Handel. Derefter rettede sig Hr. Mogens og hans Broder og de andre kloge Raadgivere . . . Men Gud forlade eders Naade for de Underhandlinger, som derved er afstedkommet; thi de tykkes mig at have saa lidet godt i Følge, at det gjør En syg om Hjærtet at tænke derpaa . . . Der blev skikket Breve og Bud frem og tilbage, og første Gang samledes Fredsmæglerne paa den grønne Plads under Egebjerget. Kong Christiern forlangte Gjenindsættelse

i alle sine Riger og Lande, og herpaa blev der givet bestemt Afslag, som ret og billigt var. Vi var komne hid, svaredes der, for at udfri Kong Frederiks Lande, ej for at bortforhandle det ringeste Stykke deraf. Da nedstemte Christierns Raader deres Fordring til Norge alene, men der blev givet dem samme Svar som før. Man enedes nu om, at Lejdet blev forlænget til den næste Dag, og Kong Christiern skulde da selv komme tilstede. Det skete ogsaa. Meget syntes Hans Naade at have forandret sig i sin Udlændighed; han var Mildheden selv og sagde til os, at vi skulde ikkun kjende hans Hjærte. Men hans Raadgivere stod hos ham, og det syntes os, som blodige Skygger fra Stockholms Torv vinkede advarende, at vi ej turde tro ham. Han talte bevægelige Ord; men eders Naades Sendebud holdt urokkelig fast ved det Svar, de én Gang havde givet, og tilsidst bad Kong Christiern, at vi vilde raade ham de bedste Raad, thi han vilde gjærne efterfølge dem. Da blev der sagt ham, at han trøstig skulde begive sig til eders Naade; man tvivlede intet om, at eders Naade vilde forsørge ham med en ærlig, kristelig, fyrstelig Underholdning, langt bedre, end man paa dette Sted havde Fuldmagt til at tilsige ham . . . Kong Christiern lovede at tage dette Tilbud i Betragtning; men siden hen stillede han saadanne Vilkaar, at vi ej uden videre turde

antage dem; thi han krævede iblandt andet, at Norges Rige, baade søndenfjælds og nordenfjælds, skulde blive staaende under ham i samme Skikkelse, som det var, da vor Flaade kom ind for Oslo, og saaledes skulde det forblive, indtil det var kommet til et endeligt Forlig med eders Naade . . .

»Dermed er Underhandlingerne strandede, og Fejden begyndt paany. Næst efter, at vi skulde lægge alt dette aabent for eders Naade, er det paalagt os at anholde om yderligere Forstærkning af Landsknægte, nogle Skibe med Proviant samt ti til femten tusind Mark til Knægtenes Lønning. Knud Gyldenstjerne lader mig sige eders Naade, at om han faar slig Forstærkning, skal det vel lykkes ham at bringe alt til en god Ende og nedlægge Kong Christierns Magt . . .«

Peder Skram tav — træt af den lange Beretning og synlig misfornøjet med det Hverv, der var paalagt ham.

Junker Wilken Steding, en lille, gammelagtig Herre med et kløgtigt Ansigt, rejste sig op, og med en ærbødig Bøjning henimod Kongen tilføjede han:

»Som den, der har overværet alle disse Underhandlinger, bekræfter jeg i ethvert Punkt den Beretning, som eders Høvedsmand, Peder Skram, har aflagt for eders Naade.«

Kongen havde med skiftende Minespil hørt paa den omstændelige Redegjørelse. Snart tændtes der et hastigt Glimt i hans Øjne, snart lukkede han Øjelaagene halvt i som for at skjule sine Tanker, og alt imens gned han de smalle Hænder mod hinanden.

»Og nu din egen Mening, Peder Skram?« spurgte han.

»Min egen Mening, eders Naade? Nu — jeg foretrækker at slaas for jer fremfor at skikkes afsted som Sendebud. Men tør jeg frit sige min Mening, da er det den, at eders Befalingsmænd i den norske Krig tykkes mig at trænge haardelig til et tydeligt Fingerpeg, hvorefter de kunne handle . . .«

»Et tydeligt Fingerpeg!« gjentog Kongen og lukkede denne Gang Øjnene næsten helt i, som om han overvejede Ordene meget nøje. »Og hvad siger I, Hr. Rigshovmester?«

Mogens Gjøe saâ med et forskende Blik hen paa Kongen og svarede:

»Jeg formener, at Peder Skram har truffet det rette. Om ej Urede og anden Misforstand skal opstaa, bør eders Befalingsmænd tydeligere end forhen kunne vide, hvor vidt de tør gaa . . .«

»Deri er jeg ej fuldt enig med jer . . .« Kongen saâ langsomt fra den ene til den anden af sine Raadgivere. »Den Forstærkning, man kræver, skal jeg hidskikke efter Evne og Lejlighed;

thi det er mit Ønske, at mine Befalingsmænd med Magt skulle fordrive Kong Christiern af Norge og ingen Handel indgaa med ham, uden at han vil give sig paa Naade og Unaade. Jeg beder jer vel mærke jer disse mine Ord! Men om det kommer til videre Underhandlinger, som jeg ej ligefrem vil forbyde eller hindre, da finder jeg det tjenligst at henstille alt andet til mine Befalingsmænds egne gode Raad!«

Kongen betonede stærkt disse Ord, og de efterfulgtes af nogle Øjeblikkes Tavshed. Peder Skram saa fra Kongen hen til Mogens Gjøe, men Rigshovmesteren nøjedes med at ryste paa Hovedet, som om han vilde tilkjendegive, at Kongen næppe forandrede sin Mening i den Sag. Tyge Krabbe havde opmærksomt lyttet til Forhandlingerne, men uden at give sit Besyv med. Det lod til at være ham lidet magtpaaliggende, hvad der blev besluttet. Han havde taget Jomfru Elsebes Brev frem og drejede det frem og tilbage i Haanden. Saa snart Kongen tav, aabnede han Brevet og kiggede med en fortrædelig Mine deri.

Da alle vedblev at tie, tog Peder Skram endnu en Gang til Orde:

»Eders Naade — jeg har udrettet det Ærinde, som Knud Gyldenstjerne har fortroet mig, og ej mindre trolig skal jeg bringe Bispen og eders øvrige Befalingsmænd det Budskab, hvormed I

skikker mig tilbage. Men om eders Vilje skulde mistydes paa den ene eller den anden Vis, da beder jeg eder mindes, at Skylden ej er min . . .«

»Du nærer unødvendig Frygt, Peder Skram!« svarede Kongen, der atter havde lænet sig træt tilbage i Stolen. »Min Vilje kan ikke mistydes. For yderligere Sikkerheds Skyld forlanger jeg, at ingen af mine Sendebud, Mester Knud Gyldenstjerne saa lidt som nogen anden, maa give sig i Underhandlinger med Fjenden uden de menige Befalingsmænds og Høvedsmænds Samtykke, saaledes at de alle staa mig til Ansvar for, hvad der maatte ske. Endvidere paalægger jeg jer indstændig at skikke Bud og Tidende til mig med større Ilsomhed end forhen. Alt dette skal i nøje Overensstemmelse med mit mundtlige Ord blive nedskrevet i det Sendebrev, som min Sekretær, Mester Jul, endnu i Aften skal udfærdige . . . Og dermed Gud befalet!«

Kongen rejste sig op. Hans Mine var bleven bedsk og vranten, ligesom kort forinden de norske Sendebud var indtrufne.

»I undskylder, Mogens Gjøe, at vi gaar til Ro og forsømmer at tage Del i eders Drikkelag. Vi mærker, at vore Kræfter ikke slaar til længer. Men tag eder vel af vore Venner! Junker Steding og Peder Skram siger ej Nej til et ærligt Krus Vin, om jeg kjender dem ret . . .«

Kongen vinkede ad Mester Jul og gik henimod Døren. De forsamlede Herrer bøjede sig tavse. Men saa snart Kongen var borte, kom Tyge Krabbe i stor Fart hen til Peder Skram; hans Ansigt blussede af Vrede, og i den fremstrakte Haand holdt han Jomfru Elsebes Brev.

»Lad os tøve en Kjende, inden vi gaar til Drikkebordet!« udbrød Marsken. »Jeg har først et Ord at sige jer, Peder Skram! I er jo saa dydelig en Herre, at I vel aldrig kunde forsvare for jer Samvittighed at sætte Børn op mod deres Forældre, saa de glemte den skyldige Ærefrygt, som af Gud og Øvrighed er befalet . . .«

»Raser I, Tyge Krabbe! Eller har I alt faaet en Rus, før Laget begynder? I viser jo det hvide ud af Øjnene og teer jer, som I var gal! Hvad er der hændet jer?«

Peder Skram havde vendt sig om mod Marsken og saâ forbavset paa ham. Mogens Gjøe og Junker Steding var gaaet i Forvejen ud af Salen.

»Hvad der er hændet mig!« gjentog Hr. Tyge med voxende Ilterhed. »Der er hændet mig det, at I, Hjærtensven, som er saa frugtbar paa gode Raad, nok ogsaa har raadet liden Elsebe til at gjøre Opstand og Opsætsighed mod mig, og Kongen har I faaet til at blande sig i Sagen! Alt det har I vel udrettet sidste Gang, I kom hid fra Norge! Hans Naade blev jo saa varm

om Hjærtet, da han hørte eders Bedrifter, at han gjærne vilde lønne jer af al sin Formue. Havde det staaet til ham alene, havde han vel kaaret jer til Overbefalingsmand for det nye Krigstog eller allenfals til Øverste for alle Knægtene! Men Rigens Raad havde dog ogsaa et Ord at sige, og nu blev den tapre Reinvald af Heidersdorf foretrukken fremfor jer . . . Saa meget des bedre, siger jeg jer i al Oprigtighed; thi det tykkes mig, at der er kommet et stort Overmod op i jer, siden I var ene om at undsætte Hr. Mogens paa Akershus og slap saa vel derfra!«

»I spiller ikke ærligt Spil, Tyge Krabbe!« svarede Peder Skram med blussende Kinder. »Var det ikke jer selv, der ønskede mig til Lykke med de Bedrifter, jeg skulde udføre i Norge! Og alligevel har I siden arbejdet mig imod paa alle Kanter. Det skal dog intet hjælpe jer, Hr. Marsk! I skiller ligefuldt aldrig Jomfru Elsebe og mig fra hinanden!«

»I er ej heller kræsen med eders Midler, gode Ven!« sagde Hr. Tyge arrigt. »Tør I nægte, at I har Lod og Del i det maledidede Brev, som Elsebe har skikket til mig?«

»Jeg kjender intet til dette Brev! Men Elsebes Bestandighed lider jeg paa saa trygt, som om hun allerede var min Viv!«

»Nu — I skal høre, hvad hun drister sig til at skrive til mig!« udbrød Marsken helt ude af sig selv. »Se her . . .!« Han løb Brevet igjennem og læste: »Hjærtekjære Fader, den evige og udødelige Gud skænke dig altid Trøst og Husvalelse, saadan som jeg med ydmygelig Bøn anholder om at annamme den af dig. Intet skulde jeg hellere end til alle Tider at vorde din lydige og kjære Datter, men om du vil berøve mig al min Velfærd og Lykke, aleneste for Vindings og Penges Skyld, og give mig hen til en Husbond, som jeg intet kan elske, ja, fast paa Forhaand maa afsky, da kan jeg ej længere tie dertil. Og du skal da erfare heraf, at jeg med vor naadige Dronnings Samtykke inden fire Ugers Frist vier mit Liv alene til Guds Tjeneste, om du ej forandrer dit Sind i denne Sag, som for mig er mere end Liv og Død. Og intet skal rokke denne Beslutning, saa vist som jeg har svoret at opfylde den ved min Sjæls Fred og Salighed, og hvad helligt er. Betænk alt dette af kristelig Medlidenhed med eders Datter . . .«

»Hvad siger I dertil, Peder Skram?« Tyge Krabbe krøllede hidsig Brevet sammen i sin Haand. »I har for Sanden gode Fortalere!«

»Saa meget des bedre, Tyge Krabbe! En bedre Fortaler end eders kjære Datter kunde jeg ikke ønske mig. Om I var mindre pengegridsk og havde større Kjærlighed i eders

Hjærte, da havde I forlængst føjet jer efter mine og Elsebes Bønner! Jeg giver jer mit Ord paa, at I dog kommer til at bøje jer tilsidst!«

»Men om jeg alt havde givet mit Ord!« svarede Hr. Tyge med noget af sin sædvanlige, listige Mine. »Saa kunde dog hverken I eller Kongen forlange, at jeg skulde bryde det! Eders Medbejler, hjærtenskjære Ven, er en Mand, som man nødig støder for Hovedet . . . Jeg tænkte, I kjendte ham, eftersom I jævnlig maa have truffet ham i den Tid, I har ligget oppe ved Oslo . . .«

»Vaer jer, mens Legen er god!« udbrød Peder Skram med et saa barskt og truende Ansigt, at Hr. Tyge uvilkaarlig førte Haanden hen til sit Sværdfæste. »Jeg finder mig bedre i eders Arrigskab end i eders Gjækkeri! Og jeg synes, vi har talt nok med hinanden! Før jeg vil miste lille Elsebe og se hende som en arm og forgræmmet Klosterjomfru — og I ved saavel som jeg, at hun holder sit Ord — skal jeg i Tide, med ærligt Varsel og Undsigelse, knække Halsen paa jer, gode Tyge, og paa den Junker Guldfugl, hvis Fjer har stukket jer i Øjnene, saa I har tabt Vid og Sans derover . . .«

Med en halvt bedrøvet, halvt harmfuld Mine vendte Peder Skram Marsken Ryggen og gik ud gjennem den samme Dør, af hvilken Mogens Gjøe

og Junker Steding kort i Forvejen havde forladt Værelset. Tyge Krabbe saa efter ham og kløede sig ivrig i Panden. Et bandsat Spil! De havde rottet sig sammen alle til Hobe, Elsebe og Dronningen, Kongen og Peder Skram! Skulde han besinde sig og give Kjøb! Svogerskabet med den stenrige Lybekker-Junker havde fristet ham over Evne. Men paa den anden Side var der Elsebes haardnakkede Modstand og Kongen, der truede med Unaade og Uvenskab. Giftermaalet med Peder Skram var i og for sig ikke til at kimse af, om Elsebe end ikke kom i stor Velstand derved. Ikke heller kunde man vide, hvor længe det gode Forhold til Lybekkerne varede ved. Kom det til Krig i Stedet for til Forbund med Hanseaterne, hvad blev der saa af de lokkende Udsigter, man havde vist ham som den sikre Frugt af Svogerskabet med en af Lybeks mest formaaende Raadsherrer? . . . Men han havde nu én Gang sat sig i Hovedet, at Elsebe ikke skulde have sin Vilje. Det var en maledidet Sag, det hele. Om hun nu rakt ud nægtede ham Lydighed, og Kongen og Dronningen havde hun paa sin Side . . .

Hr. Tyge kløede igjen sin Pande, som om han vilde kradse al Huden af den. Han fortrød sin Hidsighed. Det var altid det raadeligste at vise Maadehold og Besindighed, ikke forivre sig. Allenfals paa Skrømt vilde han drikke Forlig

med den bandsat hidsige Peder Skram. — I dette priselige Forsæt begav Marsken sig paa Vej til Hr. Mogens' Kammer, og i Frastand kunde han høre, at Drikkelaget allerede var i fuld Gang.

— Ved Daggry den næste Morgen brød Peder Skram og Wilken Steding op fra Gunderslevholm. Kongen havde ved Afskeden givet dem et forseglet Brevskab med til Knud Gyldenstjerne og sagt dem et hjærteligt Farvel med Ønske om en god og hurtig Rejse.

De red afsted, saa hurtig Hestene kunde løbe, og ved Middagstid saâ de Spirene af Slangerup Kirke, thi de vilde lægge Vejen gjennem Nordsjælland til Ørekrog, for derfra at indskibe sig til Oslo. Peder Skram var vel ikke helt tilfreds med Udfaldet af sin Sendelse, thi det kom ham stadig i Tankerne, at Kongen kun havde givet dem halv Besked; men allenfals havde han den Trøst, at hans Hverv som Sendebud var til Ende, og han kunde igjen komme til at tage Del i Krigen. Med Hr. Tyge havde han den foregaaende Aften drukket Forlig; Marsken havde gjort mange Undskyldninger for sin Ilsindethed og paany forsikret ham om sit gode og redelige Venskab.

Medens Peder Skram tænkte paa alt dette, og Junker Steding ligeledes var sysselsat med

sine egne Tanker, hørte de Hovslag bag ved sig. Det lod til at være en rejsende, som havde knapt med Tiden; thi han red i fuldt Firspring og halede stærkt ind paa dem.

Peder Skram og Junker Steding holdt deres Heste an, og idet de vendte sig om, saâ de en lille, tynd Mand i sort Skriverkappe, der klamrede sig fast med Hænder og Fødder til det prægtige Dyr, der bar ham. Huen havde han tabt undervejs, og Kappen flagrede omkring ham, men han syntes ikke at have Tanke for andet end at holde fast baade i Tømme og Manke for ikke at blive kastet af.

»Min Tro, om det ikke er Mester Jul, Kongens Skriver!« udbrød Junker Steding. »Hvad Budskab kan han bringe?«

»Allenfals et Bud, der haster!« svarede Peder Skram. »Thi han spilder saa vist ikke Tiden, hvor daarlig han end sidder til Hest!«

Rytteren var imidlertid kommen nær ind paa dem og vinkede og raabte af alle Kræfter, skjønt der ikke længer syntes at være nogen Fare for, at de to Junkere skulde ride fra ham. Nu standsede han Hesten med et hidsigt Ryk i Tøjlen og prøvede paa at sætte sig til rette i Sadlen.

»Guds Kors, hvor I ser ud!« udbrød Peder Skram. »Hvad er der hændet, Mester Jul, siden

I har redet Helsen og Førlighed af jer for at indhente os?«

»Gud bedre det, Hr. Junker!« svarede den lille Skriver med en ynkelig Mine. »Havde jeg maattet ride ikkun en halv Mil endnu, saa havde jeg ikke længere havt Kræfter til at hænge fast paa Hesteryggen, men jeg var uhjælpelig bleven kastet af og havde aldrig naaet jer . . .« Den lille Mand tav forpustet og tørrede Sveden af Panden med sit Kappeærme.

»Hvi sendte Kongen da ikke en mere øvet Rytter end I?«

»I kan vel tænke, at jeg før har siddet til Hest!« gjenmælede Mester Jul i en fornærmet Tone. »Jeg er vant til at ride min egen Kleppert — et fromt og adstadigt Dyr. Men Hans Naade gav mig i Morges sin hurtigste Hest — Gud forlade ham det! Jeg skulde for enhver Pris indhente jer, inden I naaede Ørekrog. I Førstningen gik det saa taaleligt endda, skønt jeg sad med Hjærtet i min Hals; men jeg kunde ikke i Længden taale den flyvende Fart. Jeg blev hovedsvimmel, og havde jeg ikke klynget mig saa bravt fast til det maledidede Dyr, saa var jeg forlængst bleven kastet af . . . Min Anstand og Værdighed kunde jeg ikke tænke paa, naar det gjaldt at udrette Hans Naades Ærinde . . .«

»Nuvel — og hvori bestaar dette Ærinde?« spurgte Peder Skram. »Jeg ved, I er en pligttro Mand, Mester Jul!«

»Strax, da I og den velbyrdige Junker Steding var dragne bort i Morges,« berettede den lille Skriver i en ivrig Tone — »faldt Hans Naade i en sær Uro. Han gik frem og tilbage i den lille Rosenlund, som støder op til Hr. Mogens Gjøes Gaard, og jeg mærkede, at Hans Naade var i slet Lune; thi han havde kaldt mig til sig for at give mig Underretning om nogle Brevskaber, der skulde besvares; men som jeg nu stod og ventede i den kølige Morgenstund, ænsede Hans Naade mig intet. Jeg var isnende kold om mine Fødder; thi Duggen laa i Græsset, og jeg havde den ene Gang efter den anden tilkjendegivet mit Komme med en ydmyg Hosten. Omsider fik Hans Naade Øje paa mig og tiltalte mig med de Ord: »Mester Jul — kan du for en Gangs Skyld ride, saa hurtig min flinkeste Hest kan bære dig afsted?« Jeg bøjede mig og svarede, at eftersom Hans Naade ønskede det, var jeg rede. »Godt — saa sætter du dig ufortøvet i Sadlen og følger efter Peder Skram og Junker Steding. Du rider lige til Ørekrog, om det gjøres nødig. Men indhente dem skal du!« . . . »Ja, eders Naade,« svarede jeg. »Og du bringer dem da denne Befaling fra mig: De skulle, paa vore Vegne, mundtligen forbyde Knud Gylden-

stjerne at gjøre eller indgaa nogen Handel eller Kontrakt med Kong Christiern, uden at han vil give sig paa Naade og Unaade i vore Hænder . . .« Jeg maatte tvende Gange opramse disse Ord for Hans Naade, for at jeg nøjagtigen kunde gjentage dem for eder, og strax efter sad jeg i Sadlen. Gud bedre det for Rejse! Hvert Lem i min arme Krop er som knust og forvredet; men Hans Naades Ærinde har jeg udrettet, og med en ærlig Samvittighed kan jeg vende tilbage . . .«

Mester Jul udstødte et dybt Suk og samlede den støvede Kappe omkring sig, Peder Skram rakte ham Haanden og sagde:

»Det er et godt Budskab, I har bragt, Mester! Kongens Ord har jeg nøje indprentet mig, og ej et eneste af dem skal blive forvansket. De tykkes mig at give større Klarhed end forhen over Hans Naades Vilje, saa ingen Mistydning længer kan ske. Saa meget des bedre! Sig Kongen, at jeg fortsætter Rejsen tilbage til Oslo med lettere Hjærte, end jeg begyndte den . . .«

»Det skal jeg, naadige Herre!« svarede Mester Jul. »Jeg vender flux om, skjønt vi er nær ved Slangerup By, og jeg kunde trænge haardelig til at gjøre Rast. Men Kongens Tjeneste fremfor alt!«

Den lille Skriver samlede Tøjlerne og gjorde omkring. Han og hans Hest syntes lige udasede,

og han vilde knapt naa hjem i saa flyvende Fart, som han var redet ud.

Peder Skram og Junker Steding fortsatte deres Rejse. Inden Aften kunde de være i Ørekrog, hvor et Skib ventede paa dem . . . Solen brændte og sved, og ikke et Vindpust rørte sig. Men ret foran dem skimtede de Brynet af de store Skove, der strakte sig paa den anden Side Slangerup op imod Sundet.

»Det synes mig, at vi alt er et godt Stykke fremme!« sagde den unge Høvedsmand og sporede sin Hest hen paa Siden af sin Ledsager. »Faar vi Vejr og Vind nogenlunde med os, skal det ikke vare mange Dage, før vi er i Oslo, og tænker I som jeg, skal vi tale Mester Knud Gyldenstjerne og de andre Befalingsmænd saa varmt til, at der atter skal komme god og lystig Gænge i Fejden . . . Nu ved vi da, hvad der er Kongens Mening!«

»Maaske — maaske, gode Peder Skram!« nikkede Junker Steding med stor Betænksomhed. »Vi har allenfals baade Brev og mundtligt Bud med tilbage . . . Men ikke ved I og ej heller jeg, om det gjør Sagen klar . . .«

Og Junkeren saa med et kløgtigt Blik paa sin unge Rejsefælle.

FEMTE KAPITEL.

Lejdebrevet.

Fra den dansk-lybske Flaade, som laa ved Oslo, roede nogle Baade op mod Akershus, thi der skulde samme Dag holdes en Sammenkomst paa Slottet mellem de hidkomne Befalings- og Høvedsmænd. En Del af disse havde Kvarter i den opslaaede Lejr ved Akerselven, andre havde faaet Borgeleje hos Hr. Mogens Gyldenstjerne, men der var ogsaa dem, der foretrak at blive ude paa Skibene, saa længe der intet var at udrette i Land.

Det var en af de første Dage i Juli Maaned. Men trods Midsommertiden var det truffet ind med køligt og ustadigt Vejr, og der laa skyet Luft over Fjord og Fjælde. Ude i de mange Fartøjer, der dækkede Oslo Havn saa tæt, at man kunde træde fra det ene Skib over i det

andet, smældede Vinden med Vimpler og Tove, og Vandet i Havnen sprøjtede med smaa, skrappe Kast op ad Skibenes Sider, medens de duvede og vippede i den friske Paalandsblæst.

I en ganske lille Jolle, der var sat ud fra et af de danske Fartøjer, og som nu roede i lige Linie over mod Slottet, sad i Agterstævnen en lyshaaret og skulderbred Høvedsmand og paa Toften nærmest ved ham en yngre, krigsklædt Svend, medens en Karl, der syntes altfor lang og altfor tung til en saa lille Jolle, trak paa Aarerne forude. Jollen vippede op og ned og tog jævnlig et Sprøjt ind fra Søen.

»Hvi lod I ikke et sømmeligt Fartøj sætte ud, kjære Peder Skram!« brummede den unge, krigsklædte Svend. »Vi bliver gjennemblødte i denne Nøddeskal, inden vi naar Slotsbryggen, og det gaar ud over vore fine Klæder. Mig kan det være det samme, for der er ingen, der lægger Mærke til mig, men I, Herre, der skal tage Part og Del i Underhandlingerne — I skulde dog gjærne optræde efter eders Rang og Fornemhed og ikke som en druknet Mus, der er trukken op af Fjorden . . . Der kom et nyt Skvæt, værre end noget af de andre!«

»Arild Jenssøn!« sagde Høvedsmanden agter i Jollen. »Jeg er saa gnistrende arg og forbitret, at jeg er lige glad, om Jollen gaar til Bunds med os alle tre. Og skjønt du er min synderlig gode

Ven, saa vil jeg dog ikke høre din Tøv og Snak!«

»Kjære Peder Skram!« svarede Arild med et bedrøvet Ansigt. »Jeg kjender jer ikke igjen, siden I forgangen Dag kom tilbage fra Danmark! Aldrig før har jeg set jer modløs og mistrøstet, og det skærer mig lige ind i mit Hjærte, thi det er, som om I var bleven et andet Menneske. I kan vel sige, at det ikke kommer mig ved, eftersom jeg er en ringe Karl i Sammenligning med jer. Men giver I mig ikke Lov til at snakke løs, saa gaar jeg ganske i Hundene! ... Hvad kan I gjøre for alle de Sygens Kunster og Underhandlinger, som de har begyndt, mens I var borte? Og selv om I havde været nærværende, kunde I dog ikke have hindret, hvad sket er. Den kloge Mester Gyldenstjerne holder paa, at der skal sluttes Forlig, og hvad hjælper det saa, hvad vi andre siger!«

»Men Kongens Befaling, som jeg overbragte! Den har de ikke været lydige. Det havde endnu været Tid til at bryde Underhandlingerne af, om Kong Christiern ej vilde give sig paa Naade og Unaade. Thi saaledes lød Kongens Ord. Dog lige meget — jeg skal dundre for deres Øren, og er der Gnist af Redelighed i dem, saa betænker de sig endnu en Gang, før de underskriver Lejdet! Ro til, du Pokkers Hjemløs!« raabte Peder Skram til Manden forude. »Vi

bliver den sidste Baad, som lægger til ved Bryggen!«

Svend Hjemløs trak af alle Kræfter paa Aarerne, og kort efter lagde de til ved Slotsbryggen. Jollen var paa det Tidspunkt halvt fuld af Vand, og skulde Overfarten have varet længere, maatte de utvivlsomt have svømmet det sidste Stykke af Vejen.

Men Peder Skram ænsede ikke Søvandet, der drev ned ad hans fine Støvler og Hoser. Ledsaget af Arild Jenssøn, gik han hurtig op mod Slottet, medens Svend Hjemløs blev tilbage ved Jollen. —

Størsteparten af de danske og lybske Befalingsmænd og Sendebud havde forsamlet sig i Lensmandens Kammer, og idet Peder Skram og hans Ledsager traadte ind, lød der forvirret Støj og Mumlen fra den store Forsamling. Ved et Bord, der var stillet frem midt paa Gulvet, sad Slotsherren, Hr. Mogens, og nærmest ved ham hans Broder, Bispen Knud Gyldenstjerne, der var Øverstbefalende over det norske Krigstog. Blandt de andre danske og lybekske Herrer saa man Rigsraad og Ridder Niels Lykke, der en Gang havde været Christiern den andens betroede Mand, Øversten Reinvald af Heidersdorf, Junker Wilken Steding, Geert Odingbergk og Joachim Sandov, der samme Dag var indtruffet fra Raadet i Lybek,

samt mange menige Høvedsmænd fra den forenede dansk-lybske Krigsstyrke.

»I gode Venner, Raader og Høvedsmænd, Danske og Lybske,« sagde Mester Knud Gyldenstjerne, idet han hævede Stemmen og slog til Lyd — »I høre nu vel efter, hvad her skal underskrives og besegles! Hver Mand har fundet det raadeligst, at vi have givet os i venlig Handel med Kong Christiern, og Overenskomst er nu udfærdiget derom, at Hans Naade følger med til Kjøbenhavn under frit Lejde for selv at forhandle sin Sag og sit Ærinde hos sin kongelige Farbroder. Dog gives Lejdet kun paa det Vilkaar, at hverken Kong Christiern eller hans Ledsagere hemmelig eller aabenbart handle noget til Skade for den regerende Fyrste i Danmark. Ikke heller have vi paa kongelig Majestæts Vegne tilsagt Kong Christiern saa meget som en Penning eller Pennings Værdi, men ikkun og aleneste det, at naar han kommer til Hans Naade Kong Frederik, skal han mildelig og kristelig annammes, og dersom han ej enes med kongelig Majestæt, da lyder vort Lejde saa vidt, at vi skulle frit og ukrænket føre ham enten tilbage til Norge eller til et Sted i Tyskland tilligemed de af hans Tjenere, der frembære Ønske om at ledsage ham . . .«

Medens Knud Gyldenstjerne talte, havde Peder Skram nærmet sig Bordet, og han stod nu

midt iblandt de forsamlede Raader og Høvedsmænd.

»Dette Raad og Forlig er vi kommet til,« vedblev Bispen, »trods nogen Modstand, som det har mødt hos dem, der foretrak at vedblive Fejden. Men om vi saa var hundredetusind Mand flere, end vi ere, vilde vi dog ikke gjenoptage Krigen med Kong Christiern; thi vi kunde aldrig forsvare for Gud og ej heller for Kong Frederik i Danmark at handle saaledes, efter at Kong Christiern har tilsagt os, at han vil give sig mod frit Lejde til sin Farbroder for at underhandle om en kjærlig og varig Fred. Under disse Omstændigheder skulde det ikkun geraade os til Skam, om vi lod det komme til Blodsudgydelse; ja, gjorde vi det, vilde vi sikkerlig drage Guds Vrede over os, saa at han gav Kong Christiern Sejren. Thi jeg vil minde eder om, at Kong Christiern indtager en stærk Stilling, som han ikke lader sig lokke ud af, og desforuden kan han med Lethed undslippe til Ærkebispen Gustav Trolles faste Slotte, dersom han maatte finde det tjenligt. Derfor have vi handlet, som sket er, og som vi fortrøster os til at kunne forsvare for Gud, for Kong Frederik og for alle ærlige og kristelige Mennesker . . . Der staar ikkun tilbage, at vi alle fæste vort Navn og Segl paa dette Brev og Lejde . . .«

»Ikke alle!« sagde en stærk Stemme bag ved Bispen. »Tøv lidt, Knud Gyldenstjerne, før I og disse gode Mænd sætter eders ærlige Navn under det Djævlens Brev . . .«

»Jeg vil svare jer, Peder Skram, at her er intet at tøve efter!« Knud Gyldenstjerne vendte sig hurtig om og saa med et vredt Blik paa den unge Høvedsmand. »I har hørt min og disse Mænds Mening i denne Sag! Ingen af os er til Sinds at handle anderledes, end det alt er vedtaget . . .«

»Saa hør ogsaa min Mening!« sagde Peder Skram og gik tæt hen til Bordet. »I kan ikke mistyde det Budskab, jeg bringer fra Gunderslevholm: »Ingen Handel eller Kontrakt maa indgaas med Kong Christiern, uden at han giver sig paa Naade og Unaade i vore Hænder!« Det var Kongens sidste Ord til mig! I paadrager jer et stort Ansvar, Knud Gyldenstjerne, og I med, I danske og lybske Herrer, om I handler derimod!«

»Men I glemmer, gode Peder!« svarede Bisp Gyldenstjerne med en overlegen, fornem Mine, »at der staar i Kongens Sendebrev, som I selv har bragt os: »Intet ville vi dog ligefrem hindre eller forbyde videre Underhandlinger, men kommer det dertil, henstille vi alt andet til vore Befalingsmænds eget gode Raad.« . . . Statssager synes I ikke at have synderlig Forstand paa, Peder Skram!«

»Det er vel muligt!« udbrød Peder Skram, der ikke længer kunde styre sin Heftighed. »Og derfor siger jeg ogsaa: Til Helvede med de kloge Kunster! Lad os faa ærligt Spil! Ingensinde har det været Kong Frederiks Hensigt at give sin Brodersøn frit Lejde! . . . Guds Kors og Død! Hvi gjemmer I jer dernede, Junker Steding? Og hvorfor bekræfter I ikke mine Ord? I var dog selv Vidne til det Ilbud, Mester Jul bragte os fra Kongen!«

Den lille, sirlige Junker sad langt nede ved Bordet og syntes at have puttet sig af Vejen mellem sine Sidemænd, de lybekske Sendebud, Geert Odingbergk og Joachim Sandov. Ved Peder Skrams højrøstede Ord gav det et Sæt i ham. Men derpaa rystede han paa Hovedet, satte et kløgtigt Ansigt op og svarede:

»Jeg hørte vel den Besked, som Kongens Sekretær bragte os. Men ikke tilkommer det mig at tage noget Ansvar her. Den højærværdige Bisp Gyldenstjerne har ikke mindre Ret i sin Udtydning af Sendebrevets Ord — jeg nærer derfor ingen Betænkelighed ved at underskrive Lejdet . . .«

»Det skal I faa Last og Skam for, Wilken Steding!« udbrød Peder Skram med voxende Harme. »Det synes, som om en Djævlens Underfundigheds Aand har besat jer alle til Hobe!

Er vi da slige Krystere og Kjærlinger, at vi ikke kunne føre denne Fejde til Ende paa redelig Vis! . . . Tal, Mogens Gyldenstjerne — af jer venter jeg i det mindste at høre et Mandhaftighedens Ord, der kan sprede den lumre og trykkende Luft omkring os!«

»Kjære Peder Skram!« svarede Hr. Mogens. »I giver jer hen i ufornøden Ivrighed. Efter det Fuldmagtsbrev, som Kongen alt forlængst skikkede hid til Akershus, skulde jeg søge Underhandling med Kong Christierns Landsknægte. Alene i Kraft deraf kunne vi forsvare den Handel, som her er indgaaet, og hvortil alle nærværende Raader og Høvedsmænd have givet deres Samtykke. Vi var gode Narre, om vi ikke tog et Forlig, der sluttes paa saa rimelige Vilkaar. Fordi man har Vildtet i Strikken, er man endnu ej sikker paa det, før man ogsaa har det i Sækken! Kong Frederik vil vide os Tak for, hvad vi har udrettet!«

»Saa har jeg intet mere at sige i denne Forsamling!« svarede Peder Skram med harmglødende Kinder. »Gud forlade jer, Mogens Gyldenstjerne, at endogsaa I har svigtet mig! Jeg havde mindst ventet det af jer. Det Lejde, I er med til at underskrive i Dag, vil føre adskillig ondt med sig, og til ringe Ære vil det tjene os hos vore Efterkommere . . .«

Peder Skram vendte sig om for at gaa. Der lød rundt omkring ham vrede og spottende Stemmer, som raabte i Munden paa hinanden:

»Vil I være klogere end vi andre, Peder Skram! — Giver I jer af med at forudsige Fremtiden!« — Men højest af alle skreg en skingrende, spids Stemme:

»Naar selve de mægtige, lybekske Sendebud har bøjet sig for Mester Gyldenstjernes Forestillinger, saa kan en menig Skipper eller Høvedsmand som I vel ogsaa gjøre det!«

Peder Skram var kommen et godt Stykke henimod Døren, men ved Lyden af denne Stemme drejede han hurtig Hovedet om og nærmede sig atter Midten af Salen. Hans Øjne, der ellers kunde skinne af godmodigt Lune, skød gnistrende Lyn, og han spurgte med en Stemme, der rungede under Loftet:

»Var det jer, Geert Odingbergk, der talte?«

»Just mig, Hr. Høvedsmand!«

Peder Skram maalte Lybekkeren med et truende Blik:

»Geert Odingbergk — I er mig en vissen og viderværdig Karl! Og mit gode Sværd brænder mig i Haanden, hver Gang jeg ser jer for mine Øjne! Hidtil har jeg ladet jer slippe; men i Dag undsiger jeg jer, og er I ej saa stor en Kryster, som eders gunstne Fjæs lader formode,

saa mødes vi, inden Sol gaar ned, for at en af os kan bide i Græsset . . .«

»Stille, I Herrer!« raabte Knud Gyldenstjerne. »Vi er samlede i Landets og Kongens Anliggende og har ej Stunder til uvedkommende Kiv og Trætte. Det er mit Ønske, at alle skulle enes i denne vigtige Sag, og derfor beder jeg jer betænke jer vel, Peder Skram, inden I adskiller jer Handlemaade fra vor . . .«

»Jeg har intet at betænke!« svarede Peder Skram. »Og jeg vil ej være Vidne til, hvad her skal foregaa!«

»Nægter I at underskrive Lejdebrevet til Kong Christiern?«

»Jeg nægter at underskrive det — for mit ærlige Navns og min Samvittigheds Skyld! Nu kjender I Aarsagen!«

De vrede og truende Stemmer lød endnu mere højrøstede end før. Nogle af Befalingsmændene var sprungne op fra deres Sæde ved Bordet. Lybekkeren Geert Odingbergk havde rasende knyttet sine Hænder og stirrede efter Peder Skram med et giftigt Blik; men den unge Høvedsmand lod ikke til at bemærke den Uvilje, hans Ord vakte; han gik rolig henimod Værelsets Udgang, hvor Arild Jenssøn sluttede sig til ham. — —

De kom ud af Slottet. Den stærke Paalandsblæst var tagen til i Styrke. Skyerne jog gjennem

Luften saa tunge og sorte, som om det havde været en sen Efteraarsdag, og nu og da kom en heftig Regnbyge, blandet med Hagl. Nogle af Skibene havde revet sig løs fra deres Fortøjninger og huggede stærkt i den oprørte Fjord, medens Mandskabet om Bord havde travlt med at udbedre den Skade, som Stormen allerede havde forvoldt. Nede ved Slotsbryggen laa Svend Hjemløs endnu med Jollen. Han havde brugt Tiden til at øse Jollen læns og ventede nu paa, at Høvedsmanden skulde komme tilbage.

Peder Skram tilbagelagde Vejen fra Lensmandens Kammer ned til Slotsbryggen uden at mæle et Ord, og hans Ansigt havde et mørkt og modfaldent Udtryk, som ellers var det ganske fremmed. Den ene Gang efter den anden skottede Arild Jenssøn til ham og rystede bekymret paa Hovedet, thi aldrig før havde han set sin Ven og Fælle i et saadant Lune.

»Kjære Herre,« sagde han omsider, da de var komne ned til Jollen, og Peder Skram endnu ikke gjorde Mine til at aabne Munden. »I bliver for Sanden krank og faar onde Vædsker i Blodet, om I giver jer hen til denne Mistrøstighed, thi den er jer Natur imod . . . Og hvad er saa det hele? I har handlet, som I fandt det ret og billigt, og hvad de andre har vedtaget og besluttet, kan ikke komme paa eders Kappe . . .«

»Men det vil føre til Fortræd og Ulykke — det føler jeg saa vist, som om jeg saâ det for mine Øjne!« mumlede Peder Skram. »Og hvad vil du vel, jeg skal svare Kongen, om han bebrejder mig, at det Bud, jeg bragte fra ham, ikke har baaret bedre Frugt!«

Arild Jenssøn rystede paa Hovedet ligesom før.

»Hvad vil I plage jer med de Griller, Peder Skram! Det nytter intet! En Guds Lykke er det, at I undsagde den bandsatte Lybekkerjunker, thi jeg er sikker og vis paa, at naar I blot igjen føler jert Værge i Haanden og kommer til at hugge løs med det, saa fortager alle Grillerne sig flux i samme Øjeblik!«

»Det er vel, at du minder mig derom!« svarede Peder Skram med en Smule livligere Stemme. »Vi fik ej fastsat Mødestedet og ej heller Tiden; men jeg vil, at Tvekampen skal finde Sted endnu i Dag, og Udfordringen har han jo modtaget. Du kommer til at søge Lybekkeren op, Arild Jenssøn, og aftale det fornødne med ham eller hans Stedfortrædere. Han kan vælge, hvilken Plads og hvilken Tid han vil, og ligesaa hvilke Vaaben. Mig kommer det ud paa et . . .«

»Nu, Herre — Vaabnene maa dog være lige og Fordelene ens paa begge Sider. Men forøvrigt er jeg rede til at udføre eders Ærinde. Det synes mig allerede, at I ser en Kjende

lystigere ud end før. Giver I mig Forlov til at gjøre jer et Spørgsmaal?«

»Hvad vil du spørge om?«

»Kun derom, kjære Peder Skram: den maledidede Lybekker-Junker, Hr. Geert Odingbergk, skulde vel aldrig være den samme nedrige Karl, der staar i Maskepi med Junkeren af Hopfenstein, og som har vovet at bejle til Jomfru Elsebe?«

Peder Skram nikkede med en bister Mine.

»Det er rigtigt gjættet, gode Arild! Du begriber maaske nu, hvorfor jeg længes saa svarlig efter at komme i Kast med Geert Odingbergk, siden han selv har budt mig en Lejlighed dertil . . . Skynd dig at udrette mit Ærinde! Vend tilbage til Slottet og tag Svend Hjemløs med dig. Jeg ror alene tilbage til Skibet . . .«

»Det skal ske, som I ønsker!« svarede Arild Jenssøn. »Op med dig, Hjemløs!« raabte han til den lange Karl, der havde halet Jollen tæt hen til Bryggen, for at Peder Skram kunde gaa om Bord . . . »Vor Høvedsmand begynder at ligne sig selv igjen! Vi skal i Lag med Lybekkerne, Hjemløs, og du faar Lov til at gaa med som Sendebud . . .«

»Det er godt!« brummede Svend Hjemløs. »Jo før, des bedre!«

»Saa bringer du mig Bud ud paa Fartøjet, saa snart du har talt med Lybekker-Junkeren.

Du husker, at endnu i Dag vil jeg have Striden afgjort!«

Med disse Ord sprang Peder Skram i Jollen, og Svend Hjemløs krøb i Land. Arild Jenssøn nikkede sindig:

»I kan stole paa mig, Herre! Den bandsatte Kræmmerhelt skal ikke faa Stunder til at knibe ud; men I skal faa jer Lyst styret og komme til at vexle saa gladelige Hug med ham, at jert Sind atter kan fange Fred og Rolighed . . . Paa snarligt Gjensyn, Herre!«

Peder Skram stødte fra med Aaren og roede ud mod Skibene, medens Arild Jenssøn og Svend Hjemløs travede op over Bryggen for at vende tilbage til Slottet.

»Ser du, Svend Hjemløs!« sagde Arild til sin Ledsager. »Nu maa vi bære os fint ad, som det sømmer sig for Sendebud, der gaar i deres Høvedsmands Ærinde. Hvorfor jeg skulde have dig med, lange Hjemløs, begriber jeg rigtignok ikke. Men du kan drive omkring hernede mellem Fæstningsvoldene, medens jeg gaar op paa Slottet og søger Lybekkeren op. Et nedrigt Vejr er det; men du kan krybe i Læ ved et af Taarnene. Skildvagterne kjender dig jo og ved, at du hører til Peder Skrams Mandskab . . .«

»Skal jeg ikke følge med op paa Slottet?« spurgte Svend Hjemløs.

»Hvad skulde du dér? Det er mig og ikke dig, der paa Høvedsmandens Vegne skal træffe Aftale med Lybekker-Junkeren. Fulgte du med, kunde han gjærne blive saa bange for din brede Krop og dine store Næver, at han listede væk med det samme, og hvad blev der saa af Tvekampen, som Peder Skram saa hjærtens inderlig glæder sig til? Nu bliver du her, Hjemløs, og saa snart jeg kommer tilbage, ror vi sporenstregs ud til Høvedsmanden . . .«

De var imidlertid komne indenfor Fæstningsvolden, og medens Arild Jenssøn gik henimod Slottets Kærne, hvor en Vindeltrappe førte op til de Værelser, som Lensmanden beboede, og hvor Raadsforsamlingen nylig var bleven holdt, blev Svend Hjemløs tilbage i den indre Fæstningsgaard.

Idet Arild Jenssøn nærmede sig Taarnporten, saâ han, at flere af de danske og lybekske Herrer, som nylig havde været forsamlede i Lensmandens Kammer, var i Færd med at forlade Slottet. Sammenkomsten maatte altsaa være til Ende, og det gjaldt nu om at finde Lybekkeren Geert Odingbergk, inden han gik sin Vej.

»Du maa have Øjnene med dig, Hjemløs!« raabte Arild Jenssøn, idet han vendte sig om. »Skulde jeg gaa fejl af vor Mand, og du imidlertid faa Kig paa ham, saa bed ham tøve lidt og sig til ham, at vi har en Smule Besked til ham fra

vor Høvedsmand. Jeg kommer strax tilbage, saafremt jeg ikke træffer ham i Hr. Mogens' Kammer . . .«

Arild nikkede til sin lange Følgesvend og skyndte sig ind gjennem Taarnporten, fra hvilken flere og flere danske og lybekske Befalingsmænd kom ud. Men Junker Odingbergk var ikke mellem dem.

Svend Hjemløs slentrede frem og tilbage i Fæstningsgaarden. Nu kom der ikke flere Folk ud af Taarnporten. — Mon Arild havde truffet Lybekkeren deroppe? — Den lange Karl blev kjed af at tradske frem og tilbage paa det samme Sted. Tilmed skyllede Regnen ned i stride Strømme. Han saa sig omkring for at finde et Sted, hvor han kunde søge Ly. Til højre i Fæstningsgaarden laa et bredt og lavt Taarn med en dyb Indgang, der syntes at staa i Forbindelse med Volden. Derinde kunde han være i Læ for Uvejret og paa samme Tid holde Udkig med Arild Jenssøn, naar denne kom tilbage.

Det var et hvælvet Kammer, Svend Hjemløs traadte ind i, og da han havde vænnet sine Øjne til Mørket, saa han, at det fortsattes af en dækket Gang, der strakte sig i Retning mod Fæstningsvolden. Der laa nogle Skjærthager og Øxer derinde, en Del gamle, rustne Haandrør, en Hoben Kampesten og andet Krigsmateriel, hobet sammen hulter til bulter. Hjemløs vilde til at

bukke sig ned for at tage disse Sager i nærmere Øjesyn, men i det samme lagde han Mærke til, at Indgangen til Portrummet formørkedes, og han hørte en skrattende Stemme, der ytrede:

»Lad os træde ind her, velbyrdige Hr. Øverste! Saa skal jeg i Korthed betro jer mit Anslag!«

Der lød en anden, dyb Stemme, som brummede nogle uforstaaelige Ord, og derpaa traadte to Personer ind i Porthvælvingen. Uden at betænke sig et Øjeblik lagde Svend Hjemløs sig ned paa Jorden, saa lang han var, og krøb lydløst henimod den dækkede Gang i Baggrunden, hvorfra han kunde se, hvad der foregik, uden selv at blive opdaget.

Manden med den skrattende Stemme sagde til sin Ledsager:

»Nu er vi ganske uforstyrrede, kjære Reinvald af Heidersdorf! Om I vil som jeg, da skal vi faa vor Fjende i saa haard en Klemme, at han ikke skal slippe ud af den trods al sin Mandhaftighed . . .«

»Gode Geert Odingbergk!« gjenmælede den anden. »Jeg har tilbudt at træde i jert Sted, eftersom det vil være mig en Hjærtens Lyst at maale min Klinge med den bandsat stolte Karl. Men for Allandsens Sot og Syger — jert Anslag huer mig ikke!«

»Hør dog først, hvad det gaar ud paa!« hviskede Hr. Geert Odingbergk. »Og skraal for

al Ting ikke saadan op! Jeg maatte være galen, om jeg mødte den danske Junker med Spyd eller Sværd. Hug og Slag er ikke min Sag; man kommer meget længere med Kløgt — med Kløgt, velbyrdige Øverste — det har min Ven og Mester, den ædle Junker af Hopfenstein lært mig . . . Eders Tilbud, at I skulde træde i mit Sted, kan jeg ej heller modtage . . . Nej, kjære Reinvald af Heidersdorf, jeg har gjort et snildere Regnestykke! Jeg skikker Bud til den danske Junker, at jeg har modtaget hans Undsigelse og er rede til at møde ham paa Munkholmen, i Kvæld ved Solnedgangstid. Vaabnene maa han selv vælge, thi en Herre som mig kommer det kun lidet an paa, om han foretrækker Rappier eller Glavind . . . Men ser I saa, hjærtenskjære Reinvald« — Lybekkerens Ansigt fortrak sig med en snu og skadefro Mine — »naar Junkeren og jeg staar overfor hinanden, da bryder der en halv Snes raske Karle frem . . . De skiller os ad, overrumpler den danske Slagsbroder, knebler og binder ham, og naar Mørket er faldet paa, fører vi ham om Bord i mit Fartøj — og nede i Lasten skal Hr. Peder Skram komme til at ligge saa lunt og vel forvaret, at ingen faar Nys derom, før jeg forlængst er paa Vejen til Lybek . . . Hvad siger I til det Puds, velbyrdige Hr. Øverste?« Og Lybekkeren lo med sin

skrattende Stemme og gned sine Hænder, opfyldt af Glæde over sin Opfindsomhed.

»Det er et Fandens Skalkestykke!« brummede Øversten. »Og jeg gider ej tage Del deri. Lad os paa en ærlig Maade knække Halsen paa ham! Det har jeg før foreslaaet eders gode Ven, Junkeren af Hopfenstein. Jeg skjønner ikke, hvad alle de listige Kunster skal til . . .«

»Er enten I eller jeg da sikker paa, hvem der kommer til at bide i Græsset?« spurgte Lybekkeren i en vrippen Tone. »Nej, nej! Her skal handles efter mit eget Raad! Jeg spørger jer kun, Hr. Øverste, om I vil hjælpe mig at udvælge en halv Snes Knægte, der egner sig til det Stykke Arbejde, jeg agter at betro dem?«

»En halv Snes Gavtyve og Spidsbuber kan I altid faa fat paa. Der er ingen Mangel paa dem!« svarede Hr. Reinvald tørt. »Men jeg vil dog raade jer til at udsøge dem blandt de Folk, som ikke altfor længe har staaet under Peder Skrams Fane; thi man siger, at hans Mandskab er synderlig forgabet i ham, naar de kjender ham nøjere. Gid Fanden for Resten havde den hovmodige Karl!«

»Nu — I kan hjælpe mig med at udsøge Knægtene, om I vil det — eller I kan lade det være! Men eders Tavshed kan jeg jo allenfals stole paa!« nikkede Lybekker-Junkeren. »Jeg gaar nu om Bord for at skikke et paalideligt

Bud ud til Peder Skram, og jeg lader ham hilse, at jeg møder ham alene paa Munkholmen. Han maa da ogsaa selv komme ene, hvis han er den forvovne Hugaf, som han giver sig ud for . . .«

»At han paa de Vilkaar kommer uden Ledsagelse — derfor kan I være tryg,« sagde Landsknægtøversten. »Men ihvorvel han er min Fjende og Medbejler saa godt som eders, saa finder jeg dog, det er en Fandens Streg, I spiller. Men det maa I selv om, Geert Odingbergk . . . Kanske I og eders Samvittighed kan blive enige . . .«

»Min Samvittighed!« gjentog Lybekkeren og lo af fuld Hals. »Kloge Folk har ingen Samvittighed — har den ædle Junker af Hopfenstein lært mig. Men kom nu, velbyrdige Hr. Øverste — Regnen er holdt op, og I følger vel med mig om Bord?«

Geert Odingbergk stak forsigtig sit Hoved udenfor Portrummet, som om han først vilde overbevise sig om, at Vejen var fri, og at ingen belurede dem. Saa traadte han ud i Fæstningsgaarden, og Landsknægtøversten fulgte efter.

Svend Hjemløs blev liggende bag ved Kampestensbunken og de rustne Hagebøsser. Han hørte Fodtrinene fjærne sig hen over den stenbelagte Gaard, og først da der var blevet ganske stille, rejste han sig op, gned sin Pande, kløede sig i Nakken og gik langsomt henimod Portens Udgang.

Det var rigtigt nok, som Lybekker-Junkeren havde sagt: Regnen var hørt op. Men der var ingen andre at se ude i Fæstningsgaarden end en Hellebardist, som gik frem og tilbage foran Porttaarnet. Hvor var Arild Jenssøn bleven af? Havde han forladt Slottet, medens han, Hjemløs, laa paa Lur inde i Hvælvingen? Eller var Arild endnu oppe i Lensmandens Kammer?

Svend Hjemløs ruskede sig i Haaret, bed Tænderne sammen og teede sig i det hele paa en sælsom Maade. Hvordan skulde han bære sig ad? Han havde hørt hvert Ord, som Geert Odingbergk og Landsknægtøversten havde talt, og det kunde nok give en ærlig Karl noget at gruble over. Skulde han ufortøvet ro om Bord til Peder Skram og berette, hvilket nedrigt og djævelsk Anslag han var kommen paa Spor efter? Eller hvordan skulde han gribe Sagen an? Det faldt ham ind, at han ellers altid plejede at raadføre sig med sin Ven og Overmand, Arild Jenssøn, forinden noget af Vigtighed skulde foretages. Arild var saa meget klogere, og det kunde jo hænde, at han ogsaa denne Gang fandt paa noget, som ingen anden vilde have tænkt paa. Men for alle Syger og Ulykker! Hvor var den listige Svend bleven af? Naar han ikke havde truffet Lybekkeren, kunde han jo have været tilbage for længe siden!

Svend Hjemløs gik med en ærgerlig Mine gjennem Portrummet og den ydre Fæstningsgaard ud til Voldene og derfra ned mod Fjorden. Han saâ sig idelig omkring, om han ikke kunde faa Øje paa sin Kammerat. Der var fuldt op af Krigsfolk, som drev omkring ved Havnen og Fjorden; men hverken Arild Jenssøn eller Lybekkeren og Landsknægtøversten saâ han noget til. Han var allerede i Færd med at søge efter en Jolle, hvormed han kunde ro ud til de danske Fartøjer, da han bag ved sig hørte en Stemme, der raabte — ikke i den blideste Tone:

»Du Fandens Hjemløs! Tror du, vi leger Gjemmeleg? I en halv Time har jeg tradsket omkring og søgt efter dig! De sagde, Lybekkeren var gaaet bort i Følge med Reinvald af Heidersdorf, og mit Ærinde har jeg ikke faaet udrettet. Hvor hitter jeg ham nu?«

»Det gjøres ikke nødig, at I søger efter ham!« brummede Svend Hjemløs.

»Gjøres det ikke nødig?« gjentog Arild Jenssøn. »Men Høvedsmandens Befaling og Mødestedet, som skulde aftales! . . . Hvad er det for et Ansigt, du sætter op, Hjemløs? Har du set Spøgelser igjen?«

»Jeg har set Lybekker-Junkeren, mens I gik fejl af ham!« nikkede den lange Karl. »Der er et nyt Anslag i Gjære . . .«

»Saa tal da, du taabelige Hjemløs! Og lad mig ikke pine Ordene ud af dig!«

»De vil forraske Høvedsmanden ligesom den Gang, i Skoven ved Mainz. Den lange Geert Odingbergk skikker just nu Bud ud til Peder Skram, at han vil møde ham alene paa Munkholmen; men en halv Snes Spidsbuber ligger i Baghold . . . og naar de har kneblet og bundet ham, vil de slæbe ham ud paa Lybekkerens Fartøj . . .«

»De Ærkekjæltringer og Skalke!«

»Jeg tænker, vi maa vare Høvedsmanden ad, at han ikke gaar alene til Mødestedet . . .«

Arild Jenssøn betragtede sin Kammerat, som om han nøje overvejede hans Forslag. Men derpaa rystede han paa Hovedet og sagde i en modfalden Tone:

»Det hjælper ikke, Hjemløs! Har Lybekkeren stævnet Peder Skram til Møde og sagt, at han selv kommer ene, saa kan vi gjærne fortælle Høvedsmanden, at hundrede Spidsbuber og Kjæltringer lurer paa ham — han gaar dog alligevel ud til Munkholmen uden Følge. Nej, Hjemløs — hvad her skal udrettes, maa vi gjøre paa egen Haand!«

»Jeg tænkte nok,« mumlede den lange Karl, »at I havde jer egen Mening om Tingene. Hvad skal vi da tage os til?«

»Handle hurtigt — først og fremmest! Følg med, Hjemløs! Saa finder vi vel paa Raad undervejs!«

Munkholmen eller Hovedøen, som den ogsaa kaldtes, laa hen i samme Tilstand som i Begyndelsen af Fejden. Under saa urolige Forhold havde ingen tænkt paa at opbygge Klosteret, som de Danske havde brændt den Gang, de bragte Undsætning til Hr. Mogens paa Akershus. De sværtede Ruiner ragede op mellem Munkholmens Klipper — Murlevninger og forkullede Bjælker laa hobet over hinanden, og uden om dem et frodigt Ugræs mellem sjældne Planter og Blomster, mellem Hyld og Humle i Munkenes Urtegaard.

Endnu strøg Vinden med heftige Kast ind fra Fjorden. Skyerne hang lavt og drev frem i sorte Flokke, jagede afsted af Blæsten. Men Solen, som den hele Dag ikke havde havt Magt til at bryde igjennem, tændte nu ved sin Dalen et bredt, purpurrødt Bælte ude i Vest og skød et lysende Skær op mellem Regnskyerne, saa der lagde sig gyldne Rande omkring dem.

Paa en aaben Plads, knapt et halvt hundrede Skridt borte fra Klosterruinen, stod en ung, skulderbred Høvedsmand. Han syntes at vente

med Utaalmodighed paa nogen; thi snart gik han hastig frem og tilbage, snart stod han stille og stødte sit Sværd mod den stenede Jord. Ikke en Lyd hørtes paa Øen. Men ude fra Fjorden kunde man nu og da fornemme en fjærn Tummel fra Mandskabet om Bord i Skibene, en pludselig lydende Trommehvirvel eller Støjen, idet et Anker blev lettet.

Den unge Høvedsmand havde snart et Par Snese Gange gaaet rundt omkring den lille, aabne Plads, der paa den ene Side begrændsedes af den nedtraadte Urtegaard og Klosterruinen, paa den anden Side af nogle fremspringende Klipper. Saa lød der omsider en let Støj, et Menneskes Fodtrin, og et Øjeblik efter nærmede der sig en krigsklædt Skikkelse fra den Kant af Øen, hvor Landingsstedet var.

Den krigsklædte Skikkelse lod til at have Hastværk; thi han skyndte sig saa meget, at han et Par Gange snublede over nogle Murrester, der laa henslængte paa Vejen, og saa snart han var kommen den unge Høvedsmand paa tilstrækkeligt nært Hold, udbrød han med en Stemme, som han søgte at gjøre behagelig, men hvis spidse og skrattende Lyd han ikke kunde forandre:

»Velbyrdige Hr. Peder Skram — I vil undskylde, at jeg har ladet jer vente! Men eftersom

jeg har hørt eders Vaabenfærdighed saa stærkt berømme, vil I ikke kunne fortænke mig i, at jeg har beredt mig paa at falde for eders Haand og desaarsag givet mine Tjenere en og anden fornøden Befaling for det Tilfældes Skyld, at jeg ikke mere skulde vende tilbage . . .«

»Hr. Geert Odingbergk —« svarede den unge Høvedsmand — »Mørket falder snart paa, og nogen lys Aften bliver det ikke. Træk derfor eders Værge af Læderet! Eders slebne Ord huer mig ikke bedre end eders Pral og Hovmod!«

»Hvi har det saa stort Hastværk, velbyrdige Herre?« spurgte Lybekkeren i samme smigrende Tone som før. »Vor lille Strid faar vi sagtens Tid til at afgjøre, mens Dagens Lys endnu skinner paa Klipperne. Jeg er for Sanden paa én Gang stolt og dog sorgfuld over den Kamp, vi her skal udfægte med hinanden! Jeg er stolt over, at det forundes mig at krydse mit Sværd med en saa berømmelig Høvedsmand som I, men det gaar mig til Hjærte, at vi skulle være Fjender, eftersom just al min Hu staar til at slutte Venskab og Forbund med det danske Adelsskab . . .«

Peder Skram fandt det ikke Umagen værd at give noget Svar. Han stod med Haanden knyttet om sit Sværdfæste og rynkede utaalmodig Panden. Lybekkeren vedblev:

»Jeg angrer oprigtigen de hastige Ord, jeg sagde jer i Dag ved Sammenkomsten hos Hr. Mogens. Men I maa give mig Forlov til at sige jer, at I, ærlige og velbyrdige Hr. Peder Skram, sandelig ogsaa har handlet ilsindet i denne Sag! Tænk, hvilket nyt og herligt Baand mellem Danmark og Lybek, naar de rige lybske Raadsherrer og Junkere indtræde i Ægtestand med danske Jomfruer, saaledes som jeg uværdigen har bejlet til den allerkjæreste Jomfru Elsebe hos hendes Fader, Hr. Tyge Krabbe. Og et saadant Forbund vil I hindre og forebygge ved at stinge mig ihjel — — om det maatte lykkes jer! Hvilken Skade, at vi begge skulde komme til at bejle til den samme, adelige Jomfru, og at det derover skulde komme til saadan Kiv og Fortræd mellem os! Men om det skulde hænde, at jeg maatte slippe ud af denne Strid med Liv og hele Lemmer, og I bukke under — thi hvem kan vide det? — i Sandhed, da lover jeg jer at blive Jomfru Elsebe en kjærlig Husbond . . .«

Med sammentrukne Bryn havde Peder Skram hørt paa Lybekkerens Ord, der kom til at lyde endnu giftigere, fordi de fremførtes i en Tone, fuld af hemmelig Skadefryd, hvor sødladen den end var. Hans Taalmodighed var til Ende; han drog sit Ryttersværd, som han helst fægtede med, enten han var til Hest eller til Fods, og

med dundrende Stemme tilraabte han sin Modstander:

»Hug nu løs og forsvar dit Liv — om du ikkun har Tyvendeparten saa meget Mod i Hjærtet, som du har onde og forgiftige Ord paa din Tunge!«

Den danske Høvedsmand traadte et Skridt frem med løftet Klinge. Ogsaa Geert Odingbergk havde draget sit Sværd af Skeden; det var et kostbart Vaaben, med blinkende skarp Klinge og kunstig indlagt Fæste; men dets Ejermand veg ikke des mindre tilbage Skridt for Skridt — over imod Klosterets Murrester. Hans Modstander fulgte efter, overrasket ved denne sære Fremgangsmaade, der mere lignede Flugt end Kamp. De var allerede tæt ved Ruinen; Peder Skram hævede sit Vaaben, og Hugget vilde være faldet med en Kraft, som der skulde en kjæk og øvet Krigsmand til at tage imod. Men Lybekkeren sprang til Side, og i det samme brød en halv Snes Knægte frem fra de sværtede Mure.

Overrumplingen skete saa uventet, at den danske Høvedsmand var omringet paa alle Sider, før han fik set sig omkring. Men da han først forstod, hvad det gjaldt, foer han ind paa sine Modstandere, og med Raabet: »I fejge og forræderske Hunde!« slog han ned for Fode med sit lange Ryttersværd. Et Par af Knægtene

havde allerede maattet bide i Græsset; da raabte en stor, sortskægget Karl, der syntes at være Flokkens Anfører:

»Skal han fanges levende og uskadt, faar vi aldrig Bugt med ham!«

»Han gjør det af med alle os andre forinden!« tilføjede en anden.

»I Djævlens Skind og Ben, saa hug ham ned!« skreg en spids og skrattende Stemme inde fra Ruinerne.

Denne Befaling forandrede Kampens Gang. Knægtene kunde nu frit bruge deres Vaaben, og de trængte med Raab og Brøl ind paa den danske Høvedsmand. Peder Skram værgede sig med drabelige Kræfter; men Overmagten var saa stor, at selv han maatte have givet tabt tilsidst. — —

Men da skete det, at der lød et lystigt Raab inde fra Klipperne paa den modsatte Side, og en Flok Krigsknægte og Skibsfolk — vel en halv Snes Mand i alt — nærmede sig i fuldt Løb Kamppladsen. I Spidsen for dem saâ man en ung Svend og en lang, mørkhaaret Karl med Staalhuen skudt tilbage i Nakken og et saa bistert Udtryk i sit grove, enfoldige Ansigt, som om han vilde æde Fjenden med Hud og Haar.

Geert Odingbergks Bande tøvede et Øjeblik, som om Folkene var uvisse om, hvad enten de skulde optage Kampen med den fremstormende

Hob eller tage Benene paa Nakken og fly. Arild Jenssøn og Svend Hjemløs var allerede tæt paa Livet af dem. Der udspandt sig en hidsig Skærmydsel; men da tre, fire Stykker af de lejede Ugjerningsmænd var faldne, gjorde Resten omkring og satte i Løb ned mod Fjorden, skarpt forfulgte af Peder Skrams Folk. Da de kom til Landingsstedet, var den ene af de Baade, hvori de var roet ud til Øen, forsvunden. Nogle søgte at redde sig i den tiloversblevne Baad, andre sprang paa Hovedet i Søen. — Et lille Stykke ude i Fjorden styrede en Jolle over mod de lybekske Fartøjer. I Jollen sad kun en eneste Mand og trak paa Aarerne, som om det gjaldt Livet. Og det gjorde det for saa vidt ogsaa; thi Manden var Geert Odingbergk, der havde forladt Munkholmen uden at give sig Stunder til at vente paa det videre Udfald af Kampen.

Peder Skram betragtede med nogen Forundring sit Mandskab, der i en saa belejlig Time var kommen ham til Undsætning. Arild Jenssøn stak med en fornøjet Mine sit korte Sværd i Skeden, og Svend Hjemløs tørrede den dryppende Sved af sin Pande, thi der var som sædvanlig kommet et ubændigt Raseri op i ham, mens han fægtede med Fjenden.

»Hvordan er I kommen hid?« spurgte Høvedsmanden. »Og hvem har sat jer i Kundskab om det Puds, man vilde spille mig?«

»Spørg Hjemløs!« svarede Arild Jenssøn. »Det var ham, der kom paa Spor efter Anslaget, mens jeg gik fejl af Lybekkeren . . .«

»Var det dig, Hjemløs?« sagde Peder Skram. »Det tykkes mig, at du har en sær Gave til at opsnuse Rævestreger og Skalkestykker, og jeg slutter deraf, at du er adskillig klogere, end du ser ud til! Nuvel, Kammerat, du skal have Tak for Haandsrækningen — og I andre med!«

»Det er ikke noget at sige Tak for!« mumlede den lange Karl. »Man har vel sine Øjne og Øren og sine Næver med for at bruge dem!«

»Det er vist og sandt,« sagde Arild Jenssøn, idet Truppen satte sig i Bevægelse for at forlade Munkholmen — »det er en Guds Lykke, at vi har den taabelige Hjemløs! Ellers saa det mangen Gang galt ud for os!«

Midsommeraftenens Halvmørke havde bredt sig over Fjord og Kyst, da de kom tilbage til Kravellen »Michael«, paa hvilken Peder Skram denne Gang havde Overbefalingen. Idet den unge Høvedsmand traadte fra Falderebet ind paa Dækket, kom en af Skibsfolkene hen til ham og meldte, at der havde indfundet sig en fremmed, som havde bedt om at faa Høvedsmanden i Tale. Det var en underlig Gamling, med Bind over Pande og Øjne, og en liden Purk havde fulgt

ham om Bord. Mandskabet havde viist dem forud i Skibet, og dér ventede de nu paa Høvedsmanden.

»Jeg kjender dem ikke,« svarede Peder Skram. »Men skik dem agter til mig; saa kan de faa Foretræde!«

Høvedsmanden gik i Forvejen. Da han var kommen ind i Kahytten, lagde han Vaaben og Rustning fra sig og satte sig til Hvile paa Bænken. Under Skærmydslen med Geert Odingbergks Knægte havde han faaet en Flænge over den venstre Arm; han havde ikke ænset det videre, og han syntes ikke, der var sket større Skade, end at han kunde hjælpe sig selv. Men nu lagde han Mærke til, at hans Trøjeærme havde klæbet sig fast til Saaret. Uden at fortrække en Mine skar han med sin Kniv Trøjeærmet løs fra det blødende Saar og gik hen til et Skab, der var fastgjort i Væggen, for at hente Linned og Balsam. Medens han var i Lag dermed, blev Kahytsdøren aabnet.

Det var en lille, gammelagtig Mand, der traadte ind. Hans Øjne og det meste af hans Pande var skjult af et bredt, hvidt Bind, og han støttede sig til en halvvoxen Dreng, der varsomt ledede hans Skridt.

Peder Skram saa hen paa de indtrædende. Det forekom ham, at han kjendte den lille,

gammelagtige Mand, trods Klædet, der halvvejs skjulte hans Ansigtstræk.

»Hvem er I?« spurgte han. »Om jeg ikke skjønner fejl, har jeg set jer før . . .«

»Det har I, Herre!« svarede Gamlingen. »Vi taltes ved, da I sidst laa ud for Oslo. Og I gjorde mig den Gang et Tilbud, som I sagde, I vilde staa ved, om jeg nogensinde kom og mindede jer derom . . .«

»Hans Podemester!« udbrød Peder Skram og rettede sig forundret op, medens han ganske glemte Forbindingen, han var i Færd med at stramme omkring sin Arm. »Hvilken Fortræd er I kommen til, siden vi sidst mødtes?«

»Jeg har mistet to gode Øjne!« svarede den gamle og nikkede alvorlig. »Jeg troede ikke, jeg kunde blive fattigere, end jeg var . . . Mine Sønner og min Jord har jeg mistet og det ringe Tag, jeg havde over Hovedet . . . Men Vorherre vilde vise mig, at et Menneske aldrig er saa fattigt, at det ikke længer har noget at tabe — saa tog han ogsaa mit Syn . . .«

»Sæt jer ned, Mester!« sagde Peder Skram og viste den gamle tilrette paa Bænken. »Jeg har ondt af jer . . . Fortæl, hvordan denne Ulykke hændte jer!«

Den gamle havde sat sig yderst paa Bænken, og Drengen stod ved Siden af ham. Mester

Hans lod langsomt sin Haand glide hen over Klædet, der skjulte hans Øjne, som om han vilde dulme Smerterne i dem.

»Det hændte, som det bedst kunde hænde, naar Gud vilde det! . . . Jeg kom til at give mine Øjne for Kongen . . . Jeg var i Lejren hos ham, gik hans Ærinde til Præsterne og Fogderne nordenfjælds. Kongen kjendte mig og vidste, han kunde lide paa mig . . . Men en Dag, da jeg var i hans Nærhed, blev jeg Vidne til, at der rejste sig Opstand og Opsætsighed blandt Krigsfolket, der krævede deres tilgodehavende Sold . . . En af de fremmede Knægte fornærmede Kongen — jeg ilede til, og Manden fyrede sit Haandrør lige mod mit Ansigt . . . Hvad Djævelskab der har været i Bøssen, ved jeg ikke, men da jeg vaagnede op, var mine Øjne og min Pande et blodigt Kjød, og jeg kunde intet se mere. Det er nu snart trende Maaneder siden; thi det hændte flux efter, at I var sejlet ud af Fjorden . . . Ja, ja — det skete vel, som det skulde ske: Jeg gav mine Øjne for Kongen . . . de var skarpe og gode — jeg kunde følge Tjuren, naar den svang sig oppe under Fjældets Side, og min Pil fejlede aldrig Maalet — det var gode Øjne . . .«

»Arme Mester Hans!« sagde den unge Høvedsmand i en medlidende Tone. »Det er en

grum Skæbne, der har ramt dig . . . Og kan du end ikke længer skjøtte en Urtegaard, saa finder jeg vel en anden Maade, paa hvilken jeg kan sørge for dig . . .«

»Hvi skulde jeg ikke længer kunne passe Urter og Blomster?« spurgte den gamle. »Har jeg ikke syslet med dem i saa mange Aar, at jeg kjender enhver af dem paa Duften? Ikke aleneste Forskjel paa Rose og Rosmarin, paa Mjødurt og Krusemynte, men ogsaa paa hver Afskygning af de samme Arter! Og har Gud taget mine Øjne, saa har han til Gjengjæld givet mig en særegen Sans, saa jeg kan føle og kjende med mine Hænder, hvad ingen andre kan. Naar Gud tager med den ene Haand, giver han med den anden. Jeg har ogsaa ham her« — den gamle lagde sin Haand paa Drengens Skulder. — »Han vil følge med mig og hjælpe mig med mit Arbejde . . .«

»Er den unge Knøs i Slægt med dig, Hans Podemester?«

»Nej, naadige Herre — han er frændeløs som jeg selv. En ond Sot bortrev hans Forældre, og han blev opdragen i Klosteret paa Munkholmen. Men da Hr. Mogens fangede Munkene, og I nedbrændte Abbediet, havde han ikkun mig at ty til, og Ungdom og Alderdom gik da i Spænd sammen . . .«

»Nu — saa følger I begge to med mig hjem til Danmark!« sagde Peder Skram og gav sig atter til at stramme Bindet om sin Arm. »Paa Urup er der Brød og Husly til jer begge, og min Urtegaard skal du faa Lov at skjøtte, som jeg tilforn havde lovet dig det, Hans Podemester . . .«

»Saa siger jeg ej Nej denne Gang som sidst!« svarede den gamle. »Fejden er endt, og Kongen kan jeg ikke længer være til Nytte — end ikke om jeg havde unge Lemmer og hundrede karske Øjne i Stedet for de tvende, jeg har mistet . . .«

Den 9de Juli saâ Oslo Borgere Flaaden lette Anker og styre ud af Fjorden. De saâ Kong Christiern om Bord paa hans eget Skib — Enkhuysener-Kravellen — men Kongens Skippere, Baadsmænd og Matroser var blevne førte over paa de forenede dansk-lybske Fartøjer, og Hans Naade havde faaet fremmed Mandskab i Stedet for.

— Det blev Vindstille, og i flere Dage nød Borgerne Synet af den store Flaade, der var paa Vejen sydpaa. De saâ — eller bildte sig ind at kunne se — en middelhøj, foroverbøjet Skikkelse, der vandrede rastløs frem og tilbage

paa Enkhuysener-Kravellens Dæk og snart knyttede sine Hænder, medens den dybe Fure i Panden blev endnu dybere, snart hævede Øjnene mod Himlen, som om han didoppe fra ventede Hjælp paa den svære Rejse, »at al Ting snarlig maatte komme til en god Ende«.

SJETTE KAPITEL.

Kongen og Lejdet.

Ved et af Vinduerne i den østlige Fløj af Kjøbenhavns Slot stod en ung Jomfru, slank og fin. Hendes Sindals Livstykke og Perlekransen om hendes Hals viste, at hun var af fornem Stand. Hun havde bøjet sig frem mod Vinduesruden og syntes ivrig at følge, hvad der foregik paa Slotsholmen og i Havnen, som man fra Slottets Vinduer kunde se vidt ud over.

Bag ved hende stod en spinkel, lyshaaret Pige, tarveligere, men dog sirlig klædt i mørkeblaa Kjole og med snehvidt Brystklæde. Hendes Udseende havde noget fremmedartet ved sig trods det lyse Haar og den dagligdags, borgerlige Dragt. Hendes Øjne var ualmindelig store og glansfulde og deres Indfatning helt mørk. Ogsaa

hun lænede sig nysgjerrig frem for at se ud af Vinduet.

— Den danske og lybske Flaade sejlede ind paa Rheden. Der lød drønende Skud fra Kartoverne om Bord, og Skuddene besvaredes fra Slottet og fra Stadens Volde. Nede ved Højbro og Færgestræde var mange Mennesker paa Færde. Borgerfolk og ledige Landsknægte drog ned mod Havnen, og ude ved Bremerholmen kunde man se en Sværm af Baade, der roede den indsejlende Flaade i Møde. Men det var ikke alene Almuesfolk og menige Krigsknægte, der var paa Benene. Mellem Folkehoben saa man stadselig klædte Junkere, ledsaget af deres Tjenere. Det var de fremmede Sendebud fra Nederlandene og Hansestæderne, fra Hertug Albrecht af Preussen og Kong Gustav af Sverige, som i de sidste Dage havde holdt deres Sammenkomster med de danske Rigsraader i Helligaandskirken for at forhandle om, hvad der skulde foretages, naar Kong Christiern indtraf til Kjøbenhavn. Der var paa denne Dag en livlig Færdsel mellem Slotsholmen og den øvrige Del af Staden, og medens Hovedstrømmen af Folkemængden bevægede sig henimod Havnen, gik Rigsraadernes og de fremmede Sendebuds Vej fra Helligaandskirken til Slottet. — —

»Nu kaster Fartøjerne Anker!« sagde den unge Jomfru, der stod forrest ved Vinduet. »Hvilken Stimmel derude! Og se, hvor skjønt

Solen glimter paa de vajende Vimpler! Det er for Sanden baade et herligt og et vemodsfuldt Syn!«

»Hvorfor vemodsfuldt, Jomfru Elsebe?« spurgte den unge Pige og fæstede sine store, forundrede Øjne paa den, hun henvendte sit Spørgsmaal til. »Jeg synes, at det ikkun kan være herligt, eftersom det snart bringer eders Fæstemand, Hr. Peder Skram, til jer . . . Og jeg vil ved samme Lejlighed faa min kjære Plejebroder, Arild, at se . . .« føjede hun sagtere til.

»Kjære Anne-Marie!« svarede Jomfru Elsebe. »Jeg fortrøster mig til, ligesom du, at vi skal gjense dem, vi har kjær, karske og glade. Men vemodsfuldt finder jeg alligevel Synet af de mange Skibe, som Solen skinner saa lystelig paa; thi om Bord paa et af dem er en Mand, som en Gang var en mægtig Fyrste, og nu vender han tilbage sorgfuld og arm . . .«

»I mener Kong Christiern!« sagde Anne-Marie med en alvorlig Mine.

Jomfru Elsebe løftede Haanden og pegede ud.

»Ser du, Anne-Marie — alle Skibene derude hilser med deres Kartover . . . det kan vi tydelig se herfra; kun et af Fartøjerne — den store, mørke Kravel forrest i Rækken — den ligger ganske stille og har ikke løsnet et Skud til Hilsen — jeg er vis paa, at det er dér, han er om Bord . . .«

»Men Kong Christiern kommer jo med frit Lejde til Staden — og Hans Naade Kong Frederik vil forsørge ham med god og fyrstelig Underholdning, har jeg hørt sige. — Er det da ikke bedre, end om han endnu var i Landflygtighed eller fremturede med den blodige Fejde i Norge?«

»Gud raader for, hvad der skal ske!« — Jomfru Elsebe sagde det i en alvorlig og stille Tone; men derpaa tilføjede hun livligere: »Se — nu sætter de Baade ud fra Skibene, og Skydningen hører op! . . . Jeg maa vende tilbage til Hendes Naade Dronningen. Men bliv her imens, Anne-Marie — og skik mig Bud, naar min Fæstemand kommer. Jeg skal da ej heller glemme at fortælle Peder Skram, hvilken kjær Gave han skjænkede mig, da han betroede dig til min Omsorg . . .«

»Hjærtenskjære Jomfru . . .« Anne-Marie greb med en hurtig Bevægelse Elsebes Hænder og kyssede dem heftig . . . »Hvor god og kjærlig har I ikke været mod mig! . . . Jeg har næsten glemt den onde Tid, mens jeg var hos røde Ivoka — den staar ganske fjærnt og dunkelt for mig — og alt det kan jeg takke eders Kjærlighed for . . .«

»Om du selv vil det, skal vi endnu længe blive sammen!« svarede Elsebe. »Det vil da sige« — tilføjede hun smilende — »indtil du

gifter dig og faar en brav og god Husbond. Jeg har saa smaat regnet ud, hvem det skal være . . .«

»Hvad tænker I paa!« — Anne-Marie rystede alvorlig paa Hovedet, men rødmede dog stærkt med det samme. »Jeg er et fundet Barn — om nu røde Ivoka var min Moder . . . og jeg hørte til mellem Omløberpakket, der tog mig bort fra Mo'er Elin og fra min Plejebroder Arild . . . Nej, nej — aldrig kan jeg tænke paa at blive en ærlig Mands Viv!«

»Ih, lad os se Tiden an!« sagde Jomfru Elsebe i en frejdig Tone. »Kan hænde, vi en Gang kommer paa Spor efter din Herkomst, og sker det ikke, saa maa vi hjælpe os endda . . . Ærlige Folk er du sikkert kommet af, og ét ved jeg — at du har et Hjærte saa rent og tro som det pureste Guld, og det vejer adskilligt op — baade Herkomst og Velstand, som ej bør regnes for stort, hvis man selv intet duer . . .«

Anne-Marie saâ ligesom før paa sin Frøken med store, forundrede Øjne. Saa rystede hun paa Hovedet og sagde:

»Jeg undres over, at I kan være saa klog, skjønt I knapt er ældre end jeg selv. Om mit Hjærte end er nok saa tungt og uroligt, saa ved I dog altid at sige noget, som gjør mig glad igjen . . .«

»Men i Dag har du intet Grund til andet end at være glad, eftersom du skal gjense din

Plejebroder — det sagde du nys selv! Bliv nu her i Forhallen og lad mig vide, hvis min Fæstemand spørger efter mig . . .«

Jomfru Elsebe klappede den unge Piges Kinder og forlod Hallen gjennem en Dør, der førte ind til Dronningens Værelser. Anne-Marie blev staaende ved Vinduet og saa ud.

Alle Skibene havde nu ankret og bjerget deres Sejl. En Mængde Baade roede ind i Havnen. Paa Slotsholmen og i de nærmest liggende Gader paa den modsatte Side af Havneløbet voxede Stimlen mere og mere. Hist og her havde Borgerne samlet sig i Klynger. Nogle pegede ud mod Flaaden, andre stod i ivrig Samtale med Naboer og Venner. Selv oppe paa Husenes Tage kunde man se Haandværkslærlinge og Skolepeblinge, der var krøbne op og havde sat sig tilrette paa Mønningen for at have desto friere Overblik.

Anne-Marie havde aldrig før set en saadan Færdsel og Uro, og hun stirrede nysgjerrig derpaa. Hun ønskede, at hun maatte faa Øje paa sin Plejebroder, naar han kom i Land; hun var vis paa, at hun kunde kjende ham midt i Stimlen . . .

Saa bankede det paa Døren til Forhallen, og Anne-Marie vendte sig hastig om. Døren blev aabnet og paa Tærsklen stod — — Nej, hun tog ikke fejl — der stod netop den, hun

tænkte paa! . . . Hun vilde løbe ham i Møde og slaa sine Arme om hans Hals. Men saa besindede hun sig; hun var ikke længer den lille, fundne Pige i Mo'er Elins Skovhus. Hun var Jomfru Elsebe Krabbes Terne, og han var en strunk Krigskarl, der havde taget Del i mere end én Fejde. Saa standsede hun paa Halvvejen, rødmede og nejede.

Arild Jenssøn var bleven staaende i den aabne Dør. Han var rød og brun af Solen, og den krigerske Dragt passede godt til hans ranke og spænstige Legeme. Men mindst ligesaa godt klædte ham dog det straalende, glade Ansigt, han satte op ved Synet af den unge Pige, der tog imod ham.

»Anne-Marie!« sagde han og gik nu hurtig frem og tog begge hendes Hænder. »Du ligner en fin og fornem Jomfru! Jeg kan knapt kjende dig igjen! Sund og frisk ser du ud — som en Blomst, der er bleven kjærlig plejet . . .«

»Jeg har havt gode Kaar,« svarede Anne-Marie. »Og aldrig kan jeg gjengjælde den Godhed, Jomfru Elsebe har vist mig . . .«

»Nu — kan jeg give Livet en Gang for hendes Fæstemand, saa skal jeg gjøre det med et lystigt Hjærte, naar jeg tænker paa, hvordan de har sørget for dig — kjære Anne-Marie . . .«

Hun prøvede at liste sine Hænder fra ham, men han vilde ikke slippe dem.

»Jeg tænker, du følger med mig til Skovhuset ved Urup, naar vi faar roligere Tider i Landet,« sagde Arild Jenssøn. »Gamle Mo'er Elin venter dig — hun har sagt mig, at hendes Urter og Humle trives daarlig, siden du ikke mere hjælper hende med at passe dem. Vel nok faar Urup Gaard nu sin egen Urtegaardsmand, som Peder Skram har bragt med sig fra Norge. Men Urtegaardsmanden er gammel og blind, og der bliver nok at gjøre, om vi atter kommer hjem . . .«

»Tænker du da, at vi nu faar Fred i Landet?« spurgte Anne-Marie.

»Ingen ved det!« svarede Arild alvorlig. »Det kan hænde, vi faar Fred; men det kan ogsaa blive til endnu blodigere Fejde end forhen. Ingen ved det. Dog saa megen Ro bliver der vel, at jeg kan faa Stunder til at føre dig hjem til Urup . . .«

»Jeg har ikke glemt Mo'er Elin og Skovhuset,« nikkede Anne-Marie. »Jeg længes tidt saa hjærtens inderlig tilbage dertil. Men jeg vil blive hos Jomfru Elsebe, saa længe hun vil have mig . . .«

»Deri handler du ret,« sagde Arild. »Men om Jomfru Elsebe selv giver dig din Frihed, saa følges vi vel ad? Thi du ved vel, at du ikke har nogen bedre Ven end mig . . .«

»Det ved jeg, Arild!« svarede den unge Pige, og denne Gang saa hun frit op paa ham med sine store, varme Øjne. »Naar Jomfru Elsebe er bleven kjed af mig, vender jeg tilbage til dig og Mo'er Elin . . .«

»Og saa, Anne-Marie . . .« den unge Svend trykkede hendes Hænder endnu heftigere end før, og det syntes, som han havde mere at sige hende. Men i det samme lød der stærke Fodtrin udenfor, og hun rev sine Hænder til sig.

»Det er min Høvedsmand — Peder Skram!« udbrød Arild. »Jeg glemte mit Ærinde ved Synet af dig, Anne-Marie! . . . Det er paa Tiden, jeg kommer i Tanker derom! Peder Skram har skikket mig i Forvejen, for at jeg skulde opsøge Jomfru Elsebe og sige hende, at Høvedsmanden, for alt hvad dyrt og helligt er, maa have hende i Tale uden Opsættelse . . .«

»Det lader sig sagtens gjøre!« svarede Anne-Marie. »Thi Jomfru Elsebe venter just sin Fæstemand. Jeg løber ind og melder hende, at han kommer . . .«

Uden at vente paa Svar skyndte hun sig bort, og hun var næppe smuttet ud af Døren, før Peder Skram traadte ind fra den modsatte Side.

Den unge Høvedsmand var iført den samme Dragt, som han plejede at bære om Bord: Harnisk og tunge Støvler. Han havde ikke

givet sig Stunder til at klæde sig om i sirlig Hofdragt. Hans Minespil røbede, at hans Sind var i stærkt Oprør, og saa snart han fik Øje paa sin Ven og Fælle, spurgte han hurtig:

»Bragte du mit Bud til Jomfru Elsebe? Kommer hun hid?«

»Hun vil strax være her, kjære Herre!« svarede Arild. »Men I er jo fulgt lige i Hælene paa mig og ser for Sanden ud, som om I var faret hid med Syvmilestøvler . . .«

»Det vilde ej undre dig, gode Arild, om du vidste, hvad det gjælder!« gjenmælede Peder Skram. »De siger, Kongen er syg, og ingen kan faa ham i Tale. Men for Liv og Æres Skyld maa jeg tale med Kong Frederik endnu i denne Time . . .«

»Kjære Peder Skram — hvad er der hændet? Er det nye Ulykker? Eders Mine kunde tyde derpaa!«

Peder Skram gik hen til den unge Svend og lagde begge sine Hænder paa hans Skuldre.

»Arild Jenssøn,« sagde han, og Udtrykket i hans Ansigt vexlede paa en sær Maade mellem Sorg og heftig Harme: »Du er en ærlig Karl, og du vil kunne forstaa, hvad jeg fortæller dig: Lejdet — det Lejde, de gav Kong Christiern, skal brydes, trods al menneskelig Ret og Ære. Saaledes er det besluttet af Danmarks Riges

Raader og de fremmede Sendebud — ja, Gud bedre det — de siger af Kongen med . . .«

»Herre — det kan ej være sandt!« udbrød den unge Svend, næsten ligesaa bevæget som hans Herre.

»De har faret med Løgn og Skalkhed, saa selv Fanden maa blues derover!« vedblev Peder Skram. »De har løjet for sig selv og bildt hinanden ind, at det er Kong Christiern, der har brudt Lejdet, hvorfor de ej heller havde nødig at holde det givne Ord, og de har løjet for Kongen og sagt ham, at de ej efter Løfte og Tilsagn kunde føre ham til hans Farbroder, efterdi Staden var opfyldt af Krigsfolk, og Opløb og Uroligheder kunde ventes, om Kong Christiern og hans Følge gik i Land . . .«

»Men for alle Helliges Skyld — hvad er da deres Agt?«

»Det er alt vedtaget og besluttet — de vil fortælle Kong Christiern, at han skal sejle videre til Flensborg, hvor hans Farbroder venter ham . . .«

»Er Kong Frederik da i Flensborg og ej her i Staden?«

»Det er ikkun mere Løgn og Falskhed! . . . Christiern den anden skal føres som Fange til Sønderborg Slot! Forstaar du nu, at det haster med, at jeg faar Kongen i Tale?«

»I har Ret, Peder Skram, det haster!«

Men det var ikke Arild Jenssøn, der ytrede disse Ord. I den aabne Dør — Indgangen til Dronningens Værelser — stod Elsebe Krabbe. Ingen af dem havde set hende træde ind. Hun stod endnu paa Tærsklen, blegere og alvorligere, end hun plejede at være, men med det samme kloge og hjærtevindende Udtryk i de fine Træk. Hun havde rakt begge sine Hænder frem mod Peder Skram, og idet han hørte hendes Stemme, løb han henimod hende og greb dem fast mellem sine:

»Elsebe! I ved altsaa, hvad der er sket! I kjender den skændige Handel, der er indgaaet — hvordan de har brudt Ed og Løfte og det skrevne Ord — os alle til evig Skam og Vanære!«

Elsebe Krabbe bøjede Hovedet.

»Dronningen har talt til mig derom. Hendes Hjærte er opfyldt paa én Gang af Sorg og Frygt, og hun ser gjærne, at I taler med Kongen. Kan nogen indvirke paa Hans Naade, da maa det være jer, hvem han har kjær, som om I var hans egen Søn . . . Kom med mig, Peder Skram — Dronningen har befalet, at jeg selv skal føre jer til ham . . .«

— Mange af de fornemme Herrer, danske Rigsraader og fremmede Sendebud, som opholdt

sig i Staden, havde i de sidste Dage søgt Foretræde hos Kong Frederik. Men kun Kongens fortroligste Raadgivere havde faaet Adgang til ham; thi det hed sig, at Hans Naade var meget syg. De indtrufne, alvorlige Begivenheder havde gjort stærkere Indtryk paa ham, end hans svage Helbred kunde taale.

Kongen havde trukket sig tilbage til et Kammer, som han havde ladet indrette i Slottets øverste Stokværk, og hvor han yndede at opholde sig, naar han vilde være fuldkommen uforstyrret. Det var et lille, rundt Taarnværelse, hvis Vindue vendte mod Øst, med Udsigt ud over Havnen og Rheden. I dette Kammer stod Kongens Arbejdsbord — som altid bedækket med mange Brevskaber og Dokumenter — og i en bred Fordybning i Væggen var henstillet en magelig Løjbænk, paa hvilken han plejede at hvile, naar de heftige Sygdomsanfald kom over ham.

Trods den brændende hede Middagssol, der skinnede ind i Værelset, sad Hans Naade ved Arbejdsbordet, indsvøbt i en fodsid, pelsværksforet Kappe. Hans Kinder var indfaldne, og Øjnene endnu mattere og mere tilslørede end for nogle Maaneder siden, da han havde opholdt sig hos Mogens Gjøe paa Gunderslevholm. Foran ham paa Bordet laa et aabnet Brev, og medens han støttede Panden mod sin Haand — saa man

mere anede end saa de sammentrukne Bryn — læste han halv højt op af Brevets Indhold:

»Flere Gange have vi tilbudt eder at lade kristelige Fyrster dømme os imellem; men vore ydmyge Skrivelser har man gjengjældt med grusomme, rædsomme Svar, uden al Billighed og Godhed, fremmede for al menneskelig Følelse. Nedtrykt af saa mange Onder, sønderknust af saa megen Elendighed, saa mange Gjenvordigheder have vi ej alene ønsket Fred med vore Fjender; vi have ogsaa tilgivet dem af ganske Hjærte . . . Men dog har I paany med grusomme Trusler forbandet os til Helvedes Port, har søgt ganske at jage os ud af Verden! . . . Alle Kreaturer, skriver I, som ere i Himlen og paa Jorden, Engle, Djævle og Mennesker have sammensvoret sig imod os, og den Almægtige selv har i sin Vrede belæsset os med saa mange Gjenvordigheder. Og saadant et Menneske er det billigt, at ikke alene I, men alle Mennesker fjendtligen skulde forfølge! Men at skrive og handle saaledes, er det eders Evangelium? Er det Guds Ords Kraft og Virkning hos eder . . .«

Kongen standsede Læsningen og saa op. Gjennem Vinduet kunde han skimte Mastetoppene paa den store Flaade, som nylig havde kastet Anker. De blinkede med gyldent Skær i den lyse Middagssol. Kongen stirrede derpaa med en adspredt Mine. Saa fæstede han atter Blikket

paa det aabnede Brev, der laa foran ham, og læste videre:

»Jeg kommer nu til jer, forladt af al menneskelig Hjælp og Ophold, kun som den forlorne Søn i Evangeliet, og ikke blot til min kjære Fætter, men som til min i Kristo fornyede Broder, nu skrækkelig nedtrykt af Angst og Jammer, bedende og begjærende Trøst, Raad og Hjælp af eders Menneskelighed og Godhed . . . .«

Kongen rynkede Panden endnu stærkere og skød med en uvillig Mine Brevet til Side.

»Hvad kan jeg gjøre derved!« mumlede han. »Det er forsilde, han angrer sin Daarlighed. Hvad der er sket, kan ikke gjøres om. Hver Mand maa lide den Skæbne, han selv bereder sig!«

Hans Naade rettede sig i Sædet og prøvede at rejse sig op. Men nu kom de jagende Smerter igjen i Ryg og Lænder, og han sank træt tilbage mod Stolens Rygstød.

Det bankede paa Taarnværelsets Dør — en ydmyg og varsom Banken.

Kongen saâ langsomt hen mod Døren, som om han betænkte sig paa, om han skulde lade nogen komme ind. Men derpaa svarede han i en ærgerlig Tone.

»Trin ind!«

Døren blev aabnet, og den lille Sekretær, Mester Axel Jul traadte over Tærsklen med en frygtsom Mine og mange ydmyge Buk. Kongen

havde atter støttet Panden mod sin Haand, og sad halvt sammenkrøben i Armstolen.

»Eders Naades Højmægtighed faar ej vredes paa mig, fordi jeg overtræder naadigst Forbud,« sagde den lille Mand. »Jeg sagde til dem, at eders Naade vilde være uforstyrret, og at ingen maatte indlades til jer. Men de er slet intet at komme til rette med, og de har fast tvunget mig til at melde dem hos eders Naade . . .«

»Hvem taler du om, Mester Jul?« spurgte Kongen uden at se op.

»Ih — om Hr. Peder Skram og Jomfru Elsebe Krabbe . . . De ere fulgtes ad til eders Naades Dør . . .«

»Peder Skram og Elsebe!« gjentog Kongen, og det saâ næsten ud, som om hans Miner opklaredes. »Dem kan du gjærne lade træde ind . . .«

Mester Jul satte et forbavset Ansigt op, bukkede meget dybt og skyndte sig afsted for at udføre Kongens Befaling.

Hans Naade rettede sig denne Gang i Vejret uden at agte paa sin Krankhed. Han fik endogsaa Kræfter til at dreje sin Stol lidt omkring, saa han kom til at sidde med Ansigtet bortvendt fra Vinduet, og i det samme traadte Elsebe Krabbe og Peder Skram ind i Værelset.

»Ej, ej — I har gjort hinanden Følgeskab!« Kongen nikkede med en venlig Mine. »Vel-

kommen hjem, Peder Skram! Har du strax ved din Hjemkomst hørt de gode Tidender og desaarsag hastet med at opsøge Jomfru Elsebe? Nu — vi vil bekræfte dem for dig, eftersom det stedse er os kjært at kunne glæde dig . . .« Peder Skram ventede paa, at Kongen skulde lade ham komme til Orde. Men det lod til, at Hans Naade havde mere paa Hjærte; han talte endogsaa med usædvanlig Hurtighed:

»Det var ret, at du tog Elsebe Krabbe med dig . . . thi hvad vi har at sige, gjælder jer begge! Megen Bestandighed har I vist, og saavel Dronningen som jeg selv ser gjærne, at I fæste jer til hinanden. Ung Elskov bør man ej hæmme! . . . Med Hr. Tyge Krabbe er vi kommen til rette. Hr. Tyge er en klog Mand, og paa vor Forbøn har han omsider vist Eftergivenhed i denne Sag. Hans Venskab for Lybekkerne er desforuden kølnet noget i de sidste Dage, efter at vi have sluttet Overenskomst om, at Sundet atter skal aabnes for Hollænderne; thi nu bliver Forbundet med Hanseaterne knapt til at lide paa, naar vi ej længer ville følge dem i tykt og tyndt . . . Ja, ja, Hr. Tyge har for Sanden en fin Næse og ser snart, hvad der tjerner til hans Fordel . . .«

Kongen tav omsider og hostede trangbrystet, som om den megen Tale havde anstrængt ham

over Evne. Peder Skram traadte et Skridt nærmere.

»Eders Naade — jeg takker jer af Hjærtet for eders faderlige Godhed! Jeg har vel Aarsag dertil, thi det er mit inderligste Ønske, I har bragt i Opfyldelse . . . Men dog er der noget andet, hvorom jeg maa tale med eders Naade . . .«

»Andre Ting, hvorom du maa tale med mig?« sagde Kongen og skyggede med Haanden for Øjnene. »Nu — du vil gjøre Rede for den Sendelse, jeg betroede dig, da du sidste Gang drog til Oslo? Jeg kjender Udfaldet, Peder Skram. Du er fra denne Dag min Admiral; thi du røgtede ærlig mit Ærinde, og det er ej din Skyld, at man skammelig har misforstaaet mine tydelige Ord og Forskrifter . . . Men lad os ej tale mere derom — den maledidede Sag har gjort mig end mere krank og svag, end jeg var i Forvejen . . .«

»Eders Naade!« bad Peder Skram og gik denne Gang helt hen til Kongen. »I maa give mig Forlov at tale redelig til jer . . .«

Kongen saâ paa Peder Skram med et Blik, der pludselig blev skarpt og aarvaagent. Derpaa skottede han ligesaa hurtig hen til Jomfru Elsebe, der var bleven staaende i Baggrunden af Værelset. Han vinkede til hende med Haanden og sagde:

»Det synes, som om Peder Skram vil tale med os om Rigets Sager! Dermed ville vi ej trætte

jer, velbyrdige Jomfru Elsebe. Vend tilbage til Dronningen! I har vor fulde Gunst, og vi ønsker jer til Lykke med den Fæstemand, I har valgt jer . . .«

Kongen vinkede paany, hurtigt og affærdigende. Elsebe Krabbe saa hen paa sin Fæstemand, som om hun vilde indgyde ham Mod til at udrette det vanskelige Hverv, han havde paalagt sig selv. Derpaa bøjede hun sig for Kongen og forlod Taarnværelset . . .

»Nu — kom saa frem med, hvad du vil sige os!« mumlede Hans Naade med svag Stemme. »Du har i mange Aar kunnet tale frit til os, Peder Skram!«

»Eders Naade?« sagde Peder Skram med varm og indtrængende Stemme . . . »Det første Budskab, der mødte mig, da jeg i Dag satte Foden paa dansk Jord — var det, at Knud Gyldenstjerne saavel som eders øvrige Raader har brudt det Lejde, der med Brev og Segl blev givet Kong Christiern i Oslo! Jeg maatte derover glemme alt andet — selv mit Hjærtes dyreste Anliggende — thi denne Handel skriger mod Himlen som den forsmædeligste Gjerning, der nogensinde blev øvet . . . Men endnu kan det ikke være forsilde at raade Bod paa, hvad der er sket. Kald eders Rigsraader og de fremmede Sendebud sammen endnu i Dag og lad Sagen blive forhandlet paany!«

Kongen tøvede lidt, før han svarede. Han sad endnu med Haanden skyggende for Panden, som om hans Øjne ikke kunde taale Sollyset, der strømmede ind i Værelset. Saa sagde han — med sin sædvanlige langsomme og forsigtige Stemme:

»Kjære Peder Skram! Hvad mine Raader har besluttet, kan ikke ændres. Du modtog selv min Befaling: paa Naade og Unaade skulde Kong Christiern give sig i vore Hænder. Det var mit sidste Ord! Har de været mine Forskrifter ulydige, maa de selv tage Ansvaret for det Lejde, de har givet. Du mindes vel, Peder Skram, at ikke mit, men Knud Gyldenstjernes Segl findes under Lejdebrevet! Jeg skjønner intet rettere, end at det nu bliver Kong Christiern og Hr. Knud, der kommer til at bides med hinanden . . .«

»Eders Naade — tillad mig endnu et Ord!« Peder Skram talte med stærkt bevæget Røst. »Det var den første Ulykke, at de underskrev Lejdebrevet. Men er Lejdet én Gang givet, da maa det holdes! Eders Naade! Betænk det for eders Efterkommeres Skyld!«

Kongen tog Haanden bort fra sine Øjne og vendte sig brat om mod Peder Skram. Hans Ansigt var blegt, og det dirrede let ved de indfaldne Mundvige. I en underlig haard og skærende Tone sagde han:

»Jeg vil svare dig endnu en Gang, Peder Skram, efterdi jeg har dig mere kjær end nogen anden: Om nogen skulde have Aarsag til Vrede og Bebrejdelser i denne Sag, da maatte det være os. Man har handlet mod vor Vilje og vore Ønsker, standset Fejden og ført daarlige Underhandlinger, og tilsidst har man underskrevet et Lejde, hvortil vi aldrig vilde have givet vort Samtykke. Men kommer jeg end til at staa for min Eftertid som en uærlig Fyrste — ikke en Tøddel forandrer jeg dog i den Beslutning, som er tagen!«

Peder Skram bøjede sig tavs. Han vidste intet mere at sige; men der var et sorgfuldt og forgræmmet Udtryk i hans ærlige Ansigt, idet han vendte sig om for at gaa.

»Ræk mig din Haand!« sagde Kongen. »Jeg har tilladt dig at tale friere, end det ellers tilstaas en Undersaat at tale til sin Fyrste . . . Jeg ser vel af din Mine, at du er uenig med mig, men det skal intet forandre i mit Venskab for dig. Thi intet tvivler jeg om, at du har handlet efter, hvad der i dine Tanker er Ret og Billighed . . . Vi rejser i Morgen til Gottorp; thi vi trænger højlig til Ro og Hvile efter den strænge Tid, vi har oplevet . . .«

Peder Skram bøjede sig paany og forlod Kongens Værelse.

Han gik ad den stejle Vindeltrappe ned til det neden under liggende Stokværk. Paa Trappegangen stod Mester Axel Jul. Han saa næsten ligesaa alvorlig ud som den unge Høvedsmand, og de to Mænd, saa vidt forskjellige de end var i Sind og Væsen, vexlede et forstaaende Blik med hinanden.

»Jeg skjønner, I har havt lidet Held med jert Ærinde!« sagde den lille Mand og rystede ivrig paa Hovedet. »Men I gaar ogsaa altfor lige bardus paa, Hr. Peder Skram — om I vil tillade mig at sige det . . .«

»Ad Krogveje og med svegne Løfter udretter man mere nu om Stunder, mener I maaske!«

»Ej blot nu om Stunder!« gjenmælede Mester Jul og rystede paa Hovedet ligesaa ivrig som før. »Saalunde har det altid været og vil vorde ogsaa i kommende Tider . . .«

»Men ser I, Mester Jul — desuagtet vil jeg vedblive at gaa min Vej lige bardus paa, som I kalder det! Jeg holder nu mere af fuld Oprigtighed og Hjærtens drøje Hug, om det skal være, end alle de Helvedes og Sygens Kunster, som Skalke og Gavtyve kan hitte paa!«

»I ser min Tro ud til det!« brummede den lille Mester Jul. Men Peder Skram havde allerede tilnikket ham et hastigt Farvel og fortsatte nu sin Vej til den samme Forhal, hvor han nylig havde truffet Elsebe Krabbe.

Hans Forventning blev ikke skuffet; thi idet han aabnede Døren, kom Jomfru Elsebe ham i Møde. Hvad den lille, ivrige Sekretær havde kunnet læse i hans Ansigt, saa Elsebe endnu hurtigere. Hans Ærinde hos Kongen — det sidste Forsøg paa at hindre Skampletten, som de vilde sætte paa Danmarks Skjold, hindre den, inden den var klæbet saa fast, at den aldrig kunde aftvættes — dette hans Ærinde var strandet — —

Haand i Haand stod Peder Skram og Elsebe Krabbe henne ved Vinduet, hvorfra man saa langt ud over Slotsholmen og Havnen. Skibene laa i samme Orden, i hvilken de var sejlede ind paa Rheden. Forrest mellem dem den store, mørke Kravel, hvor Kong Christiern var om Bord. Ingen Vimpel vajede fra dette Fartøj; tungt og dødt laa det i Vandet, som om det kjendte den kummerfulde Rejse, det snart skulde gjøre.

»Fejde og Blodsudgydelse vil de forebygge!« sagde Peder Skram heftigt. »Dermed undskylder de det brudte Lejde, som skulde holdes ubrødelig og ubedragelig, uden al Argelist, under Guds store Hævn og Straf! Saaledes lød Brevets Ord! Jeg saa det med mine egne Øjne, og Gud være priset, at jeg ej satte mit Segl under dette Helvedes Pergament! Hævnen og Straffen, som de paakaldte, kan komme endnu . . .« Peder

Skram pegede ud mod Enkhuysener-Kravellen, hvis store, klodsede Skrog var kjendeligt mellem de øvrige Fartøjer . . . »Paa Sønderborg Slot, bag Slaa og Bom, bliver Kong Christiern en farligere Mand, end han var det nogensinde før. Thi aldrig har jeg hørt andet, end at en skændig Daad maa have onde Tider til Følge!«

SYVENDE KAPITEL.

Elsebe Krabbe til sin Søster.

»Allerkjæreste Søster!

Venlig og kjærlig Hilsen sender jeg dig med Gud! Du skulde for vist og sandt ikke have biet saa længe paa Tidender fra mig, om ikke alt havde været i saa stor Uro omkring mig, at jeg ikke har havt nogen Dag eller Time tilovers. Men saasom du intet har hørt fra mig i Uger og Maaneder, da maa jeg berette al Ting omstændelig for dig, saaledes som jeg ved, at du kjærlig vil annamme, hvad jeg skriver til dig.

Det var hellig Skærtorsdag, den tiende Dag Aprilis, at Gud i sin Naade kaldte til sig vor højlovelige, gode Herre og naadige Fyrste, Kong Frederik. Gud almægtigst give ham en glædelig Opstandelse med alle Guds udvalgte Børn og alle, som have tjent ham tro og huld. — Der

findes vel dem, som skulle give ham et ublidt Eftermæle, fornemlig for hans Fremfærd mod hans nære Frænde og Broders Søn, Kong Christiern, som nu sidder fangen paa Sønderborg. Men derom skal Eftertiden dømme. Hvilke Fejl han end havde, kan hans Hjærte dog ikke have været ganske lukket for milde og gode Følelser, thi mod min kjære Fæstemand, Peder Skram, handlede han til sin Død som en kjærlig Fader mod sin Søn, hvilket jeg med Sandhed alle Dage kan vidne.

Hjærtenskjære Søster! Dette vil jeg ogsaa lade dig vide, at forunderlige Tegn og Varsler ere komne til Syne ved Kongens Død. De, som stod Hans Naade nær, fortæller, at den højsalige Fyrstes Lig blødte saare heftig; ja, endog af Kisten flød en stor Hob Vand og Blod, skjønt samme Kongens Kiste var vel forvaret, som det sig burde. Mange højlærde Folk mener nu, at dette ikke kan betyde andet, end at vi have stor Fejde og Blodsudgydelse i Vente i den Tid, som kommer. Men dette er ej det eneste Varsel, som har vist sig i disse Dage: Et stort Uvejr har raset over Kjøbenhavn med skrækkelig Storm og Torden, som om Verdens Undergang var nær, og derefter stod der trende Nætter paa Himlen et Ildlegeme med lysende Hale, hvilket vakte en overmaade Skræk og Bestyrtelse hos alle, som saâ det.

Nu ved vi ringe Mennesker vel intet om, hvad Gud i sin Almagt og Visdom har besluttet, og Naturens sære og underlige Kræfter kunne vi ej heller tyde. Men ret og rimeligt er det, at slige Tegn vækker Uro og bange Forventning i vore Hjærter. Meget er der da ogsaa hændet, som nok kan tyde paa, at vi gaar en Stridens og Vredens Tid i Møde, og jeg kommer derved i i Hu, hvad min kjære Fæstemand sagde til mig hin Dag, da vi stod med hinanden Haand i Haand ved Vindvet paa Kjøbenhavns Slot og saâ ud paa den store Flaade, der nys havde ført Kong Christiern tilbage til Danmark — ikke som stort andet end en fangen og overgiven Mand.

Den første Dag i Juni blev den store Herredag sammenkaldt i Kjøbenhavn, hvorom din kjære Husbond vel allerede har fortalt dig. Otte og tyve verdslige og ni gejstlige Rigsraader gav Møde; men om det nye Kongevalg blev intet afgjørende foretaget, og blev der ej heller skikket Bud efter Hertug Christian i Holsten. Derimod forhandledes meget de lutherske og paveligsindede imellem, og stor Uro herskede desaarsag i Staden; thi det syntes, som om det papistiske Parti paany har faaet Overmagten, siden det er blevet besluttet, at alt, hvad der i senere Tider er sket Biskopper og Prælater for nær, skal forandres igjen, saa at alle Domkirker, Herre- og Jomfruklostre, Helligaandshuse og Tiggerklostre skulle

blive ved Magt, og alt, hvad Gods man har frataget Kirker, Klostre og Gejstlige, skal gives tilbage, hvorhos alene Biskopperne skulle have Ret til at indsætte Prædikanter i Menigheden.

Dette har opvakt stor Uvilje hos Borgerne og den menige Almue, der kræver lutherske Prædikanter. Og i sit Hjærte maa man inderlig sørge over, at Guds hellige Ord, som alene skulde være til Trøst og Husvalelse og en stor Kjærlighedens Lære for alle Mennesker, i Stedet for bruges til at udsaa Splid og Ufordragelighed og Tvedragts Aand. Ej heller har det gjort Sagen bedre, at de Lybekske have pustet til Ilden; thi det synes nu, som om det snart skal være forbi med Venskabet mellem det mægtige Lybek og de danske Rigsraader, og ny Fejde og Ufred forventes deraf.

Hjærtenskjære Søster! Du ved, at min strænge Fader var til Sinds at bortgive min Haand til en Lybekker-Junker og Raadsherre, af Navn Geert Odingbergk, hvis store Rigdom ganske havde forblændet min kjære Fader. Vi kunne aleneste takke den højlovelige, salige Konge for, at min Fader i Tide blev bortvendt fra sin Hensigt og gav sit Samtykke til min Trolovelse med min hjærtenselskede Ven, Peder Skram til Urup. Men dette skal du ogsaa vide, allerkjæreste Søster, at siden min Fader endelig fik givet os sin Billigelse, har han været lutter

Godhed og Kjærlighed saavel mod Peder Skram som mod mig selv. Det lader derefter til, at vor kjære Fader selv er ganske tilfreds med, som al Ting nu er gaaet til, og ikke heller kan jeg være i Tvivl om, at de store, verdslige Ting paa en sær Maade har grebet ind i mit dyre Hjærteanliggende og bidraget til at omstemme min Fader til Gunst for os. I Lybek er det nu Borgerpartiet, der har sejret over de fornemme Junkere, og de har valgt en Kjøbmand, af Navn Jørgen Wullenwever, til at staa i Spidsen for dem som en af deres Byes Borgmestere. Men med denne Mand og hans Parti ønsker vores Fader intet Maskepi, og han har derfor ganske vendt det hovmodige Lybek Ryggen. Saaledes har da al Ting føjet sig godt for mig i denne Sag, og det er, som den fordums Modgang ikkun har gjort min Lykke endnu større og herligere, hvorfor jeg takker Gud inderlig, af hele mit Hjærte, nu og i al Evighed!

Med stor Pragt og Glans lod vores kjære Fader min Trolovelse fejre, og vi vare desaarsag rejste fra Helsingborg til Kjøbenhavn. Kun det eneste Skaar og store Brist var der i min Glæde, at du, allerkjæreste Søster, ej paa denne Dag kunde være hos mig tillige med andre gode Frænder og Venner. Men i det mindste vil jeg nu give dig en omstændelig Beskrivelse, hvordan alt gik til:

Det var Onsdagen næst før St. Johannis Baptistæ Dag, i dette Aar, 1533 efter Christi Fødsel, at jeg blev givet sammen med min kjære Peder Skram, Herre til Urup og Bradsberg Len, og det skete i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn, i Vor Frue Kapel, hvor min kjære Fader, Tyge Krabbe, og min kjære Morbroder, Oluf Rosenkrantz, indledte mig. Og just samme Dag og samme Sted blev vores kjære Broder Mogens givet til sin kjære Fæstemø, Jomfru Karine, der paa samme Tid blev indledt.

For Alteret stod den ærlige, velbyrdige og lovlige Biskop Ove Bilde og gav os sammen med vore Fæstemænd, og nærværende vare saa mange ærlige og velbyrdige og meget lovlige Bisper, Riddere og Riddersmænds Mænd, af Danmarks Riges Raad, samt saa mange Riddersmænds Fruer og Jomfruer, at jeg ej vil opregne alle til Hobe. Men der var tilsammen syv Bisper og to og tyve Riddere foruden mange andre Adelsmænd og vel ligesaa mange Fruer og Jomfruer. Kun dig, min allerkjæreste Søster, maatte jeg bitterlig savne, efterdi du var ventende dit lidet Barns Fødsel, som nu er lykkelig foregangen og alt vel overstaaet, hvilket du kjærlig har givet mig til Kjende. Om det havde staaet til mit eget Tykke, og vore gode Frænder havde samtykket deri, da havde jeg sandelig ladet alt opsætte, indtil du havde

kunnet gjøre Rejsen til Kjøbenhavn; men dette lod sig intet foretage, fornemlig da ogsaa vores kjære Broder Mogens paa den bestemte Dag skulde gives sammen med sin Fæstemø, saadan som jeg alt ovenfor har beskrevet. Men om det kan fornøje dig, vil jeg her nævne for dig nogle af dem — Bisper og Riddere — som vare nærværende: Der var først Biskop Torben Bilde, Ærkebisp i Lunds Stift. Der var Bisp Iver Munk, Bisp over Riber Stift, Bisp Jørgen Friis, som er Bisp udi Viborg Stift. Og der var Hr. Predbjørn Podebusk til Vosborg, og Hr. Hans Bilde til Egede og Hr. Anders Bilde til Søholm og Hr. Johan Urne til Rygaard og mange, mange flere.

Allerkjæreste Søster! Saa mange der end var, havde jeg dog aleneste Øje for min kjære Fæstemand, som jeg paa denne Dag blev givet sammen med. Og det gjorde mig varm i mit Hjærte at se, at Hr. Peder paa denne Dag havde faaet sin frejdige og glade Mine igjen; thi jeg vidste, at han havde taget sig bitterlig nær, hvad der var hændet i den norske Fejde. Dog nu havde han strøget de mistrøstige Tanker bort, og ingensinde før har jeg set hans Ar og Skrammer klæde ham saa vel, som da han dér stod ved min Side foran den ærlige og højærværdige Bisp, Hr. Ove Bilde.

Allerkjæreste Søster, saaledes er det da sket, at det Ord er gaaet i Opfyldelse, som jeg for

Aar og Dag siden gav Peder Skram — at næste Sommer i det længste vilde Elsebe Krabbe række ham sin Haand som hans trolovede Brud. Derfor skylder jeg min Fader og den højsalige Konge Tak, men Gud aleneste Æren! Jeg føler saa vist og sandt, at stoler jeg ikkun paa Gud almægtigst, da er al min Tragten og Færden vel forvaret. Og dette skal og i Fremtiden være min Tanke. Ingen ved, hvad der vil komme. Stor Uro og Gjæring hersker allevegne, og min kjære Fæstemand siger, at længe vil det ikke bie, før der bryder et bistert Uvejr løs. Det faar da ske altsammen, som Gud almægtigst vil!

Hjærtenskjære Søster! Alt dette giver jeg dig venligen til kjende, og bliver jeg alle Dage, saa længe jeg lever, din tro og hulde Søster. Den evige gode Gud med sin hellig Aands Naade være dig altid nærværendes og styrke dig til Sjæl og Liv og unde mig den Glæde, at jeg maa finde dig sund og vel tilpas.

Datum: den 5. Dag i Juli, *Anno domini* 1533.

Elsebe Krabbe.

Til ærlige og velbyrdige Frue Magdalene Krabbe, Hr. Byrge Ulftands til Glimminge, min kjære Søster kjærligen tilskrevet.

OTTENDE KAPITEL.

En Uvejrsnat.

Der faldt en skybrudlignende Regn, og uafladelig slyngedes Lyn efter Lyn hen over den overtrukne Himmel. Paa én Gang i Nord, Syd og Vest flammede Luften op, saa man syntes at se ind i gabende Ildsvælg, og strax efter fulgte Tordenen — først med et skraldende Brag, som om Huse og Træer splintredes, og derefter med lange, tungt rullende Drøn.

Det var sen Aften, tæt hen imod Midnat. I de korte Standsninger mellem Lynene laa Mørket saa tæt, at selv de skarpeste Øjne ikke vilde have været i Stand til at se en Haandsbred frem for sig. Men ved hvert Lyn, der kom, blev det lysere end paa den klareste Dag — et skarpt, fosforagtigt Lys, mod hvilket Træstammerne traadte frem som store, kulsorte Søjler. Om nogen-

sinde det Ord kunde passe, at Jord og Himmel stod i ét, da maatte det være denne Uvejrsnat. Regnen, der strømmede ned, faldt som hvinende Piskeslag mod den opblødte Jordbund, og Tordenen syntes at sætte Luften i en uafbrudt, dirrende Bevægelse. Der hørtes ikke nogen anden Lyd end Uvejrets Rasen. Hvert Dyr havde trykket sig ned i sit Leje, hver Fugl puttet sig saa dybt, den kunde, i sin Rede i skælvende Angst for det onde Vejr. —

Bratte, skovklædte Skrænter indesluttede en bred Sænkning, aaben mod Syd, men mod Nord snævrende sig mere og mere sammen, indtil den syntes at blive borte mellem Skovbakkerne. Omtrent midtvejs i denne Sænkning laa en Kulsvierhytte, og fra dens Vindue skinnede et svagt Lysskær, hvilket tydede paa, at der maatte opholde sig Mennesker derinde, saa ussel og faldefærdig Hytten end var. Den ene Side af Straataget var skredet ned og hang frem over den lerklinede Mur, men paa den Maade gjorde det i det mindste i Øjeblikket sin Nytte; thi det skærmede for to Heste, som var bundne til Hyttens Væg, saaledes at de stod nogenlunde i Læ.

Begge Hestene var opsadlede, og den ene af dem forsynet med sirligt Skaberak, hvilket paa Forhaand maatte give En Mistanke om, at

de Folk, som havde søgt Ly i Hytten, ikke kunde være almindelige Kulsviere.

De havde ladet Hyttens Dør staa aaben, og det lod til, at de kun havde indrettet sig et ganske midlertidigt Kvarter. I Karmen neden under den sprukne Hornrude stod en Lygte, hvis Skær faldt hen over Stuens lerstampede Gulv. Et Risknippe var trukket tæt hen foran Døren, og her sad to Mænd, der syntes at holde Øje med Uvejret, som om de kun ventede paa, at det skulde sagtne lidt, for at de kunde drage videre.

»Naar vi rider en Kjende østerpaa, kan vi naa Tirsbæk Gaard i mindre end en halv Time!« sagde den ene af Mændene. »Det er ligesaa godt, vi søger Herberg dér for i Nat. I Morgen rejser vi saa videre ad Horsens til og træffer Kongen . . . List dig ud, Hjemløs, og se, hvordan vore Dyr har det!«

Den lange, mørkhaarede Karl, hvem denne Tale var henvendt til, rejste sig op. Idet han stod i Begreb med at skridte ud af Døren, kom et nyt Lyn, ganske nær ved, thi det efterfulgtes i samme Nu af et drønende Brag, og det saâ ud, som om den lange Karl, dér, hvor han stod i Døraabningen, blev indhyllet i tusinde Ildsluer.

Hans Herre var sprungen op; thi i det første Øjeblik troede han, at Svenden var bleven ramt af Lynnedslaget. Men Svend Hjemløs stod fuldkommen uskadt. Kun havde hans Ansigt

faaet en sær, grønlig bleg Farve, og der gik en Skælven gjennem hans store Krop.

»Er du ræd for Vejret?« spurgte hans Herre og betragtede ham med et prøvende Blik. »Siden Mørket faldt paa, og Uvejret har taget fat, tykkes du mig helt løjerlig. Hvordan staar det til med dig, Hjemløs?«

»Det betyder ingen Ting, Herre . . .« svarede den lange Karl. »Nu gaar jeg ud og ser til Hestene . . .«

»Tøv lidt! Det haster ikke, om vi kommer en Time før eller senere til Tirsbæk. Kanske Vejret hofter imens, saa vi kan ride den lige Vej til min Gaard, Urup. Dermed sparer vi Omvejen til Tirsbæk . . .«

»Det var maaske godt, om vi kunde det!« mumlede den lange Karl, ligesaa meget henvendt til sig selv som til sin Herre, Peder Skram.

»Guds Kors og Død!« udbrød Høvedsmanden hidsig. »Tal frit ud, du taabelige Hjemløs! Hvad har du mod Tirsbæk eller dets Ejermand, ærlig og velbyrdige Hr. Ove Lunge, hos hvem jeg tilbragte mine Barndomsaar og oplærtes udi Tugt og Lydighed! Hvad har du mod Tirsbæk? spørger jeg. Ud med Sproget, Mand! Mindes jeg ret, har du en Gang fortalt mig, at du er barnefødt i denne Egn af Landet . . .«

»Det er rigtigt nok, Herre!« nikkede Hjemløs.

»Saa tal! Hvi flyede du derfra, og hvorlunde er det altsammen gangen til?«

Peder Skram pegede paa Risknippet for at tilkjendegive den lange Karl, at han skulde tage Plads, og Svend Hjemløs adlød.

»Vi har Tiden for os,« sagde Høvedsmanden og stirrede ligesom før ud paa Uvejret, der holdt ved omtrent med uformindsket Styrke. »Jeg vil høre din Krønike endnu i Nat, inden vi rider enten til Tirsbæk eller Urup . . .«

Svend Hjemløs havde sat sig paa Risknippet; men det varede en Stund, før han tog til Orde. Han støttede Albuerne mod sine Knæ og hvilede Hovedet i Hænderne. Udenfor vedblev Mørket at være lige uigjennemtrængeligt. Lynene kom med længere Mellemrum, og Tordenen lød med fjærnere Skrald. Men Regnen blev ved at strømme ned med en ensformig, sivende og rislende Lyd, der dannede ligesom en naturlig Ledsagelse til Svend Hjemløs' tunge og langsomme Tale:

»Jeg havde en Viv, som jeg havde inderlig kjær. Hun var mig en god Kvinde, og vakker var hun af Skabning. Hun gik nu og da til Haande paa Tirsbækgaarden . . . En Dag sagde de, at et kostbart Stykke Sølv var blevet borte, og Fogden klagede min Kvinde an for at have stjaalet det . . . Jeg gik til Tirsbækmanden for at tale ham til Rette; men han havde ikke Stunder til

at høre paa mig; han skulde samme Dag til Raadet i Kjøbenhavn og viste mig til sin Foged, der maatte afgjøre Sagen . . .«

Svend Hjemløs tav igjen og trak Vejret saa dybt, at der hørtes en gispende Lyd inde fra hans Bryst. Men lidt efter vedblev han:

»De pinte min arme Viv for at tvinge hende til Bekjendelse — trods det, at de vidste, hun bar et lidet Barn under sit Hjærte . . . De lod hende ride Træhesten, hendes Kjøn til Spot og Skam. Jeg listede derhen ved Nattetid, borede mine Negle ind i Muren, saa Blodet dryppede mig af Hænderne, og klyngede mig fast for at klyve over. Jeg slap ind i Gaarden; men det var for sent . . . Jeg fandt hende uden Liv og Aande . . . Saa svor jeg en Ed. Jeg vilde gjengjælde den bitre Ve, de havde gjort mig . . . Jeg opsøgte Fogden og fandt ham liggende i sin Seng — jeg slog ham ned som en uvan Tyr . . . Men min Haand har ikke været sikker; thi han sprang op igjen og løb ud i Gaarden og op i den gamle, østre Fløj, hvor Skriverstuen var. Jeg fulgte efter — — maanelyst var det. Jeg kunde stadig se ham foran mig. Det gik frem ad Trapper og Gange, hvor jeg aldrig før havde været; men stadig var jeg tæt bag ved ham. Saa naaede vi den store Sommerstue øverst oppe, og der forputtede han sig i en Krog . . . Men

jeg fandt hans Skjulested, løb ind paa ham og gav ham hans Rest . . .«

»Og saa var det, du maatte rømme af Landet?«

»Nej, end ikke! Tirsbækmanden var paa Rejse, og der var ingen af Gaardens Folk, som klagede mig an, thi Fogden var hadet af dem alle til Hobe. Men jeg havde ingen Ro paa mig — den næste Nat maatte jeg derop igjen; det var, ligesom En stadig hviskede mig i Øret, at min Gjerning endnu ikke var fuldbragt. Saa var det, at det skete, som er Skyld i, at jeg nødig kommer tilbage til denne Kant af Landet . . .«

»Nu — saa fortæl!«

Svend Hjemløs sad ubevægelig i samme Stilling som før, og der var kommet et barskt og stirrende Udtryk i hans Ansigt.

»Jeg listede derop Natten efter — jeg sneg mig over Grav og Mur, ad Gange og Trapper, indtil jeg naaede Sommerstuen i den østre Fløj. Og da jeg stod derinde, kaldte jeg paa ham! Jeg maatte have Vished for, at han var rigtig død . . Maanelyset stod lige ind ad Vinduet og spillede og glitrede hen over Gulvets Stenfliser . . . jeg kunde nøjagtig se den Krog, hvor jeg havde slaget ham til Jorden . . . Og saa paa én Gang dukkede han frem, klædt i det bare Linned, som han havde været, da jeg jog ham

op af Søvnen . . . Jeg foer ind paa ham, og min Øxe faldt med et susende Hug; men det gled tværs igjennem ham uden at gjøre ham nogen Skade, og jeg huggede til igjen og igjen... Og han rørte sig ikke, stirrede bare paa mig med to gnistrende Øjne i det hvide Ansigt. Da kom Vildskaben op i mig, saa jeg blev ude af mig selv. Jeg kastede min Øxe og greb efter ham for at brydes med ham; jeg klemte mine Arme omkring ham; men det føltes, som om der intet var — intet uden et isnende koldt Pust, et Par gnistrende, stirrende Øjne tæt inde mod mine og noget, der i et væk huggede løs mit Bryst, saa at Vejret gik fra mig . . . men jeg blev kun mere rasende derved, og jeg klemte til igjen, saa længe jeg orkede . . . Men værst var det med Øjnene, som blev ved at stirre; de sugede Marv og Kræfter af mig, og tilsidst segnede jeg hen og kunde intet mere værge for mig . . .«

Den lange Karl tav og syntes at krybe sammen i hemmelig Gru, dér, hvor han sad paa Risknippet. Peder Skram saâ medlidende paa ham; det var alt det, at han i Mørket kunde skælne Omridsene af hans brede, firskaarne Skikkelse. Saa rejste Høvedsmanden sig op og sagde:

»Vejret hofter lidt — lad os faa Hestene frem! Har man fanget Griller, skal man gaa

lige løs paa dem. Vi sover i Nat paa Tirsbæk Gaard!«

Svend Hjemløs nikkede tavs og gik ud til Hestene, der var bundne ved Hyttens Væg.

Uvejret var i Færd med at trække forbi. Lynene var blevne svagere, og Tordenen rullede længere borte. Kun Regnen vedblev endnu; dog havde ogsaa den mistet sin skybrudlignende Karakter og rislede jævnt og vedholdende ned, saa man kunde høre tunge Draabers Fald fra Blad til Blad. Samtidig med Uvejrets Sagtnen vaagnede Skovens natlige Liv. Store Flaggermus strøg forbi; Uglerne skreg, og derimellem hørtes et Dyrs Flugt hen over det vaade Løv.

Peder Skram og hans Ledsager steg til Hest. En ganske svag Lysning begyndte at komme til Syne mellem de drivende Skyer, og den søgte de at rette sig efter. Skovklædte Skrænter var der endnu paa begge Sider af Sænkningen; men da de havde redet et lille Stykke, bøjede de ad en Hulvej til højre, og strax efter havde de Fjorden foran sig; fulgte de nu Vejen lige østpaa, kunde de snart naa Tirsbæk Gaard.

Vejret klarede op, efterhaanden som de red frem. De kom forbi Selsbjerg og fulgte Udkanten af Kongeskoven. Nu kunde de skimte Tirsbækgaardens røde Mure og de tvende Taarne paa Gaardens nordre Fløj, medens to andre, højere Taarne ragede op længere tilbage,

ved Fløjens vestlige og østlige Hjørne. Naar Lynene lyste op i Synskredsen, traadte Bygningen tydelig frem mod den mørke Baggrund; thi Tirsbæk laa midtvejs mellem de to Skove, Kongeskoven og Storskoven.

Gaarden var paa alle Sider omgiven af dybe, vandfyldte Grave, og Vindebroen, der sluttede umiddelbart til Porttaarnet, var trukket op, som rimeligt var i denne Ufredstid.

De rejsende holdt stille foran den optrukne Bro, og Peder Skram blæste nogle Toner i sit Horn. Det varede lidt; saa kom Portvagten til Syne for at erkyndige sig om, hvem de rejsende var. Peder Skram nævnede sit Navn og bad om Husly for sig og sin Ledsager. Vagten raabte ned, at Manden ikke var hjemme, men han vilde skikke Bud efter Borgfogden, der i Hr. Oves Fraværelse havde Opsyn med Gaarden.

De to Ryttere maatte vente en rum Tid, inden Portvagten lod sig se paany. Men nu lød der Klirren af tunge Jærnkjæder. Vindebroen blev sænket, Bolte og Slaaer trukne fra, og Porten aabnedes af en Flok væbnede Mænd.

Peder Skram sprang af Hesten og spurgte efter Borgfogden, og en lille, godmodig udseende Tyksak, med Jærnhuen skudt bag i Nakken og bevæbnet med en Partisan, der var godt og vel saa lang som han selv, traadte henimod Høvedsmanden.

»Vi kommer fra Kolding og er undervejs til min Gaard, Urup,« sagde Peder Skram til den lille tykke. »I Morgen tidlig maa jeg være ved Horsens, hvor Kongen har sat mig Stævne, men Uvejret har overrasket os, og det tykkes mig for langt at ride til Urup i Nat . . . Tør du paa egen Risiko give os Herberg, indtil Dagen gryer, og Vejret bedager sig?«

»Det er der intet til Hinder for,« svarede Borgfogden. »Jeg kjender jer saa vel, Hr. Peder Skram. Og vor Husbond skulde vel snarere laste os, om vi lod jer staa udenfor i det Guds Vejr. Det er rigtigt nok, som I siger, Herre — vor nye Konge, som kalder sig Christian den tredie, er hidkommen til Horsens for at modtage Bøndernes Hylding. Vorherre bedre det for Tider, vi oplever! Ingen ved, hvem der er Herre i Landet, enten Hertugen af Holsten eller den oldenborgske Greve og Lybekkerne. Ved I noget om, hvordan det staar til? Vi hører alle Haande, men skjønner ikke, hvor megen Lid man kan fæste dertil . . .«

»Greven har belagt Sjælland med sine Krigsfolk, og alt for en Maaned siden har Kjøbenhavn aabnet sine Porte for ham og de lybekske Kræmmere!« svarede Peder Skram. »Men der kommer vel snart bedre Gænge i det, gode Ven, naar vi ikkuns faar at vide, hvem og hvad vi skal slaas for. Jeg for min Part foretrækker nu

at slaa løs paa Greven og Lybekkerne fremfor paa mine Landsmænd . . .«

»Deri har I Ret, Hr. Peder Skram!« nikkede den tykke Borgfoged med en dybsindig Mine. »Gjaldt det den gamle Kong Christiern, saa kunde det vel have sin Vanskelighed for en ærlig Karl at vide, hvem man skulde tage Parti for, men den oldenborgske Greve og hans Bundsforvandte, Lybekkerne, regner jeg ikke for andet end fremmede Voldsmænd, som er trængt ind i vort Land, og jo før vi faar jaget dem ud igjen, des bedre . . .«

»Du er af mine Folk, Borgfoged!« udbrød Peder Skram og slog med en oprømt Mine Tyksakken paa Skulderen. »Og du har for Sanden en livligere Aand, end din tykke Krop skulde lade En formode. Faar du Stunder til at fægte mod Greven og Lybekkerne, skal der altid staa dig en Plads aaben ved min Side, enten til Lands eller til Vands . . .«

»Jeg takker jer for det Tilbud, Hr. Peder Skram . . . Her er vi ved Indgangsporten, og I kan nu selv vælge, hvilken Stue I ønsker til Natteherberg. Den bedste skal ikke være for god til jer . . .«

De stod foran en Dør i Gaardens mellemste Fløj, hvor Herremanden plejede at bo, naar han opholdt sig paa Tirsbæk. Peder Skram saâ sig omkring, som om han ikke var sikker paa, i

hvilken Del af Gaarden han skulde opslaa sit Nattekvarter. Han lod sit Blik vandre op og ned ad de høje Mure, og derpaa saâ han hen paa Svend Hjemløs, der ligeledes var sprungen af Hesten og nu holdt sig tæt paa Siden af ham.

»Jeg kunde have Lyst til at sove i Sommerstuen deroppe!« svarede Peder Skram og pegede henimod Gaardens østlige Fløj.

»I den østre Fløj!« gjentog Fogden, og hans trivelige Ansigt, der hidtil havde været idel Glæde og Velvilje, skiftede pludselig Udtryk, saa at det kom til at se ud, som om de runde Kinder stivnede af Skræk . . . »I den østre Fløj — hvad vil I dér, velbyrdige Hr. Peder Skram? Ingen kommer i den Del af Gaarden eller er kommen der i den sidste halve Snes Aar . . .«

»Og hvorfor ikke?« spurgte Peder Skram, idet han ligesom før skottede hen til Svend Hjemløs for at se, hvad Indtryk Fogdens Ord gjorde paa ham.

»Det skete før min Tid,« sagde den lille, tykke Borgfoged og sænkede uvilkaarlig Stemmen. »Min Formand i Embedet blev slaget ihjel af en Bonde her paa Egnen, og nu siger de, at den døde Foged spøger deroppe i Sommerstuen, saa at der ikke er sikkert at færdes hverken Dag eller Nat. Folkene ved sære Ting at berette derom, og end ikke Manden, ærlig og

velbyrdige Hr. Ove Lunge selv, sætter nogensinde sin Fod i den Del af Gaarden . . .«

»Vi vil sove deroppe alligevel!« sagde Peder Skram. »Min Følgesvend gjør mig Selskab, tænker jeg. Eller om du snarere er til Sinds at søge Natteleje i Borgestuen, saa staar det dig frit for!« henvendte Høvedsmanden sig til Svend Hjemløs.

Men den lange Karl rystede paa Hovedet og mumlede:

»Hvor I søger Herberg, kan jeg ogsaa være. Jeg er rede til at følge jer, Herre!«

»Saa vis os Vej, Borgfoged!«

Den tykke Foged havde allerede vinket ad en af sine Folk, der kom tilbage efter at have ført de fremmedes Heste til Stalden. Manden havde en tændt Lygte i Haanden; den tog Borgfogden fra ham og rakte den til Peder Skram, hvorpaa han gav sig til at udsøge en stor, rusten Nøgle i det Knippe, han bar ved sit Bælte.

»I kan forlange af mig enhver Villighed, som jeg kan forsvare for Gud og min Husbond at yde jer,« sagde Fogden. »Men I maa ikke bede mig om at gaa derop . . . Her er Nøglen; den passer i Taarndøren eller har allenfals passet dertil en Gang . . . Naar I følger Vindeltrappen for Enden af den lange Gang, kommer I til Sommerstuen i andet Stokværk. Gud være med

jer, velbyrdige Hr. Peder Skram, og lade jer naadig slippe fra det Vovestykke, I er i Lag med . . . Ser I, hvor Skyerne trækker sig sammen, og Lynene bliver stærkere — jeg skjønner, at Uvejret kommer igjen . . .«

Den lille Borgfoged rakte Peder Skram Nøglen, ligesom han nys havde givet ham den tændte Lygte. Derpaa skyndte han sig tværs over Slotsgaarden, uden at se sig omkring en eneste Gang, og forsvandt i et Udhus, der laa tæt op til Porttaarnet, og i hvilket han havde sit Sengekammer.

»Det var et Sygens Hastværk, han havde!« sagde Peder Skram, idet han gik i Forvejen hen til den østlige Fløj af Hovedbygningen, medens Svend Hjemløs travede bag i Hælene paa ham. Peder Skram prøvede den store Nøgle, han havde faaet af Borgfogden, i Taarndørens Laas, og den lod sig let dreje omkring. Saa traadte han indenfor, stadig ledsaget af Svend Hjemløs, lukkede Døren i efter sig og famlede sig videre frem ved Lysskæret fra Lygten.

De befandt sig i en hvælvet Gang, der syntes at strække sig et godt Stykke ind i Bygningen. Vindeltrappen, der skulde føre op til de oven over liggende Stokværk, kunde de endnu ikke se; men da Fogden havde sagt, at den laa for Enden af Gangen, gik de lige frem, og efter at de havde tilbagelagt en Snes Skridt

eller saa omtrent, stødte de paa Foden af Trappen.

Luften omkring dem var mættet af en skimlet Fugtighed, som ikke var god at indaande. De følte den som et Tryk for Brystet, der pressede haardere paa, jo højere de kom til Vejrs. Men Peder Skram regnede ud, at det maatte være den indespærrede Luft, der besværede Aandedrættet, og han lod, som om han ikke ænsede det. Men bag ved sig hørte han, hvorledes Svend Hjemløs drog stønnende efter Vejret, som om den lange Karl havde endnu vanskeligere ved at vænne sig til Omgivelserne end han selv.

Da de var komne et halvt hundrede Trin til Vejrs, stod de foran en Dør, der var lukket omhyggelig til, og Peder Skram prøvede endnu en Gang den Nøgle, han havde faaet af Borgfogden. Ogsaa denne Dør lod sig aabne uden Besvær, og ved det usikre og flimrende Skær fra Lygten saa de en stor, firkantet Stue, hvis Vinduer vendte mod Nord. Loftet blev baaret af to brede, murede Piller, og ved hver af disse var opstillet en jærnbeslagen Kiste eller »Ørk«. Men længst tilbage i Stuen stod en Alkoveseng med nedhængende Spærlagen. Andet Bohave var der ikke.

»Mener du, at dette er Sommerstuen?« spurgte Peder Skram og vendte sig om mod sin tavse Ledsager.

Svend Hjemløs nikkede.

»Saa finder jeg, at vi har intet at klage paa vort Nattekvarter! Luften herinde smager vel endnu af Svamp og Skimmel; men den tykkes mig dog taaleligere end derude. Nuvel, Hjemløs! Lad os gaa paa! Vi deler Sengetøjet, og du lægger dig paa Kisten derhenne! Saa befaler vi vor Sjæl Gud i Vold, og jeg tænker, denne Nat skal gange saa fredelig til Ende, at du intet mere vil tænke paa det maledidede Kogleri og Djævelskab, der saa længe har pinet din ærlige Sjæl. Har man ikkuns Gud i Hjærtet, behøver man intet at frygte!«

Peder Skram gik hen til den gamle Alkoveseng, tog en Del af Sengetøjet af den og kastede det hen til Svend Hjemløs. Derpaa spændte han sit Rytterværge af, stillede det ved Hovedgjærdet, hængte sin Kappe og Vams paa Sengestolpen og strakte sig, saa lang han var, paa Lejet. Svend Hjemløs stillede Lygten hen paa den ene, jærnbeslagne Kiste, redte sit Natteleje ovenpaa den anden og fulgte derpaa sin Herres Exempel. Det varede kun et Par Minuter, saa forkyndte de dybe, regelmæssige Aandedrag henne fra Alkovesengen, at Peder Skram sov ligesaa trygt og sundt, som naar han befandt sig i Lejren eller om Bord paa sit Skib. Ogsaa den lange, mørkhaarede Karl laa ubevægelig, med

lukkede Øjne, og det var ikke godt at sige, om han drømte eller endnu laa vaagen. —

Det lod til, at den tykke Foged skulde faa Ret i sin Mening om, at Uvejret vilde komme tilbage. Thi Lynene udenfor tiltog i Styrke, og Skraldene, som ledsagede dem, blev stærkere for hver Gang. Med korte Mellemrum lyste det op i Sommerstuen, saa hver Gjenstand derinde traadte skarpt og tydeligt frem: de brede, murede Piller, de udskaarne, jærnbeslagne Kister og Alkovesengen i Baggrunden, hvor den bredskuldrede, lyshaarede Høvedsmand sov saa fast og roligt som et Barn.

Men saa dukkede en ny Skikkelse frem — — — Eller var det en Drøm, den lange, mørkhaarede Karl drømte, og som fik hans store Legeme til at skælve? Hans Ansigt fik den samme sære, grønlig blege Farve, som det havde havt i Kulsvierhytten, da Lynet slog ned tæt ved ham.

En lille, duknakket Skikkelse, mager som en Benrad, sprang frem fra Vinduesfordybningen. Og denne Skikkelse holdt en skinnende Gjenstand i Haanden — et stort, af Sølv forarbejdet Drikkehorn. Han drejede Hovedet omkring og saa sig om til alle Sider med tomme Øjenhuler. Midt over Panden var der en Fordybning, som om et vældigt Øxehug havde kløvet hans Hoved. Han skævede ned til det kostbare Sølvkar; men

pludselig flyttede han det hastig fra den ene Haand over i den anden og tilbage igjen, som om han havde brændt sine Knokkelfingre derpaa.

Han blev staaende midt paa Gulvet, og skjønt Stuens Vinduer var lukkede, saa det ud, som om den lange, linnede Skjorte flagrede omkring ham. Nu flyttede han Sølvhornet hurtigere og hurtigere frem og tilbage mellem de benede Hænder; men tilsidst slap han det, og det trillede hen ad Gulvets Stenfliser med en langtrukken, klirrende Lyd.

Han løb efter det, greb det igjen, og nu holdt han Sølvhornet under Armen, medens han uafladelig vendte og drejede Hovedet til alle Sider. Men lige paa én Gang lagde han sig ned og krøb paa alle fire henimod den Kiste, der stod lige overfor Svend Hjemløs' Natteleje. Her rejste han sig atter op, og det saa ud, som om Skæret fra Lygten skinnede tværs igjennem ham, idet han løftede Kistens Laag og skød Sølvhornet ned i Aabningen. Det faldt med en lydelig Klirren, ligesom da det nylig var trillet hen over Stenfliserne. Den lille Mand gned sine Knokkelhænder, strøg dem frem og tilbage paa det hvide Linned, som om han atter havde brændt sig paa Sølvet, og saa vever som en Rotte sprang han derpaa tilbage og forsvandt i den samme Vinduesfordybning, hvor han var kommen til Syne. — —

Natten gik til Ende, og gjennem de dybt liggende Vinduer brød Skæret fra den lyse Morgensol ind i Sommerstuen. Svend Hjemløs laa ubevægelig paa sit Leje. Hans Pande var dækket af perlende Sveddraaber, men hans Søvn syntes at være fast og tryg.

Henne i Alkovesengen begyndte Peder Skram at strække sine Lemmer. Han slog Øjnene op, trak Sengens Forhæng til Side og saa sig forundret omkring, som om han først maatte tænke sig om, før han kunde komme i Hu, hvor han befandt sig. Men pludselig sprang han op, strøg sig med Haanden over Panden og raabte:

»Væk med Syner og Drømme! Det sunde, friske Liv kalder paa os!«

Hans Stemme rungede saa stærkt, at Svend Hjemløs foer forvildet op af sin Søvn. Men Peder Skram gik hen til ham, lagde godlidende sin Haand paa hans Skulder og sagde:

»Nu, stakkels Hjemløs — er du sluppen uskadt fra Kogleriet! Eller har onde Syner plaget dig i Nat?«

Den lange Karl havde sat sig oprejst paa den jærnbeslaaede Kiste. Han saa endnu ganske forvirret ud, og hans Blik blev ved at være stivt fæstet paa den Kiste, der stod lige overfor hans Leje.

»Hvi stirrer du derhen?« spurgte Peder Skram.

»Jeg har set ham igjen!« mumlede Svend Hjemløs. »Men nu tvivler jeg intet længer paa, at han er død. Hans Krop var som en Benrads og Øjenhulerne tomme . . . Jeg saâ ham krybe hen og skjule Sølvhornet dernede i Kisten . . . Det var det samme Stykke Sølv, som de sagde, min Viv havde stjaalet . . . Derhenne i Kisten ligger det! Men selv forsvandt han, ligesaa sporløst som han kom, og jeg laa som bundet med Strikker og Baand og kunde intet røre mig . . .«

»Hum!« brummede Peder Skram — »Jeg har havt en lignende Drøm. Men lad os se efter, om noget ligger skjult i Kisten; saa kan vi allenfals faa Rede paa den Del af Kogleriet!«

De gik begge to hen til den store Egetræs Kiste, flyttede Borgfogdens Hornlygte bort og aabnede Laaget . . . Men det var nær ved at slippe dem ud af Hænderne igjen; thi ved det klare Dagslys saâ de tydelig paa Bunden af Kisten et stort, af Sølv forarbejdet Drikkehorn — af selv samme Form og Udseende som det, den lille Mand havde holdt i sine Hænder.

Peder Skram lukkede langsomt Kistelaaget til igjen. Der var et Udtryk af Alvor i hans ærlige Ansigt, og han sagde med en vis Højtidelighed:

»Svend Hjemløs — det er ikke al Ting, vi arme Mennesker forstaar, og vi skal intet grunde

over, hvad vi ej mægter at tyde. Det kan hænde, at vi begge har havt den samme Drøm, og det kan ogsaa hænde, at den bandsatte Foged maa vandre hvileløs omkring og hver Nat bringe det stjaalne Stykke Sølv tilbage til det Sted, hvor han selv tog det . . . Mangehaande Kræfter drive deres Spil her; thi Tirsbæk stammer ned fra den graa Oldtid. Det var en Gang et Tempel, som var viet til den tapre Krigsgud, som man kalder Tir; men siden hen lod Dronning Tyre Templet indrette til et Slot, hvor hun jævnlig selv boede . . . Ser du, Hjemløs, saa gammel er Tirsbæk Gaard, og det er derfor intet Under, om vi har havt sære Syner i denne Nat . . . Men vi vil ikke grunde mere derpaa. Solen skinner igjen, og det er lys og herlig Sommerdag. Nu rider vi til Horsens og møder Kongen, og snart faar vi andre Ting at tage Vare end at slaas med Gjenfærd og Djævelskab!«

Nogle Timer senere red Peder Skram og hans Følgesvend op ad Hovedvejen, der førte fra Tirsbæk til Horsens. Der var knapt noget Spor af Uvejret at se. Træernes Løv blinkede vel med tusinde Regndraaber, og vaadt var Græsset langs Vejkanten; hist og her havde

ogsaa Regnskyllet samlet sig i store Pytter, og Vandet i Grøfter og Bække var svulmet op og løb rislende afsted mellem Grønsværet. Men Luften var ren og blaa, og Solen skinnede i Regndraaberne, i Vejens Pytter og i de rislende Bække, og alt aandede vaagnende Liv og Sommermorgenens gryende Skjønhed.

Ved Middagstid naaede de rejsende en Mark tæt udenfor Horsens By, og her var meget Folk samlet. Bønderne fra de omliggende Herreder var komne sammen for at aflægge Ed til den holstenske Hertug Christian som Landets Konge. Hertugen holdt med sine Mænd paa en Høj midt ude paa Marken, og Bønderne i deres Vadmels Kofter og tillige mange Borgere fra de nærmeste Kjøbstæder havde samlet sig omkring ham.

Det var vel kun nødtvunget, at den menige Almue havde givet Møde; thi i Hjærtet holdt de med den fangne Konge, og de stolede endnu paa Lybekkernes og den oldenborgske Greves Løfter om at aabne Sønderborgs Porte og atter gjøre Kong Christiern til Herre i Landet. Men den holstenske Hertug var nylig bleven hyldet i Kolding af den jydske Adel og var derefter med en Skare Ryttere rykket længere op i Jylland, og da der skikkedes Bud rundt til Almuen, at den skulde slutte sig til Hyldingen, turde Bønderne ikke nægte at følge Opraabet; thi

endnu manglede de Førere, som kunde lede Opstanden, og skjønt der gik alle Haande Rygter om den oldenborgske Greves Fremtrængen paa Sjælland og Fyen, vidste man dog endnu ikke, naar der kunde ventes Hjælp og Undsætning fra den Kant.

Vrangvillige og modstræbende havde de givet Møde; men da de stod Ansigt til Ansigt med Hertugen, var der mange af Almuen, som skiftede Mening. Den fyrstelige Herre havde et mildt og huldsaligt Væsen; tillige var han en statelig Skikkelse at se til; han vidste at belægge sine Ord vel, og der var i hans Stemme en mandig og oprigtig Klang, som gjorde et godt Indtryk paa Bønderne. Han havde lovet dem, at der atter skulde komme Fred og Ro i Landet; ingen skulde lide Skade paa Liv eller Ejendom, for hvad Opstand og Opsætsighed han tidligere maatte have vist mod Hertugens Parti, og den evangeliske Lære skulde uhindret blive prædiket. Hver Mand skulde ske Ret og Skjel, og i et foreløbigt Forsikringsbrev lovede Hertugen, saa snart han var kommen i rolig Besiddelse af Kronen, at udstede en endelig Haandfæstning, hvori billigt Hensyn skulde blive taget til alle Rigets Stænder.

Da Peder Skram og hans Følgesvend red op mod Højen, var en Del af Bønderne i Færd med at drage hjem, efter at Hyldingsakten var

til Ende; men andre dvælede endnu for rigtig at tage den nye Konge i Øjesyn; der hørtes ogsaa enkelte Hyldingsraab; thi den let bevægelige Mængde var kommen i bedre Stemning, end man havde turdet vente fra Begyndelsen af.

Hertugen holdt til Hest paa Højen, og mellem hans Følge var Rigshovmesteren Hr. Mogens Gjøe og Høvedsmanden Jost Globek, med hvis Ryttere Hertug Christian var dragen op i Nørrejylland. Saa snart Hertugen fik Øje paa Peder Skram, vinkede han livlig til ham, og ved Foden af Højen sprang den unge Høvedsmand af Hesten, som han overlod til Svend Hjemløs' Omsorg.

»Vel mødt!« udbrød Hans Naade og rakte sin Haand frem mod Peder Skram. »Vi har et Hverv at betro dig, som vi formener, at du kan udføre fremfor nogen anden. Stig til Hest igjen, saa følges vi ad til Horsens sammen med disse gode Mænd. Denne Morgenstund er gangen lykkeligere til Ende, end vi dristede os til at haabe. Vi har modtaget Almuens Hylding, ligesom vi forgangen Dag hyldedes i Kolding af dig og dine jydske Standsfæller, og vil Gud, da skal vi vel atter bringe Fred og Velstand tilbage i Landet!«

Hans Naade hilste venlig til de forsamlede Almuesmænd og red ned ad Højen, hvor Peder Skram atter steg til Hest og sluttede sig til Hertugens Følge. Imidlertid havde han vexlet

et trohjærtet Haandtryk med Hr. Mogens Gjøe; thi han vidste, at den kløgtige og rettænkende Rigshovmester fremfor nogen anden arbejdede af al sin Kraft for at se Hertug Christian som Landets Konge.

Medens Hertugen styrede sin Hest i Retning mod Kjøbstaden, hvis Spir og Tage lyste i Middagssolen, red Hr. Mogens Gjøe paa hans højre og Peder Skram paa hans venstre Side. Og de havde ikke redet mange Skridt, før Hans Naade tog Ordet i en alvorlig og betænksom Tone:

»Fra Fyen og de øvrige Øer har vi modtaget slette Efterretninger, hvilket Rigshovmesteren, Hr. Mogens Gjøe, kan bevidne. Som du vel ogsaa er vidende om, Peder Skram, ligger vor Hærfører, Johan Rantzau, endnu i Lejren ved Trave, og der kan gaa Maaneder, før han faar frie Hænder. Vi er derfor i Nød for en dygtig og paalidelig Krigsmand, der kæmper lige bravt til Lands og til Vands, og vi ved ingen bedre at vende os til end til dig, Peder Skram. Vi kjender nøje de Tjenester, du har ydet vor salig hensovede Fader, saavel som det Ry, du alt har vundet dig i mange Krige. Ligeledes er det os bekjendt, at den højsalige Konge udnævnte dig til sin Admiral, og det er vor Hensigt endnu i Dag at bekræfte denne din Ophøjelse. Men vi

har ogsaa i Sinde at betro dig et vanskeligt og farligt Hverv. Er du rede til at paatage dig det?«

»Eders Naade!« svarede Peder Skram, og hans Ansigt klarede op ved Udsigten til den forestaaende Kamp. »Har jeg svoret jer undersaatlig Troskab og Lydighed, saa er det ikke blot et Mundsvejr; men jeg er rede til at lade Handling følge paa Ordet, naar som helst det skal være! I har ikkun at give eders Befaling! Jeg har altid tænkt mig, at min bedste Tid vilde komme, naar der blev Lejlighed til en Dyst med Lybekkerne og deres Bundsforvandte. Det tykkes mig tilmed, at der først nu kommer Orden i Tingene! Jeg tør for Sanden sige, at jeg ingensinde er gaaet gladere til nogen Krig og Orlog end denne Gang!«

Og Peder Skram huggede uvilkaarlig med en lystig Mine Sporerne i Siden paa sin Hest, saa den gav sig til at danse hen over Marken og syntes at dele sin Herres gode Lune.

»Det Svar var intet mere, end hvad jeg ventede af dig!« sagde Hertugen og betragtede Herren til Urup med et tilfreds Blik. »Med Mænd som dig og Mogens Gjøe, og den tapre Johan Rantzau ikke at forglemme, faar jeg Tillid til, at vi kommer over de mange og svære Hindringer . . . Saa hør da, hvordan det staar

til: De grevelige Krigsfolk har bredt sig over hele Fyen. Fra Svendborg, hvor Opstanden begyndte, har Krigens Lue spredt sig over den ganske Ø. Til ingen Nytte har vi sendt en Krigsstyrke derover for at dæmpe Oprøret. For faa Dage siden er der skikket mig den Tidende, at Greven af Oldenborgs Øverste, Everhard Ouelacker, er gaaet over Storebelt og har indtaget Kjerteminde og Odense, og at han dernæst har overrumplet Nyborg Slot, hvor fem og tredive gode, danske Adelsmænd er faldne i de Greveliges Hænder. Men ikke nok dermed — Adelens Gaarde er lagte i Aske, den ene efter den anden; som vilde Horder husere Grevens og Lybekkernes Knægte; Mord og Brand raser over hele Øen, og fra Fyen skal Vejen nu gaa til Jylland for ogsaa dér at rejse Folket til Oprør og Blodsudgydelse . . .«

»Nu, eders Naade« — sagde Peder Skram og nikkede sindig — »saa skjønner jeg intet rettere, end at det er paa høje Tid, vi tager fat!«

»Man siger, at Grev Christoffer har taget i sin Tjeneste en berygtet Søhane, ved Navn Skipper Clement!« vedblev Hertugen. »Det er en vild og forvoven Karl, og med hans Hjælp skal det være Hensigten at plante Oprørsfanen i Vendsyssel og de omliggende Herreder. Skulde det lykkes, da stoler jeg intet paa det Forlig,

vi har sluttet med de jydske Bønder; thi rejser Vendelboerne sig til Kamp, da bliver den Hylding, der er svoret os i Dag, ikke for stort at regne! Ser du, Peder Skram, derfor er jeg i Trang for en gæv Mand, der kan holde de Grevelige i Aande ovre paa Fyen og gjøre dem al den Afbræk, han formaar, saa de ikke saa snart faar Stunder til at føre Krigen over til Jylland!«

»Om I har Tillid til mig, eders Naade« — nikkede Peder Skram ligesaa sindig som før — »da skal jeg gjøre, hvad jeg formaar!«

»Nuvel! Det gjælder om, at du kan faa udrustet de nødtørftigste Fartøjer. Af mine Knægte overlader jeg dig saa mange, som jeg paa nogen Maade kan undvære . . .«

»Gjør jer ingen Bekymringer i den Sag!« gjenmælede Peder Skram. »Fartøjerne faar jeg sagtens fat i. Vi har før hjulpet os i en snæver Vending!«

De havde nu naaet Voldene omkring Horsens By, og da Vagten saâ Hertugen og hans Følge, blev Porten ufortøvet aabnet. En Del af Bønderne var fulgt med lige til Byskjellet, og her udbrød de endnu en Gang i Leveraab for den nyvalgte Konge.

Hertugen hilste og vinkede med nedladende Venlighed. Men idet han red gjennem Byens

Port, vendte han sig om til Mogens Gjøe og sagde med en eftertænksom Mine:

»Hyldestraabene bør ikke kildre os i Øret. Thi jeg skjønner, at vi endnu har en lang Vej for os, inden vi naar hjem, Hr. Rigshovmester!«

NIENDE KAPITEL.

Hans Podemester. — En Overrumpling til Søs.

»Ser du, Hjemløs,« sagde Peder Skram til sin Følgesvend, da de hen ad Aften red videre nordpaa, »nu er vi et godt Stykke længere fremme, end vi var i Gaar ved denne Tid. I Gaar maatte vi strides med ondt Vejr og djævleblændt Kogleri, og der var hverken Ære eller Vinding at høste derved; men i Dag har vi dog sømmelige Ærinder at udrette. Nu rider vi først til Urup, thi jeg har lovet Arild Jenssøn at bringe hans gamle Moder en Hilsen fra ham, og derpaa skal vi til Aarhus eller en anden Kjøbstad paa Østkysten, hvor vi kan vente at finde de Fartøjer, vi har Brug for . . .«

»Men hvordan tænker I at faa saadanne Skibe i eders Magt, Herre?« spurgte Svend Hjemløs. »Skal det gaa til med List eller Vold?«

»Det maa Lykken raade for,« svarede Peder Skram. »Men Fartøjerne maa jeg have, eftersom det lidet duer at være Kongens Admiral, naar jeg hverken har Skibe eller Mandskab . . . Nu ser jeg Urups tvende Taarne rage frem over Skoven derhenne. Giv din Hest af Sporerne, Svend Hjemløs! Min gode, gamle Gaard har du vel intet imod at gjæste!«

Undervejs kom de forbi Skovhuset, hvor gamle Mo'er Elin boede; her steg Peder Skram af Hesten og bød sin Ledsager at gjøre det samme. Det var Aar og Dag, siden Peder Skram havde havt Stunder til at besøge sin Fødeegn, og meget havde forandret sig i den henrundne Tid. Men Skovhuset kjendte han igjen. Det laa ved Udkanten af Skoven, omgiven af en Urtegaard, hvis mangehaande Vækster, Løg og Timian, Rosenkaal og Bønner, foruden mange Slags sjældne Blomster og Planter, trivedes saa vel, at man skjønnede, de blev plejet af flittige Hænder.

I Urtegaarden færdedes en hvidhaaret, gammel Mand, og ved hans Side gik en halvvoxen Dreng, der nøjagtig fulgte hans Vink. De lugede Ukrudtet væk, skar de syge Grene bort af Planterne og bandt andre op, saa at de kunde komme til Kræfter igjen. I Skovhusets Dør kom en Morlille til Syne. Det hvide Hovedklæde indrammede et friskt og rødmusset Ansigt

med milde Øjne. Haaret var graat og Ryggen bøjet; men der var ungdommeligt Liv over hendes Bevægelser; hun klappede i Hænderne og raabte af fuld Hals:

»Mester Hans! Hans Podemester! Vil I da ingen Nadver have i denne velsignede Aften? Hvedegrøden bliver kold, og I tager min Sandten fejl, om I tror, jeg varmer den til jer igjen!«

»Tøv lidt, Mo'er Elin! Tøv lidt!« svarede Urtegaardsmanden. »Her staar slig en dejlig Rosmarin; den maa jeg først have hæget lidt. Det gaar med Blomster som med Mennesker, Mo'er Elin, uden Røgt og Pleje skyder de Vanskud eller visner helt bort. Men ikke er der den Blomst saa ringe og liden, uden at den kan skyde herlig Vækst, naar den bliver plantet i god Jord og faar, hvad der tilkommer den af Solskin og Regn!«

»Men I er nær ved at glemme jert eget Legemes Nødtørft og Pleje for Blomsternes Skyld!« sagde Morlillen med en Stemme, der skulde lyde fortørnet, men som modsagdes af det milde Glimt i hendes Øjne. »Skynd jer nu, Mester Hans!«

»Nu kommer jeg — nu kommer jeg!« svarede den gamle. »Ser I, hvor mine gule Roser har aabnet deres Bæger? De lukker sig op, for at Solen til Gavns kan skinne paa dem. Der er, min Tro, ikke saa lidt, vi kan lære af Blomsterne?«

»Jeg er nær ved at tro, at I ser mere med jeres blinde Øjne, Mester Hans, end vi andre med vore karske!« nikkede Mo'er Elin. »Jeg takker vor gode Husbond, Peder Skram, for den Dag, han skikkede jer til Urup; thi det er blevet min Trøst at snakke med jer i min Ensomhed, siden jeg maa savne baade min store Søn, Arild, og min lille Anne-Marie . . .«

»Om eders Børn har det godt, da bør I ikke savne dem,« sagde Hans Podemester. »De unge Fugle maa ud af Reden, saa snart de bliver flyvefærdige. Saa, Mo'er Elin — nu er jeg rede . . . Kom, Ejler!« henvendte han sig til sin unge Medhjælper. »Om vi ikke skynder os, faar vi ingen Hvedegrød i Aften!«

Den blinde Urtegaardsmand og den lyshaarede Dreng fulgtes ad op til Skovhuset, hvor Morlillen endnu stod i Døren og vinkede ad dem. Ingen af dem havde lagt Mærke til Peder Skram og hans Ledsager, der var stegne af Hestene ved Bagsiden af Huset og havde nærmet sig til Fods. I Ly af de store Ælmetræer, der voxede tæt ved Urtegaarden, havde de hørt Samtalen mellem de to gamle, og ligesom disse vilde gaa ind i Huset, traadte Peder Skram frem.

Ved Lyden af hans Fodtrin vendte Morlillen Hovedet om, og hendes Øjne fik endnu lysere

og endnu mildere Glans, da hun saa, hvem hun havde for sig.

»Peder Skram — vor gode Husbond!« udbrød hun og slog overrasket Hænderne sammen. »Nej, nej, er det sandfærdigen jer, kjære Herre!«

Men ogsaa Hans Podemester havde vendt sig om og saa ganske bevæget ud, da han hørte, hvem der gjæstede dem.

»Jeg bringer jer en Hilsen fra jer Søn, Mo'er Elin,« sagde Peder Skram. »Det er den nærmeste Aarsag, hvorfor jeg er standset ved Urup; thi jeg har knapt om Tiden. Men I maa ikke lade jer Aftengrød blive kold for min Skyld! Jeg hørte, hvordan I nys skjændte paa Mester Hans. Om I tillader, Mo'erlille, gjør jeg jer Selskab og tager min Følgesvend, den lange Karl, som I ser dér, med mig ind i Stuen!«

Lidt efter sad de alle bænkede omkring Bordet i Skovhusets Stue. Men Mo'er Elin havde skyndt sig at hente en snehvid Dug frem, som ellers kun blev brugt ved de store Højtider. En stor Kande Øl havde hun hentet fra Kjælderen og et Saltmadsfad fra Fadeburet tillige med en liflig Mjødvin, som hun var en Mester i at brygge. Peder Skram tog for sig af Fad og Krus, og de simple Retter smagte ham saa godt som det kosteligste Maaltid, han havde nydt ved Kongens Bord; men alt imens maatte han fortælle løst og fast; thi gamle Mo'er Elin, der saa tidt i gamle

Dage havde beværtet Herren til Urup, havde mangfoldige Ting at spørge om.

»Som I deraf kan vide,« sagde Peder Skram og tørrede sit lyse Skæg med Snippen af Dugen, »har den lille Anne-Marie gode Dage hos min kjære Fæstemø, Jomfru Elsebe. Ogsaa eders Søn Arild lider vel. Ærlig og trofast har han tjent mig, og det er kun billigt, at han bliver min Underbefalingsmand, saa snart jeg træffer ham i Helsingborg, hvor han gaar Lensmanden, Hr. Tyge Krabbe, til Haande . . . Men nu I, Mester Hans, hvad kan I berette? Hvordan er I tilfreds i jert ny Embede som Urtegaardsmand paa Urup? Kommer I saa nogenlunde ud af det med Mo'er Elin — uden altfor stor Kiv og Trætte? Thi hun holder jer strængt til god Orden og Bordskik, har jeg alt mærket! Snak kun løs, Hans Podemester!«

Den gamle Urtegaardsmand gned sin skæggede Kind og lo fornøjet.

»Ingensinde havde jeg troet, at jeg skulde faa saa gode Kaar!« sagde han. »Det er længe siden, jeg var saa lykkelig som nu, da jeg er blind paa begge mine Øjne . . . Ja, I tænker vel, at det er gal Mands Tale; men Sandhed er det alligevel. Der falder mig saa mange Tanker ind, som jeg aldrig før havde Stunder til at give Indpas; jeg kommer adskilligt i Hu, som jeg hørte Abbeden paa Munkholmen fortælle, og han

var baade en klog og en from Mand, og alt det gjør mig gladere til Mode, end jeg har været i mange Aar . . .«

»Ja, I maa tro, Herre,« sagde Mo'er Elin og nikkede ivrig, »at Mester Hans er en sær og løjerlig Karl. Han har saa mange Griller og Indfald, at man fast kan blive hovedsvimmel af at høre paa ham. Og stundom kunde man gjærne holde ham for en arg Skælm og Kjætter, om man ikke kjendte ham bedre og vidste, at han er et kristeligt og retskaffent Menneske, som man tilmed har stor Trøst og Husvalelse af at tale med i sin egen Alderdom og Skrøbelighed . . .«

»Hvad maa jeg høre, Mester Hans!« udbrød Peder Skram og lo godmodig. »Nærer du kjætterske Meninger og breder dem ud i min Hjemstavn?«

»Det har ingen Fare, Hr. Peder Skram!« svarede Urtegaardsmanden. »Jeg har kun sagt til Mo'er Elin, at Gud er allevegne, ligesaa meget udenfor vore Kirker og Klostre som inde i dem. Hvert Menneske har sine gode og onde Magter, der strides om ham. Stundom kan vi selv fornemme, hvilke af dem der vil sejre, de gode eller de onde, og om noget godt eller ondt skal times os. Men da gjælder det om, at vi finder Gud ikke aleneste i Klosterets Skriftestol, men rundt omkring os og i vort eget Hjærte. Ingen-

sinde forlader jeg mit Hus uden at befale det Gud i Vold — det har Ulykken lært mig . . .«

»Der er Visdom i, hvad du siger, Mester Hans!« sagde Peder Skram alvorlig. »Og det er vel værd at lægge sig dine Ord paa Sinde. Det travle Liv giver mig sjælden Stunder til slig Grublen; men naar jeg paany gjæster Urup, vil jeg gjærne samtale med dig. Nu maa vi bryde op og fortsætte vor Rejse! Jeg er i Dag bleven Kongens Admiral; Hans Naades Brev og Segl har jeg derpaa. Vor Vej gaar til Fyen for at fejde med Greven og Lybekkerne; men de Fartøjer, hvormed jeg skal sejle derover, maa jeg først selv skaffe til Veje . . .«

Medens Peder Skram talte, havde den unge, lyshaarede Dreng betragtet ham med en opmærksom og ivrig Mine. Det saâ ud, som om han havde noget paa Hjærte, men ikke turde tage Ordet i saa fornemt Selskab.

»Hvor agter I jer da hen, naar I rider herfra, velbyrdige Herre?« spurgte Hans Podemester.

»Jeg ved det knapt selv,« svarede Peder Skram i en sorgløs Tone. »Til Aarhus eller en anden Søkjøbstad, hvor jeg enten med gode Ord eller Hug kan erhverve et Par Fartøjer. Der maa vel ligge nogle Skippere her ved Kysten . . .«

Peder Skram havde rejst sig fra sit Sæde, og Svend Hjemløs, der beskedent havde siddet ved den nederste Bordende, fulgte sin Herres

Exempel. Men nu traadte Drengen frem, og uden længere at kunne lægge Baand paa sin Ivrighed gik han hen til den skulderbrede Krigsmand, rev Huen af Hovedet og sagde:

»Velbyrdige Herre — jeg ved, hvor der ligger et Par gode Skibe, som I kunde være tjent med!«

Peder Skram, der allerede havde spændt sit Sværd fast i Bæltet og kastet Kappen om sine Skuldre, vendte sig overrasket om mod den unge Knøs.

»Det var ingen ilde Efterretning, om dit Ord da ellers kan staa til Troende! Lad os høre, hvad du ved!«

»Tidlig i Morges, Herre, var jeg nede ved Horsens Fjord!« fortalte Drengen med ivrig og hastig Stemme. »Jeg saâ to Fartøjer ligge derude, og det var bestemt Lybekkere, som var ankrede op for Modvind. Det ene af Skibene var en lille, vel udrustet Kravel, og det andet var et Handelsfartøj, som sikkert havde Kravellen med til Beskyttelse. Om I kunde kapre de Sejlere, Herre, da var I godt hjulpen . . .«

»Ih, du taabelige Dreng!« udbrød Mo'er Elin i en ærgerlig Tone. »Hvad kan det nytte, du fortæller den naadige Herre, at der ligger Fartøjer ude i Horsens Fjord, naar det er Fjendens Skibe? Du kan vel tænke, at de ikke godvillig giver slip paa dem!«

»Lad os overveje Sagen, Mo'erlille!« sagde Peder Skram. »Knøsens Forslag er nok værd at tage i Betragtning. Hvad siger du, Hjemløs? Mener du ikke, at vi paa en eller anden Maade skulde kunne faa de Fartøjer i vor Magt?«

»Naar I ønsker det, Herre, kan vi jo allenfals prøve derpaa!« brummede den lange Karl.

»Jeg tænkte jo nok, at du var parat!« udbrød Peder Skram muntert. »Naar det ikke ligefrem er Kogleri eller Spøgelser, lader du dig ikke saa let skræmme, gode Hjemløs! Hør nu, Mester Hans, vil I laane os Drengen dér; saa tager vi ham med os! Han ser ud til at være en rask Knøs, der kan yde os en og anden Haandsrækning ved vort Foretagende!«

»Lad ham i Guds Navn følge med!« sagde Hans Podemester.

»Saa tykkes det mig, at vi er ganske mandstærke!« sagde Peder Skram, hvis Mine stadig blev lystigere, efterhaanden som han rykkede Æventyret nærmere. »Levvel, Hans Podemester, og I med, Mo'er Elin! Om det skal føje sig saa, ses vi vel en Gang endnu paa Urup . . .«

Peder Skram, der nu havde faaet to Følgesvende i Stedet for én, gik ud til Hestene, som Svend Hjemløs imidlertid havde draget Omsorg for. Han svang sig i Sadlen, og den unge Knøs fik Plads paa Hesten bag ved den lange, mørkhaarede Karl. Drengens Ansigt skinnede af

Glæde ved Tanken om det Forehavende, han skulde tage Del i sammen med selve Kongens Admiral. Peder Skram var ikke mindre vel til Mode og tilraabte endnu en Gang sine Venner et muntert Levvel. Kun Svend Hjemløs sad til Hest med en mørk og grublende Mine; thi han havde endnu ikke forvundet den foregaaende Nats Oplevelser.

Men i Skovhusets Dør stod Mo'er Elin og Hans Podemester og saâ efter de bortdragende. Og Morlillen skjændte saa vredt, som hendes milde Røst paa nogen Maade vilde tillade hende.

»Hvad hjælper nu al eders Kløgt, Mester Hans,« udbrød hun, »naar I end ikke kan hindre min kjære Husbonde, Peder Skram, i at give sig ud paa slig Galmandsfærd! Naturligvis sætter de Livet til alle tre — baade min kjære Herre, jer arme Plejesøn og den lange, tvære Karl, som er med dem! Og saa kan baade de og vi andre have det saa godt, og aldrig faar jeg en glad Time mere, og I da ikke heller!«

Det var en Times Tid efter Midnat, da en Baad roede ud paa Horsens Fjord. Aarerne var omviklede med optrevlet Tovværk for at dæmpe Lyden af Aareslagene. Ved Roret sad en bredskuldret Krigsmand, medens en lang, mørkhaaret Karl og en ung Knøs trak paa Aarerne. I

Bunden af Fartøjet laa en Tromme samt forskjellige Vaaben, et Par Hagebøsser, Øxer og Spyd. Nogle store Spiger og Søm havde Høvedsmanden i sin Koftelomme.

Det var over Midten af August, og de lyse Nætters Tid var forbi. Men Luften var stjærneklar, og ude i Indløbet til Fjorden kunde man tydelig skjelne Masterne af to Fartøjer, der laa til Ankers tæt indenfor den lille Ø, Hjarnø.

Der syntes intet Liv at røre sig om Bord i disse Fartøjer, der laa i et Par Hundrede Alens Afstand fra hinanden. Og Baaden, som kom inde fra Kysten, nærmede sig lydløst til det forreste Fartøj, en vel udhalet Kravel, uden at allarmere hverken dette eller det andet fremmede Skib.

Da Jollen var kommen tæt paa Siden af Kravellen, gav Høvedsmanden, som sad ved Roret, sine Folk et Vink til at lægge Aarerne ind. Derpaa befalede han dem at forsyne sig hver især med en Hagebøsse og et Spyd, hvilket sidstnævnte Vaaben kunde gjøre Tjeneste paa én Gang til Entring og til Angreb. Og endelig bandt Høvedsmanden med egen Haand Trommen fast paa Ryggen af den unge Knøs og stak Trommestikkerne i hans Bælte.

Da Jollens Mandskab var kommen saa vidt med sin Udrustning, rejste Høvedsmanden sig op fra Agtertoften og greb selv et Spyd for at

være klar til Entring. Men i det samme kom et Hoved til Syne over Kravellens Ræling, og en søvndrukken Stemme udstødte først nogle kraftige Eder og spurgte derpaa, om der var Fartøj til Borde.

Men længere kom hverken Stemmen eller Hovedet; thi den skulderbrede Høvedsmand var sprungen op paa Toften og førte et saa vel rettet Hug mod den søvnige Udkigsmand, at denne faldt tilbage paa Dækket uden at give en Lyd fra sig.

I et Nu var Høvedsmanden entret op paa Kravellens Dæk; den unge Knøs, bevæbnet med Tromme, Hagebøsse og Spyd, fulgte lige saa hurtig efter, og tilsidst, men med desto større Ro og Sindighed, kom den lange, mørkhaarede Karl.

Og han kom i rette Tid; thi fra den modsatte Side nærmede sig en Matros, der havde havt Vagt forude. Han satte fremefter med et Spring og vilde til at gjøre Anskrig, men inden han fik Tid til at aabne Munden, havde den lange Karl lukket den paa ham med et saa forsvarligt Hug med sin knyttede Næve, at det saâ ud til at ville vare nogen Tid, inden Karlen kom til Mæle igjen.

Men det vigtigste stod endnu tilbage.

»Skyd Slaaen for Kahytten agter!« befalede Høvedsmanden, og med det samme sprang han

selv hen for at nagle Lugerne til, der førte ned til Folkelukaferne midtskibs.

Da disse Forholdsregler var trufne, gik Peder Skram hen til den Matros, som han havde hugget i Dækket, og da han saâ, at der endnu var Liv i Karlen, bandt han ham forsvarlig paa Hænder og Fødder og gav Svend Hjemløs Tegn til at handle paa samme Vis med den anden fremmede Sømand. Men der begyndte nu at komme Uro i Lukaferne neden under; Folkene havde anet Uraad, og nogle af dem hamrede løs af alle Kræfter mod de tilspigrede Luger. Ogsaa fra Kahytten agterude lød der Raab og Støj.

»Hastig, Folkens!« raabte Peder Skram til sit faatallige Mandskab. »En af jer maa holde Vagt ved Lugen, den anden ved Kahytsdøren agter! Hagebøsse og Spyd holder I parat, og stikker nogen et Hoved eller en Næve frem, saa hugger I til! Og du, min Knøs, rører først og fremmest Trommen og gjør al det Spektakel, du formaar! Saa skal Fjenden have ondt ved at regne vor Styrke ud!«

Medens Peder Skram gav disse Befalinger, havde han bøjet sig ned over den saarede Matros, der atter var kommen til Bevidsthed og stirrede forvildet omkring sig uden at kunne forstaa, hvorledes det pludselige Overfald var gaaet for sig.

»Nu rask, Landsmand!« raabte Peder Skram. »Vil du bjerge dit Liv, saa svarer du hurtig og redelig paa mine Spørgsmaal! Ved den første Løgn, der farer ud af din Hals, farer du selv den Onde i Vold! Hvor mange Mand er I om Bord?«

»En Snes Stykker!« stønnede Matrosen, der saa saa ræd og elendig ud, som om han troede, at det var Fanden selv, der havde forrasket ham.

»Hvor ligger Skipperen til Køjs?«

»I Kahytten agter . . .«

»Hvor stor er Besætningen i det andet Fartøj, som følger med jer?«

»Kun sex Mand foruden Skipperen . . .«

»Hvad Landsmænd er I?«

»Vi kommer fra den frie Hansestad Lybek og agter os til Kjøbenhavn og Malmø . . .«

»Godt, Kammerat — du har svaret redelig for dig! Hold dig nu i Rolighed, saa skal der intet videre ondt vederfares dig!«

Peder Skram rejste sig op, og idet han bød Svend Hjemløs at tage en Haand med i Arbejdet, løb de forud og gav sig i Lag med at hive Ankeret op. Den lyshaarede Knøs holdt Vagt ved Lugen. Støjen omkring dem voxede med hvert Minut; de indespærrede Skibsfolk brød paa med Skuldre og Næver, og længe kunde det ikke vare, før Luger og Døre sprængtes. Imidlertid blev Drengen ved at røre Trommen

af alle Kræfter og huggede samtidig Hælene i Dækket, saa det lød, som om der mindst var kommen en Snes Fjender om Bord. Men Peder Skram og hans store Følgesvend var heller ikke ledige. Da Ankeret var lettet, satte de hastig Fokken, hvorpaa Høvedsmanden sprang hen og greb Roret og lod Fartøjet falde af for Vinden.

Den lille Kravel fik strax Fart; Storsejlet blev sat, og da Peder Skram havde udført sin Manøvre, befalede han Svend Hjemløs at tage Roret og holde over mod Lybekkernes andet Fartøj. Høvedsmanden havde nu foreløbig frie Hænder igjen og gik ufortøvet hen til Kahytsdøren agter i Skibet. Her hamrede Skipperen løs for at slippe ud; men Peder Skram bød ham med saa barsk og dundrende Stemme at holde inde med Larmen, at Manden uvilkaarlig lystrede.

»Vi har entret Kravellen, og den er under min Kommando!« raabte Peder Skram. »Vi er en svær Hoben Folk! I kan nu selv vælge, om I vil stikkes eller hænges, eller om I foretrækker, at jeg borer Skuden i Sænk og sænker jer alle til Hobe ned paa Havsens Bund. Det hele Foretagende skal være udført, inden I faar Stunder til at bede jert Paternoster til Ende. Men er der Rimelighed og Fornuft i jer, saa kan I ogsaa faa Lov til godvillig at overgive jer, og jeg skal da unde jer Livet, saa I kan vente med at blive hængt til en anden Lejlighed. Men betænk jer

ikke for længe. Mit Navn er Peder Skram, og jeg har for Skik at holde, hvad jeg lover!«

Den indespærrede Skipper svor nogle dyre Eder og løb paany Skulderen mod Kahytsdøren, men Døren var af solidt Egetræ og holdt Stand endnu.

»Jeg aabner Døren paa Klem, og I kan faa Lov at række eders Vaaben ud!« vedblev Peder Skram. »Men om I tøver en Minut længere, saa gives der ikke mere nogen Pardon!«

Peder Skram skød Slaaen fra og lukkede Døren op, saa at der akkurat blev Plads til, at en Arm kunde stikkes udenfor. Skipperen derinde udstødte endnu et Par Eder og prøvede paa at tvinge Døren op, men han havde ikke gjort Regning paa sin Modstanders vældige Legemskræfter. Peder Skram holdt Døren ligesaa fast, som om den havde været tilspigret med Bom og Slaa. Den rørte sig ikke en Tomme, og Skipperens Anstrængelser var spildte.

»Kast eders Vaaben ud!« befalede den danske Høvedsmand.

Denne Gang adlød Lybekkeren. Et kort Huggesværd og et Spyd foer frem af den smalle Aabning mellem Døren og Kahytsvæggen.

»Eders Kniv med!«

Kniven fulgte efter samme Vej.

»Nu gjentager I de Ord, jeg siger jer for, og I brøler, saa højt I kan!« — Peder Skram

gav den lyshaarede Dreng et Vink til at holde inde med Trommehvirvlerne, og vedblev derpaa: »Saadan siger I nøjagtig efter mig: »Folkens, hold jer i Ro! Modstand hjælper os ikke! Vort Fartøj er entret, og Fjenden borer os i Sænk og sænker os paa Havsens Bund, om vi ikke flux overgiver os!« Har I forstaaet mig, Skipper?«

Men Lybekkeren tøvede endnu.

»Gjør I ikke, som jeg befaler, saa hugger jeg jer ned som en Hund!«

Ogsaa denne Gang fandt den lybekske Skipper det raadeligst at lystre, og mens Peder Skram stadig holdt Kahyttens Dør paa Klem, brølede Lybekkeren, saa det rungede ud over Dækket:

»Folkens! Den Lede selv har forrasket os i Nat! Forhold jer rolig! Ellers borer den Djævel os i Sænk, inden vi naar at komme ham til Livs!«

Der blev stille i Lukaferne under Dækket. Og Peder Skram skød sindig Kahytsdøren til igjen og satte Slaaen for ligesom før.

»I er en rimelig Mand, Skipper! Nu har I bjerget Livet, og i Morgen skal I faa jer Frihed oven i Kjøbet!«

Peder Skrams List var lykkedes, og Underhandlingerne varede akkurat saa længe, som Kravellen havde brugt Tid til at holde over til det andet Fartøj.

Den lyshaarede Dreng holdt endnu for en Sikkerheds Skyld Vagt ved Lugen; Svend Hjemløs stod til Rors, og Peder Skram manøvrerede saa behændig, at han kun brugte faa Minuter til at komme den anden Lybekker paa nært Hold.

Det var et ganske stort Fartøj, men uden Armering; derimod var det tungt lastet og laa dybt i Vandet. Den lille Besætning var flokket sammen paa Dækket og syntes ude af Stand til at begribe, hvad der var foregaaet med deres krigersk udrustede Kammerat, fra hvilken de pludselig havde hørt Raab og Trommehvirvler, som havde skræmmet dem op af Søvnen. Nu saa Folkene Kravellen styre tæt hen mod dem; ved Roret stod en kæmpestor, mørkhaaret Karl, som de ikke kjendte, og forude en fornem Høvedsmand i krigersk Udrustning, der var dem ligesaa fremmed som den lange Rorgænger.

Det hele forekom dem som et forbistret Blændværk; men nu raabte den fremmede Høvedsmand over til dem:

»Kast en Trosse herover, at vi kan slæbe jer ind i Fjorden. I ser, Kravellen har faaet en ny Skipper! Hurtig, Folkens!«

Men Lybekkerne forstod endelig, at det var galt fat; de knurrede og syntes ikke at have Lyst til at følge Befalingen.

»Nu — foretrækker I at bide i Dækket, kan I ogsaa faa den Lyst styret! Hid med en af Hagebøsserne!« raabte Peder Skram til den lyshaarede Dreng. Og saa snart han havde Bøssen i Haanden, spændte han det tunge Skydevaaben, tog Sigte paa Lybekkerne og gav Fyr.

En af Skibsfolkene tumlede om paa Dækket, og de andre syntes endnu mere raadvilde end før.

»Lad os gjøre, som han siger! Det maa være den Onde, der har entret Kravellen!« raabte de i Munden paa hinanden. »Lige meget, om vi tjener den ene eller den anden Djævel!«

»Kast Trossen herover!« bød Peder Skram.

Lybekkerne tumlede frem, den ene foran den anden, for at lystre Kommandoen. Det varede ikke længe, før Forbindelsen mellem de to Skibe var tilvejebragt, og med den erobrede Kravel tog Peder Skram det andet lybekske Fartøj paa Slæb med ind i Fjorden. Men med det samme rørte den lyshaarede Dreng paany Trommen af alle Kræfter, for at Lybekkerne kunde blive i den Tro, at det var en mandstærk Fjende, der havde overlistet dem.

Det første Dagskær tegnede sig i Øst, da Peder Skram styrede ind i Horsens Havn med de erobrede Fartøjer. Støjen ude paa Fjorden,

de uafladelige Trommehvirvler havde skræmmet Hertugens Folk op, og selv mange Borgere ilede afsted mod Havnen. I Spidsen for en Flok Krigsknægte kom den holstenske Høvedsmand, Jost Globek, og Hr. Mogens Gjøe i egen Person ridende. Hertugen havde skikket Jost Globek afsted for at faa Efterretning om, hvad der var paa Færde.

Peder Skram stod nu selv til Rors i Kravellen, medens Svend Hjemløs og Drengen manøvrerede med Sejlene. I Kravellens Kjølvand fulgte nok saa smukt det andet, tungt lastede Lybekkerfartøj.

Mogens Gjøe spærrede forundret Øjnene op og red ud paa det yderste af Molen. Og allerede i Frastand tilraabte han den unge Admiral:

»Hvor kommer I fra saa tidlig paa Morgenstunden, Peder Skram? Og hvad er det for Fartøjer, I bringer med jer?«

»To Lybekkere, brave Mogens Gjøe!« lød Svaret i en munter Tone. »Jeg hittede dem ude i Indløbet til Fjorden og tænkte, det var saa vel, om jeg kunde overliste dem. Men lad mig faa nogle af Jost Globeks Knægte om Bord; thi jeg har en Snes Fanger under Dækket . . . Nu kan I melde Kongen, at jeg er parat til at gaa til Fyen!«

TIENDE KAPITEL.

Landstrygerlejren. — Krigsbedrifter.

Nær ved Birkende By, men afsides fra Hovedvejen, der førte til Kjerteminde, var opslaaet en Lejr, bestaaende af et eneste Telt, et stort Baal af Riskviste og en lille Kærre, som ikke syntes at have andet Forspand end en Hund, der havde lagt sig til Ro saa tæt ved Baalet, at dens laadne Pels var udsat for at blive sveden af de nedfaldende Gnister fra det brændende Risknippe. Det var langt ud paa Efteraaret, i Slutningen af November Maaned; det sidste, visnede Løv var faldet af Træerne, og et tyndt Lag Sne dækkede den brune Skovbund, paa hvilken Teltet var rejst. —

Det var ikke nogen mandstærk eller veludrustet Trup, der havde gjort Rast paa dette Sted, men kun en Flok Landstrygere, hvis

Udseende var mere ejendommeligt end frygtindgydende. En halv Snes Mænd, Kvinder og Børn havde slaaet sig ned omkring Baalet; de var iførte brogede Pjalter, og brune og sorte var de i Huden; men saa godt som alle havde de store, blanke Ringe i Ørene eller skinnende Stykker Messing flettet ind i deres Haar. Nogle af dem laa udstrakte paa Jorden og sov; andre havde travlt med Forberedelserne til et Maaltid; de skrællede Urter og Løg og kastede de ituskaarne Stykker i en Gryde, der hang i en Jærnkjæde, baaren af to Stokke, som var nedrammede paa hver sin Side af Ilden.

I Teltets Aabning sad to Kvinder fordybede i en anden og, som det lod til, mere særegen Sysselsættelse. Den yngste af dem, der bar en falmet, rød Kaabe, og hvis mørkladne Ansigt røbede hendes Taterblod, holdt en Træskaal paa sit Skjød. Paa Bunden af denne Skaal flød en brun, jordagtig Vædske, der dannede allehaande sære Figurer, idet Kvinden med den røde Kaabe langsomt gyngede Skaalen frem og tilbage mellem sine Hænder. Den anden Kvinde, der sad ved Siden af hende, var lillebitte af Vext og saa uhyggelig mager, at det saa ud, som om Knoklerne stak frem af den gule, rynkede Hud. Der var et anspændt og ivrigt Udtryk i hendes Ansigt, og de tandløse Kæber var i

uafbrudt Bevægelse, idet hun bøjede sig frem og stirrede paa Træskaalens Indhold.

Kvinden med den røde Kaabe havde rynket Panden, og der var et ondt og truende Udtryk i hendes Øjne. Den lille gamle bøjede sig endnu ivrigere frem og hviskede:

»Hvad ser du nu? Hvad ser du nu?«

»Jeg ser et Slot med høje Mure og Taarne ... Det ligger paa den anden Side af Vandet... Dér er hun endnu og dægges og plejes af Lensmandens Datter . . . Den krushaarede Svend er der ogsaa, og der er Elskov og Fjas mellem dem . . . Skynder vi os ikke, kommer vi for silde . . .«

»Saa maa vi skynde os, Ivoka, mit lille Lam!« sagde den gamle. »Vi maa derover, inden det bliver Vinter, og Sundet lukkes. De skal ikke undslippe os! I Tremmeburet skal hun, din lille Anika, og piskes af Bødlen . . . Det har jeg svoret . . .«

»Styr din Vildskab, Maren Stodderæske!« mumlede Ivoka og saâ paa den gamle med et gnistrende Blik. »Ingen uden jeg raader over den bandsatte Unge! Mig skal hun følge!«

»Ho, ho!« lo Maren Stodderæske. »Hvorfor slap du hende nogensinde ud af dine Klør, røde Ivoka? Hvorfor udsatte du hende, da hun var spæd og lille? Om hun ikke den Gang var kommen ud blandt fremmede, saa havde hun

altid godvillig fulgt med dig og aldrig knyet . . . Men du har handlet som en Nar, Ivoka — som en rigtig Narrifax, og det svier nu til dig!« Og Maren Stodderæske lo igjen med en ondskabsfuld Latter.

»Ti stille!« befalede Tatersken. »Jeg handlede, som jeg fandt det klogest at handle. Da hun var spæd og lille, kunde jeg ingen Gavn have af hende, men kun Møje og Besvær. Ikke heller var det Skade til, at hun kom blandt Folk og lærte Skik og Manerer — det kunde siden hen komme os til Gode. Det er din Skyld, som det er gaaet til! Havde du intet ladet dig overliste i Stodderæsken, saa havde vi endnu havt Anika hos os, og stolte Penge havde hun kunnet skaffe os!«

»Du lod dig selv overliste!« bandede Maren Bødkers . . . »Kom ikke og gaa i Rette med mig. Jeg ved, hvad jeg siger!«

De to Kvinder saâ arrigt paa hinanden, og de syntes begge to at have Mod paa at fortsætte Striden. Men i det samme hørtes der Støj i Nærheden. Landstrygerne, der havde ligget omkring Baalet, sprang op, og Kvinderne, som var i Færd med at tilberede Maaltidet, holdt inde med deres Sysselsættelse.

Røde Ivoka rejste sig op.

»Vær rolig, Folk!« sagde hun. »Det er ikke andre end Janko, der kommer tilbage . . .«

»Men der er Hestfolk med, Moder Ivoka — og Janko gik jo til Fods!« indvendte en ung Omløberkvinde, der sad tæt op til Baalet med en Patteglut paa sit Skjød.

»Saa bringer han gode Venner med sig,« gjenmælede Ivoka. »Det er det hele! Pas jeres Gjerning og kær jer ikke om, hvad der intet kommer jer ved!«

Landløberne slog sig atter til Ro. Men den unge Kvinde, som havde sagt, at der var Ryttere med, havde ikke taget fejl. Man kunde høre Lyden af Hovslag hen over den bløde Skovbund, og Støjen kom fra den Side, hvor Landevejen laa.

Det varede kun faa Minuter; saa kom to Ryttere til Syne mellem Træerne, og midt imellem dem gik en halvgammel, sortsmudset Karl i pjaltet Landløberdragt. Han hvilede sin Haand paa Saddelknappen af den ene Hest og var fordybet i en overstadig lystig Samtale med Rytteren — en ualmindelig langbenet og knoklet Person, iført en Høvedsmands spraglede Dragt. Men Rytteren og hans Klæder saa lige medtagne ud, hvad der dog ikke syntes at gjøre noget Skaar i hans gode Lune. Han lo og bandede omkap med den sortsmudsede Landløber, og de lod i det hele taget til at være Perlevenner, til stor Forargelse for den anden Rytter, der sad til Hest med en stiv og højtidelig Mine og det lille,

spidse Hoved trukket saa dybt ned, at det omtrent var paa Højde med Puklen paa hans Ryg.

»Ho, ho, ho og Allandsens Syger!« lo Rytteren i den spraglede Dragt. »Du er en lystig Kumpan, Fætter Janko! Saa sandt som mit Navn er Klaus Hermelinck, den bedste Klinge i alle tyske, nederlandske og nordiske Krige, saa tilgiver jeg dig det Puds, som du en Gang har spillet mig, især eftersom det er saa mange Aar siden, at jeg forlængst har druknet Mindet derom i mange hundrede Fade Vin og Humle. Men det var tappert gjort af dig at minde mig om, at vi før har truffet hinanden. Om du den Gang havde givet dig til Kjende og sagt, at du kunde blande en slig Paradis-Drik som den, du nys skænkede for mig, saa havde jeg for Sanden tilgivet dig, om du saa havde kylet alle Kjætterskabets Flyveskrifter og Pergamentruller ud af Færgemandens Vindue — for hvad kom det i Grunden mig ved! Byder man mig en god og liflig Vin, saa drikker jeg Forlig med Fanden selv!«

Den lille pukkelryggede, der red paa den modsatte Side af Landløberen, fortrak Ansigtet med en ærgerlig Mine, trykkede utaalmodig sine spidse Knæ mod Hestens Sider og spurgte:

»Hvor lang Vej har vi endnu til jeres Lejr? I forsinker Rejsen med jeres Tant og Snak, og

min ædle Herre af Hopfenstein venter mig tilbage inden i Morgen tidlig!«

»Højærværdige Mester Strauff!« svarede Tateren i en skalkagtig Tone — »brug jeres aarvaagne Øjne! I maa da kunne se Lejrbaalet, som skinner lystigt ind mellem Træerne! Derhenne venter Moder Ivoka og Maren Stodderæske paa jer, og I skal faa Stunder til at tilbringe den hele Nat i Sus og Dus!«

»Lad os saa ride til!« sagde Mester Strauff med sin tynde og spidse Stemme. »Vis os Vejen og spar din Snak — jeg taler ej med Folk af din Art!«

»Ej, ej, Mester — jeg antog, I var i Slægt med Fanden — og ham regner man jo ogsaa os Taterfolk for at være i Kompagni med. Desaarsag tænkte jeg, der var lidt Svogerskab mellem jer og mig . . . Men kanske det er at gjøre jer for megen Ære!«

Der pukkelryggede svarede ikke; han nøjedes med at sætte en endnu stivere og mere højtidelig Mine op og rykkede sin Hest længere bort fra Landløberen. Til Gjengjæld lo den lange Høvedsmand af fuld Hals.

De var nu saa tæt ved Landstrygerlejren, at de kunde skjelne hver enkelt af de pjaltede Skikkelser, der laa omkring Baalet, og Moder Ivoka og Maren Bødkers, der endnu sad i Teltets Aabning. Saa snart Ivoka fik Øje paa Janko og

de to Ryttere, satte hun varsomt Træskaalen indenfor i Teltet, rejste sig op og gik sine Gjæster i Møde.

»Velkommen til vor Trup, Mester!« sagde hun. »Lad mig give jer en Haand, saa I kan komme af Hesten!«

Hun lod Handlingen følge paa Ordene og hjalp den lille pukkelryggede ned. Klaus Hermelinck var allerede sprungen af sin Hest; Ivoka vendte sig om mod den gamle, sortsmudsede Fyr, og idet hun pegede paa den fremmede Høvedsmand, spurgte hun:

»Hvem er det, du bringer med? Jeg vidste ikke, at Junkeren skikkede os noget andet Bud end sin Skriver!«

»Det gjør han ikke heller, Moder Ivoka!« gjenmælede Landløberen i en ydmyg Tone. »Den lange Høvedsmand traf jeg paa Hjemvejen, og vi er blevne Godvenner med hinanden. Han beværtede først mig i Landevejsherberget ved Marslev, og siden hen blandede jeg ham en Drik af mit Mundforraad, og den bekom ham saa vel, at han vilde slaa Følgeskab med os. Høvedsmanden søger Tjeneste her i Landet, enten hos Hertugen eller de Grevelige, og jeg tænkte da, at han kunde følge med tilbage til den sorte Junker, som sagtens har Brug for ham . . .«

»Tøv og Narrestreger har du altid for!« svarede Moder Ivoka i samme barske Tone som

før. »Og altid blander du dig i, hvad der intet vedkommer dig. Men for Resten kan det hænde, at Junkeren har Brug for en tapper Høvedsmand, og i saa Fald er ingen Skade sket, skjønt Karlen ser mig ud til at have større Rus, end han kan bære . . . Søger I Tjeneste her i Landet, Hr. Høvedsmand?« henvendte Ivoka sig derpaa med betydelig mildere Stemme til den lange Krigsmand.

Klaus Hermelinck spærrede sine posede Øjelaag op, betragtede Moder Ivoka med et nysgjerrigt Blik og bukkede derpaa meget dybt.

»Skjønne Dame!« gjenmælede han i en pudsig højtidelig Tone. »Jeg har mangen Gang ladet mig hverve i Fyrsters og Potentaters Tjeneste; men ingensinde er det hændt mig, at jeg har taget Sold og Hververpenge af Folk som jer. Dog — det er gaaet til Agters for gamle Klaus Hermelinck! Jeg har fortæret min sidste Rejsepenge, og endnu er det ej lykkedes mig at samle ikkun saa meget som Fjerdeparten af en Fænnike Knægte, med hvem jeg kunde tage sømmelig Tjeneste. Alt, hvad jeg har tilbage, er min gamle Skimmel, og før jeg skiller mig ved den, giver jeg baade den og mig selv Banesaar, saa vi kunne faa en fælles Grav. Om I derfor skulde kjende en Krigsherre, som har Brug for Klaus Hermelincks Klinge, saa sig til i Tide, ædle Dame! Stoltheden er forlængst gaaet

af mig. Jeg er saa nær ved at gaa Fanden i Vold, at jeg bliver nødt til at modtage selv Rakkerfolks Hjælp, naar den tilbyder sig!«

Den lange Høvedsmand saâ løjerlig ud, som han stod dér foran Tatersken i den røde Kaabe. Hans Skæg var i Aarenes Løb blevet snehvidt; men hans Ansigt var ligesaa rødblisset som i gamle Dage, og det syntes, som om hans Arme og Ben var krøbne endnu længere frem af Ærmer og Støvler. Den bedrøvelige Tone, hvori han talte, dannede en underlig Modsætning til hans snurrige Væsen og Skikkelse, og det var ikke godt at se, om han var lige ved at faa Taarer i Øjnene, eller om han kun gjorde sig lystig over sin egen Nød.

»Jeg kjender en fornem Herre og Junker, hos hvem I sikkert kan faa Tjeneste,» sagde Moder Ivoka. »Han ligger for Tiden i Borgeleje i Nyborg By sammen med de grevelige og tyske Knægte. Janko eller Mester Strauff kan føre jer til ham, og den Hjælp behøver I vel ikke at undse jer ved at modtage, selv af saa ringe Folk som vi. Men slaa jer nu til Ro, Hr. Høvedsmand! Vil I tage Del i vort Maaltid, er I velkommen — hvis ikke kan I lade sorte Janko brygge jer endnu en Drik af den samme Slags som den, der nylig satte jer i saa lystigt Lune . . .«

Med disse Ord vendte Moder Ivoka sig om, hviskede først nogle Ord til Maren Bødkers, der

blev siddende udenfor, og vinkede derpaa ad den pukkelryggede Skriver. Og medens Klaus Hermelinck uden videre Betænkning slog sig til Ro mellem Landløberne, gik Ivoka og den lille pukkelryggede ind i Teltet.

»Hvad Efterretning bringer I, Mester Strauff?« spurgte Tatersken. »Tal hurtig, thi mine Folk ynder ikke, at jeg har Hemmeligheder for dem!«

Den lille pukkelryggede satte sig paa en Bylt, der laa henslængt i en Krog af Teltet, og idet han foldede Armene over Brystet og saa sig omkring med sine aarvaagne Øjne, sagde han:

»Min naadige Herre har Brug for jer, Mo'er Ivoka! Det Parti, som min Herre tjener, begynder at faa Lykken mod sig. Hertugens Hærfører, Johan Rantzau, rykker i Ilmarsch op i Jylland for at undertvinge Skipper Clement og Bønderne. Falder Aalborg By, da er hele Jylland tabt for de Grevelige. Ikke bedre kan det ventes at gaa til her paa Fyen. Hertugens nye Admiral, den bandsatte Peder Skram, hvem min Herre holder for sin argeste Fjende, har i de sidste Maaneder gjort Farvandene usikre rundt omkring Øerne; det ene efter det andet af Grevens og Lybekkernes Fartøjer har han opbragt, og han betænker sig end ikke paa at gaa i Land med det ringe Mandskab, han raader over; den ene Gang efter den anden har han overrumplet de grevelige Krigsfolk og gjort dem stor Skade og

Afbræk . . . Min naadige Herre har tilsvoret det grevelige og lybekske Parti, som han i Hemmelighed tjener med sin store Kløgt og Nidkjærhed, at han vil overliste den forvovne danske Admiral. Og denne Gang er han sikker paa, at hans Anslag maa lykkes . . .«

»Jeg vil tjene din Herre, som jeg har tjent ham saa ofte før!« sagde røde Ivoka. »Hvad forlanger han af mig?«

»Det er et skjønt og listigt Anslag, vi har udpønsket!« sagde den pukkelryggede og kløede sin spidse Hage. »Vore Spejdere har faaet Nys om, at Peder Skram ligger med nogle Fartøjer ud for Fyens Kyst mellem Skalkenberg og Klinten. Om vi kunde faa ham i Land ved Kjerteminde, havde vi vundet Spil; thi der ligger for Tiden en stærk Besætning af Grevens Knægte i Staden, og de er underrettede om vort Forehavende. Det skal ikke holde svært at lokke den danske Admiral i Land; thi jo større Vovestykke, der bydes ham, des gladere gaar han i Lag med det. Det gjælder ikkuns om, at vi kan faa en listig Karl om Bord til ham. Han maa give sig ud for at høre til Hertugens Parti og bringe Bud fra Kjerteminde By, at Borgerne er villige til at overgive Staden, om ikkun en af Hertugens Krigsøverster eller Skippere tager Lejligheden i Agt og sætter en rask Overrumpling i Værk. Et saadant Vovespil lader

Peder Skram sig ikke slippe ud af Hænderne. Men Karlen, der skal opsøge ham om Bord, maa være snu og kløgtig, og af de grevelige Krigsknægte, vi raader over, duer ingen til det Hverv. Derfor har min naadige Herre skikket mig til dig, Ivoka — han kjender dig og din Bande og formener, at der mellem dine Landstrygere maa findes en Klør, der kan formumme sig saa vel og tale saa listig, at hans Ord vil staa til Troende hos den danske Høvedsmand!«

Den lille pukkelryggede satte en kløgtig Mine op, som om han mente, at han selv var Mand for at udrette et saadant Ærinde, dersom han ikke — ligesaa vel som hans Herre — havde været kjendt af Admiralen, Peder Skram.

»Janko kan gjøre det!« sagde Moder Ivoka. »Han kan te sig saa redelig og troværdig, at ingen vil mistro ham . . .«

»Saa giv ham nøjagtig Besked!« sagde Mester Strauff. »Store Ting er vundet, om vi kommer Peder Skram til Livs. Du har forudsagt, at han skulde blive Lybekkernes farligste Fjende, og min naadige Herre har Tillid til din Spaadomsgave. Naar har du sidst øvet din Kunst, Ivoka?«

»Den øver jeg hver eneste Dag!« svarede Taterkvinden med en hemmelighedsfuld Mine. »Der er nok at tage Tegn og Varsler af, og

meget har jeg at spørge om baade for mig selv og andre . . .«

»Saa raadspørg ogsaa nu de Magter, som tjener dig — raadspørg dem, inden du sender Janko afsted!«

Ivoka gik hen til en Krog af Teltet og hentede den samme Træskaal, som hun nylig havde brugt til sine Spaadomskunster. Den jordagtige Blanding var løben sammen paa Bunden; men Taterkvinden tog Skaalen mellem sine Hænder, og idet hun satte sig paa Hug paa Jorden, gyngede hun ligesom før Træskaalen frem og tilbage, indtil dens Indhold skilte sig ad og dannede allehaande Figurer.

Mester Strauff trak Bylten hen og satte sig tæt ved Siden af Moder Ivoka. Det saâ ud, som om hans Ansigt blev endnu spidsere, og Øjnene endnu mere vagtsomme, medens han stirrede ivrig paa, hvad Tatersken foretog sig.

»Ser du noget?« hviskede han. »Fortæl mig det — at jeg kan bringe min Herre Bud derom . . .«

»Jeg ser intet endnu!« Ivoka rystede paa Hovedet og talte i en misfornøjet Tone. »Det nærværende er indhyllet i Dunkelhed for mig . . . jeg ser ikke den danske Høvedsmand og ikke heller Janko, som skal om Bord til ham . . . Men nu — vent lidt . . .«

»Hvad ser du?« Mester Strauff stak sit spidse Hoved frem, og hans Øjne var vidt opspilede.

»Jeg ser Havet og mange Skibe . . .« mumlede Moder Ivoka. »Og nu ser jeg ogsaa den danske Høvedsmand . . . men det er langt borte — langt borte . . . Der blæser en frygtelig Storm — de kæmper paa oprørt Sø — der er Ild i Fartøjerne — nu styrer han frem foran de andre . . . Danske og Svenske kæmpe sammen mod de lybske Skibe . . . Men nu flyer Lybekkerne — De Danske følger efter . . . Skerpentiner og Slanger dundre løs . . . Stormen tager til . . . Nu ser jeg ingen Ting mere . . .«

Moder Ivoka slyngede Træskaalen hen ad Jorden. Hendes store, sorte Øjne brændte med en stærk Glød, og Panden trak sig sammen i dybe Furer. Mester Strauff rokkede urolig frem og tilbage paa Bylten, hvor han havde taget Sæde. Saa kløede han sig paa Kinden med sine krumme Fingre og sagde i en lavmælt Tone:

»Det haster, Ivoka — det haster med at komme den danske Høvedsmand til Livs, inden han gjør os endnu større Skade og Fortræd! Skik ufortøvet Janko afsted — jeg rider tilbage til min Herre og melder ham alt, hvad du har fortalt . . .«

»Jeg vil give Janko Besked,« svarede Ivoka og rejste sig langsomt op. »Men du kan tøve her en Stund endnu, Mester Strauff. Det er

tjenligst, at du tager den lange Høvedsmand med dig tilbage; Junkeren faar nok Brug for hans Klinge, og den er billig tilfals. Min Kunst har trættet mig i denne Aften, og jeg trænger til Lystighed. Maaltidet er beredt, og jeg har en Kande Vin gjemt i vort Telt!«

Solen var gaaet ned, og kun Landstrygernes Baal lyste gjennem Skoven ved Birkende By. Moder Ivoka og hendes Folk havde faaet Has paa deres Maaltid, Urtesuppen og det kogte Faarekjød, og Janko var allerede for en Times Tid siden vandret østpaa ud imod Kysten. Men forinden han gav sig paa Vej, havde han udført det møjsommelige Arbejde at tvætte sit Ansigt og kæmme sit Haar, og Ivoka havde forsynet ham med en gammel Vadmels Kofte, hvori han saâ helt retskaffen og anstændig ud.

Alle Landstrygerne laa lejrede omkring de brændende Risknipper, der flammede lystig op i den sene Efteraarsaften. Og midt imellem de brune og pjaltede Skikkelser sad den lange Høvedsmand og den lille, pukkelryggede Skriver. Moder Ivoka havde skænket flittig for sine Gjæster, og den Drik, hun bød dem, fandtes saa liflig, at selv Mester Strauff lagde sit højtidelige Væsen paa Hylden og drak Godtaar først med røde Ivoka og dernæst med Høvedsmanden. Ja, han blinkede tilmed med sine runde Øjne og

hviskede Moder Ivoka kælne Ord i Øret. En af Landstrygerne skraalede en Vise, en anden spillede paa Hakkebræt, og Klaus Hermelinck svoer paa, at han vilde drikke Forlig med hele Rakkerfolket; thi aldrig havde han fundet bedre Venner eller bedre Vin. Og medens Maanen, stor og rund, steg op over Skoven, og Lejrilden lyste ind mellem de mørke, afbladede Træer, gjorde Landstrygerne sig en lystig Aftenstund med Spil og Sang og liflig Drikke.

Sorte Janko var den eneste, som gik glip af Gildet. Han var paa Vejen til de hertugelige Skibe, der skulde ligge tæt ud for Kysten, og paa hvilke Hr. Peder Skram var Befalingsmand.

I den tidlige Morgenstund drog en Trop Krigsknægte ad Vejen, der førte over Skalkenbjerg langs med Kysten op til Kjerteminde By. Troppen talte ikke stort mere end en Snes Mand; men i Spidsen gik en rank og bred Krigsmand og ved hans Side en kæmpestor, mørkhaaret Karl, bevæbnet med Spyd og Haandrør ligesom det øvrige Mandskab. Bag ved Høvedsmanden travede en lille, gammelagtig, sortsmudset Fyr i Vadmels Kofte og med det stride, mørke Haar glattet anstændigt ned over Tindingerne. Han syntes at være Krigsfolkenes

Vejviser og bar intet andet Vaaben end en Vandringsstav og — som enhver Bondemand — en Kniv i sit Bælte.

Det var endnu ikke helt lyst. Men det tynde Lag Sne, der dækkede Jorden, skinnede ude over de aabne Marker, og langt fremme, den Retning, hvor Byen laa, kunde man skimte Skovbrynet, der tegnede sig som en mørk Stribe mod den slørede Luft. Krigsfolkene drog frem i hurtig Marsch; thi det var dem om at gjøre at naa Staden, inden Dagen brød frem.

Høvedsmanden, der førte Troppen, vendte Hovedet en Kjende om mod den sortsmudsede Fyr i Vadmelskoften, der travede bag efter ham.

»Hvor langt har vi endnu til Staden?« spurgte han.

»En knap Fjerdingvej, strænge Herre!« svarede den sortsmudsede, idet han tjenstivrig fremskyndede sine Skridt for at komme paa Siden af Anføreren. »Vi kommer i god Tid, velbyrdige Hr. Peder Skram! De Grevelige sover endnu paa deres grønne Øre; thi de lader hver Dag sørge for sig selv og aner ingen Uraad . . .«

»Hvor mange af Grevens Knægte har Borgeleje i Staden — efter hvad du mente?«

»Der er ikke over halvanden Snese!« gjenmælede Vejviseren i en troværdig Tone. »Og saavidt jeg har skjønnet, er de lige saa villige til at gjøre Opstand mod den oldenborgske Greve

som Borgerne selv. Saa I faar sagtens en let Gjerning med at overrumple dem . . .«

»Det samme tænker jeg!« nikkede Peder Skram. »Hvad siger du, Hjemløs? Vor Vejviser er saa vist en ærligere Karl, end hans sorte Fjæs skulde lade En formode. Faar vi Held med vort Foretagende, skal han ikke omsonst have gjæstet os i Nat for at give os saa kostbart et Vink. Men er han en Skalk og Forræder, da skal jeg redelig sørge for, at han bliver hugget ned, inden vi selv bider i Græsset . . .«

»Jeg skjønner, at I sagtens faar Ret i den sidste Formodning!« brummede Svend Hjemløs i en fortrædelig Tone og uden i mindste Maade at lægge Skjul paa sin Mening. »Det er halsløs Gjerning at fæste Lid til en Karl som ham dér. Men har I endelig Lyst til at sætte Livet til, saa kan vi jo ligesaa gjærne gjøre jer Følgeskab ved denne Lejlighed som enhver anden Dag . . . Der er kun én Ting, jeg ikke begriber . . .«

Den lange Karl gik pludselig i Staa, som om Munden var gaaet i Baglaas paa ham, og han ikke kunde komme frem med Resten af, hvad han havde paa Hjærtet.

Peder Skram saâ hen paa ham med en lystig Mine og spurgte:

»Og hvad er det, du ikke kan begribe, gode Hjemløs?«

Svend Hjemløs trak lidt efter Vejret og gjorde Vold paa sig selv, før han tog Ordet igjen:

»I maa ikke fortrydes over det, Herre . . . men jeg begriber intet, hvorfor I ikke blev om Bord og lod eders Fartøjer løbe lige op til Kjerteminde, naar I endelig vilde give jer ud paa dette Foretagende. Det kunde dog baade paa den ene og den anden Maade have været os mere tilpas . . .«

»Se, se, Hjemløs! Du vil lære mig Krigskunst og Sømandsskab!« Peder Skram lo af fuld Hals. »Jeg maa for Sanden sige, at du gjør Fremgang paa den sidste Tid, min Knøs! Men formærkede du da ikke, at vi vilde havt Vinden stik imod, og ved en Lejlighed som denne er der ingen Tid at spilde! Derfor har jeg valgt at følge Landevejen, og med den gode Marsch, vi sætter op, kan vi naa Staden inden Daggry . . .«

»Vi kommer tidsnok!« mumlede den lange Karl, men denne Gang i en mere lavmælt Tone. Den bondeklædte Vejviser skottede hen til ham og kastede derpaa et hurtigt og listigt Blik paa Høvedsmanden. Men Peder Skram lod ikke til at dele sin lange Følgesvends Mistanke, og Vejviseren skridtede rolig videre.

Troppen kom gjennem en lille Skov, som laa Syd for Byen, og da de atter kom ud paa aaben Vej, kunde de se Spiret paa St. Laurentius

Kirken, der hævede sig op mod den graa, disede Luft. Ogsaa Stadens Volde traadte nu frem i usikre Omrids, men der syntes at hvile dyb Ro over Kjøbstaden, som om dens Beboere — Borgere saa vel som fremmede Knægte — endnu laa i tryg Søvn.

»Vi skal nu se, om dine Ord staar til Troende!« sagde Peder Skram til den sortsmudsede Vejviser. »Til en Begyndelse tegner det godt nok, og jeg kunde fast være til Sinds at røre Trommen; thi jeg skjøtter intet om at komme ligervis som en Tyv om Natten . . .«

»I kan gjøre al den Larm, I vil, velbyrdige Hr. Høvedsmand!« sagde Vejviseren. »Borgerne vil strax slutte sig til jer, og den lille Slump fremmede Knægte faar I snart Bugt med . . . Men her er mit Hverv til Ende, og med gunstigst Forlov vilde jeg gjærne vende hjem til min Kvinde. Hun ligger i Barnsnød, og hun saa ikkun med grædende Taarer, at jeg søgte jer op i Nat; men eftersom jeg er en ærlig Karl og længe har havt et Horn i Siden paa de Grevelige, saa kunde jeg ikke lade det Ærinde, jeg havde til jer, være uforrettet. Men vort Hus ligger langt vesten for Byen, og om I nu vilde lade mig styre min egen Kaas, strænge Herre, saa kunde jeg om en føje Stund være hjemme hos min stakkels Kvinde . . . Jeg skal siden

søge jer op, om I da vil unde mig en Skænk og Gave for den Tjeneste, jeg har vist jer . . .«

»Du snakker saa grovt meget, Karl! Det huer mig ikke! Din Kvinde bliver nødt til at vente paa dig. Den Spejdertjeneste, du godvillig har paataget dig, maa du føre til Ende. Nu er vi tæt ved Byens Volde, og om en føje Stund gaar det løs!«

»Lad mig hellere gaa nu, strænge Herre!« tryglede Vejviseren og gjorde en bønlig Mine, som dog ikke helt kunde skjule det listige Glimt i hans Øjne. Peder Skram, der blev ærgerlig til Mode over Karlens vedholdende Tryglen, vendte sig om imod ham; men i det samme satte den sortsmudsede Vejviser med et Spring over den dybe Vejgrøft og foer i fuldt Løb ind over Marken — i Retning mod den Skov, som de nylig var dragne igjennem.

Der kom et Udtryk af Overraskelse i Peder Skrams Ansigt, idet han saâ efter Flygtningen.

»Jeg maa have set den Karl løbe en Gang før!« udbrød han med høj Røst. »Det var langt herfra, og det er Aaringer siden; men han løb just ligesom nu. Hid med Bøssen! Denne Gang skal han ikke slippe!«

Peder Skram rev Bøssen fra Svend Hjemløs, lagde an og sigtede paa den flygtende Vejviser. Der lød et bragende Skud fra den tunge Hagebøsse, og ude paa Marken gjorde den sort-

smudsede Karl et Spring i Vejret og faldt derpaa plat ned. Høvedsmandens Kugle havde truffet sit Maal.

Men næsten i samme Nu som Skuddet lød, blev der slaaet Allarm bag Kjøbstadens Jordvolde. Paa én Gang hørtes en Trommehvirvel indenfor Porten, og krigsklædte Skikkelser kom til Syne paa Volden, medens en anden gjorde et Udfald fra Stadens Port. Flere og flere Krigsfolk ilede til; der saâ ud til at være en halv Fænnike Knægte, det vil sige paa det nærmeste 200 Mand, bevæbnede dels med Langspyd, dels med Haandrør, og allesammen i fuld Udrustning, som om de havde ligget i Skjul for at oppebie den tilsigtede Overrumpling.

»Lad Trommen røre!« befalede Peder Skram. »Er vi lokket i en Fælde af den sorte Djævel, saa skal de allenfals faa at kjende, at vi er Rotter, som bider! Godvillig lader vi os ikke slaa! Op over Volden, Folk — at vi kan dø en retskaffen Død!«

Uden at vente paa den første Salve fra de fjendtlige Hageskytter, kastede Peder Skram sig ind mod de grevelige Krigsfolk, og uden denne Gang at give sig Tid til nogen som helst Tøven holdt Svend Hjemløs sig tæt ved Siden af sin Herre. Det blinde Mod virkede saa smittende paa Resten af Peder Skrams Folk, at hele den

lille Skare med et dundrende Kampraab fulgte efter sin Høvedsmand.

De grevelige Krigsknægte havde spredt sig over en vid Strækning af Volden, og det saâ ud, som om de vilde overlade Kampen til den Del af deres Kammerater, som havde foretaget Udfaldet gjennem Stadens Port, medens de selv forlystede sig med at se paa, hvorledes de faatallige Fjender vilde blive huggede ned i en Haandevending udenfor Voldene. Men de kjendte ikke de Folk, de havde for sig, saa lidt som Troppens Anfører. Det var for Størsteparten Karle, der længe havde tjent under Peder Skram, og de satte med saa ustandselig Fart op over den snedækkede Voldskrænt, at Mandskabet, der havde gjort Udfald fra Porten, kom for sent til at spærre dem Vejen. Inden Krigsknægtene oppe paa Volden kunde samle sig i tilstrækkelig Styrke, havde Peder Skram med vældige Hug gjort lyst foran sig, og med en halv Snes af sine Folk naaede han uafbrudt kæmpende ind i Byen, medens Resten havde maattet lade deres Liv under det forvovne Stormløb.

Der var kun blevet Stunder til at løsne faa Skud med Hagebøsserne. Man kæmpede med de blanke Vaaben, med Langspyd, Hellebarder og Slagsværd. Peder Skram førte som altid sit store Rytterværge, og hvor hans Hug faldt, segnede hver Gang en Mand til Jorden. Men

Blodet strømmede ned ad hans Ansigt og hans Skuldre. Det lyse Haar klæbede fast til Tindingerne. Hans Øjne tindrede endnu med ubændigt Mod; men Blodet randt saa rigelig, at hans Kræfter begyndte at svigte, og det kunde knapt regnes ud i mere end Minuter, naar han maatte falde for den store Overmagt.

Han saa sig hurtig om som for at finde bedre Dækning end Gavlen af det Bindingsværks Hus, det var lykkedes ham og Resten af hans Folk at naa hen til. Svend Hjemløs fægtede ikke længer ved hans Side; den store Karl havde, som han plejede, hugget løs med blindt Raseri; men Fjenderne havde i hobevis kastet sig over ham, og han var falden nedenfor Volden. Peder Skram kæmpede nu selv tredie, med Ryggen mod Husets Væg. De grevelige Knægte trængte hidsigere og hidsigere ind paa ham, rasende over det svære Tab, som en saa ringe Styrke havde tilføjet dem. »Det er en Djævel, vi fægter med!« raabte de. »Eller kan hænde, det er Ærkeenglen!« raabte andre. »Sværdet lyner og flammer i Haanden paa ham! Skik ham til Helved eller til Himlen, hvor han hører hjemme!«

En stor Hob af Krigsfolkene kastede sig mod den danske Høvedsmand for at gjøre Ende paa Striden. Peder Skram blødte nu af syv Saar, og da Morgensolen brød frem gjennem

den lette Frosttaage og skinnede ud over Tagene i Kjerteminde By og paa Spiret af St. Laurentii Kirke, mægtede han ikke længer at værge sig mod de forbitrede Landsknægte. Hans Øjne lukkede sig, og Ryttersværdet, som han havde brugt saa vel og saa længe, gled ud af hans Haand.

ELLEVTE KAPITEL.

I Badskærens Hus.

I Knud den helliges By, det gamle Odense, laa i en snæver Gade, der mundede ud ved Graabrødretorvet, et pynteligt Hus, opført af nyt Bindingsværk, med højt, svajrygget Tag og tvende Stokværk, det ene skyggende over det andet og hvilende paa udskaarne Bjælkehoveder. Inde til Gaarden løb en »Svale« omkring Ydermuren med Trappe op til andet Stokværk, og i Svalevæggens Tremmer blomstrede ved Sommertid Geranium, Gyldenlak og Levkøj.

Ud mod Svalegangen stod et Vindue aabent, skjønt det endnu først var i Begyndelsen af Marts. Men det var mildt Søndenvejr, og Solen lyste ind i Stuen. Den skinnede ind over det tavlede Gulv og paa en Seng, hvis sirlig baldyrede Spærlagen var trukne til Side, saa man kunde se

en lyshaaret Mand, der laa udstrakt paa Lejets Bolster. Han bar et Bind af snehvidt Linned om sit Hoved, og Skægget, der faldt ned over det brede Bryst, strejfede en lignende Forbinding, der var lagt paa Kryds og Tværs over hans Bryst og Skuldre.

Han laa med aabne Øjne, og trods de mange Saar og Skrammer saâ han med et Smil om Munden hen paa en skindmager og langbenet Krigsmand, der sad ved Siden af hans Seng.

»Nu, Klaus Hermelinck« — sagde den lyshaarede Mand i Sengen — »mine Saar bryder for Sanden op paany, om jeg skal se paa, at I sidder dér og tviner som en Skolepilt, der er bleven revset paa sin Bag, eller en Pattegris, der skal stikkes af Kjødmangeren. Ligner det noget for en tapper Karl som I! Tal fra Leveren, hjærte Klaus, og lad mig faa ærlig Rede og Rigtighed paa Tingene! Hvordan bar I jer ad med den gode Haandsrækning, I gav mig? Begynd med Begyndelsen, Klaus Hermelinck, og snak løs, til I bliver færdig!«

»Hjærtenskjære Peder Skram!« gjenmælede den lange Høvedsmand. »Jeg har været i Fandens Kløer — og I med! Det er gangen til som ved et Guds Under og Mirakel, og aldrig i mine Livsens Dage har jeg været saa nær ved at blive en hellig og from Mand som i disse svære

Tider; thi jeg er optændt af en slig Taknemmelighedens Aand, fordi jeg har fundet jer igjen, hjærte Peder, og fordi jeg slap ud af Djævlens Kløer — en slig Taknemmelighedens Aand, siger jeg . . .«

»Spring det over!« sagde Peder Skram. »Og gaa løs paa Sagen; ellers bliver I aldrig færdig . . . I var kommen i Junkeren af Hopfensteins Tjeneste, og med ham og hans pukkelryggede Skriver fulgte I til Kjerteminde By, og dér fandt I mig liggende saa forhugget og stukket, at der knapt var Livsens Aande i mig. Men de grevelige Krigsknægte havde betænkt sig paa at gjøre det ganske forbi med mig . . .«

»De havde pønsket ud, at de vilde holde jer som Krigsfange og kræve store Løsepenge af jer. Tak jer Gud for det, Peder Skram!« Den lange Høvedsmand nikkede med en andægtig Mine, som om han allerede havde begyndt paa sit nye, hellige Levned. »De Helvedes Knægte ydede jer tilmed den første Hjælp og Pleje, da de opdagede, at der paany vaagnede en ringe Gnist af Liv i jer. Men det bekom dem siden hen ilde nok; thi anden Dagen efter kom den maledidede Belzebubs Junker — jeg vil ikke tage hans Navn i min Mund, om I saa byder mig et Fad med Vin, saa stort som det ganske baltiske Hav, for det! . . . Men jeg siger, at han kom til Staden — Gud bedre det, jeg var selv i

Følgeskab med ham! — og da han hørte, de havde holdt Liv i jer trods jeres syv Ulivssaar, geraadede han i et saadant Raseri, at Fraaden stod ham af Munden, og han lignede fast intet Menneske, men et Underverdenens Uhyre og Fyrste og et ægte Belials Afkom! . . . Den sorte Junker foer afsted til Knægtenes Befalingsmand og forlangte, at Folkene skulde straffes paa deres Hals; men heri fik han dog intet Medhold hos Befalingsmanden. Men holde jer som Krigsfange var der ej længer Tale om, og Løsepengene, som de brave Knægte havde gjort Regning paa, kunde de skyde en lang Pind efter. Den sorte Belzebubs Junker krævede, at den Kjende Liv, der var tilbage i jer, kjære Peder, skulde pustes ud med det samme; thi han svoer paa, at I var Greven og Lybekkerne en farligere Fjende end selve den holstenske Hertug og alle hans øvrige Krigsøverster tilsammen. Og det var den eneste Ting, hvori jeg kunde give Djævle-Junkeren Ret, eftersom jeg kjendte jer saa vel fra gammel Tid, hjærte Peder Skram . . .«

Den lange Høvedsmand tav udmattet af sin lange Tale og saâ sig omkring i den lille Stue, som om hans Øjne længselsfuldt søgte noget, hvormed han kunde lædske sin tørre Gane.

Peder Skram gjættede hans Ønske og pegede hen paa Vindueskarmen:

»Der staar en Lædskedrik — den faar I nøjes med, til min Plejerske kommer tilbage . . .«

Klaus Hermelinck skyndte sig at følge Vinket. Han skyllede Krusets Indhold ned til sidste Draabe. Men derpaa spyttede han langt hen ad Stuens Gulv, idet han raabte:

»Ved alle Sot og Syger — om de ikke har blandet Vand i din Vin, min Hjærtensbroder! Tvi for en Drik!«

Peder Skram maatte le ved Synet af det ynkelige Ansigt, Høvedsmanden satte op. Men hans Saar og Vunder taalte endnu ikke Anstrængelsen; Bindet over hans Bryst farvedes rødt, og Farven veg bort fra hans Kinder.

Klaus Hermelinck foer forskrækket op ved at se den pludselige Forandring, der foregik med hans fordums Vaabenfælle . . .

»Hjærte Peder — hjærte Peder!« udbrød den lange Høvedsmand. »Har jeg nu taget Livet af jer med min Snak! Nu ser I ud som den Aftenstund, jeg fandt jer i Kjerteminde By, og da I endnu laa i Svimelse og Febersyge, saa I hverken kjendte gamle Klaus Hermelinck eller nogen Ting, af hvad der foregik omkring jer . . . Hvordan staar det til, Peder Skram?«

»Der er intet at tage paa Veje for!« svarede den saarede. »Bindet maa have løsnet sig, da jeg kom til at le af jert ynkelige Ansigt. Men det betyder intet . . . Jeg maa dog snarlig oven

Senge; thi jeg taaler intet længer at ligge slig hen — det sætter en Uro i mig, som er værre end hundrede Saar og Vunder . . . Tag fat, hvor I slap, Klaus Hermelinck!«

Høvedsmanden satte sig igjen tilrette paa Stolen ved Peder Skrams Seng, og da han havde sundet sig lidt, fortsatte han sin Fortælling:

»Saadan gik det til, som jeg har udlagt det for jer, kjære Peder! Den sorte Junker vilde have jert Liv, eller den Smule, der var tilbage af det, og Knægtene vilde nødig gaa glip af de Løsepenge, de havde ventet sig; thi de kunde jo begribe, at en Krigsmand, der fægtede saa drabelig som I, maatte være adskillige Gylden værd . . . Ja, ser I — lange Klaus Hermelinck er dog ikke saa stor en Fæhund, som man holder ham for . . . Jeg var som i Helvedes Pine, da jeg fik Øje for den Tjeneste, jeg var kommen i ved Rakkerfolkenes Hjælp. Men jeg svoer paa, at Klaus Hermelinck endnu en Gang skulde spille en ærlig Streg, forinden det var forbi med hans usle Liv, og saa gav jeg mig i Underhandlinger med nogle af de grevelige Krigsknægte. Jeg bød dem min Skimmel som Forskud paa Løsepengene for jer — thi det var det eneste, jeg ejede — og jeg gav dem i jeres Navn Brev og Segl paa, at de skulde faa to hundrede Gylden i rede Penge, om de vilde rotte sig sammen og føre jer i Hemmelighed ud

af Staden. Jeg fik ti af Knægtene lokket med til det Foretagende; thi 200 Gylden var ligesaa meget som fem Maaneders Sold for hver især af dem, og de kunde saa lade sig hverve paany af de Hertugelige. Det var gode Vilkaar, og vor Streg lykkedes. Vi havde faaet Bud skikket ud til jert Skib; det lagde sig ved Nattetid ud for Kjerteminde, og vi bragte jer hemmelig om Bord. Men I var paa den Tid saa ynkelig tilredt, kjære Peder, at I maatte under en duelig Badskærs Pleje, om I skulde bjerge jert dyre Liv, og siden hen fik vi da bragt jer hid til Badskæren, Mester Sebald, og hans Mosters, den agtbare Anne Nielsens Hus, hvor I er bleven redelig plejet og passet. Men den sorte Belzebubs Junker har jeg, alle livsalige Helgene være lovet, intet set til, siden jeg flyede bort med jer og de ti Krigsknægte fra Kjerteminde By, og jeg nærer ikkun den hjærtens inderlige Fortrøstning, at han maa være bleven saa hed og rasendes, da han har opdaget jeres Forsvinden, at han er røget lige lukt ned i Helvede ved samme gunstige Lejlighed . . . Men hvorom al Ting er, Peder Skram, saa var det en viis Styrelse, at gamle Klaus Hermelinck i sin Nød og Armod blev til Sinds at vende sine lange Ben op til disse nordiske Lande. Og om jeg saa aldrig mere skal faa en ærlig Krigstjeneste, saa er der dog endnu en Gang hændt mig noget, som jeg er Sygens stolt

og glad over. Thi jeg mindes saa vel den herlige Tid, da vi fægtede sammen i den tyske Bondekrig, og da jeg endnu havde en Smule Ild i Hjærtet og Marv i Knoklerne . . .«

»Ærlige Klaus Hermelinck!« sagde Peder Skram og rakte sin Haand ud mod den lange Høvedsmand. »I har vist mig et trofast Venskab! Og jeres gode, gamle Skimmel har I skilt jer ved for min Skyld! Jeg ved, hvad det har kostet jer! Men om den gode Gud vil, saa kan vi vel komme til at fægte sammen igjen, Klaus Hermelinck, og den Haandsrækning, I har ydet mig, skal jeg ingensinde glemme!«

»Snak intet om det!« sagde Høvedsmanden. »I begriber vel, at jeg har høstet idel Vinding deraf! Jeg var bleven saa arm og jammerlig, at jeg end ikke holdt mig for god til at gaa i Rakkernes og Fandens Tjeneste; men siden jeg har truffet jer igjen, Peder Skram, er det, ligesom der er hældt frisk Blod i mig . . .«

Døren blev aabnet, og en midaldrende Kvinde i jævn, borgerlig Dragt, men dog pyntelig af Udseende i sin Hvergarnskjole og med hvidt Brystklæde, traadte ind i Kammeret. Hun rystede betænkeligt paa Hovedet, da hun saâ den lange Høvedsmand sidde ved Peder Skrams Leje, og idet hun advarende truede ad ham, sagde hun:

»Har I nu ikke kunnet tøve længer, Klaus Hermelinck! Sagde jeg jer ikke, at Hr. Peder

Skram langt ifra er saa karsk endnu, at han taaler megen Tale og Uro? Ser jeg ret, har Forbindingen løsnet sig, og et af Saarene er brudt op paany. Det kan I nu have paa jer Samvittighed, gode Ven!«

Hun gik hen til den saarede og lagde med let Haand Forbindingen tilrette. Peder Skram nikkede til hende og sagde:

»I fordærver mig ganske med eders Omsorg, Jomfru Anne! I faar mig til at falde hen i Blødagtighed og Dovenskab! Nu er jeg i Maaneder og Dage bleven plejet af jer og Mester Sebald. Han er saa vist en kyndig Badskær, og I en vakker Plejerske. Men det gaar ej længer, Jomfru Anne! Jeg maa op; thi jeg taaler intet længer at være uvirksom. Giver I mig ikke Forlov, saa render jeg en Dag af Huset, mens I er borte. Kongen og mit Mandskab venter paa mig, og jeg har en Fæstemø, som jeg længes saa hjærtens inderlig efter. Jeg maa op, hører I, Jomfru Anne — eller jeg bliver fast mere krank af at ligge her med al den Hidsighed i mit Blod, end om jeg kunde gaa frit omkring med mine Saar og Skrammer!«

»Vil I tage Livet af jer selv, Hr. Peder Skram?« svarede Jomfru Anne i en fortørnet Tone. »Hvad tror I, Mester Sebald siger til slig Adfærd? Eders Saar er knapt halvt lægte endnu! Og det er ikke aleneste jer selv, der handler saa

uforsvarligt med jer Sundhed, men ogsaa de Folk, som løber jer paa Døren . . . Det være sagt uden at krænke jer, Klaus Hermelinck; thi I har vist, at I har stort Venskab for den velbyrdige Herre. Men nu staar der to Mænd udenfor, og den ene af dem, som ser mig ud til at være en hidsig Svend, kræver at faa Hr. Peder Skram i Tale uden videre Tøven. Jeg har sagt ham, at I endnu var for svag og krank og ej kunde tale med nogen; men han var nær ved at støde mig over Ende i sin Heftighed og svarede, at han allenfals maatte se jer; thi I var hans Herre og Høvedsmand, og om I laa i Dødsens Fare, saa var hans eget Liv ham ikke længer en Søsling værd . . .«

»Men Guds dyre Kors og Blod!« udbrød Peder Skram og rejste sig halvt op i Sengen. »Saa luk ham dog ind og spar den lange Snak! Det maa være Arild, min gamle Vaabenfælle! Luk ham ind, siger jeg, eller jeg springer selv ud efter ham!«

»For Guds og alle Helliges Skyld!« udbrød Jomfru Anne, forskrækket over Peder Skrams Ilterhed. »I lever jo ikke Dagen til Ende, om I teer jer saadan! Nu skal jeg gaa, men naar Mester Sebald kommer hjem, maa I selv klare jer med ham, om han hører, hvordan I har baaret jer ad!«

Jomfruen trippede med smaa, sirlige Skridt ud af Stuen, og det varede kun nogle Øjeblikke, saa aabnede hun Døren for en krushaaret Svend i Rejsedragt og en kæmpestor Karl, der bar den højre Arm i Bind og ligervis havde et hvidt, Linneds Bind om sin Pande. Den store Karl blev staaende ret op og ned ved Døren, men den unge Svend gik med hurtige og dog varsomme Skridt hen til Sengen, paa hvilken den saarede Høvedsmand laa.

»Arild og Svend Hjemløs!« raabte Peder Skram og rejste sig op paa Albuen. »Kom herhen, begge to! Jeg kan sandfærdigen mærke, hvordan mine Vunder trækker sig sammen og heles, saa vel til Mode føler jeg mig ved at se jer igjen!«

»Hjærtenskjære Herre!« udbrød Arild Jenssøn og greb Peder Skrams fremstrakte Haand. »Gud være lovet og priset for, at jeg træffer jer levende igjen!«

»Tænkte du da, at jeg havde været død og henfaren!« smaalo Peder Skram . . . »Skynd dig at fortælle — hvad Bud har du til mig! Og hvor mødte du den lange Hjemløs? Han ser mig for Sanden saa maalløs ud, at det vel lidet kan nytte, jeg spørger ham selv!«

Og denne Formodning syntes at være rigtig nok; thi den store, mørkhaarede Karl havde bidt Læberne sammen og stod ubevægelig uden at røre

sig af Pletten; men til Gjengjæld lyste og stirrede hans Øjne, som han ufravendt holdt fæstede paa sin Herre og Høvedsmand.

»Svend Hjemløs mødte jeg faa Mil herfra Staden,« svarede Arild Jenssøn. »Han var ude at søge efter jer, Herre, og det har han været i Gang med i lang Tid. Da jeg omsider fik hans Mund paa Gled, fortroede han mig, at de grevelige Krigsknægte efter Skærmydslen havde kastet ham ud over Stadens Volde, eftersom de ansaa ham for ligesaa stendød som hans Kampfæller. Men om Natten var han vaagnet op, og han havde slæbt sig afsted til det nærmeste Bondehus, hvor han fandt kristelige Mennesker, der ydede ham nogen Hjælp. Men aldrig saa snart kunde han støtte paa sine Ben, før han vilde afsted igjen — ud at søge efter jer; thi det havde alt rygtet sig, at I var sluppen ud af de Greveliges Vold. Men I var godt skjult, Herre! Svend Hjemløs drog Fyen rundt uden at kunne finde jer, og tilsidst turede han over til eders Gaard, Urup. Men der brød hans Vunder op paany, thi de var kun slet helede, og i lang Tid blev han plejet i Skovhuset af Hans Podemester og min gamle Mo'er. Men saa vilde han bort igjen og begynde sin Søgen forfra, og en Mils Vej fra Aasum By stødte jeg paa ham. Mager og afpillet er han bleven, som I nok ser, Herre!«

Svend Hjemløs stod nu og nikkede i et væk, som om han Punkt for Punkt vilde bekræfte Arild Jenssøns Beretning; men paa samme Tid fæstede han lige ivrig og vedholdende sine Øjne paa Peder Skram, og der var en varm og fugtig Glans i dem, ligesom man kan se i et Par trofaste Hundeøjne.

Den saarede Høvedsmand vinkede ad sin ærlige Følgesvend, og da den lange Karl omsider var naaet helt hen til Sengen, trykkede Peder Skram ham djærvt i Haanden. Derpaa vendte han sig om mod Arild Jenssøn og spurgte:

»Hvad andet har du at berette, gode Arild?«

»At eders Fæstemø, Jomfru Elsebe, lider vel, skjønt meget har hun døjet af Sorg og Angst for eders Skyld, kjære Herre. Stor Husvalelse bragte eders Brev, da det omsider indtraf til Helsingborg, og vi deraf fik Nys om eders Opholdssted. Derimod er Lensmanden, Hr. Tyge, falden hen i nogen Uro og Krankhed. Vi have kæmpet bravt ved Helsingborg, tør jeg sige, og det vil glæde jer at vide, at Hr. Tyge tog Parti for de Kongelige og vandt en skjøn Sejr over de lybekske og grevelige Tropper, hvis Anfører vi tog til Fange, hvilket skete sidstgangne 13de Januari. Ogsaa i meget andet har Bladet vendt sig til Fordel for vor nye Konge og til Ugunst for den oldenborgske Greve og hans Tilhængere. I maa vel alt forlængst have

faaet Kundskab om, at den tapre Johan Rantzau har slaaet og fanget Skipper Clement og dermed dæmpet Oprøret i det ganske Jylland, hvornæst Hr. Johan Rantzau i disse Dage er kommen med en stor Krigsstyrke til Fyen, hvorom snart nyt skal spørges. Hertug Christian er atter hyldet i Viborg af de jydske Stænder; Kong Gøsta i Sverige har tilsagt os sin redelige Hjælp og Bistand, og saalunde gaar det fremad for os, men ikkuns til Agters for Grev Christoffer og hans Parti . . . Hr. Tyge Krabbe skikker mig nu til jer med det Bud, at saa saare I maatte føle jer noget tilpas, ønsker han at se jer paa Helsingborg Slot, for at eders Bryllup med Jomfru Elsebe kan fejres uden videre Opsættelse . . .«

»Saa saare jeg føler mig tilpas!« udbrød Peder Skram og rejste sig helt over Ende i Sengen, mens hans Kinder blussede. »Gjælder det min Bryllupsfærd, da maatte jeg være en sendrægtig Brudgom, om jeg ikke ilede til Helsingborg og til liden Elsebe med alle de Ar og Skrammer, jeg paa redelig Vis har erhvervet mig! Hastig, Jomfru Anne — mine Hoser og Støvler, min Kofte og mit Harnisk! Jeg maa være undervejs, inden Solen gaar ned!«

TOLVTE KAPITEL.

Ved Brylluppet.

Paaskefesten var begyndt. Man var kommen godt og vel over Skærtorsdag og Natten derefter, hvor Lyset og Mørkets Magter kæmpede en haard Strid, og Hexene havde frit Spil, hvis Aarsag det var paalagt Øvrigheden just paa denne Tid at passe nøje paa alle, der kunde mistænkes for at øve Trolddom. Retskafne Folk havde spist deres ni Slags Kaal for at værge sig mod Sygdom og andet ondt i Resten af Aaret, og man havde saa smaat belavet sig paa at hente Øxer og Jærnkiler hjem fra de tilsaaede Marker, thi nu trængtes der ikke saa meget til slig Beskyttelse mod Troldpak og underjordiske.

Ogsaa Langfredag var gangen til Ende. Med alvorlige Miner havde man henlevet den strænge Dag, paa hvilken selv Husdyrene maatte faste.

Men saa var Paaskelørdag oprunden med dens travle Forberedelser til Festen. Præsten havde velsignet Fødevarerne; Paaskefesten var indvarslet med Gudstjeneste og Messe, og man havde efter gammel Sædvane spist Sødgrød og blødkogte Æg.

Mellem Fastelavn og Paaske var det ikke Skik at holde nogen som helst Fest, ej heller Bryllup, Barnsøl eller lignende; men hvad man i saa Henseende havde maattet opsætte, kunde nu indhentes; thi Paaskesøndag var en almindelig Glædesfest, og denne og den nærmeste Tid derefter regnedes for særlig gunstig til Trolovelser og Bryllupsfærd.

I Paaskeugen Anno 1535 var der kommen Folk langvejs fra til Helsingborg By; thi Lensmanden Hr. Tyge Krabbe fejrede sin Datter, Jomfru Elsebes Bryllup med Kongens Admiral, Hr. Peder Skram.

Som en anseelig Gjenbo til Krogen Slot paa den modsatte Side af Øresund løftede Helsingborg Slot sin mægtige Kærne indenfor Grave, Volde og Ringmur. Slottet laa højt oppe over sine Omgivelser, paa en stejlt stigende Skraaning, og nedenfor strakte sig snævre og krogede Gader, der endte med Fiskerboderne helt nede ved Søen. En broget Hob færdedes i disse Gader og Gyder: agtbare Borgerfolk, Krigsknægte, som hørte til Slottets Besætning, Søfolk, Spillemænd og Gøglere

og undtagelsesvis en adelsklædt Rytter, som red lige op mod Slottet — aabenbart en forsinket Gjæst, som havde været buden med til Bryllluppet.

Nede ved Havnen, hvor Smakker og Fiskerbaade laa og vippede i den friske Foraarsblæst, sad to Kvinder i Læ af Boderne. Det saa ud, som de nylig var komne rejsende; thi de havde en Bylt liggende ved Siden af sig og bar hver især en tyk Hvergarnskaabe om Skuldrene. Fra det Sted, hvor de havde slaaet sig til Ro, havde de Slottets Kærne lige overfor sig, og den ældste af Kvinderne pegede med sin rynkede Haand op imod Bygningens Vinduer, idet hun sagde:

»De har gjort sig til gode deroppe, fra Davre til Nadver! Ingen Ende er der paa den Herlighed! Fire og tyve Retter havde de paa Bryllupsdagen — Fisk og Kjødspiser og lækkert Vildbrad og desforuden fire Skueretter, den ene herligere end den anden! Syv Sorter Godtøl fik Lensmanden sendt til Festen! . . . Gid de maa kvæles deri!«

»Hvad kan det røre dig, Maren Bødkers!« sagde den anden af Kvinderne. »Lad dem holde sig saa lystige, de vil! Vi har dog gjemt en Draabe Malurt, som de skal finde paa Bunden af Kruset. Giv blot Tid — du kommer ingen Vegne med din Vildskab!«

»Give Tid — give Tid!« snærrede Maren Bødkers og truede med sin knyttede Haand. »Det tykkes mig, vi har biet længe nok. Din sorte Janko slog de ihjel; mig har de overlistet, og din lille Anika har endnu sine gode Dage hos Lensmandens Datter! Nu vil jeg ikke bie længer . . . Vil du ikke handle, Ivoka, mit kælne Lam, saa gjør jeg det selv . . .«

»Endnu i denne Aften skal vi være indenfor Slotsporten!« sagde røde Ivoka med et bistert Ansigt. »Det er en god Gift, jeg vil dryppe i Fru Elsebes Øre — lidt hænger der altid ved, og sært skulde det gaa til, om hun ej derefter gav min lille Anika Løbepas . . .«

»Nu — saa lad os skynde os!« mumlede Maren Bødkers utaalmodig. »Det kriller og mylrer i mine Ben, som om der var Spurve i dem! Lad os komme afsted!«

Hun rejste sig op og samlede Kaaben tættere om sine Skuldre. Ivoka rejste sig ligeledes og tog sin Bylt i Haanden, og de to Kvinder gav sig paa Vej op imod Slottet — den ene med stærke, mandfolkeagtige Skridt, den anden trippende og rokkende som en runken og vissen Hex.

— Hos Lensmanden, Hr. Tyge Krabbe, var Dagens Hovedmaaltid til Ende, og de Bryllupsgjæster, som endnu tøvede med Hjemrejsen, forlystede sig, som de kunde bedst, nogle med at

spille Bold og Pilkentavl, andre med Brætspil og Tærninger, medens Vinkanderne jævnlig tømtes og fyldtes paany. I en saa farlig Ufredstid var der ikke mange Gjæster samlet; thi enhver Lensmand og Junker havde nok at tage Vare, hvad enten han var paa Hertugens eller Grevens Parti. Ikke desmindre var Peder Skrams og Jomfru Elsebes Bryllup bleven fejret med standsmæssig Pragt og stor Overflod paa Spise og Drikke, som Skik og Brug var. Hr. Tyge Krabbe, der i Begyndelsen af Fejden havde røbet Hang til at bære Kappen paa begge Skuldre, havde nu ganske sluttet sig til de Kongelige, og da han kjendte den Yndest, som Peder Skram nød hos Hans Naade, Christian den tredie, var han lutter Smil og Huldsalighed mod sin nye Maag. Ved Bordet havde han flittig drukket ham til og med mange Ord forsikret ham om sin store Kjærlighed, og den, som nu saa Lensmanden te sig saa faderlig mildt og kjærligt, skulde ikke tro, at han nogensinde havde staaet Hr. Peder Skrams Kjærlighedslykke imod.

Den unge Admiral var kommen til sit Bryllup med sine svære Saar knapt halvvejs helede. Men Glæden ved at gjense Elsebe og helt og holdent kunne kalde hende sin havde hjulpet ham endnu bedre end Badskærens Plaster og Balsam. Dog havde Peder Skram ingen Rolighed paa sig; thi han vidste, at Kongen havde Brug for ham.

Johan Rantzau havde gjort god Fremgang paa Fyen, og de kongelige Tropper var komne i Besiddelse af Middelfartsund, hvorved dette vigtige Farvand var lukket for Fjenden. Men de Grevelige var endnu Herrer over Sjælland; Varberg Slot var nylig bleven overrumplet af Landsknægtøversten Markus Meyer, og nu ligesom i den foregaaende Del af Fejden var Kjøbenhavn og Malmø sikre Arnesteder for det grevelige og lybekske Parti. Ingensinde havde Landet været jammerligere sønderrevet. Overalt saâ man rygende Grushobe. Herregaarde og Bønderhytter var brændte ned i Flæng. Den oprørske Almue og de fremmede Krigsknægte kappedes om at plyndre og myrde, og Biskopper og Adelsmænd foer ikke blidere frem, dér, hvor de havde Magten. Ingen Dag gik til Ende uden Vold og Undertrykkelse, Plyndring og Drab. Det var, som om Lov og Ret og al fredelig Gjerning var ophørt, medens Landet laa som et Bytte for de stridende Parter.

Peder Skram havde strax ved sin Ankomst til Helsingborg skikket sin Vaabenfælle, Arild Jenssøn, til Jylland med det Paalæg at opsøge Kongen enten i Viborg eller Randers, hvor Hans Naade antoges at have Borgeleje med den Del af Krigsstyrken, som ikke allerede var sendt enten til Fyen eller til Halland og Skaane. Arild Jenssøn skulde bringe det Bud, at Peder Skram

nu var saa ganske tilpas, at han kunde gaa om Bord, hvad Dag det skulde være, og hvorhen Kongen ønskede at sende ham.

Det var ti Dage, siden Arild var rejst, og Peder Skram ventede utaalmodig paa hans Tilbagekomst. Medens Hr. Tyge og Bryllupsgjæsterne forlystede sig paa bedste Maade i den Stue, som kaldtes Lensmandens Kammer, var den unge Admiral gaaet ud paa Slottets Volde, der var saa høje, at de naaede omtrent i Linie med Bygningernes Tagskæg. Det var en smuk Foraarsdag med klar Luft, og den danske Kyst med Krogen Slot og Kjøbstaden Ørekrog traadte saa tydelig frem, at man kunde se ikke blot Taarnene paa St. Olai og Mariakirken, men alle Husene i Byen.

Peder Skram spejdede efter hver Sejler, der dukkede frem nordfra i Sundet, og han lagde ikke Mærke til, at Tiden løb. Men paa én Gang følte han en Haand paa sin Skulder, og da han vendte sig om, saâ han, at det var Fru Elsebe, der havde søgt ham op.

»Min Fader og vore Gjæster spørger efter dig!« sagde den unge Husfrue; »saa du faar vel vende tilbage til dem!«

»Kjære Elsebe! Mit Sind er uroligt i Dag!« gjenmælede Peder Skram, idet han tog sin Hustrus Haand og trykkede den med varsom

Ømhed. »Ej heller lider jeg den Snak, de fører ved Drikkebordet; thi de taler, som om de intet forstod den bitre Vaande, hvori Landet er stedt . . . Mange Dage varer det ikke, Elsebe, før jeg maa forlade dig. Men jeg drager trøstig herfra; thi du blev dog min Viv, som jeg lovede mig det selv for mange Aar siden, og det tykkes mig, at vor Kjærlighed er saa varm, at hverken Tid eller Vej, ja, end ikke den bitre Død kan skille os ad . . .«

»Min kjære Husbond,« svarede Fru Elsebe og gjengjældte hans Haandtryk ikke mindre ømt. »Jeg maatte ilde passe til at være din Hustru, om jeg nogensinde klagede, fordi du drager bort i Kongens og Landets Ærinde. Saa vist og sikkert lider jeg paa, at den algode Gud vil bevare dig, i hvilken Strid og Fare du end færdes, og dette vil jeg tænke paa, min kjære Husbond, hver Gang din Pligt kalder dig bort fra min Side . . .«

»Hjærtenskjære Elsebe!« sagde Peder Skram og trykkede hende ind til sig. Men hun smøg sig lempelig ud af hans Favn, og idet hun pegede ud over Sundet, sagde hun:

»Se dér, Peder Skram! Ser du det Jagteskib, som styrer lige her over mod Havnen? Det fører Kongens Mærke! Hvad om din gode Ven og Fælle, Arild Jenssøn, var om Bord!«

»Javist — det er et af Kongens Skibe!« udbrød Peder Skram livlig. »Jeg maa ned til Havnen for at faa Syn for Sagn!«

»Tøv lidt!« sagde Elsebe og holdt sin Husbond tilbage. »Det varer en Stund, før Fartøjet naaer ind, og jeg har noget at sige dig, inden du mødes med Arild!«

»Nu — hvad har du at sige mig, min Hjærtenskjær?« spurgte Peder Skram lidt forundret.

»Kjære Husbond!« sagde Fru Elsebe med en ganske alvorlig Mine. »Nu er vi selv saa lykkelige, at vi bør tænke ogsaa paa andres Velgang og Lykke. Din trofaste Vaabensvend og min lille Anne-Marie har længe baaret Kjærlighed til hinanden. Men de tør intet tale derom, før de er sikre paa dit Samtykke. Det skal du give dem, saa snart du atter træffer Arild Jenssøn; thi de vil vide dig stor Tak derfor!

»Arild Jenssøn og Anne-Marie!« gjentog Peder Skram og saa noget betænksom ud. »Men det kan hænde, at hun er af uærlig Herkomst — Rakkerfolkenes Barn! Og Arild er min Underbefalingsmand; megen Hæder og Gunst kan han have i Vente! Han vilde være ilde tjent med det Giftermaal!«

»Det kan ej være din Hjærtens Mening!« udbrød Fru Elsebe med stor Ivrighed. »Har de hinanden kjær, trænger de ej til anden Gunst og

Lykke i Verden. Anne-Maries Herkomst kjender jeg ikke; men hendes Hjærte og Sindelag vil jeg svare for, og derfor beder jeg dig, min kjære Husbond, at du vil hjælpe dem, som du bedst kan . . .«

»For Sanden, hjærtenskjære Elsebe« — sagde Peder Skram halvt smilende og halvt med den samme betænkelige Mine som før — »jeg kjender ingen, der kan tage sig en Sag saa ivrig an som du! Nu gaar jeg ned til Havnen, og er Arild Jenssøn om Bord paa Jagteskibet derude, saa vil jeg først raade ham til at slaa den Grille af Hovedet; men er han saa sterbens forliebt, som du skjønner — nu, saa faar vi se, hvad der kan gjøres ved den Ting!«

Med disse Ord tog Peder Skram sin unge Hustru i Favn, og denne Gang besvarede Fru Elsebe sin Ægtefælles Kys til Tak for hans Føjelighed.

Peder Skram skyndte sig fra Volden ud til Porttaarnet for derfra at lægge Vejen videre gjennem Staden ned til Havnen. Fru Elsebe blev staaende, medens hun nikkede og vinkede til ham. Nu var han allerede udenfor Slottet, og hun saâ ham gaa hastig i Retning mod Havnen, hvor det fremmede Fartøj styrede ind. Saa vendte hun sig om for at gaa tilbage til Slottets Kærne og som en omhyggelig Husmoder sørge for, at Gjæsterne intet manglede.

Men idet Fru Elsebe kom gjennem den indre Fæstningsgaard, hørte hun Støj henne fra Porttaarnet. Skildvagten skjældte og truede, og derimellem blandede der sig et Par skingrende Kvindestemmer. Fru Elsebe gik nærmere for at erkyndige sig om, hvad der var paa Færde, og idet hun kom hen til Taarnet, saâ hun to Kvinder, som var i heftig Trætte med den vagthavende Hellebardist.

»Vi kommer intet for at tigge og trygle!« skreg den ene af Kvinderne, der bar store Ringe i Ørene og en broget Klædning under sin Hvergarns Kaabe. »Her er Guld, hvormed du kan gjøre dig en glad Dag! Men slip os strax ind . . . Vi har Tidender af Vigtighed at bringe Slotsherrens Datter!«

»Hexe og Troldkvinder er I!« raabte Skildvagten. »I er undslupne Øvrigheden den sidste, hellige Skærtorsdag! Det er en evig Synd og Skam! Herhid, Ola og Bengt! Grib disse Rakkerkvinder og før dem til Thinghuset, til Bødlen eller til Daarekisten — som I selv synes — blot de annammer retfærdig Straf og Pine!«

Nogle Krigsknægte kom løbende, og det saâ ud til, at Maren Bødkers og Moder Ivoka var ilde farne. Men Fru Elsebe var imidlertid naaet hen til Porttaarnet, og idet Knægtene stod i Begreb med at kaste sig over de to mistænke-

lige fremmede, gav hun det brogede Selskab et Vink til at holde inde med Larmen.

Krigsknægtene adlød, og Maren Bødkers gav sig til at neje helt ned til Jorden, medens røde Ivoka blev staaende med et trodsigt Ansigt.

»Det tykkes mig, en af jer sagde, I havde et Budskab at bringe mig!« ytrede Fru Elsebe. »Hvem kommer I fra, og hvad Slags Folk er I?«

»Vi er ringe Folk i Sammenligning med jer, velbyrdige Frue!« gjenmælede Tatersken uden at forandre sin trodsige Mine. »Men de Tidender, vi bringer, bør I lige fuldt agte paa. De er alene bestemte for eders Øren . . .«

»Alene for eders smaa Øren, naadige og velbyrdige Frue!« istemte Maren Stodderæske og nejede igjen, saa dybt hun kunde.

»Jeg skjønner ikke, I kan have noget at betro mig, som ikke alle maa høre. Men ønsker I det, kan I gjærne bringe mig jert Budskab i Enerum. Gaa kun til Side!« tilføjede Fru Elsebe, henvendt til Skildvagten og de andre Krigsknægte.

»Nu — vi kunne ligesaa gjærne tale her som oppe i eders fine Fruerstue!« sagde Ivoka og saâ sig omkring med et ondt Blik. »Jeg gjør ikke Talen lang. I har antaget jer et ungt Pigebarn, som I kalder Anne-Marie, og som tilhører mig og mit Folk. Hendes rette Navn er

Anika. Dette unge Blod kræver jeg nu tilbage . . .«

Fru Elsebe saâ paa Tatersken og svarede derpaa med sin bløde og sindige Stemme.

»Hvis Anne-Marie godvillig vil følge med jer, kan jeg ikke hindre det. Men ellers bliver hun hos mig . . .«

»Godvillig eller ej — derpaa kommer det lidet an! Jeg er hendes Moder, og længes I efter at faa Nys om, hvem hendes Fader var — saa er jeg beredt til at sige jer det med det samme . . .«

»Sig det ikke — sig det ikke, Ivoka, mit lille Lam!« hylede Maren Bødkers. »Det vil volde den naadige Frue saa bitter Ve og Skam!«

Fru Elsebe saâ forundret fra den ene til den anden af de to Kvinder. Hun forstod dem ikke.

»Sig det ikke — sig det ikke!« blev Maren Bødkers ved at hyle, medens hun vred og bugtede sit Legeme som en afskyelig Snog.

»Ønsker I at vide det, velbyrdige Frue?« spurgte Ivoka og betragtede Fru Elsebe med et gnistrende Udtryk af Ondskab i sine sorte Øjne.

»Jeg forstaar intet, hvad I mener! Men har I mere at sige mig, saa tal kun frit!«

»Eders Husbond, ærlige og velbyrdige Hr. Peder Skram, er min lille Anikas Fader . . .«

Der skød en blussende Rødme op i Fru Elsebes Ansigt, men hendes Stemme lød ligesaa rolig som før, idet hun svarede:

»Jeg skjønner ikke, hvad eders Hensigt er; men jeg ved, at I er en ond Kvinde, og at I lyver . . . Min Husbond er ej gammel nok til at være Anne-Maries Fader; men selv om saa var, da har I dog gjort et daarligt Regnestykke, Taterske! Thi det vilde kun være end mere Aarsag for mig til at værne om det arme Barn, som ej bør undgjælde for sine Forældres Synd!«

Moder Ivoka knyttede sine Hænder og bed Tænderne sammen. Hun forstod, at hun havde handlet som en Taabe, da hun gjorde Regning paa at finde den samme Gift og Ondskab i andres Hjærter som i sit eget. Men hun gav ikke tabt endnu.

»I er højmodig og overbærende, velbyrdige Frue!« — Hun hvislede Ordene frem mellem de sammenbidte Tænder. »Men jeg har endnu et Ord at sige jer: Min Anika er meget yngre, end I tror, og end den krushaarede Svend har bildt jer ind. Hr. Peder Skram er hendes Fader; i Skovhuset ved Urup er hun bleven opfostret indtil sit niende Aar; siden har hun fulgt mig, indtil I tog jer af hende, paa eders Fæstemands Forbøn! Husker I det! . . . Men jeg, hendes Moder, kræver hende nu tilbage; thi hun er mit eget, Ulykkens og Lastens Barn! Giver

I ikke godvillig slip paa hende, skal jeg udraabe eders Husbonds Skam i hver Lejr og hver Stad, hvor jeg sætter min Fod, og vi Omløberfolk kommer viden om . . . Som en giftig Aande skal det onde Rygte følge jer i alle eders Livsens Dage og aldrig unde jer Ro eller Glæde . . . Men tror I, jeg lyver, saa spørg Anika selv . . . hun bærer endnu mit gamle Elfenbenssmykke om sin Hals; spørg hende ad, om hun tør nægte, at det tilhører mig ligesom hun selv! Betænk jer derfor vel, naadige Frue — forinden I fremturer i eders Forsæt!«

»Gaa eders Vej, Taterske!« — Fru Elsebe hørte Fodtrin bag ved sig og vendte Hovedet om. — »Der kommer Anne-Marie! Jeg tror jer intet — ej et eneste af eders forgiftige Ord. Men om Anne-Marie en Gang selv har troet, at I var hendes Moder, saa vil jeg skaane hende for at se jer igjen saa hæslig, som I ser ud i denne Stund!«

Men Tatersken og Maren Bødkers blev staaende, og Anne-Marie var kommen hen til dem, uden at de gjorde Mine til at adlyde. Saa vendte Fru Elsebe sig om, tog den unge Piges Haand og sagde til hende, idet hun pegede paa Ivoka:

»Anne-Marie — denne Kvinde siger, at hun er din Moder! Tror du det selv, og vil du igjen følge med hende?«

Men Anne-Marie trykkede sig i heftig Angst ind til Fru Elsebe:

»Nej, nej, hun kan ikke være min Moder . . . ingensinde har hun fyldt mit Hjærte med andet end Skræk og Gru . . . Kjære Frue, hjælp og beskyt mig!«

»Saa giv Tatersken hendes Smykke tilbage! Det vil dog næppe hjælpe dig til at finde din Slægt. Men ej heller skal du nogensinde vende tilbage til disse Folk!«

Anne-Marie tog det lille Elfenbenssmykke, som hun bar i en Silkesnor om sin Hals, og rakte det med en sky Bevægelse henimod Moder Ivoka. Men denne stampede med Foden i Jorden og raabte:

»Ved alle Helvedes og Mørkets Aander — dette Smykke har tilhørt din Fader, og han har selv baaret det, før det kom i mit Eje! Tro mig nu, om I vil! . . . Forbandelse over jer alle! Kan røde Ivoka end ikke ramme jer i denne Time, saa faar hun vel Held til det en anden Gang!«

Tatersken gjorde Mine til at gaa, og Maren Bødkers, der rystede over sin visne Krop af afmægtigt Raseri, vilde følge med hende. Men idet de to Kvinder vendte sig om, saâ de, at Vejen bag dem var spærret — — ikke af Skildvagten og Krigsknægtene, men af Peder Skram og Arild Jenssøn, og ved Siden af dem stod en

ung, lyshaaret Knøs og en gammel, blind Mand, klædt i Rejsedragt.

I den gamles Ansigt stod en sær Bevægelse at læse. Hans Pande havde trukket sig sammen i dybe Rynker, og hans Mundvige sitrede. Han strakte sin rystende Haand ud mod Tatersken, og der var paa én Gang en bønfaldende og truende Klang i hans Stemme.

»Røde Ivoka!« sagde han. »Mine Øjne kan ikke se dig, men du nævnede selv dit Navn! Mine Sønner søgte Tilflugt hos dig og dine Folk, da de maatte rømme bort fra deres Hjem. Min ældste Dreng blev hos jer . . . du havde en Søster, som blev hans Viv paa Omløberfolkets Vis, og hun fødte ham et Barn, som I kaldte Anika. Han har selv fortalt mig det, da han en Gang hemmelig gjæstede mig, for mange Aar siden. Men saa drog han bort paany, og hans Barn hørte jeg intet til . . . Hvor er Elfenbenssmykket, som I nævnede? . . . Det tilhørte mig og min Søn, før det kom i Taternes Eje . . . Og hvad er der bleven af mine Sønner?«

»De er døde — begge døde, Hans Podemester!« sagde Moder Ivoka med et skulende Blik. »I triner selv frem for mig som et Gjenfærd, der tilintetgjør min gode Hævn . . . Jeg havde eders Søn kjær, men min Søster stjal hans Hjærte fra mig; derfor skulde hans og hendes Barn pines og ødelægges. Nu ved I det!

Ho, ho, lille Anika!« vedblev Tatersken med en vild Latter. »Det nytter intet længer at lyve! Du er Rømningsmandens Datter — dér staar din Farfa'er! . . . Kanske I tykkes bedre om det Slægtskab, velbyrdige Fru Elsebe, end de listige Løgne, jeg nys diskede op med!«

Og Tatersken lo igjen med en vild og uhyggelig Latter, medens hun greb Maren Stodderæske om Armen for at trække hende afsted med sig.

Men den gamle, runkne Kvinde var som ude af sig selv. Hun knyttede sine Hænder, rev sig i Haaret, og Fraaden stod som et hvidt Skum mellem hendes visne Læber, medens hun udstødte skingrende Hvin, som om tusinde onde Aander var faret i hende.

»Før dem bort!« befalede Peder Skram. »Ud af Gaarden med dem!«

Krigsknægtene greb de to Kvinder og slæbte dem ud af Taarnporten, og nu vendte Peder Skram sig om mod Anne-Marie.

»Er du af saa ærlig Herkomst, at du har Hans Podemester til Farfader, da er der saa vist intet til Hinder for, at du gifter dig med min Underbefalingsmand, Arild Jenssøn! . . . I kom i en god Stund til Helsingborg, Mester Hans, med eders Bryllupsgave fra Urups Urtegaard! Thi du maa vide, min allerkjæreste!« vedblev Peder Skram, henvendt til Fru Elsebe — »Hans Podemester er kommen hid for at bringe os en Gave

af tørrede Druer, Johannesæbler og Kvæder, som han og Mo'er Elin har dyrket og opbevaret . . .«

»Tak, kjære Mester Hans!« sagde Fru Elsebe og trykkede den gamle Mands Haand. »I har bragt baade en god Gave og Lykken med jer!« Med disse Ord pegede Fru Elsebe paa Arild Jenssøn og Anne-Marie. Derpaa vendte hun sig om mod sin Husbond og spurgte:

»Og hvilket Budskab har Arild Jenssøn bragt dig fra Kongen?«

»Den gode Tidende, at nu gaar det løs igjen!« svarede Peder Skram muntert. »Et herligt Hverv er der betroet mig! I Morgen den Dag rider jeg til Stockholm for at forhandle med Kong Gustav om Flaadens Udrustning, og i Spidsen for danske, svenske og preussiske Skibe skal jeg søge Lybekkerne op! De skal faa at mærke, at vi intet længer ligger paa den lade Side!«

Peder Skram tog sin Hustrus Haand og Arild Jenssøn Anne-Maries. Men den Haand, hun havde fri, rakte den unge Pige til Hans Podemester, og saaledes gik de tre op imod Slottets Kærne bag efter Peder Skram og Fru Elsebe. Tilsidst fulgte den unge, lyshaarede Dreng.

— — Udenfor Slottet lød Støj og Raab. Krigsknægtene slæbte afsted med Moder Ivoka og Maren Stodderæske. Og den store Hob af

Borgere, Knægte og Søfolk, som færdedes i Gaderne, flokkedes larmende om dem.

»Et Par undvegne Hexe!« raabte Mængden. »I Vandet med dem!«

»Ser I ikke, at den ene er fra Vid og Samling!« skreg en af Krigsknægtene. »Fraaden staar hende om Munden, og hun vender det hvide ud af Øjnene. Hun skal i Tremmeburet, og Bødlen skal piske Djævlen ud af hende! Det har jeg tilsvoret min kjære Skytspatron!«

»Det er rigtigt! Det er et godt Raad!« raabte Folkehoben. »Til Daarekisten med hende! Og i Vandet med den anden. Hexen skal svømme!«

Krigsknægte og Søfolk, ja selv adstadige Borgere greb fat i de to Kvinder og skilte dem ad. En Del af Sværmen slog Kreds om Maren Bødkers for at bringe hende til Stadens Daarekiste; en anden og ligesaa talrig Hob trak Moder Ivoka afsted, ned imod Søen, og undervejs voxede Stimlen mere og mere; Raabene blev vildere og vildere. Man kunde høre Maren Bødkers skingrende Hvin, der vexlede med Trusler og Tryglen, idet hun kaldte paa sit Søskendebarn, røde Ivoka. Men Moder Ivoka kunde hverken hjælpe hende eller sig selv. De havde slæbt Tatersken ud paa det yderste af Molen; en Krigsknægt stødte til hende med sin

knyttede Næve — der lød et Plask, og hun dykkede ned mellem Bølgerne, medens forbitrede Ansigter stirrede efter hende, og Stemmerne raabte, stadig højere:

»Hexen skal svømme! Hexen skal svømme!«

TRETTENDE KAPITEL.

Danmarks Vovehals.

Drøn paa Drøn lød hen over Svendborg Sund. Blykugler og Fyrbolte piskede Bølgerne omkap med Stormen, der havde rejst Søen, saa at den med mægtige Skumhvirvler brød ind over Kysten. Fyens og Taasinges sommerblide Landskaber havde paa denne Stormvejrsdag skiftet Udseende; de frodige Skove stod mørke mod den disede Luft, og Sundet, ellers saa blankt og stille, var bleven som et oprørt Hav, hvis Larm blandede sig med Bragene fra Skerpentiner og Slanger om Bord paa de lybske og danske Skibe. — —

Det var den 16de Juni 1535. — For knapt fjorten Dage siden var den forenede danske, svenske og preussiske Flaade gaaet under Sejl fra Gulland med Admiralen Peder Skram som

øverste Befalingsmand. Kursen blev sat mod Bornholm, som Lybekkerne havde erobret. Undervejs tog Peder Skram fire hollandske Skibe, som bleve tvungne til at udlosse deres Ladning, hvorefter de i Hastighed udrustedes til Orlogstjeneste, og Flaaden talte nu i alt 26 større og mindre Krigsskibe. Den 9de Juni naaede de Bornholm, hvor de stødte sammen med Grev Christoffers og de vendiske Stæders Flaade; men det blæste saa haardt, at Fartøjerne ikke var Herre over Sejladsen, og Hovedkampen kom til at staa mellem begge Flaaders Admiralskibe: »Store Kravellen«, paa hvilken Peder Skram og den svenske Admiral, Måns Svensson, var om Bord, og »Michael« eller »Merkellen«, hvor Lybekkernes Admiral havde Befalingen. Om Bord paa Peder Skrams Skib faldt 74 Mand, døde og saarede; men der kæmpedes saa vel — den flyvende Storm til Trods — at den lybske Flaade maatte fly og ilsomt sætte Kursen mod Kjøbenhavn. Lybekkernes Admiral var falden, og hans Skib saa ilde medhandlet, at det ingensinde mere kom i Søen.

Dagen før denne Kamp havde Peder Skram modtaget kongelig Majestæts Skrivelse, der bød ham føre Flaaden til Lillebælt for at hindre de andre lybske Skibe, som laa i Farvandene deromkring, i at naa Øresund. Derefter sejlede Peder Skram sønden om Lolland, erobrede undervejs nogle af Lybekkernes Fartøjer, og den

14de Juni styrede den danske Admiral med ti af sine Fartøjer ind i Lillebælt, hvor han tæt ud for Assens traf ni lybske Skibe, som han jog ind i Bæltet, og det samme skete med de andre Skibe, som han traf under Sejladsen. — — —

Drøn paa Drøn lød nu hen over Svendborg Sund. Lybekkernes Flaade bestod af store og vel udrustede Skibe, og de førte mange skjønne Kartover, halve og hele Slanger. Men de Danske trængte haardt ind paa dem og spærrede dem samtidig Vejen gjennem Sundet.

Ligesom under Kampen ved Bornholm var Peder Skram ogsaa paa denne Dag om Bord i »Store Kravellen«, hvor Kong Gustavs Admiral, Måns Svensson, kæmpede ved hans Side. Peder Skram holdt med sit Skib saa tæt ind paa Lybekkerne, at han gjennem Krudtrøgen kunde skjelne hver enkelt af de fjendtlige Skibsfolk og deres Befalingsmænd. Han rettede selv Skerpentinernes og Slangernes Munding, naar det syntes ham, at hans Mandskab ikke hurtig nok fulgte hans Vink, og gjennem Skuddenes Drøn og Søens og Stormens Bulder lød hans Røst saa stærkt, at hvert Ord kunde høres fra For- til Agterstavn. Den danske Admiral havde kastet sit Harnisk og smøget Kofteærmerne op for at have friere Bevægelser. Hans Øjne flammede af ustyrligt Mod; hvert Træk i hans Ansigt lyste af Glæde over Kampen, og naar han havde taget

Sigte med en af Kartoverne og atter rettede sig op for at give Mandskabet sine Befalinger til Fartøjets Manøvrering, saa det ud, som om han drog efter Vejret med en inderlig Følelse af Velbehag over Røgen og Saltvandet, der stod ham lige i Ansigtet, og Stormen og Kuglerne, der peb omkring ham. Han lignede en af Fortidens Vikinger, — en af de gamle Tiders Helte, der var vendt tilbage for med sin vældige Kraft at knytte Sejren til det Banner, under hvilket han kæmpede.

I Nærheden af den danske Admiral, mellem splintret Tømmer og Jærn og lemlæstede Krigsfolk, færdedes en lang, mager Høvedsmand, der havde ombyttet sin spraglede Dragt med et solidt Bryst- og Rygharnisk, et Par tunge Støvler og en Staalhue, der sad paa Snur paa hans Hoved. Hans rødblissede Ansigt skinnede muntert, og det lod til, at han paa denne Dag kæmpede ligesaa godt til Vands, som han forhen i hele sit Liv havde fægtet paa Landjorden. Om Bord paa samme Skib stred Peder Skrams Underbefalingsmand, Arild Jenssøn, og den lange Svend Hjemløs, der tumlede med Fyrpile og Bolte, med Skarpmetzer og Falkonetter, som om de ikke var tungere at haandtere end Garnnøgler og Hasselnødder.

Peder Skram havde givet Befaling til at holde lige over mod det lybske Admiralskib, hvis

Navn var »Løven«. Det var et stort og prægtigt udrustet Fartøj, der lod til at være stærkt bemandet. Men der syntes at være kommet Uro mellem Folkene om Bord. Matroserne manøvrerede med Sejlene; de satte Klyver og Topsejl, og Skydningen sagtnede fra de to Kasteller, der indtog hele den forreste og agterste Del af Skibet, medens den var helt forstummet fra det mindre Skyts, som var anbragt paa Dækket og i Mærsene. Paa én Gang saâ man, at Lybekkerne holdt ind mod Land, idet de satte hvert Sejl, som Fartøjerne kunde bære. Et af Fjendens Skibe var allerede naaet op til Thurø; det var en lille Jagt, som ikke havde taget synderlig Del i Kampen. Men Mandskabet maatte have tændt Ild i Fartøjet; thi Flammerne stod ud af Agterstævnen.

Saa lød der pludselig et skingrende Raab om Bord paa den danske Flaade:

»De flyer! De løber Skibene paa Grund og lægger Ild i dem!«

Peder Skram stod forude i sit Skib, og han var den første, som opdagede Fjendens Hensigt. I samme Nu gav han Befaling til at fremskynde Forfølgelsen. — Det ene efter det andet af Fjendens Fartøjer løb ind mod Kysten, og snart skinnede den lyse Ild fra dem alle til Hobe. Der kunde ikke være Tvivl om, at Lybekkerne

var i Færd med at forlade deres Skibe for at forsøge at undfly over Land.

Men den danske Admiral var ligesaa hurtig paa Færde. Fra Skib til Skib gaves der Signal til at standse Ødelæggelsen. De mindre, danske Fartøjer satte alle Sejl til for at falde over Fjenden, medens det endnu var Tid, og fra de større og dybtgaaende Skibe lod Peder Skram hver Baad og Jolle sætte ud.

Han gik selv fra Borde, og de Danske kom tidsnok til at hindre Fjendens Forsæt. Under rungende Kampraab entrede Peder Skrams Folk om Bord i de brændende Skibe, hvor Ild og Gnister røg dem om Ørene, og med uforfærdet Mod gav de sig i Færd med at slukke Ilden.

Det lybske Admiralskib laa nu knapt et halvt hundrede Alen fra Land; det syntes allerede forladt af sit Mandskab, og Ilden om Bord begyndte at lyse vidt omkring, idet Flammerne bugtede sig op ad Master og Takkelage. Det var Fjendens største og smukkeste Skib, og Peder Skram svoer en dyr Ed paa, at det skulde bjerges fremfor noget af de andre.

Den danske Admiral stod oprejst i Fartøjet, som styrede lige over mod det brændende Skib, og han holdt en Sværdstav i Haanden — klar til at entre i Spidsen for sit Mandskab. Paa Toften lige overfor ham sad den lange Høvedsmand, Klaus Hermelinck, der atter var kommen

til Ære og Værdighed; thi Peder Skram havde ikke glemt sit Løfte, at sørge for en ærlig Krigstjeneste til ham.

»Ikke en Mand er der om Bord, saa vidt jeg kan skjønne!« brummede Klaus Hermelinck og strøg med en ærgerlig Mine Søvandet af sit Skæg. »Og jeg formener, I havde glædet jer ligesom jeg, hjærte Hr. Peder, til at prøve en Dyst med de blanke Klinger, efter at vi nu har slugt en saa grov Mængde Røg, at Ens Hals er bleven saa tør som en Bagerovn!«

»I skal endnu faa jer Lyst styret, kjære Klaus!« svarede Peder Skram. »Saa snart vi har slukket Ilden i den herlige Sejler, løber vi i Land og forfølger Fjenden. Der er nok af dem, som har søgt Tilflugt paa Kysten . . .«

»Jeg gad vide, hvordan I vil bære jer ad med at faa den Hoben Luer slukket!« sagde Klaus Hermelinck og pegede paa det lybske Admiralskib. »Det brænder jo som i Helvedes Svovlpøl! Men vil I om Bord, saa gjør jeg jer begribeligvis Følgeskab, for man kan aldrig ønske sig en smukkere Død!«

»Hvordan jeg vil bære mig ad med at slukke, skal du snart faa at se!« udbrød Peder Skram. »Klar til at entre!« befalede han. Og Fartøjet løb nu klods ind paa det brændende Skib, medens Folkene hver især greb til deres Spyd og Øxer.

Ogsaa Svend Hjemløs, der havde siddet forude, greb sit Vaaben; men idet han rejste sig op for at følge sine Kammeraters Exempel og være klar til at entre, spærrede han pludselig Øjnene op og aabnede Munden. Han blev staaende et Øjeblik, som om han maatte gjøre Vold paa sig selv for at faa Mælet i sin Magt; men saa pegede han paa det brændende Skib og raabte:

»Se der!«

Peder Skram og Klaus Hermelinck saa ind over Lybekkerens Dæk. Tæt ved Stormasten, som mod en Baggrund af flammende Ild og Luer, stod en høj, sortklædt Skikkelse med korslagte Arme, og sammenkrøben ved hans Side sad en pukkelrygget Mandsling, der havde grebet fat i den sortklædtes Kappe, som om han tryglede ham om at forlade Skibet.

»Den sorte Junker — Belzebub-Junkeren!« brølede Klaus Hermelinck og tumlede saa heftig tilbage i Baaden, at han nær var gaaet over Bord med det samme.

»Gaar I bagover af Forskrækkelse!« udbrød Peder Skram. »Lad os dog først se, om et ærligt Stykke Staal ikke bider paa ham! . . . Træk fra Læderet, Lybekker! I mente jo en Gang, at I vilde sige mig Tak for sidst! Og just i Dag staar der en redelig Kamp mellem Danske og Lybske!«

Den sorte Junker svarede intet. Han havde grebet en flammende Brand og vilde til at slynge den henimod det aabne Rum midtskibs, hvor Krudtbeholdningen fandtes nedenunder. Men Peder Skram var allerede entret op paa Dækket, og han kom Lybekkeren i Forkjøbet. Med et Spark slog han Lugen til, før det brændende Stykke Tømmer naaede derhen, og gik saa i fuldt Løb mod sin Fjende. Junkeren satte med et Spring hen til den modsatte Ræling, og den pukkelryggede Skriver fulgte bag efter. Staaende paa Skibets Ræling trak Junkeren af Hopfenstein med en lynsnar Bevægelse et langt, spidst Vaaben frem og slyngede det mod den danske Admiral. Men Peder Skram bøjede sig til Side, og Vaabnet strøg tæt forbi ham. Saa løftede han sin Sværdstav og raabte: »Nu faar jeg se, om jeg tager bedre Sigte!« Og i samme Nu, som den sorte Junker sprang baglængs ud over Rælingen, kastede Peder Skram sit Vaaben efter ham.

Der lød et Plask af tvende Legemers Fald i Vandet, og baade Junkeren og den lille pukkelryggede var forsvundne. Men der var ikke Stunder til at se ud efter dem. Flammerne bugtede sig stærkere og stærkere op ad Skibets Stormast; det gjaldt om at bruge hvert Sekund, hvis det store Lybekkerfartøj skulde bjerges. Og

Peder Skram og hans Folk begyndte en hidsig Kamp med Ilden. Med Spyd og Øxer kappede de den brændende Mast og skød den ud i Søen, hvor den faldt med sydende og hvislende Larm. Inde paa Land havde en Flok af de flygtende Lybekkere gjort omkring og skød nu med deres Hagebøsser paa den danske Admiral og hans Mandskab. Men uden at ænse, at han paa én Gang kæmpede med Ild, Vand og Kugler, entrede Peder Skram til Vejrs i Spidsen for en Del af Folkene og huggede Takkelagen løs, dér, hvor Ilden havde stærkest fat, medens andre løb omkring med Kar og Pøse for at slukke paa Dækket.

Omsider blev de Danske Herre over Ilden, ikke blot paa det lybekske Admiralskib, men ogsaa paa de øvrige fjendtlige Skibe. Den sidste Hob af Lybekkerne havde taget Flugten ind over Land.

Da Peder Skram vendte tilbage til »Store Kravellen«, var hans Haar og Skæg svedet af Ilden, Ansigtet sort af Røg, og rundt omkring paa hans Legeme var der svære Brandsaar. Heller ikke hans Mandskab var kommet med helt Skind fra Vovestykket. Men ni fuldt udrustede Krigsfartøjer var erobrede, og Lybekkerne havde lidt et Nederlag, som de aldrig skulde forvinde. — —

Skytsets Drøn var forstummet ude over Svendborg Sund og de omliggende Øer. Stormen stilnede af henimod Solnedgangstid, og de smilende Landskaber med Skov og Klint og frodige Enge traadte frem i den røde Aftensol. Men Splinter og Vrag og forkullede Bjælker vuggede endnu paa det oprørte Vand, da Peder Skram med sin Flaade og de erobrede Skibe styrede ud af Sundet for at fortsætte de Bedrifter, han havde udført paa denne Dag.

Solen gik til Hvile over Sundet og Kysten, og dens sidste Skær faldt paa den yderste Pynt af Taasinge Ø. — Om nogen havde færdedes dér, vilde han have set et underligt Syn. Langt ude ved Stranden, mellem Stene og Tang, laa der en Mand i sort Fløjls Kappe og Kofte og Hoser af samme Farve. Hans Haar og det smalle Mundskæg var ligesaa sort som hans Klæder, men det hvide Ansigt havde faaet en svag, blaalig Glans. I hans Bryst, tæt oven over Hjærtet, stak en itubrækket Sværdstav frem, og Saaret var fuldt af størknet Blod.

Paa Hug ved Siden af Junkeren sad en lille, pukkelrygget Mand. Han havde fæstet sine runde, aarvaagne Øjne paa sin Herres Lig og vred uafladelig sine Hænder, medens hans snurrige, spidse Ansigt fortrak sig i heftig Sorg.

Solen forsvandt bag Taasinges Kyst, og den lyse Sommernat lagde sit Skær over Lande og

Sunde. Men den lille pukkelryggede sad endnu ved Siden af sin døde Herre. — — —

Hans Naades Højmægtighed Kong Christian den tredie var i Færd med at forlade Gottorp Slot for at begive sig til Hæren, da der blev meldt, at et Ilbud søgte Foretræde hos ham.

En støvet Rytter, der saa ud til at komme fra en lang og skyndsom Rejse, traadte ind.

»Hvad nyt bringer du?« spurgte Kongen. »Gode eller slette Efterretninger — skynd dig at fortælle!«

»Ikkuns gode!« lød Svaret. »Jeg melder eders Naade, at det danske Flag atter vajer frit i danske Farvande. Eders Naades Admiral, Hr. Peder Skram, har tilintetgjort Lybekkernes Magt. Ved Bornholm og i Svendborg Sund led Fjenden saa svære Nederlag, at Hansaen ej mere skal komme til Helsen og Kræfter. Siden hen er eders Admiral, Peder Skram, dragen til Langeland, som han har erobret tilligemed Tranekjær Slot, hvorhos det er gaaet paa samme Vis med Korsør. Paa Lolland, Falster og Møen har han udskrevet Føde og Lønning til sit Mandskab. Men herom har jeg et særligt Bud at berette . . .«

»Nu — saa tal?«

»Peder Skram beder mig melde eders Naade,« vedblev Sendebudet — »at de fremmede Krigsfolk om Bord paa hans Skib gjorde Opstand, fordi han ej vilde tillade dem Plyndring og anden Uorden i Smaalandene, som redelig havde svaret den Skat, han havde udskrevet. De Skalke og Hundsvoter overfaldt ved Nattetid Admiralen i hans Kahyt og havde ufejlbarligen ihjelslagen ham, om ej Admiralens gode Lykke og Raskhed var kommen ham til Hjælp. Men desaarsag har Hr. Peder Skram forelagt Sagen for de andre af Flaadens Befaling, og derefter har de gode, svenske Mænd, Måns Svensson og Erik Flemming, fældet den Kjendelse, at Peder Skram har skikket sig imod dem alle som en ærlig Mand, saa at de intet andet kunne beskylde ham for, end at han ikke vilde tilstede dem at plyndre Laaland og Møen . . . Hvilket jeg nu efter Admiralens Ønske altsammen har berettet for eders Naade, om eders Naades Højmægtiged selv vil undersøge den Sag . . .«

»Heri er intet videre at foretage, uden at de oprørske Krigsfolk skulle forsvarligen tugtes!« ytrede Kongen. »Peder Skram har handlet ret; han har holdt bedre Mandstugt end nogen anden af mine Øverster, og det tjener ham ikkun til end mere Berømmelse . . . Hvad mere har du at melde?«

»Endnu kun dette,« svarede Sendebudet, »at Vejen til Sjælland nu er fri for eders Naades Højmægtighed. Min Herre, Peder Skram, har underlagt sig Øerne ved Sjællands sydlige Kyster og derefter lagt sig med halvtredsindstyve Skibe ud for Malmø og Kjøbenhavn, hvor han venter paa eders Naades videre Befalinger!«

»Og hvem er du, der bringer saa godt Budskab?« spurgte Kongen.

»Fra først af kun en ringe Svend!« gjenmælede Arild Jenssøn. »Men for Tiden Underbefalingsmand hos Admiralen Peder Skram, og jeg tør med Ydmyghed sige hans gode Ven . . .«

»Saa skal du slaa Følge med os til Kjøbenhavn!« sagde Kongen med en oprømt Mine. »Thi didhen begiver vi os nu. Har vor gæve Vovehals, Peder Skram, udrettet saa meget, er det kun billigt, at vi selv søger ham op og siger ham Tak derfor!«

FJORTENDE KAPITEL.

Ridderslaget.

Man skrev den 12te August Anno 1537. For godt og vel et Aar siden havde Kjøbenhavn overgivet sig til Christian den tredie, og den blodige Borgerkrig var til Ende. Men Byen havde endnu ikke forvundet den store Jammer, den havde oplevet under Fejden og den langvarige Belejring. Mange Huse laa øde og forfaldne hen, og paa Gaderne kunde man møde Folk, som endnu bar Mærker af den frygtelige Hungersnød. Det havde været en Vredens og Ulykkens Tid, der havde raset over Landet og Staden, saaledes som den gamle Krønike beretter derom: »Og paa det sidste var der saa stor Hunger i Kjøbenhavn, at mange nederfulle, som de ginge paa Gaden, og døde; der fandtes og mange døde i deres Senge liggende og ved

Volden og i Stræder og mange saa forsmægtede, at de kunde hverken staa eller gaa eller oprejse dennem selv; der fandtes Børn liggende paa Moderens Bryst, diende saa længe, at baade Moderen og Barnet døde . . . En liden, fersk Torsk, som plejede at koste en Skilling, kostede nu tre eller fire Mark, en Aal, der ellers betaltes med to Skilling, fire Mark, en fed Hund fjorten Mark, en fed Kat tre Mark, et Par Sko fire Mark, en Frø otte Skilling . . . Ved Graven og paa Voldene fandtes døde Børn, liggende med Græs og Blomster i Munden. Ja, var dette næsten lige med Jerusalems Belejring . . .«

Det var bleven en Befrielsens Dag, da Christian den tredie holdt sit Indtog i Staden. Kongens første Handling havde været at bringe Levnetsmidler i Land fra Skibene, og den gamle Krønike beretter videre, at uden denne Kongens Mildhed vare alle, Borgere og Krigsmænd, omkomne.

Nu var Aar og Dag gaaet siden Overgivelsen, og langsomt begyndte Kjøbenhavn at rejse sig igjen. Paa denne Dag, den 12te August 1537, syntes tilmed noget af Stadens fordums Liv og Velstand at være vendt tilbage, og Kongeparrets, Christian den tredies og Dronning Dorotheas Kroningsfest havde kaldt mange Folk, høje og lave, til Hovedstaden.

I Vor Frue Kirke, Byens fornemste Gudshus, foregik en Højtidelighed, der havde samlet en talrig Skare af Skuelystne baade i og udenfor Kirken. Hans Naades Højmægtighed, der havde vundet Lov som en mild og retsindig Fyrste, var i Færd med at uddele Ridderslaget til de Mænd, som fortrinsvis havde bidraget til den gode Udgang paa Fejden. Der var de svenske Befalingsmænd, Måns Svensson og Erik Flemming, og af Danske Mikkel Brokkenhus, Reinvald af Heidersdorf, Christoffer Hvitfeld, Markor Tidemand, Arild Ulfstand, Jørgen Stensøn og mange flere.

Foran Kirkens Højalter knælede en stærk og skulderbred Skikkelse i ridderlig Højtidsdragt. Det var det danske Riges Admiral, Hr. Peder Skram til Urup, hvem Kongen Aaret i Forvejen havde overdraget Helsingborg Slot og Len til Løn for hans Bedrifter. Og idet Kongen løftede Sværdet for at give Peder Skram Ridderslaget, tilføjede han saa højt, at alle, som var inde i Kirken, kunde høre det: »Du dyre Helt! Du est det vel værd, at jeg skal slaa dig til Ridder!« Saa bruste Pauker og Trompeter under Kirkens Hvælvinger, og hver En, som var tilstede, hilste Kongens og Rigets Admiral.

Nede ved Kirkens Indgang, hvor mange menige Høvedsmænd, Skippere og Borgere var samlet, stod en lang og mager Krigsmand i en

flunkende ny og spraglet Klædning, halvt grøn og halvt gul, med opkrammet Hat og vajende Fjerbusk. Han tørrede sine Øjne og pudsede sin mægtige, krogede Næse, saa det kunde høres langt borte, og med det samme puffede han til en kæmpestor, mørkhaaret Karl, som stod ved Siden af ham, klædt i en pyntelig, krigersk Dragt, med Læderkøllert og blank Staalhue.

»Saâ du det, Hjemløs?« mumlede den lange Krigsmand. »Nu slog Kongen Peder Skram til Ridder! Men hvem tror du vel, det var, som en Gang spaaede ham det altsammen — hele hans Velfærd og al den Hæder og Værdighed, han har erhvervet sig? Det gjorde Klaus Hermelinck — gamle Klaus Hermelinck! Jeg kunde se, hvordan det lyste ud af hans Øjne, allerede den Gang vi fægtede sammen i Kurfyrsten af Mainz's Lande, og jeg sagde det til ham . . . Hjærte Peder Skram!« sagde jeg. — »I kan stole paa, hvad gamle Klaus Hermelinck spaar jer — I kommer en Gang til at udrette store Ting!«

FEMTENDE KAPITEL.

Slutning.

I Dagligværelset paa Urup Gaard sad ved et Vindue, som vendte mod Nordvest, en Mand, der syntes saare gammel af Aar; men trods det hvide Haar og Skæg og Ansigtets Furer og Skrammer var Skikkelsen endnu bred og kraftig som i de unge Dage. Han sad i en Armstol ved Vindueskarmen, og fra Vinduet var der Udsigt langt bort over Landskabet udenfor, forbi Ejers Bavnehøj, helt op til Mos Sø og Himmelbjerget.

Ved hans Side sad en ung Jomfru og læste op af et Haandskrift; hendes Haar var lyst, Ansigtet mildt, og Stemmen lød med en skær og blød Klang gjennem Stuen, idet hun læste:

». . . Anno 1549 opbygte min kjære Fader, Hr. Peder Skram, Landskrona Slot, og lagde

Hr. Peder Skram den første Sten til fornævnte Grundvold og Fru Elsebe Krabbe den anden ... Anno 1559, da den almægtige Gud havde bortkaldet den højlovelige Fyrste, salig Kong Christian den tredie, havde højbaarne Kong Frederik den anden forlenet Hr. Peder Skram med Laholm Slot og Len. Og det fjerde Aar derefter, da man skrev 1563, begyndte den svenske Krig, og kom der hastig anden Pintsedag kongelig Majestæts Skrivelse efter Hr. Peder Skram til hans Gaard Skedal, hvorfra han ilendes og ufortøvet drog afsted for at føre Flaaden imod Fjenden ...«

»Spring kun det over, lille Olive!« sagde den gamle Høvedsmand. »Og kom til det, som du har prentet ned om din Moder!«

Den unge Jomfru bladede i Haandskriftet og læste videre:

»Og skulde min kjære Fader, Hr. Peder Skram, af yderste Magt holde Laholm Slot, kongelig Majestæt og Riget til Gavn og Bedste, hvilket han ogsaa haver gjort, medens det udi fornævnte svenske Fejde var tvende Gange belejret af de Svenske. Første Gang Anno 1565 St. Povels Aften den 24de Januar; da laa der for samme Slot et stort Antal Krigsfolk med Skyts og Krudt og gjorde sig deres største Flid for at faa Stottet i deres Vold; men Gud gav bedre Lykke, og Hr. Peder Skram beholdt samme Slot, og de droge sagesløse derfra. Dog blev

der skudt mangen stolt Mand. Da Hr. Peder havde fornummet Fjendens alvorlige Tilkomst, befalede han sin kjære Hustru, Fru Elsebe Krabbe, at hun med sine Jomfruer og Kvindfolk skulde gaa ind i Slottets Kærne; han vilde selv blive paa Muren hos sit Skyts og sine Krigsfolk og vove Liv og Blod med dem. Og ydermere sagde han: Det skal du vide, men allerkjæreste, at jeg vil aldrig give mig fangen for dennem, mens der er varmt om mit Hjærte. Hvortil Fru Elsebe svarede ham igjen: Det vil jeg ogsaa love eder, at dersom vor Ulykke blev saa stor, at dette Hus blev erobret, da skulde de aldrig føre mig levende til Sverige . . .«

Den gamle Høvedsmand nikkede:

»Det er rigtigt, Barn! Det var min Hustrus Ord . . . Læs mere for mig om din Moder . . .«

». . . Da nu Hr. Peder Skram havde levet 43 Aar udi et ærligt og kristeligt Ægteskab med sin kjære Frue, Elsebe Krabbe, og Gud almægtigst havde givet dennem atten smukke Børn, af hvilke ti udi Ungdommen bleve hedenkaldte, da besøgte den almægtige Gud ham med sit faderlige Ris og Kors og hedenkaldte Anno 1578 hans kjære Hustru, Fru Elsebe Krabbe, som han havde levet saa lang Tid kristelig og kjærlig med . . . Men da hendes kjære Husbond fornam, at dette skulde ske, stod han strax op og gik ind i Stuen til hendes Seng, gav hende

sin Haand med grædende Taarer, takkede hende for al kjærlig og kristelig Omgængelse og bad hende derhos, at hvis han nogen Tid havde fortørnet hende med Ord eller Gjerninger, endog i det allerringeste, at hun da vilde tilgive ham det for Guds Skyld. Hun svarede ham og sagde: Min hjærtekjære Mand, jeg takker eder; I har været min Husbond i 43 Aar som en oprigtig, kristen Dannemand og været mig saare god; nu befaler jeg eder til den hellige Trefoldighed! Og rakte ham saa sin højre Haand, hvilken hun ikke længer var mægtig selv at løfte af Sengen . . .«

Den unge Pige havde bøjet Hovedet ned mod sit sirlig skrevne Haandskrift, og den gamle Høvedsmand lagde Haanden over sine Øjne, som om han vilde fastholde Billedet af sin Hustru, Fru Elsebe. I nogle Øjeblikke var der ganske stille i den store, halvmørke Stue. Men saa bankede det paa Døren, og Jomfru Olive rejste sig hastig op og lagde Haandskriftet hen i Vindueskarmen.

»Vi faar nok Gjæster i denne Aften!« sagde Peder Skram. »Hvem kan det være!«

Jomfru Olive løb hen og aabnede Døren, og et Par Folk, godt tilaars, men raske og rørige at se til, traadte ind. Han var høj og rank, og hans graa Haar og Skæg indrammede et kjækt og rødmusset Ansigt; hun var spinkelt og fint

bygget, og i det kjønne Morlille-Ansigt spillede et Par livlige og kloge Øjne, der mindede om den lille, graaskæggede Bondemand, som Peder Skram en Gang for mange Aar siden havde truffet mellem Munkholmens Klipper, forinden den gamle Mand havde givet »sine gode Øjne for Kongen«.

»Arild Jenssøn og jer, Mo'er Anne-Marie!« udbrød Peder Skram og rejste sig hurtig op. »Hvad ser jeg! Det var et herligt Indfald af jer, I gode Venner, at komme til Urup Gaard!«

Arild Jenssøn havde givet sin Herre og Vaabenfælle Haanden og betragtede ham med et Blik, der var ligesaa trofast og hengivent som i gamle Dage.

»Jeg havde hørt, at I skrantede lidt, kjære Hr. Peder Skram!« sagde Arild. »Og saa længtes baade jeg og Anne-Marie saa hjærtens inderlig efter at gjæste jer. Men I ser min Tro saa stærk og sund ud, som om I, hvad Stund det skulde være, kunde tage en ny Dyst op med Lybekkerne ligesom hin Dag i Svendborg Sund. Jeg tror saa sandt, at Tiden slet intet bider paa jer, kjære Herre . . .«

»Nu, nu, gode Arild!« gjenmælede Peder Skram og lo godmodig. »Slet saa stærk som den Gang, vi fægtede sammen i Skoven ved Mainz med Belzebub-Junkeren og hans Bande, er jeg vel knapt. Men jeg klager ellers intet . . .

Det er kun Ensomheden, der trykker mig i Mellemstunder. Men saa læser min Datter, liden Olive, for mig, af hvad hun har prentet — hun er nem til Bog og Pen. Og saa tænker jeg paa den Tid, som er runden — paa dig, paa den gamle Mester Hans og min ærlige Svend Hjemløs, der nu hviler lunt bag Østbirk Kirke . . . Og for Resten holder jeg mig parat, naar Gud almægtigst vil henkalde mig . . .«

»Og naar Døden banker paa, saa gaar I ligefrem endnu en Gang, kjære Herre!« sagde Arild Jenssøn. »Men gid det maa ske sent! Vel har I tjent under fire Konger, og I har tjent saa trofast og gævt som ingen anden — men Kongen og Landet kunde endnu faa Brug for jer . . .«

»Ligefrem!« nikkede Peder Skram og saa eftertænksomt ud af Vinduet, hvor det jydske Landskab strakte sig med Aftensolens stærke Farver over Sø og Skov og Bakker . . . »Det er sandt, Arild Jenssøn — gaar vi ikkuns ligefrem, uden Bugter og Krogveje, saa naaer vi længst frem — baade i Fred og i Fejde . . .«

